

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA SEŽANA

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

BRKINI I

2024–2033

Štev.: 14 – 07/24

OSNUTEK

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	1
-----------------------	----------

UVOD4

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	5
---	----------

1.1 OPIS NARAVNIH RAZMER.....	5
1.1.1 Lega.....	5
1.1.2 Relief	7
1.1.3 Podnebne značilnosti	9
1.1.4 Hidrološke razmere	10
1.1.5 Matična podlaga in tla	11
1.1.5.1 Matična podlaga	11
1.1.5.2 Tla	13
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost.....	16
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	18
1.1.8 Živalski svet.....	21
1.2 POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	23
1.3 ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	24
1.4 DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	26
1.5 GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM	26
1.5.1 Lovstvo	26
1.5.2 Kmetijstvo	28
1.5.3 Poselitev	29
1.5.4 Infrastruktura	30
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru.....	30
1.6 POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	32
1.6.1 Protipožarne preseke	33
1.7 UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	35
1.8 ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE.....	35

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	37
--------------------------------------	-----------

2.1 EKOLOŠKE FUNKCIJE GOZDOV	40
2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	40
2.1.2 Hidrološka funkcija	40
2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	41
2.1.4 Klimatska funkcija.....	45
2.2 SOCIALNE FUNKCIJE GOZDOV	46
2.2.1 Zaščitna funkcija.....	46
2.2.2 Higijensko-zdravstvena funkcija.....	46
2.2.3 Obrambna funkcija	46

2.2.4	Rekreacijska funkcija.....	46
2.2.5	Turistična funkcija.....	47
2.2.6	Poučna funkcija	47
2.2.7	Raziskovalna funkcija.....	47
2.2.8	Funkcija varovanja naravnih vrednot	48
2.2.9	Funkcija varovanja kulturne dediščine	50
2.2.10	Estetska funkcija	53
2.3	PROIZVODNE FUNKCIJE GOZDOV.....	55
2.3.1.	Lesnoproizvodna funkcija.....	55
2.3.2.	Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.....	55
2.3.3.	Lovnogospodarska funkcija.....	56
3.	OPIS STANJA GOZDOV	57
3.1.	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	57
3.2.	LESNA ZALOGA	60
3.2.1.	Način ugotavljanja lesne zaloge.....	62
3.2.2.	Način ugotavljanja tarif	63
3.3.	PRIRASTEK.....	64
3.4.	RAZVOJNE FAZE OZIROMA ZGRADBE SESTOJEV	65
3.5.	TIPI SESTOJEV.....	66
3.6.	OHRANJENOST GOZDOV	68
3.7.	KAKOVOST DREVJA	68
3.8.	POŠKODOVANOST DREVJA.....	69
3.9.	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	70
3.10.	ODMRLO DREVJE	72
4.	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	73
4.1.	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE.....	73
4.2.	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	74
4.2.1.	Posek.....	74
4.2.1.1.	Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim	76
4.2.1.2	Posek po vrstah sečenj	77
4.2.1.3	Posek po skupinah drevesnih vrst	80
4.2.1.4	Posek po debelinskih razredih.....	80
4.2.2.	Gojitvena in varstvena dela	81
4.2.3.	Gradnja gozdnih prometnic	83
4.2.4.	Opravljenata dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	84
4.2.5.	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014-2023	84
4.2.6.	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014-2023.....	85
5.	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	86
5.1.	RAZVOJ GOZDNIH FONDOV.....	86

5.1.1. Površina.....	86
5.1.2. Lesna zaloga, prirastek in možni posek.....	88
5.1.3. Kontrolni izračun lesne zaloge	89
5.1.4. Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	90
5.1.5. Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	91
6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI	92
6.1. SPLOŠNI CILJI	92
6.2. USMERITVE	94
6.2.1. Splošne usmeritve	94
6.2.2. Usmeritve za krepitev in usklajevanje funkcij gozdov	96
6.2.2.1 Ekološke funkcije gozdov	96
6.2.2.2 Socialne funkcije gozdov	99
6.2.2.3 Proizvodne funkcije gozdov	108
6.2.3. Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	109
6.2.4. Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	110
6.2.5. Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	111
6.2.6. Usmeritve za delo s semenskimi objekti	113
6.2.8. Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	120
6.2.9. Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih	121
Usmeritve za preprečevanje vnosa borove ogorčice (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>).....	121
6.3. UKREPI	122
6.3.1. Možni posek	122
6.3.2. Potrebna gojitvena in varstvena dela	125
6.3.3. Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali.....	125
6.3.4. Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	127
6.3.5. Graditev gozdnih prometnic	127
7. USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	128
8. EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	129
9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI.....	131
9.1. UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	131
9.2. NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	131
9.2.1. Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-nasadi iglavcev (06011)	132
9.2.2. Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatih (06010)	140
9.2.3. Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi pionirskih listavcev na silikatih (06016)	148
9.2.4. Rastiščnogojitveni razred: Toploljubna hrastovja na karbonatih (12043)	157
9.2.5. Rastiščnogojitveni razred: Podgorska hrastovja na silikatih (06012).....	166

9.2.6. Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev na karbonatnih kamninah-borovi gozdovi (12051).....	174
9.2.7. Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev na karbonatih (12050).....	183
9.2.8. Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi (20000).....	192
10. VIRI	200
11. NAČRT SO IZDELALI.....	203
12. PRILOGE	204
12.1. SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	205
12.2. SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RGR	208
12.3. SEZNAM JAM.....	209
12.4. POMEN ŠIFER RGR-JEV.....	213
12.5. OBRAZEC E1: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI GGE.....	200
12.6. OBRAZEC E2: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI RGR.....	205
12.7. OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH	237
13. PROSTORSKI DEL NAČRTA.....	244
13.1. STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN.....	244
13.2. VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA.....	245
13.2.1. Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.....	245
13.2.2. Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov	245
13.3. INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	246
13.4. OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV.....	246
13.5. GOZDOVI ZA SANACIJO	246
13.6. OBMOČJA GOZDOV	247
13.6.1. Območja gozdov, pomembna za ohranitev prosto živečih živali	247
13.6.2. Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti	247
13.7. VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH	247
13.8. OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA.....	248
13.8.1. Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno	248
13.8.2. Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno	248
13.9. PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU	248
13.9.1. Odprtost gozdov s prometnicami	248
13.9.2. Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest.....	248
13.9.3. Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak	248

KAZALO PREGLEDNIC

POVZETEK

<i>Preglednica: Površina gozdov po lastniških kategorijah – LP</i>	1
<i>Preglednica: Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – DKG</i>	1
<i>Preglednica: NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah – NGDL</i>	2
<i>Preglednica: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami v GGE – DF</i>	2

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

<i>Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih</i>	5
<i>Preglednica 2: Gozdnatost po tipih krajin v GGE</i>	16
<i>Preglednica 3a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin</i>	16
<i>Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč</i>	18
<i>Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah v GGE</i>	23
<i>Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)</i>	23
<i>Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami</i>	24
<i>Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)</i>	24
<i>Preglednica 11/D-LD: Pregled lovskih družin v GGE</i>	26
<i>Preglednica 12: Stopnja požarne ogroženosti po RGR GGE</i>	32
<i>Preglednica 14: Seznam protipožarnih presek v GGE Brkini I</i>	33
<i>Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami</i>	38
<i>Preglednica 19/N-SPA: Natura SPA območje v GGE Brkini I</i>	41
<i>Preglednica 20/N-SCI: Natura SCI območje v GGE Brkini I</i>	42
<i>Preglednica 21/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi v GGE Brkini I</i>	43
<i>Preglednica 22/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Brkini I</i>	43
<i>Preglednica 29: Pregled zavarovanih območij v GGE Brkini I</i>	48
<i>Preglednica 30: Pregled naravnih vrednot v GGE Brkini I</i>	49
<i>Preglednica 31: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot v GGE Brkini I</i>	49
<i>Preglednica 33: Pregled objektov kulturne dediščine v GGE</i>	50
<i>Preglednica 38/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah [ha]</i>	57
<i>Preglednica 18/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih</i>	60
<i>Preglednica 19/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah</i>	62
<i>Preglednica 42/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge</i>	62
<i>Preglednica 43: Povprečna sprememba tarifnih razredov po RGR za glavne drevesne vrste</i>	63
<i>Preglednica 45/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah</i>	64
<i>Preglednica 47/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst</i>	65
<i>Preglednica 49/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov</i>	67
<i>Preglednica 50/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov</i>	68
<i>Preglednica 51/K: Kakovost drevja</i>	68
<i>Preglednica 52: 53/PSD: Poškodovanost drevja</i>	69
<i>Preglednica 54/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno</i>	70
<i>Preglednica 55/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah</i>	71
<i>Preglednica 56/OD: Odmrlo drevje</i>	72
<i>Preglednica 57/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju</i>	74
<i>Preglednica 58/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1986 do 2023</i>	74
<i>Preglednica 60/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah</i>	77
<i>Preglednica 40/PDR: Posek po debelinskih razredih</i>	80
<i>Preglednica 56/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kat. in skupaj v GGE</i>	81
<i>Preglednica 64 /D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2014-2023 po namenu [ha]</i>	84
<i>Preglednica 65: Spreminjanje gozdnih površin med leti 1986 in 2024</i>	86
<i>Preglednica 66/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 do 2024</i>	88
<i>Preglednica 67/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994 do 2024</i>	88

Preglednica 68/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka [%].....	88
Preglednica 69/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah.....	89
Preglednica 70/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem.....	90
Preglednica 71: Enote arheološke kulturne dediščine varovane z najstrožjim varstvenim režimom.....	107
Preglednica 72/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah [m ³].....	122
Preglednica 67/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	125
Preglednica 57/EP1: Prikaz prihodka od lesa.....	129
Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE.....	129
Preglednica 66/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	133
Preglednica 67/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. Razredih ter letni prirastek.....	133
Preglednica 68/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	134
Preglednica 69/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	134
Preglednica 82/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024.....	135
Preglednica 83/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994-2024.....	136
Preglednica 84/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 06011 in primerjava z modelnim stanjem....	136
Preglednica 85/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 06011.....	139
Preglednica 86/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 06011.....	139
Preglednica 87/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 10613.....	139
Preglednica 89: Gozdne združbe v RGR 06010.....	141
Preglednica 90/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek.....	141
Preglednica 57/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	142
Preglednica 93/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	143
Preglednica 94/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024.....	144
Preglednica 95/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994-2024.....	144
Preglednica 96/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 06010 in primerjava z modelnim stanjem....	144
Preglednica 97/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 06010.....	147
Preglednica 98/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 06010.....	147
Preglednica 99/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 10664.....	147
b) Preglednica 88/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	149
Preglednica 89/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	149
Preglednica 90/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	151
Preglednica 91/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	151
Preglednica 92/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	152
Preglednica 105/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024.....	152
Preglednica 106/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994 - 2024.....	153
Preglednica 94/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	153
d) Preglednica 95/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	156
Preglednica 96/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	156
Preglednica 97/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	156
Preglednica 99/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	158
Preglednica 100/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	158
Preglednica 101/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	159
Preglednica 102/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	159
Preglednica 103/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	160
Preglednica 116/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024.....	161
Preglednica 105/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	162
Preglednica 106/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	165
Preglednica 107/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	165
Preglednica 108/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	165
b) Preglednica 77/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	167
Preglednica 78/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	167
Preglednica 79/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	168

Preglednica 80/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	168
Preglednica 81/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	169
Preglednica 127/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024	170
Preglednica 128/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994-2024.....	170
Preglednica 129/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 06012 in primerjava z modelnim stanjem..	170
Preglednica 84/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	173
Preglednica 85/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	173
Preglednica 86/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	173
Preglednica 121/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	175
Preglednica 122/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	175
Preglednica 123/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	176
Preglednica 124/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	176
Preglednica 125/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	177
Preglednica 138/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024	178
Preglednica 139/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994-2044.....	178
Preglednica 127/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	178
Preglednica 128/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	181
Preglednica 129/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	181
Preglednica 130/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	182
Preglednica 110/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	184
Preglednica 111/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	184
Preglednica 112/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	185
Preglednica 113/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	185
Preglednica 114/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	186
Preglednica 149/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024	187
Preglednica 150/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994-2024.....	187
Preglednica 116/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	187
Preglednica 117/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	191
Preglednica 118/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	191
Preglednica 119/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	191
Preglednica 132/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	193
Preglednica 133/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	193
Preglednica 134/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	193
Preglednica 135/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	194
Preglednica 160/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024	195
Preglednica 161/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994-2024.....	195
Preglednica 138/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	195
Preglednica 139/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	199
Preglednica 140/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	199
Preglednica 165/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	199
Preglednica 167: Stanje gozdnih površin.....	244
Preglednica 145: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.	246
Preglednica 146: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.....	246
Preglednica 170: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti	247
Preglednica 171: NATURA 2000 v GGE Brkini I.....	247

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, F2, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD	199
Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, D-GZ1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD, RGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD	204

<i>Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD.....</i>	<i>236</i>
---	------------

KAZALO GRAFIKONOV

<i>Grafikon 1: število in površina sestojev v GGE</i>	<i>66</i>
<i>Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja</i>	<i>79</i>
<i>Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev.....</i>	<i>90</i>
<i>Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev....</i>	<i>137</i>
<i>Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev</i>	<i>145</i>
<i>Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev</i>	<i>154</i>
<i>Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev</i>	<i>162</i>
<i>Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev</i>	<i>171</i>
<i>Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev</i>	<i>179</i>
<i>Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev</i>	<i>189</i>
<i>Grafikon 11: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev</i>	<i>196</i>

KAZALO KART

KARTA 1: PREGLEDNA KARTA	6
KARTA: DIGITALNI MODEL RELIEFA	8
KARTA: GENERALIZIRANA GEOLOŠKA KARTA	12
KARTA: GENERALIZIRANA PEDOLOŠKA KARTA	15
KARTA 1.1: KRAJINSKI TIPI	17
KARTA 1.2: PREGLEDNA KARTA LOVIŠČ	27
KARTA: KARTA REVIRJEV	36
KARTA: RAZVOJ GOZDNE POVRŠINE	87

KAZALO SLIK

<i>Slika 2: Gozdovi RGR 10613 (odsek 07169A).....</i>	<i>132</i>
<i>Slika 3: Gozdovi RGR 10664 (odsek 07088A).....</i>	<i>140</i>
<i>Slika 4: Gozdovi RGR 06016 (odsek 07107B).....</i>	<i>148</i>
<i>Slika 5: Gozdovi RGR 12043 (odsek 07004A).....</i>	<i>157</i>
<i>Slika 6: Gozdovi RGR 06012 (odsek 07040).....</i>	<i>166</i>
<i>Slika 7: Gozdovi RGR 12051 (odsek 07179).....</i>	<i>174</i>
<i>Slika 8: Gozdovi RGR 12050 (odsek 07007B).....</i>	<i>183</i>
<i>Slika 9: Gozdovi RGR 20000 (odsek 07029B).....</i>	<i>192</i>

POVZETEK

Gozdnogospodarska enota Brkini I obsega zahodni del Brkinov, del Vremske doline ter del Podgrajskega podolja. Zaznamuje jo gozdnata krajina. Hribovit, osrednji del je bolj gozdat; gozdne komplekse prekinjajo poseljeni in obdelani grebeni. Uravnane, robne predele enote preraščajo mladi gozdovi in zaraščajoče kmetijske površine.

Površina enote znaša 8.701,37 ha, od tega je 6.473,34 ha gozdov. Gozdnatost enote je 74,4 %. Sestavlja jo 310 odsekov, ki so uvrščeni v 188 oddelkov. V zasebni lasti je 89,1 %, v državni 8,3 %, v lasti lokalnih skupnosti pa 2,6 % gozdov. Povprečna gozdna posest je velika 0,58 ha.

Gozdovi so razporejeni v tri gospodarske kategorije, in sicer večnamenske gozdove, ki jih je 98,9 %, gozdove s posebnim namenom z načrtovanim posekom, teh je 36,3 ha ter varovalne gozdove, ki pokrivajo 36,7 ha površin. Glavne graditeljice sestojev so bukev, graden, cer, črni bor in smreka. Na podlagi stanja in rastišč so gozdovi razdeljeni na 8 rastiščnogojitvenih razredov. Heterogenost reliefnih razmer zaznamuje tudi poudarjenost gozdnih funkcij, med katerimi sta poleg lesnoproizvodne najpomembnejši funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter hidrološka funkcija.

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

Preglednica 1/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	5.766,50	538,39	168,45	6.473,34
Delež (%)	89,08	8,32	2,60	100,00

Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – D-KG

Preglednica 2/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
06010-Podgorska bukovja na silikatni	1.655,64	34,6	304,1	338,7	0,86	8,30	9,17	27,0	26,2	26,3	97,1
06011-Podgorska bukovja na silikatni	557,72	175,4	190,0	365,4	5,12	6,01	11,13	25,3	17,6	21,3	69,9
06012-Podgorska bukovja na silikatni	1.740,49	30,1	247,6	277,7	0,80	7,08	7,88	28,4	23,7	24,2	85,5
06016-Podgorska bukovja na silikatni	1.022,32	32,8	190,2	223,0	1,29	6,13	7,42	29,3	24,7	25,4	76,4
12043-Gozdovi toploljubnih listavcev	578,91	25,1	139,7	164,9	0,49	4,35	4,83	23,6	23,0	23,0	78,6
12050-Gozdovi toploljubnih listavcev	268,31	58,3	74,2	132,5	1,13	2,35	3,49	25,8	20,4	22,8	86,6
12051-Gozdovi toploljubnih listavcev	576,99	199,3	50,9	250,2	4,29	1,52	5,81	24,3	16,9	22,8	98,2
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	6.400,38	60,3	213,3	273,6	1,57	6,20	7,77	26,0	24,1	24,5	86,2
12050-Gozdovi toploljubnih listavcev	25,14	15,0	103,4	118,4	0,29	3,29	3,58	27,5	28,8	28,6	94,7
12051-Gozdovi toploljubnih listavcev	11,13	150,2	49,1	199,3	3,42	1,90	5,32	17,9	28,4	20,5	76,8
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	36,27	56,5	86,7	143,2	1,25	2,86	4,11	19,7	28,7	25,2	87,6
20000-Varovalni gozdovi	36,69	18,8	70,0	88,9	0,35	2,46	2,81	38,4	22,1	25,6	80,9
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	36,69	18,8	70,0	88,9	0,35	2,46	2,81	38,4	22,1	25,6	80,9
Skupaj vsi gozdovi	6.473,34	60,1	211,7	271,8	1,56	6,16	7,73	26,0	24,1	24,5	86,2

Lesna zaloga v gozdnogospodarski enoti znaša 271,8 m³/ha, letni prirastek je 7,73 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo listavci s 78 %, iglavcev je 22 %. Skupni možni posek znaša 420.245 m³. Izbiralna redčenja predstavljajo 61 % načrtovanega možnega poseka, pomladitvene sečnje pa 36 %. Možni posek v gozdnogospodarski enoti znaša 84,9 % od prirastka ter je višji pri iglavcih (101 %) kot pri listavcih (81 %). Delež možnega poseka od lesne zaloge znaša 23,9 % in je prav tako višji pri iglavcih (25,1 %) kot pri listavcih (23,6 %). Višina načrtovanega možnega poseka odraža doseženo stanje gozdov in težnjo po izboljšanju razmerja razvojnih faz ter negovanosti sestojev.

Površina gojitvenih del - NGDL

Preglednica 3 NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	198,67	10,72	4,58	213,97
Priprava tal	ha	3,87	3,12	1,35	8,34
Sadnja	ha	3,87	3,12	1,35	8,34
Obžetev	ha	25,54	9,12	2,14	36,80
Nega mladja	ha	71,97	7,6	2,52	82,09
Nega gošče	ha	159,91	8,89	3,81	172,61
Nega letvenjaka	ha	42,83	1,15	0,76	44,74
Nega ml. Drogovnjaka	ha	86,22	10,14	3,91	100,3
Novogradnja protipožarnih objektov	km	1	0	0	1
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	103	11	54	168
Zaščita z ograjo	m	800	500	500	1800
Vzdrževanje grmišč	ha	1,41	0	0	1,41
Vzdrževanje travinj	ha	34,1	0	0	34,1
Vzdrževanje vodnih površin	dni	68,75	0	0	68,75

Načrtovana gojitvena in varstvena dela dopolnjujejo sečnjo, zagotavljajo izboljšanje zasnove in negovanosti mlajših razvojnih faz ter omogočajo doseganje ostalih gozdnogojitvenih ciljev v GGE. Pri obnovi gozdov je zaradi dobrega pomlajevanja in relativno majhnih škod po divjadi poudarek na naravni obnovi sestojev in negi mlajših razvojnih faz. Težišče načrtovanih varstvenih del je usmerjeno v vzdrževanje protipožarne infrastrukture in zaščito mladovij pred divjadjo.

Površina funkcij gozdov – D-F*Preglednica 4/D-F: Ploščine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami*

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	849,98	12,9		5.237,70	79,4		592,42	7,7		6.680,10
Hidrološka funkcija	2.379,58	35,6		2.855,99	42,8		1.444,53	21,6		6.680,10
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	0,05	0		614,3	9,2		6.065,75	90,8		6.680,10
Klimatska funkcija	35,32	0,5		0	0		6.644,78	99,5		6.680,10
Zaščitna funkcija	1,95	100		0	0		0	0		1,95
Higijensko-zdravstvena funkcija	0	0		11,2	0,2		6.668,90	99,8		6.680,10
Obrambna funkcija	0	0		0	0		0	0		0
Rekreacijska funkcija	0	0		0	0		6.680,10	100		6.680,10
Turistična funkcija	0	0		0	0		6.680,10	100		6.680,10
Funkcija varstva naravnih vrednot	0,18	0,1		138,95	99,9		0	0		139,13
Poučna funkcija	0	0		0	0		6.680,10	100		6.680,10
Raziskovalna funkcija	2,61	100		0	0		0	0		2,61
Estetska funkcija	24,06	100		0	0		0	0		24,06
Lesnoproizvodna funkcija	5.192,18	80,2		963,78	14,9		317,38	4,9		6.473,34
Naravna dediščina	1,61	0,4		389,03	99,6		0	0		390,64
Lovnogospodarska funkcija	0	0		0	0		0	0		0
Funkcija varovanja kulturne dediščine	65,53	98,8		0,8	1,2		0	0		66,33
Pridobivanje drugih gozdnih dobrin	0	0		0	0		0	0		0

UVOD

Gozdnogospodarski načrt (dalje GGN) gozdnogospodarske enote (dalje GGE) Brkini I za obdobje 2024 – 2033 je peti zaporedni načrt, ki obravnava gozdove na tem območju. Do sedaj so bili izdelani ureditveni načrti: GGN GGE Brkini I 1986 – 1995, GGN GGE Brkini I 1994 – 2003, GGN GGE Brkini I 2004 – 2013 in GGN GGE Brkini I 2014 – 2023.

Meje GGE Brkini I ostajajo z novim ureditvenim obdobjem nespremenjene. GGN je izdelan na podlagi Zakona o gozdovih [1], Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [2] in internih pravilnikih Zavoda za gozdove Slovenije. Upošteevane so bile usmeritve območnega načrta za Kraško GGO [3], *Naravovarstvene smernice Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (2023)* [4] in *podrobne kulturnovarstvene usmeritve* [27]. Podatki so bili pridobljeni s popisi sestojev in z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah (dalje SVP).

Načrt obravnava vse gozdove GGE Brkini I, ne glede na lastništvo. Obsega splošni opis GGE, opis funkcij gozdov, opis stanja gozdov, analizo preteklega gospodarjenja, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe, ekonomsko presojo ter usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem. Opisano je tudi stanje, cilji, usmeritve in ukrepi po rastiščnogojitvenih razredih. V nadaljevanju bomo uporabljali naslednje okrajšave, in sicer:

MKGP	(Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano),
ZGS	(Zavod za gozdove Slovenije),
OE	(Območna enota Sežana),
KE	(Krajevna enota Kozina),
GGO	(gozdnogospodarsko območje),
GGE	(gozdnogospodarska enota),
GGN	(gozdnogospodarski načrt),
LZ	(lesna zaloga),
PR	(prirastek),
RGR	(rastiščnogojitveni razred),
SVP	(stalne vzorčne ploskve),
Pravilnik 200/20)	(Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in
k.o.	(katastrska občina),
LUO	(lovsko upravljavsko območje),
LD	(lovska družina),
NV	(naravna vrednota),
SKZG	(Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov),
ZRSVN	(Zavod Republike Slovenije za varstvo narave),
ZVKDS	(Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije).

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov so vključene v poglavji 6.2.1 *Splošne varstvene usmeritve* in 6.2.3. *Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov*. Ukrepi, ki so navedeni v poglavju 6.3.2 *Potrebna gojitvena in varstvena dela* in 6.3.3 *ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali* upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov. Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov so vključene v poglavji 6.2.1 *Splošne varstvene usmeritve* in 9. *Rastiščnogojitveni razredi*. Usmeritve in ukrepi v GGN GGE zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju Natura 2000 kot tudi širše v celotni GGE.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Brkini I se razteza na 87,01 km² površine. Obsega zahodni del Brkinov, del Vremske doline na severu ter del Podgrajskega podolja na jugozahodu.

Severni – manjši del GGE leži v občini Divača (32 %), južni – večji del pa v občini Hrpelje-Kozina. Na vzhodu GGE meji z občinama Pivka in Ilirska Bistrica, ostale meje potekajo znotraj občine Divača in Hrpelje-Kozina.

V gozdnogospodarskem pogledu GGE Brkini I na severu meji na GGE Kras II, na severovzhodu na GGE Vremščica, na vzhodu na GGE Brkini II ter na jugu in zahodu na GGE Čičarija.

Prostorsko je GGE je v okvirju 14 katastrskih občin razdeljena na 188 oddelkov. Upravno je razdeljena na dva revirja. Severni del pokriva revir Padež, južni del pa revir Odolina.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Katastrska občina		Površina [ha]		Opomba
	Šifra	Naziv	k.o. v GGE	gozda k.o. v GGE	
Divača	2462	Podgrad	466.68	425,59	-
	2464	Barka	1016.36	805,28	-
	2465	Vareje	308.56	218,83	-
	2466	Misliče	253.70	174,62	-
	2467	Vatovlje	173.33	108,16	-
	2468	Kozjane	526.17	466,98	-
	Skupaj občina Divača		2.744.80	2199,46	-
Hrpelje - Kozina	2554	Rodik	1099.87	786,23	-
	2561	Brezovica	1452.44	1094,68	-
	2562	Artviže	571.23	457,51	-
	2563	Tatre	1085.28	862,2	-
	2569	Javorje	445.77	283,27	-
	2571	Kovčice	512.91	342,91	-
	2572	Hotična	440.72	279,73	-
	2573	Slivje	331.23	167,15	-
	Skupaj občina Hrpelje-Kozina		5.939.45	4273,68	-
Skupaj GGE			8.684.25	6473,14	-

Karta 1: Pregledna karta

1.1.2 Relief

Na površju GGE prevladujeta dva reliefna tipa. Prvega tvorijo zahodni in osrednji Brkini, drugega pa kontaktni kras Podgrajskega podolja in kraško podnožje Vremske doline.

Osrednji del GGE predstavljajo Brkini, ki se raztezajo na 70 % njene površine. Brkini so razgibano flišno hribovje, kjer se na kratkih razdaljah spreminjajo nadmorske višine, nagibi in lege. Najvišje sega glavno razvodno sleme. To je položen, kopast in široko zaobljen hrbet, ki se širi v značilni dinarski severozahodno-jugovzhodni smeri. Prečno ga prekinjajo številna nižja slemena prerezana z ozkimi in globokimi hudournišskimi grapami, ki jim domačini pravijo žlebovi. Največje višinske razlike so na severozahodnem delu Brkinov. V strugi Reke, pod cerkvijo sv. Marije, GGE doseže najnižjo točko na 348 m nadmorske višine. Slabe štiri km južneje, pri cerkvi sv. Socerba nad Artvižami pa GGE doseže najvišjo točko na 817 m nadmorske višine. Za Brkine je značilen destruktivno rečno - denudacijski relief, poglavitna geomorfna procesa sta denudacija in erozija [40].

Drugi, kraški tip reliefa je prisoten na četrtini površine GGE. Južno od Brkinov, na jugozahodnem koncu GGE leži pretežno uravnan zakrasel svet - Podgrajsko ali Matarsko podolje. Kraški ravnik je suha dolina nekdanje reke, katere dno je široko od 2 do 4 km in se spušča proti severozahodu. K podolju štejemo tudi osamljeno območje okrog Rodika. Nadmorske višine podolja se pri Markovščini gibljejo okrog 580 m, pri Materiji okrog 530 m. Potem se površje uravna in doseže na severozahodnem koncu, pri Hrpeljah, višino okrog 500 m. Ta predel je posut s številnimi vrtačami, brezni in jamami. Po podatkih *Atlasa okolja* (2014) je na področju GGE do sedaj odkritih 52 jam, največ ravno okrog Hrpelj (30). Potoki, ki v Podgrajsko podolje pritekajo z Brkinov so na stiku s karbonati izoblikovali vrsto slepih dolin. Te so od 40 do 80 m pod ravnjo podolja, zato je v njih pogost temperaturni obrat. Najbolj znane slepe doline so pri Brezovici, Odolini, Hotični in Slivju [5].

Posebnost predstavlja kraški svet severno od Barke, Varej in Podgrada pri Vremah. Gre za močno razgiban in strm relief na podnožju Vremske doline. Prevladujejo severne lege na nadmorski višini 350 do 650 m. Geološko podlago v tem delu tvorijo foraminiferni apnenci, ki preperevajo le površinsko, zato tu ni izrazitih kraških pojavov.

Povprečna nadmorska višina v GGE znaša 589 m, večji del (46 %) njenega površja se razteza v stometrskem višinskem pasu od 500 do 600 m nad morjem, skoraj celotno območje GGE (98 %) pa se nahaja med 400 in 800 m nad morjem. Povprečni naklon v GGE znaša 28 %. Polovica površja GGE (51 %) ima naklon med 15 in 30 %, medtem ko je 345 ha površja ravnega. Prevladujejo vzhodne in jugovzhodne lege, ki skupaj predstavljajo slabo $\frac{1}{3}$ površja GGE [28].

Karta: Digitalni model reliefa

1.1.3 Podnebne značilnosti

Podnebje na ozemlju GGE je prehodno. Prepletata se zaledni tip submediteranskega podnebja in zmerno celinsko podnebje zahodne in južne Slovenije. Slednje prevladuje na višjih nadmorskih višinah in severnih ekspozicijah Brkinov s tem, da občasno prevladuje vpliv enega ali drugega klimata. Poletja so dolga in vroča, zime hladne in vlažne. Glede na zelo razgiban relief (globoki jarki, zaprte doline, izpostavljeni grebeni) je marsikje prevladujoč mikroklimatski vpliv.

Povprečna letna količina padavin se giblje od 1.400 mm na zahodu GGE v Podgrajskem podolju in Vremski dolini pa vse do 1.700 mm na vzhodni meji GGE v Brkinih [6]. Padavine so dokaj enakomerno razporejene preko celega leta. Značilna sta dva viška (november, junij) ter dva nižka (februar, julij). Snežna odeja se v Brkinih povprečno obdrži 10 do 20 dni, na zahodu GGE pa so snežne padavine razmeroma redke. Sneg se v Kozini povprečno obdrži manj kot 10 dni na leto [5].

Osrednji razvodni greben Brkinov je najhladnejši predel GGE. Povprečna letna temperatura se tu giblje med 6 °C in 8 °C. Drugod je ta v razponu med 8 °C in 10 °C. Topleje je le v okolici Hrpelj, kjer se povprečna letna temperatura giblje med 10 °C in 12 °C. V Vremski dolini, večjih udornicah in slepih dolinah so zlasti v hladni polovici leta močni temperaturni odkloni. Tu nastajajo kot posledica temperaturne inverzije jezera hladnega zraka, pogosto v kombinaciji z meglo. Okvirno vegetacijsko obdobje s temperaturnim pragom nad 10°C traja v odvisnosti od nadmorske višine, od 160 do 210 dni. V nižjih legah traja vegetacijsko obdobje od začetka aprila do konca oktobra, v višjih lega pa od sredine aprila do sredine oktobra.

GGE leži na območju, kjer se prepletajo vplivi sredozemskega in celinskega podnebja, zato jo pogosto prizadene žled. Žled nastane kot posledica mešanja toplih in hladnih zračnih mas, najpogosteje se pojavlja na nadmorskih višinah med 500 in 1000 m. Nad 5 cm debel žled se pojavlja vsakih 30 let, kar Brkine uvršča med z žledom najbolj ogrožene slovenske pokrajine. Gozdove v GGE je najbolj prizadel žled v začetku novembra 1980. Najbolj izrazit je bil na izpostavljenih robovih slemen, zlasti osrednjega razvodnega slemena [5].

Predvsem v hladni polovici leta je vetrovnost na območju GGE velika. Značilna vetrova na območju GGE sta burja ter jugo, omeniti pa je treba tudi pobočne vetrove. Burja je suh, mrzel in sunkovit veter, ki piha čez vse leto. Najintenzivnejši je predvsem v pozni zimi. V vegetacijski dobi izsušuje plitva, skeletna karbonatna tla in pospešuje fiziološko sušnost vegetacije. Júgo ali širóko je topel, vlažen jugozahodni veter. Spremlja ga oblačno vreme, pogosto tudi padavine [7]. Najpogostejši je v jesenskih mesecih, ko prinese obilico padavin. Pobočni vetrovi so najintenzivnejši v dolini reke Reke. Ponavadi so šibki, nastanejo kot posledica dnevnega segrevanja oz. nočnega ohlajanja zemeljskega površja ter razgibanega reliefa.

1.1.4 Hidrološke razmere

Vodna mreža je na flišnem delu GGE zelo razvita in ohranjena. Največji vodni tok je reka Reka, domačini ji pravijo Velika voda. Njena struga opredeljuje dobrih 8 km severne meje GGE. Močnejši potoki, ki se s površja GGE izlivajo v Reko so Padež z 9,9 km dolžine toka, Sušica s 4,7 km toka ter Suhorica s 3,7 km vodnega toka. Porečje Reke zajema severno polovico površine GGE.

Reka ima tipični hudourniški značaj. Njen povprečni pretok znaša $9 \text{ m}^3/\text{s}$, minimalni je $0,17 \text{ m}^3/\text{s}$, maksimalni pa $387 \text{ m}^3/\text{s}$. Pritoki so vodnati ob deževjih v jesenskem in spomladanskem času; poleti in pozimi pa nekateri med njimi celo presahnejo. Ob jesenskih in spomladanskih nalivih se izrazito poveča erozijska moč hudourniških potokov v strmih žlebovih. Reka s pritoki odnese z vsakega kvadratnega kilometra njenega porečja 51 m^3 raztopljenih mineralov na leto, kar znaša 19.380 m^3 tal iz celotnega porečja [5]. Celotna Reka ima največji pretok v novembru, decembru in januarju, najmanjši pa v avgustu in februarju. Sekundarni maksimum se pojavi marca, ko se tali sneg v snežniškem pogorju. Po teh značilnostih lahko Reko uvrstimo v pluvio-nivalni rečni režim z zmernimi mediteranskimi vplivi [5].

Južna polovica ozemlja GGE spada v porečje Rižane. Potoki z južnih pobočij Brkinov se izcejajo v slepe kraške doline na robu Podgrajskega podolja, kjer poniknejo, presahnejo ali se izgubijo v podzemlje. Teh ponikalnic je 15, njihova povodja merijo od $0,5$ do 13 km^2 . Vode se s Podgrajskega podolja podzemno stekajo na več strani. Ponikalnice iz slepih dolin pri Obrovu (Jezerina) in južno od njega povečini odtekajo v Kvarnerski zaliv. Ponornice, ki izginejo pod površje severno od Obrova pa imajo preverjen izvir v vodi, ki napaja Rižano [8]. Ozemlje GGE tako predstavlja glavno vodozbirno območje za izvir Rižane, ki je izjemnega pomena za vodooskrbo Slovenske obale, saj je njen edini lastni vodni vir.

Četrtna površja GGE, ki je pokrita z vodo prepustnimi karbonatnimi kamninami ima hidrografsko mrežo razvito pod zemeljskim površjem.

1.1.5 Matična podlaga in tla

1.1.5.1 Matična podlaga

Matično podlago GGE gradijo sedimentne kamnine. Dobri $\frac{2}{3}$ površja pokrivajo flišne kamnine eocenske starosti. Četrtno površja gradijo apnenci in dolomiti iz krednih, paleocenskih in eocenskih karbonatnih usedlin. Okrog 5 % matične podlage GGE pa gradijo najmlajše kamnine - pliocenske in kvartarne gline, peski in prod, ki so nastale z rečno sedimentacijo v depresijah.

Po podatkih *Osnovne geološke karte SFRJ v merilu 1:100.000 (1973)* so najstarejše kamnine v GGE skladi zgornje krede. To so finokristalasti ali jedrnati apnenci, svetlosive, rumenkaste ali bele in bledorožnate barve s pogostimi vložki fosilov. Zgornjekredni skladi so zastopani v 1 km širokem in 10 km dolgem pasu, ki se v jugovzhodni smeri vleče od Kozine po severnem robu Podgrajskega podolja do Slivja. Razpokanost apnencev je sorazmerno močna. Zaradi ukrašenega površja in sorazmerno revnega preperinskega ostanka, ki ga vode naglo izpirajo, so tla na tej podlagi revna, sušna, skeletna in izprana. Apnenec zgornje krede gradi slabo desetino matične podlage v GGE.

Mlajše karbonatne plasti v GGE gradijo kamnine paleocenske in eocenske starosti. Pojavljajo se na severu GGE, zahodno od Rodika ter v pasu med Podgradom pri Vremah, Varejami in Barko. Kamen je gost in homogen, sestavljen iz mikrokristalastega kalcita, impregniranega z organskimi substancami. Je sive, temnosive do temnorjave barve. Lokalno se pojavljajo apnenčeve breče, apnenec z rožencem ter tanjše plasti premoga. Njegova značilnost je precejšnja odpornost na erozijo, kraški pojavi ne segajo v globino. Kamnine paleocenskega in eocenskega apnenca gradijo 18 % matične podlage v GGE.

Večino (70 %) ozemlja GGE gradijo eocenske klastične kamenine oz. fliš. Nahajajo se v osrednjem in vzhodnem delu GGE, znotraj trikotnika, ki ga omejujejo vasi Rodik na zahodu, Barka na severovzhodu in Javorje na jugovzhodu. Zanj je značilno gosto menjavanje laporja, glinastega laporja, peščenjaka in gline z vložki breč in konglomerata. Flišne kamnine so mehansko slabo obstojne, vodna erozija te sedimente močno načenja in tvori strme, prepadne grape. Pri površinskem preperevanju dobijo peščenjaki rumenkastorjavo barvo in lahko razpadejo v debelo preperino, ki tvori rodovitna tla. Starejše silikatne flišne kamnine v Brkinih so v primerjavi z mlajšimi karbonatnimi flišnimi kamninami v Istri bolj ilovnate z večjim deležem kremenca. Vezivo med delci je v istrskem flišu največkrat karbonatno, medtem ko v brkinskem flišu prevladuje kot vezivo glineni agregat kremenca, klorita in sericita. Na prehodu iz apnencev v flišne plasti je pri Barki v zelo ozkem pasu najti lapor.

Najmlajše kamnine - aluvialne naplavine vodotokov so lokalno najbolj prisotne v uravninah slepih dolin na stiku Brkinov in Podgrajskega podolja. Sestavljajo jih močno zaglinjena preperina flišnih kamnin, predvsem prodniki peščenjaka in laporja, vmes pa nastopa droban pesek kot produkt razpadlih peščenjakov. Ožje aluvialne ravnice spremljajo še potoke v dolinah na severnem robu Brkinov. Večji nanosi so v spodnjem toku Padeža, ob strugi Sušice in Suhorice. Rečni nanosi predstavljajo 5 % matične podlage v GGE.

Karta: Generalizirana geološka karta

1.1.5.2 Tla

Na ozemlju GGE se najpogosteje pojavljajo avtomorfna, kambična tla na flišni matični podlagi. Prevladujoč talni tip na silikatih so distrična rjava tla, v manjšem obsegu so prisotna evtrična rjava tla, ranker in antropogeno spremenjena rigolana tla. Na karbonatih prevladujejo rendzine, rjava pokarbonatna tla so v manjšini. Okrog 2 % površja pokrivajo hidromorfna tla, med njimi prevladujeta talna tipa obrečnih tal in hipoglej [21].

Na flišni matični podlagi so najbolj razširjena distrična rjava tla; pojavljajo se na 62 % površine GGE. Zanje je značilen z bazami nizko nasičen kambični horizont. Tla so zmerno do zelo kislá ter revna s hranili. Globina talnega profila variira od 60 do 80 cm, redkeje je globlji kot 100 cm. Na strmih pobočjih se mestoma pojavlja ranker, lokalno, ob erozijskih žariščih, tudi surova tla ali regosol. Intenzivno izpiranje tal v vlažni klimi in nizka vsebnost baz v matični kamnini, lahko pripelje do znatne acidifikacije rastišč [9]. V GGE so tla te vrste večinoma porasla z gozdom.

Evtrična rjava tla so razvita na temenih brkinskih slemen, na aluvialnih ravninah vodotokov in slepih dolin ter na poljih zahodno od Rodika in južno od Slop. Predstavljajo slabo desetino tal v GGE. To so tla slabo kislá do nevtralne reakcije z visoko stopnjo zasičenosti z bazami. Zaradi dobre rodovitnosti je njihova raba predvsem poljedelska. Gozd se na njih pojavlja v majhnih zaplatah in je v precejšnji meri antropogeno spremenjen. Zaradi ravnega reliefa, primerne globine, dobrih fizikalnih in kemičnih lastnosti so to najbolj rodovitna kmetijska tla v GGE [10].

Po kopastih temenih brkinskih grebenov, še posebej v bližini vasi so razvita rigolana tla. To je tip antropogenih tal pri katerem je človek z rigolanjem prekinil naravni tok razvoja tal in pomešal več horizontov od globine 50 do 70 cm. Naravni horizonti so homogenizirani in tvorijo enoten antropogen horizont. Rigolana tla vsebujejo malo organske snovi, vendar je ta razporejena po vsej globini profila. Zaradi obdelovanja, gnojenja in drugih agrotehničnih ukrepov so tudi večinoma rodovitnejša od prvotnih tal. V GGE so na teh zemljiščih večinoma sadovnjaki in njive z zaplatami zaraščajočih površin [9]. Predstavljajo 4 % površine GGE.

Na karbonatni matični podlagi prevladujejo rendzine, prisotne so na 22 % površine GGE. To so plitva, skeletna tla, za katere je značilen le humusni horizont na kamnini. Po svojih lastnostih so rahle in večinoma dobro propustne za vodo in zrak. Reakcija tal je povečini nevtralna. Zaradi poroznosti so izpostavljene suši, kar slabi biološko aktivnost in ustvarjanje organske substance [10]. V GGE so zastopane na pretežnem delu Podgrajskega podolja ter na razgibanem reliefu med Varejami, Barko in Podgradom pri Vremah.

Na uravnavah in med slemení gričev Pristava, Ajdovski gradec in Kojnik, na severu GGE, so razvita rjava pokarbonatna tla. Zavzemajo 3 % površine GGE. Zanje je značilen mineralen kambični horizont pretežno rumenorjave do rdečkastorjave barve. Talni profil je večinoma globok med 15 do 60 cm, v vrtačah, razpokah zakrasele matične podlage in ob vznožjih pa so tla lahko še globlja. Na strmih pobočjih in slemenih se mozaično prepletajo z rendzinami in litosoli, na vznožjih pa predvsem z izpranimi pokarbonatnimi tlemi. Rjava pokarbonatna tla so večinoma dobre do visoke rodovitnosti, imajo ugodno zračnost in vlažnost ter so skoraj brez skeleta.

Na aluvialnih ravninah ob strugi Reke in izdatnejših brkinskih vodotokih so razvita hidromorfna tla. Sem uvrščamo zemljišča, ki so občasno ali trajno prekomerno vlažna, v delu profila ali v celotnem profilu. Zaradi stagniranja vode oz. njenega počasnega gibanja skozi profil prihaja do redukcijskih procesov in procesov oglejevanja.

Ob nanosih reke Reke ter potokov Perilo, Brsnica, Ločica, Padež v predelu pod Kozjanami ter ob Torkovem potoku so prisotna obrečna tla. Usedline tega talnega tipa lahko vsebujejo

nanešeno glino, melj, pesek ali prod, lahko pa so sestavljene iz različnih kombinacij teh sestavin. Večji del teh tal je pod vplivi občasnih poplav in visoke podtalnice in ima zato izražene znake prekomernega navlaženja. Nerazvita obrečna tla vzdolž vodnih tokov poraščajo vrbovja in črni topol; razvitejša obrečna tla, v kolikor niso v kmetijski rabi pa poraščajo gozdovi črne jelše, gradna in belega gabra. Obrečna tla se pojavljajo na 176 ha ali 2 % površine GGE. Hipoglej se na območju GGE pojavlja le lokalno. Izdatnejše je razvit na 16 ha ravnice v srednjem toku Padeža pod vasjo Suhorje.

Karta: Generalizirana pedološka karta

1.1.6 Krajski tipi, gozdnatost

V slovenskem merilu lahko glede na skupno površino GGE Brkini I uvrstimo med povprečno velike GGE (na 99. mestu od 233). Na nivoju Kraškega GGO pa je s 8.701,37 ha površine druga najmanjša GGE (od 10). Na podlagi gozdnatosti je izločen le en krajinski tip - celotno površino GGE uvrščamo v gozdnato krajino (100 %).

Preglednica 2: Gozdnatost po tipih krajin v GGE

Tip krajine	Površina [ha]		Gozdnatost [%]	Delež tipa [%]
	Gozda	Skupaj		
Gozdnata krajina	6.473,34	8.701,37	74,4	100
Skupaj	6.473,34	8.701,37	74,4	100

Površina gozda (6.473,34 ha) se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem povečala za 95,86 ha (1,5 %). Gozdnatost v GGE Brkini I tako znaša 74,4 % in presega tako aktualno gozdnatost v Sloveniji (58,0 %), kot tudi v Kraškem GGO (58,3 %) [11].

Zaraščajoče površine znašajo skupaj 260,97 ha ali 3,0 % skupne površine GGE, kar je relativno enako kot v prejšnjem ureditvenem obdobju. Po tem lahko sklepamo, da se intenzivnost zaraščanja zaradi opuščanja kmetijske dejavnosti počasi umirja. Zaraščanje zunaj gozdnega prostora (225,31 ha) je več kot šestkrat obsežnejše kot v gozdnem prostoru (35,66 ha).

Preglednica 3a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina [ha]	Delež [%]
Površina gozdnogospodarske enote:	8.701,37	100,0
Gozd:	6.473,34	74,4
Ostala gozdna zemljišča:	71,56	0,8
- daljnovodi	71,56	0,8
- obore	-	-
- rušje	-	-
Gozdni prostor:	135,20	1,6
- močvirja	-	0,0
- pobočni grušči	0,46	0,0
- skalovja in površine nad gozdno mejo	-	-
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	72,54	0,8
- zaraščajoče površine	35,66	0,4
- infrastrukturni objekti	16,98	0,2
- drugo (vodotoki..)	8,56	0,1
Negozdni prostor:	2.022,27	23,2
- zaraščajoče površine	260,97	3,0
- ostale površine zunaj gozda	1.761,3	20,2
- drugo	-	-

Površina gozdnega prostora znaša 6.680,1 ha.

Karta 1.1: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina	Delež
21	<i>vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja</i>	27,62	0,4
52101	<i>Nižinsko črnojelševje</i>	27,62	0,4
23	<i>gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	288,08	4,5
54401	<i>Primorsko belogabrovje in gradnovje</i>	218,94	3,4
54402	<i>Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških dolin</i>	69,14	1,1
26	<i>podgorska bukovja na silikatnih kamninah</i>	4.808,81	74,3
73101	<i>Kisloljubno gradново bukovje</i>	2.094,41	32,3
73102	<i>Kisloljubno gradново bukovje z navadnim črnilcem</i>	1.340,43	20,7
73103	<i>Kisloljubno gradново bukovje z vijugasto masnico</i>	626,68	9,7
73104	<i>Kisloljubno gradново bukovje z nav.čr. in vijugasto masnico</i>	395,11	6,1
73105	<i>Kisloljubno gradново bukovje z jesensko vilovino</i>	210,67	3,3
73106	<i>Kisloljubno gradново bukovje z nav.čr. in jesensko vilovino</i>	141,51	2,2
31	<i>toploljubna bukovja</i>	265,50	4,1
59301	<i>Primorsko bukovje</i>	265,50	4,1
32	<i>gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev</i>	1.083,33	16,7
56402	<i>Primorsko gradnovje z jesensko vilovino in črnim gabrom</i>	58,03	0,9
56504	<i>Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba</i>	1.025,30	15,8
	Skupaj	6.473,34	100,0

1. Kisloljubno gradново bukovje - tipična oblika

Castaneo - Fagetum sylvaticae

Površina v GGE: 2.094,41 ha ali 32,3 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 8,2 m³/ha/leto.

Pojavlja se pretežno na višjih legah (400 – 800 m n.v.), na hladnejših severnih, severovzhodnih ter vzhodnih pobočjih, v zaprtih dolinah in jarkih, kjer je opazen močnejši kontinentalni vpliv, pretežno na bolj svežih tleh. V odvisnosti predvsem od mezoklimatskih razmer se močno prepleta z gozdno združbo *Melampyro – Quercetum*, ki zavzema toplejše in bolj eksponirane lege. Tla so srednje globoka, kislja, rjava, s surovim humusom in prhlino, sveža, z relativno dobro propustnostjo. Rodovitnost tal je prav dobra in odvisna predvsem od vlažnosti, toda zaradi labilne zgradbe zelo občutljiva na nepravilno gospodarjenje. V drevesni plasti prevladuje bukev. Posamič ali v gnezdih sta ji primešana graden in pravi kostanj, ki lahko krajevno celo prevladujeta. V vlažnih jarkih in na osojnih pobočjih najdemo smreko. Grmovni sloj je slabo razvit. Pojavljajo se dren, krhlika in vrste iz rodu *Rubus* sp. Zeliščna plast je neenakomerno razvita. Prevladujejo: belkasta bekica, črnivec, orlova praprota, lepljiva kadulja, gozdna lakota, prava glistovnica, navadni ženikelj, v steljnikih orlova praprota in borovničevje. Mahovna plast je slabo izražena. Bujno se razvija predvsem na degradiranih rastiščih. Gozdovi so predvsem v bližini vasi precej osiromašeni in spremenjeni zaradi pretiranega izkoriščanja, nastanka iz zaraščajočih površin in vnosa iglavcev.

2. Kisloljubno gradново bukovje z navadnim črnilcem – drugotna združba

Melampyro vulgati - Quercetum petraeae

Površina v GGE: 1.340,43 ha ali 20,7 %. Proizvodna sposobnost rastišča: ocenjeno 7,5 m³/ha/leto.

Gozd tega tipa najdemo na nekarbonatni matični podlagi, na toplih, izpostavljenih legah, pobočjih, grebenih, hrbtih in platojih, kontaktno s tipično obliko združbe Kisloljubnega

gradnovega bukovja. Tla so zelo kisla in slabo nasičena z bazami. Prevladujejo rjava distrična tla, včasih ranker. Združba uspeva v sorazmerno topli in sušni mikroklimi, na nadmorskih višinah med 400 in 750 m. Značilnici v drevesni plasti sta graden in pravi kostanj, v grmovni plasti: navadni brin ter navadna krhlika. Mahovna in zeliščna plast sta bujni. V slednji prevladujejo: jesenska vresa, nizka relikva, borovnica, orlova praprota, nemška košeničnica ter raznolistna bilnica. Združba gradna in navadnega črnice je sekundarna združba na rastišču združbe bukve in pravega kostanja. Pretežno je nastala na opuščeni pašnici. Večinoma so to kmečko prebiralni gozdovi, ki so bili v preteklosti pretirano izkoriščani in degradirani s steljarjenjem in pašo.

3. Primorsko hrastovje in črnogabrovje – drugotna združba

Seslerio autumnalis-Ostryetum

Površina v GGE: 1.025,30 ha ali 15,8 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 1,9 m³/ha/leto.

Združba porašča tako nižje, odprte lege kot topla sušna pobočja, hrbte in grebene južnih, zahodnih in jugozahodnih ekspozicij. Najdemo jo na nadmorskih višinah od 400 do 700 m, na karbonatni matični podlagi in plitkih, močno skeletnih rendzinah. Večinoma je prisotna v okolici Rodika in Matarskem podolju. Značilnice med drevesnimi vrstami so: črni gaber, mali jesen, cer, puhavec, mokovec in lipovec, med grmovnimi vrstami pa: rumeni dren, enovratni glog, skalna krhlika, črni trn in kalina. Gozd primorskega hrastovja in črnogabrovja je nizki gozd ali grmišče. Drevesna plast ponekod manjka in je v teh primerih dobro razvita grmovna plast. Zeliščna plast je po večini bujna, medtem ko je mahovna pogosto slabo razvita. Je sekundarna združba, ki se večinoma pojavlja na rastiščih združbe puhastega hrasta in črnega gabra, najdemo pa jo tudi na potencialnih rastiščih združbe bukve in jesenske vilovine. Običajno je na slednjem rastišču stadij s cerom. Gre za zelo trdovraten stadij in prehod k primarni gozdni združbi je dolgotrajen. Gospodarska vrednost teh sestojev je majhna, les je uporaben predvsem za drva. Glavna vloga teh gozdov je varovalna.

4. Primorsko bukovje - tipična oblika

Seslerio autumnalis - Fagetum

Površina v GGE: 265,50 ha ali 4,1 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 4,1 m³/ha/leto.

Porašča karbonatni svet, predvsem pobočja in grebene na hladnejših severnih in severovzhodnih legah na nadmorskih višinah med 400 in 600 m. Tla tvorijo plitve rendzine in skalovitost ter kamnitost sta relativno majhni. Značilnice v drevesni plasti so: bukev, gorski javor, mokovec, cer, mali jesen ter črni gaber v grmovni plasti pa: srobot, enovratni glog, navadni glog, navadni volčin, bršljan, njivski šipek, alpski nagelj in dobrovita. Zeliščna plast je bujna, med drugimi jo tvorijo značilnice: navadna črnoga, trlistna vetrnica, prstasti šaš, smrdeči regrat, ciklama, trobentica, teveje, kopitnik, navadni pljučnik. Gre za klimatogeno gozdno združbo s sorazmerno labilnim ekološkim kompleksom. Zaradi človekovega vpliva je marsikje sedanji gozd precej spremenjen. Najbolj razširjen je stadij s cerom, v manjšem obsegu pa tudi z belim in črnim gabrom ter črnim borom.

5. Primorsko belogabrovje in gradnove - tipična oblika

Ornithogalo pyrenaici - Carpinetum

Površina v GGE: 218,94 ha ali 3,4 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 6,0 m³/ha/leto.

Porašča spodnji del gričevnatega sveta, v nadmorskih višinah od 400 do 600 m, pretežno v zaravninah ob reki Reki in Padežu. Podnebje je submediteransko, toplo in z relativno obilnimi padavinami. Pojavlja se na flišu, kjer prevladujejo globoka in sveža rjava tla. Značilnice v drevesni plasti so: bukev, cer, beli gaber, maklen, graden in češnja, v grmovni

plasti pa: leska, navadna trdoleska, bršljan, navadni glog ter njivski šipek. Značilnice v zeliščni plasti so: podlesna vetrnica, smrdljivi regrat, kopitnik, tevje, mali zimzelen, trobentica ter navadni pljučnik. Zaradi relativno visoke povprečne letne temperature izbira bukev najhladnejše lege na tem rastišču. Pretežni del rastišč te gozdne združbe je človek skrčil v kmetijske površine.

6. Kisloljubno gradnovo bukovje z vijugasto masnico
Castaneo – Fagetum deschampsietosum flexuosae

Površina v GGE: 626,68 ha ali 9,7 %. Proizvodna sposobnost rastišča: ocenjeno 6,2 m³/ha/leto.

Gozd tega tipa najdemo na podobnih rastiščih kot kisloljubno gradnovo bukovje z navadnim črnilcem s tem, da ta subasociacija prevladuje na izrazito izpostavljenih in preprianih legah – grebenih, vrhovih in strmih pobočjih, najpogosteje na pobočjih tik nad erozijskimi jarki. Tla so plitva, močno skeletna ter bolj sušna in zelo kislja. So biološko slabo aktivna in slabše rodovitnosti. Višina dreves je nizka, njihova rast čokata, kakovost lesa pa slaba. Rast gradna je še zadovoljiva do slaba, nekoliko boljše uspeva cer. V zeliščni plasti prevladujejo savojska škržolica, nizka relikva in belkasta bekica, razlikovalnice za to obliko združbe pa so poleg vijugaste masnice še grozdasta škržolica in Schreberov porastnik.

7. Kisloljubno gradnovo bukovje z navadnim črnilcem in vijugasto masnico
Melampyro vulgati - Quercetum deschampsietosum flexuosae

Površina v GGE: 395,11 ha ali 6,1 %. Proizvodna sposobnost rastišča: ocenjeno 5,9 m³/ha/leto.

Gozd tega tipa najdemo na podobnih rastiščih kot kisloljubno gradnovo bukovje z vijugasto masnico s tem, da je v tej subasociaciji prisoten še sekundarni stadij z gradnom ali cerom in kostanjem.

8. Primorsko gradnovje z jesensko vilovino in črnim gabrom
Seslerio autumnalis-Quercetum ostryetosum

Površina v GGE: 58,03 ha ali 0,9 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 4,9 m³/ha/leto.

Zdržba se pojavlja le na manjših površinah, predvsem na strmejših pobočjih karbonatov, na izrazito toplih legah, na plitvih ter sušnejših kisljih tleh. Sušno in toplo rastišče pogojuje večjo prisotnost submediteranskih termofilnih vrst, kar skupaj s črnim gabrom v drevesni plasti loči to podzdržbo od združbe gradna z jesensko vilovino. V drevesni plasti prevladujejo graden, ki mu je mestoma primešan še cer, puhasti hrast in črni gaber. V grmovnem sloju so leska, rumeni dren, rdeči dren, mali jesen. V zeliščnem sloju prevladuje jesenska vilovina, ki se v strnjem gozdu lahko precej razredči.

Kot posledica človekovega vpliva dobimo v GGE poleg opisanih gozdnih združb še mnogo različnih stadijev in prehodnih oblik. Na kmetijskih površinah v zaraščanju na rastiščih gozdnih združb CF in MQ nastopajo v glavnem razvojni stadiji s črno jelšo in cerom ter z bujnim zeliščnim slojem (robida), ki ovira prihod zahtevnejšim drevesnim vrstam. Na manjšem delu kmetijskih površin sta kot pionirski vrsti prisotni tudi breza in trepetlika, ki jim sledijo graden, cer, kostanj in druge drevesne vrste.

1.1.8 Živalski svet

Velika gozdnatost prostora je izražena z veliko pestrostjo živalskih vrst. Od prostoživečih vrst so prisotne tako lovne vrste (razvidne iz spodnjih opisov posameznih vrst), kot tudi velike zveri in druge zaščitene vrste živali. Podrobnejši opisi populacij divjadi in upravljanje z njimi je opisano v Lovsko upravljavskih načrtih Primorskega lovsko upravljaljskega območja.

Pomembnejše habitate divjadi v GGE predstavljajo gozdni kompleksi, v katerih je velik delež plodonosnih drevesnih vrst (večinski delež predstavljata bukev in hrast). Velika, zlasti jesenska, ponudba hrane v obliki sadja v Brkine zvalja veliko divjadi tudi iz sosednjih območij. Jeseni se prav zaradi večje ponudbe hrane poveča številčnost medvedov. V GGE so značilne dnevne migracije divjadi na relaciji iz gozdov v Čičarijskem delu v Brkine. Pomanjkanje vode je značilno le za področje z apneno matično podlago, medtem ko je večina GGE z vodo preskrbljena dobro. Glavna vodna žila je reka Reka, v območju je veliko manjših in večjih potokov izredno čiste vode. Ob večji številčnosti rib, potočnih rakov in ostale hrane bi tu lahko bili tudi primerni habitat za vidro, saj je v sosednji GGE Brkini II bila najdena povožena vidra.

Srnjad je najštevilčnejša in najbolj razširjena vrsta v GGE. Prostorsko je porazdeljena enakomerno po celotnem območju GGE, je še stabilnega trenda, vendar se v zadnjih letih že močno pozna negativni vpliv volkov. Dokaj visoka številčnost srnjadi je posledica ugodnih življenjskih razmer, s še vedno dokaj velikimi pašnimi površinami in dolgim gozdnim robom. Splošno zdravstveno stanje srnjadi je dobro. Škode so prisotne, vendar ne predstavljajo večjih problemov v prostoru. Največkrat so škode prisotne lokalno, na manjših pomlajenih površinah listnatih gozdov in na nezaščitene kmetijskih površinah, kjer objedajo mlade poganjke. Cilj upravljanja je ohraniti optimalno številčnost, starostno in spolno strukturo ter kakovost srnjadi, ki bo uravnotežena s prehranskimi zmoglostmi okolja.

Jelenjad v GGE izkazuje trend naraščanja številčnosti in pospešeno zapolnjuje celotno območje. V GGE ima jelenjad izredno ugodne življenjske pogoje, od koder se postopoma širi na Kras in v Istro. Najpogostejše je prisotna v obliki skupin jelenjadi ali posameznih osebkov, v zimskem času tudi že večjih tropov. Cilj upravljanja je podoben kot pri vseh vrstah divjadi, to je doseči optimalno številčnost, usklajeno s prehranskimi zmoglostmi okolja. V območju je značilna dnevna – prehranska migracija jelenjadi iz Čičarije v Brkine zato je cesta Kozina – Podgrad zelo obremenjena z povozi divjadi.

Divji prašič je za srnjadjo najštevilčnejša in najpomembnejša lovno gospodarska vrsta divjadi. Njegova številčnost je v posameznih letih nihajoča, v povprečju pa naraščajoča. Številčnost je zelo odvisna od obroda plodonosnega drevja. Prašiči se pojavljajo v vseh loviščih v GGE. Z zaraščanjem krajine, prisotnostjo plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, kombinacijo gozda in kmetijskih površin ima v GGE zelo ugodne pogoje za življenje. Divji prašič je največji povzročitelj škod na kmetijskih kulturah v GGE. Uravnavanje številčnosti populacije ter zagotavljanje socialne zgradbe v populaciji sami sta cilja upravljanja s to vrsto.

Zveri, v GGE so prisotne (oz. so bile) vse velike zveri, ki živijo na območju Slovenije. Njihova številčnost je v zadnjih letih v porastu, zlasti to velja za rjavega medveda in volka, prisotnosti risa pa že par let ne beležimo. Za svoje življenje imajo zelo ugodne pogoje (vedno več je strnjene gozdne površine, ni masovnega turizma in s tem vznemirjanja,...). Velika pestrost in številčnost parkljarjev je osnova za širitev zveri, zlasti volkov. Iz Čičarije se volkovi širijo v Brkine. Škode od zveri (medved, volk), zlasti na drobnici, se v območju povečujejo. Od malih zveri je najštevilčnejša lisica, katere številčnost je po zatonu stekline in garij zopet v porastu. Prav tako je veliko kune belice, kuna zlatica pa na celotnem območju ostaja redka. Številčnost jazbeca ostaja na nivoju zadnjega desetletja. Od ostalih zavarovanih vrst so v

območju prisotne še: podlasica, dihur ter divja mačka. GGE je meja med arealom šakala, saj je njegovo med vrstno izključevanje z volkom tu izrazito.

Mala divjad je v zadnjih desetletjih zelo upadla, predvsem se tu misli na poljskega zajca, fazana in poljsko jerebico, pa tudi gozdnega jereba. Vzroke za to gre iskati predvsem v spremenjenih življenjskih okoljih - zaraščajoče kmetijske površine, prevelika in vse večja uporaba pesticidov in herbicidov, bolezni in navsezadnje tudi porasti plenilcev. Naravna številčnost teh vrst je danes majhna. Morda lahko govorimo le o nekoliko bolj optimističnih ocenah za številčnosti poljskega zajca, saj so v zadnjih dveh letih njegova prisotnost in opazanja vse pogostejša. Ohranitev in prisotnost zlasti poljskih kur je odvisna le od umetnega dodajanja, pri čemer velja opomniti, da vlaganja v nepripravljeno okolje ne dosega želenih rezultatov dviga številčnosti.

Ptice v GGE so številčne in raznovrstne. Od zanimivejših, ogroženih vrst naj omenimo populacijo smrdokavre (*Upupa epops*), skalnih golobov in skalnih plezalčkov (*Tichodroma muraria*), raznih hudournikov. V GGE so dokaj ugodni pogoji za gnezdenje prepelice (*Coturnix coturnix*) in kitorne (*Alectoris graeca*). Od sov so prisotne lesna sova (*Strix uralensis*), velika (*Bubo bubo*) in mala (*Asio otus*) uharica, veliki skovik (*Otus scops*), čuk (*Athene noctua*) in pegasta sova (*Tyto alba*) ter ujede, med katerimi je najpogostejša kanja (*Buteo buteo*), orel kačar (*Circaetus gallicus*). V preletu sta planinski orel (*Aquila chrysaetos*) in beloglavi jastreb (*Gyps fulvus*), najde se tudi sršenar (*Pernis apivorus*), kragulj (*Accipiter gentilis*), sokol selec (*Falco peregrinus*) in skobec (*Acipiter nisus*). Od vrst lovnih ptic se opaža porast številčnosti družine vranov (srake, šoje, sive vrane), v zadnjem času pa najbolj narašča številčnost krokarja.

Živalske vrste, ki so vezane na območja Nature 2000 znotraj GGE Brkini I in so tudi kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine so predstavljene v poglavju 2.1.3.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Celotna površina GGE Brkini I znaša 8.701,37 ha, od tega je 6.473,34 ha gozdov (73 %). Gozdni prostor obsega 6.680,1 ha ali 76 % površine. Površin v zaraščanju je skupaj 260,97 ha od tega 35,66 ha v gozdnem prostoru in 225,31 ha izven njega. GGE leži v občinah Divača in Hrpelje-Kozina.

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah v GGE

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovih lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda [ha]	5.766,50	538,39	168,45	6.473,34
Delež [%]	89,1	8,3	2,6	100,0

Delež zasebnih gozdov predstavlja skoraj 90 %. V preteklem obdobju se je povečal delež državnih gozdov za dobrih 100 ha, na račun gozdov lokalnih skupnosti.

Preglednica 6/ LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikostni razred gozdne posesti	Sestava po številu posesti				Sestava po gozdni površini		
	Št. posesti	Kum Št. posesti	[%] v razredu	kumulativa [%]	Sk. površina	[%] v razredu	kumulativa [%]
do 1 ha	2282	2282	69,6	69,6	451	8,1	8,1
1 do 5 ha	651	2933	19,9	89,5	1545	27,9	36,1
5 do 10 ha	221	3154	6,7	96,2	1585	28,7	64,8
10 do 30 ha	115	3269	3,5	99,7	1610	29,1	93,9
30 do 100 ha	9	3278	0,3	100	338	6,1	100
nad 100 ha	0	0	0	0	0	0	0

Zasebna gozdna posest v GGE je zelo razdrobljena, v kategoriji do 1 ha je namreč skoraj 70 % vseh gozdnih posesti. Ena petina posesti so velikosti med 1 do 5 ha.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Odprtost gozdov s prometnicami, še posebej na flišnem predelu GGE, je bila še v bližnji preteklosti zelo nizka, kar je bistveno omejevalo pridobivanje lesa. Do izgradnje Brkinske slemenske ceste leta 1977 se je večji del posekanega lesa spravljalo s konji do naselij. Od tam so v dolino peljale neutrjene kolovozne poti, ki so bile s kamioni prevozne le v suhem vremenu. Preobrat je pomenil žledolom leta 1980. Med sanacijo poškodovanih gozdov se je do leta 1984 zgradilo novo omrežje gozdnih cest in vlak. Na območju GGE Brkini I je bilo zgrajenih 30 km novih gozdnih cest (pred tem jih je bilo 6,7 km) ter 430 km novih gozdnih vlak (pred tem se je za gospodarjenje z gozdom uporabljalo 50 km kolovoznih poti).

Preglednica 7/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne	Povezovalne	Skupaj	Gostota cest *
	[km]	[km]		
Gozdne ceste	50,57	0,00	50,57	7,90
Javne ceste	35,67		35,67	4,73
Protipož. prom.	35,54		35,54	5,77
Skupaj	121,78		121,78	18,40

* Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste, ter samo gozdove z možnim posekom.

Gostota cest se od takrat ni bistveno spremenila. K večji odprtosti gozdov je pripomogla izgradnja protipožarnih gozdnih prometnic na kraškem delu GGE, gozdnih cest pa se od 80. let prejšnjega stoletja ni gradilo. V primerjavi s preteklim obdobjem je povečanje dolžin gozdnih cest rezultat uskladitve z lokalnimi skupnostmi in ureditve katastra gozdnih cest.

K izračunani odprtosti gozdov s 26 % deležem prispevajo javne prometnice. Njihova dejanska uporabnost pa je vprašljiva, saj zaradi neustrezne utrjenosti vozišča, ponekod veljajo omejitve osnega pritiska. Prav tako ob njih primanjkuje rampnih prostorov, skladišč in izogibalšč kar dodatno otežuje gozdno gospodarjenje. Dolžina gozdnih cest je povzeta iz *Evidence gozdnih cest (2024)*, ki jo ZGS vodi in usklajuje z lokalnimi skupnostmi. Vanjo se evidentirajo ceste s tehničnimi elementi gozdnih cest, ki imajo pretežno gozdarski značaj in niso drugače kategorizirane.

Pri evalvaciji odprtosti gozdov s prometnicami tudi v GGE Brkini I ne moremo mimo protipožarnih gozdnih prometnic, ki odpirajo prostor na območjih z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo. Kljub temu, da prvenstveno služijo aktivnemu protipožarnemu varstvu naravnega okolja, v veliki meri omogočajo tudi gospodarjenje z gozdovi. Praviloma so grajene s tehničnimi elementi gozdnih cest, kar pomeni, da je njihova širina v premi do 3,5 m in imajo urejen sistem odvodnjavanja. Na območju GGE je zgrajenih 35,54 km PPGP, ki prispevajo 31 % odprtosti gozdov GGE. Večina omrežja je skoncentrirana ob železniški progi Divača – Koper.

Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja v m [%]					
	[ha]	[%]	Do 200	200 – 400	400 – 600	600 – 800	800-1200	Nad 1200
S traktorjem	4.712,57	99,4	6,9	35,0	26,9	18,9	11,4	0,9
Z žičnico	26,77	0,6	0,0	16,3	49,2	34,5	0,0	0,0
Skupaj	4.739,34	100,0	6,8	34,9	27,1	19,0	11,3	0,9

Z gozdnimi prometnicami je odprtih 75 % gozdnih površin. Potencialno najugodnejše in tudi sicer v praksi najpogostejše izvajano je traktorsko spravilo. Prevladujejo spravilne razdalje med 200 in 400 m. Za spravilo se najpogosteje uporablja adaptirane kmetijske traktorje,

redkeje tudi specialne gozdarske traktorje in zgibnike. V zadnjem obdobju se vlačanju gozdnih lesnih sortimentov vedno bolj pridružuje tudi izvoz lesa z gozdarskimi prikolicami.

Razmere za pridobivanje lesa so za slovenske razmere povprečne, vendar obstajajo velike razlike tako po terenskih razmerah (nagibi, matična podlaga, skalovitost, ipd.) kot tudi v odprtosti z vlakami. Ugodnejše pravilne razmere so v predelih GGE, kjer je bil v okviru sanacije gozdov po žledolomu leta 1980 zgrajen sistem gozdnih prometnic.

V zasebnih gozdovih tvori mrežo gozdnih vlak tudi precej starih poti, kolovozov in konjskih vlak, ki jih je za rabo s sodobnimi tehnologijami potrebno rekonstruirati. Mehek in slabše nosilen teren ter boljša tehnološka opremljenost izvajalcev gozdnih del zahtevajo ureditev in vzdrževanje gozdnih vlak, kot tudi pomožnih skladišč, prostorov za manipuliranje ter izogibalšč in obračališč.

Dobra $\frac{1}{4}$ gozdov s prometnicami ni odprtih. To so izjemoma celi odseki, večinoma pa le deli odsekov, kjer še ni izdelanih vlak ali pa so te popolnoma neprimerne. Ti predeli so na najtežjih terenih, na strmih in jarkasti pobočjih. Na teh površinah trenutno ni mogoče racionalno spravilo lesa. To so predeli:

- od Hotične do Slop in Rodika,
- okrog vasi Hotična, Mrše in Artviže,
- nad potokom Sušica pri Podgradu pri Vremah,
- pobočje nad reko Reko do vasi Barka,
- od vasi Tatre do Šmagurja in Kozjan.

Cestno omrežje, zaprta območja in površine potencialno najugodnejših načinov spravila so prikazane na **KARTI 11** v kartnem delu načrta.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

V obdobju po II. svetovni vojni so Brkini veljali za nerazvito območje v vseh pogledih, podobno kot Kozjansko in še nekateri predeli Slovenije. Še sredi 19. stoletja taka trditev ni niti najmanj držala. Območje je imelo precej razvito živinorejo, predvsem pa sadjarstvo. Z živili in surovinami je oskrbovalo mesti Trst in Reko ter je izkazovalo celo agrarno prenaseljenost. Danes dosega gostota poseljenosti ozemlja GGE šele sedmino državnega poprečja. Prevladujejo številna manjša, demografsko šibka naselja, ki jih delovno sposobni del prebivalstva še vedno po malem zapušča, saj v neposredni bližini ni večjih možnosti zaposlitve. Izrazita je dnevna migracija delovne sile, vasi pa čedalje bolj dobivajo podobo spalnih naselij. Pomembnejša gospodarska dejavnost na območju GGE je le gostilniški turizem, ki je najmočnejše prisoten ob glavni cesti Reka – Trst v Podgrajskem podolju in v okolici Rodika.

V širši okolici je lesnopredelovalna industrija prisotna le v Ilirski Bistrici (Lesonit). Na območju GGE se nekaj manjših podjetji in obrtnikov ukvarja s posredništvom in trgovino z lesom, mizarstvom in tesarstvom. Pri Misličah deluje manjša žaga. Posek in spravilo lesa poleg lastnikov gozdov večinoma izvaja še nekaj samostojnih podjetnikov. Navezanost oz. boljše odvisnost prebivalstva od gozda se v zadnjem času nekoliko povečuje, predvsem kot posledica gospodarske krize, ki se kaže tudi v povečani sečnji dreves za domačo porabo in prodajo.

Koncesijo za izvajanje gozdnogospodarskih del v državnih gozdovih GGE ima SIDG, Slovenski državni gozdovi. Les iz GGE Brkini I prodajajo v primarno in sekundarno predelavo oziroma ga predelajo sami. Zaradi zaostrenih gospodarskih razmer, zlasti po letu 2008, in posledično težav v primarni in sekundarni lesni industriji, je prodaja lesa usmerjena zlasti v bolj oddaljene kraje v Sloveniji in v tujino (Italija, Avstrija).

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

GGE Brkini I zajema dele lovišč »Videž« Kozina, »Timav« Vreme, »Slavnik« Materija, »Žabnik« Obrov in Prem. Lovišča spadajo v Primorsko lovsko upravljavsko območje.

Preglednica 9/D-LD: Pregled lovskih družin v GGE

Šifra LD	Ime lovišča	Površina lovišča v GGE [ha]	Površina gozda v lovišču [ha]	Opomba
0517	PREM	790,86	697,97	del
0515	Timav VREME	2.260,40	1.757,95	del
0521	Slavnik MATERIJA	2.871,39	2.117,03	del
0520	Žabnik OBROV	1.147,10	765,39	del
0514	Videž KOZINA	1.632,27	1.135,25	del
Skupaj		8702,02	473,59	

Nelovnih površin v GGE je 152,93 ha. To so površine naselij in zaselkov, javni infrastrukturni objekti, z ograjo obdani industrijski objekti, parki in drugi tovrstni objekti, ki jih določa 10. člen Zakon o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS, št. 16/2004, 120/2006, 17/2008).

Karta 1.2: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

Območje GGE se je v zadnjih sto letih spremenilo iz agrarno relativno razvitega in celo prenaseljenega območja v izrazito pasivno kmetijsko področje. Demografske spremembe so intenzivno vplivale tudi na krajino, kar se najbolj odraža v spreminjanju dejanske rabe kmetijskih zemljišč. Opuščanje kmetijske dejavnosti na manj rodovitnih zemljiščih in strmih pobočjih je sprožilo obsežen proces preraščanja kmetijskih zemljišč v gozd.

Danes GGE Brkini I spada med območja z omejenimi dejavniki za kmetovanje. Pretežno število Brkinskih vasi spada v gorsko višinsko območje, ostali predeli pa med gričevnato-hribovita oziroma kraška območja z omejenimi dejavniki za kmetovanje. Leta 2023 je bilo v GGE 2053,41 ha zemljišč v kmetijski rabi [20].

Naravni pogoji v Brkinih opredeljujejo usmeritev kmetijske proizvodnje v živinorejo in sadjarstvo. Za slednjega je najugodnejši višinski pas med 500 in 650 m, kjer je najmanj slane, zato na teh nadmorskih višinah, posebno na zahodnem delu GGE, uspevajo tudi češnje [5].

V Brkinih je osnovanih 27,8 ha intenzivnih sadovnjakov. Pretežno so to nasadi jablan, hrušk, sliv in češenj med katerimi so vse bolj zastopane nove in hitro zoreče sorte. Avtohtone sorte so večinoma ohranjene v ekstenzivnih travniških nasadih, ki se razprostirajo na 113,8 ha ozemlja [20].

Pri reji govedi in drobnice se v zadnjih letih beleži pozitiven trend. Koze in ovce se gojijo za meso, vse bolj pa tudi za pridelavo mleka in mlečnih izdelkov. Reja govedi in prašičev sta v Brkinih prisotni v manjšem obsegu in večinoma omejena na samooskrbo. Na območju GGE je v rabi 1.255 ha travnikov in pašnikov, ki predstavljajo 61 % vseh zemljišč v kmetijski rabi [20].

Na kraškem delu GGE so naravne razmere za kmetijstvo najmanj ugodne. Obdelovalnih površin je malo, v glavnem le na dnu vrtač, po dolinah in na zakraselih uravninah. Poljedelstvo je ekstenzivno, za domače potrebe se obdelujejo manjše njive in vrtovi. Polja s posevki žita za pridelavo zrnja, zelenjave, krmnih rastlin in krompirja so prisotna na globljih tleh slepih dolin in poljih pri Rodiku in Slopah. Na subvencijah temelječa evropska kmetijska politika je spodbudila pašništvo na suhih kraških travnikih in zaraščajočih površinah Podgrajskega podolja. Kmetije na tem območju razvijajo turistično dopolnilno dejavnost.

1.5.3 Poselitev

Ozemlje GGE je bilo naseljeno že pred antiko, o čemer pričajo številni ostanki gradišč in obrambnih naselij, ki so bila praviloma postavljena na višje razgledne vrhove ob prometnih poteh. Prebivalci prvotnih naselij so bili Iliri oz. najverjetneje njihovo pleme Japodi, ki so se ukvarjali s poljedelstvom in živinorejo [12].

S prihodom Rimljanov leta 178 pr.n.š. so se ti kraji močno navezali na mesto Oglej (Aquileia). Glavna opora širjenju rimske civilizacije so bile ceste in skozi Podgrajsko podolje je vodila tudi državna cesta Via Gemina, ki je povezovala Oglej s Trstom in Trsatom nad Reko. Ob tej cesti so bile postavljene številne postojanke [13], [14].

Slovani so začeli naseljevati slemena Brkinov v začetku 7. stoletja [14]. V tem obdobju so naselili kulturno zemljišče po slemenih brkinskega hribovja do državne rimske ceste v Podgrajskem podolju. Kot prva slovanska selišča se štejejo naselja Harije, Smrje, Kozjane in še nekatera, katerih imena so slovanskega izvora. Leta 788 so po dobrih dveh stoletjih upravne pripadnosti vzhodnemu rimskemu imperiju, ozemlje Istre (kamor so sodili tudi Brkini) pridobili Franki. Ob delitvi frankovske države v 9. stoletju pa so Brkini prišli pod italijanski vpliv. V 12. stoletju so območje dobili v last oglejski patriarhi, kasneje, v obdobju med 13. in 16. stoletjem pa so Brkincem vladale goriške in devinske fevdalne rodbine.

Obdobje srednjega veka so zaznamovali turški vpadi, agrarna kriza, benečansko-avstrijske vojne in epidemije kužnih bolezni. Posledično se je v tem obdobju število kmetij po vaseh znatno zmanjšalo. Nekateri vasi so bile ob koncu 15. stoletja v celoti izpraznjene. Zaradi splošnega obubožanja in pomanjkanja delovne sile je gosposka pod ugodnimi pogoji naseljevala hrvaško (uskoško) prebivalstvo, ki je iskalo v teh krajih zavetje pred Turki. Po zadnji vojni s Turki, leta 1668, so del Brkinov poselili tudi prebivalci vlaškega izvora – Čiči, ki so se ukvarjali z nomadskim načinom ovčereje in vzreje koz. Na ta način so uničili precej gozda [15].

V 2. polovici 17. in v 18. stoletju so se Brkini naglo razvijali predvsem kot zaledje Trsta in Reke, ki sta doživljala pospešen gospodarski razvoj, s tem pa je rasla tudi potreba po živilih in delovni sili. Ko je Trst po koncu napoleonskih vojn (leta 1815) postal glavno avstrijsko pristanišče so se socio-ekonomske razmere zaledja še izboljšale, kar je privedlo do populacijskega maksimuma. Leta 1880 je skupno število prebivalstva na območju GGE doseglo število 4.150, kar je največ v celotni zgodovini.

Med letoma 1890 in 1900 je prišlo do splošne gospodarske krize, predvsem pa do agrarne krize, ki je močno poslabšala tudi družbene razmere. Gradnja železnice, ki je dajala prebivalcem zaslužek skoraj celo stoletje, je bila tedaj zaključena, hkrati pa je železniška proga povzročila propad prevoznitva (furmanstva). Priprava in prodaja ledu, ki je dajala prebivalcem zaslužek v zimskih mesecih, se je zaradi tehničnega napredka končala. Zmanjšala se je prodaja sena, modernizacija v lesni industriji je vzela delo mnogim gozdarjem. Brkinci so bili prisiljeni iskati druge oblike zaposlitve. Začelo se je množično izseljevanje v obmorska mesta in v čezmorske dežele [15]. K hitremu propadanju pokrajine sta na začetku 20. stoletja največ pripomogli I. svetovna vojna in italijanska okupacija, kasneje II. svetovna vojna in nazadnje še priključitev Trsta k Italiji leta 1953. Po koncu II. svetovne vojne so prebivalci, ki so množično sodelovali v narodnoosvobodilnem boju, upravičeno pričakovali podporo nove jugoslovanske države, ki pa je ni bilo dovolj, da bi območju zagotovila razvoj in zmanjšala odseljevanje [14].

Po podatkih portala *SI-STAT* (2023) danes v GGE Brkini I živi 1.314 ljudi, ki so naseljeni v 20 naseljih. Več kot 100 prebivalcev imajo le še tri vasi: Slivje (106), Javorje (136) in Rodik, ki je s 360 prebivalci največji kraj v GGE. Ostala naselja so majhna. Slabi $\frac{2}{3}$ jih ima manj kot 50 prebivalcev, Odolina pa ni več naseljena.

Gostota poselitve v GGE je 14,7 prebivalcev/km², kar je sedmina povprečja za Slovenijo (104 prebivalcev/km²).

1.5.4 Infrastruktura

Zaradi strateške lege med tremi mednarodno pomembnimi lukami ter urbanimi centri (Trst, Reka, Koper, Ljubljana) GGE preseka več pomembnih infrastrukturnih koridorjev. Z izjemo elektrovodov vsi potekajo po kraškem delu GGE.

ŽELEZNICA

Že leta 1876 je bila zgrajena Istrska železniška proga Divača – Pulj, ki je povezala Istro z južno železnico. Enotna proga prečka severni del GGE med Rodikom in Kozino v dolžini 4,2 km.

CESTE

Severni del GGE preseka odsek avtoceste A1: Šentilj – Koper v dolžini 3,0 km. Na ozemlju GGE so naslednji odseki državnih cest:

- glavna cesta prvega reda (G1): Starod - Kozina - Krvavi potok (0,7 km),
- regionalna cesta II. reda (R2): Divača – Kozina (3,1 km),
- regionalna cesta III. reda (R3): Obrov – Prem (3,3 km)
- regionalna turistična cesta (RT): Zavrhek – Pregarje (Brkinska slemenska cesta – 17,6 km).

Vseh 30,4 km lokalnih cest in večina od 36,2 km javnih poti je asfaltiranih. Javne ceste so zlasti v osrednjem delu GGE dopolnjene s 50,38 km gozdnih cest, na jugozahodnem delu GGE prostor odpira tudi 36,8 km protipožarnih presek. Dolžina celotnega omrežja cest na območju GGE je 145,3 km.

DALJNOVODI

Preko GGE vodijo trije daljnovodi Slovenskega visokonapetostnega prenosnega omrežja, ki imajo pomembno vlogo pri uvozu, izvozu in tranzitu električne energije med elektroenergetskimi sistemi s Hrvaško. Severovzhodni del GGE tako presekaata liniji visokonapetostnih daljnovodov Divača – Melina (400 kV) in Divača – Pehlin (220 kV), zahodni del GGE pa linija visokonapetostnega 110 kV daljnovoda Divača – Koper. Skupna dolžina visokonapetostnih vodov v GGE znaša 20,2 km. Širina koridorjev oz. presek znaša za daljnovod: 110 kV 30 m, za 220 kV 40 m ter za 400 kV 50 m [16]. Pod preseki visokonapetostnih daljnovodov je 48,02 ha gozdnega prostora. Omrežje srednje in nizkonapetostnih daljnovodov v GGE obsega del elektroenergetskega omrežja Elektro Primorske. Na območju GGE poteka več linij 35 kV, 20 kV in 10 kV daljnovodov. Njihova skupna dolžina znaša 41,7 km. Širina preseke za 35 kV daljnovod znaša 20 m, za 20 kV daljnovod pa 8 m. Pod preseki nizkonapetostnih daljnovodov je 33,21 ha gozdnega prostora.

VODOVODI

Ozemlje GGE seka trasa magistralnega voda Kraškega vodovoda, ki iz črpališča pri Brestovici na Krasu, mimo Rodika in Kozine dobavlja vodo Obali. Skupaj je po območju GGE speljanih 8,7 km cevi transportnih vodovodov. Trase njihovih presek so široke od 3 do 5 m.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Na območju GGE je skupaj 158,18 ha (1,8 %) pozidanih zemljišč. Sem štejemo zgradbe, ceste, parkirne prostore, kamnolome in drugo infrastrukturo, ki služi za opravljanje dejavnosti ljudi [20]. Od ostalih infrastrukturnih objektov v GGE po velikosti izstopa le prostor za predelavo gradbenih odpadkov pri Hrpeljah, v odseku 07003A, ki se razprostira na 2,1 ha površine.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Kraško GGO je med požarno najbolj ogroženimi območji v Sloveniji. Pogostnost požarov je največja v zimskem in poletnem sušnem obdobju - februarja in avgusta. Požari povzročajo največjo škodo v gospodarsko pomembnih borovih sestojih na apnencu.

Po sistematiki ogroženosti gozdov po požarih razvrščamo odseke v štiri stopnje ogroženosti:

- I. - gozdovi z zelo veliko požarno ogroženostjo: nevarnost požarov je stalna,
- II. - gozdovi z veliko požarno ogroženostjo: nevarnost požarov je občasna,
- III. - gozdovi s srednjo požarno ogroženostjo: nevarnost požarov je minimalna,
- IV. - gozdovi z majhno požarno ogroženostjo: nevarnosti požarov praktično ni.

V GGE Brkini I so sestoji izločeni v prve tri stopnje ogroženosti; zelo veliko (I.), veliko (II.) ter srednjo (III.) požarno ogroženostjo. Požarno ogroženost sestojev in stopnjo ogroženosti gozdov po odsekih nam prikazuje **karta 12** v kartnem delu načrta. Stopnjo požarne ogroženosti se je določilo z upoštevanjem stanja gozdov v odsekih, in sicer: drevesno sestavo, razvojne faze in starost gozdov, matično podlago, vrsto tal, ekspozicijo, nadmorsko višino, nagib terena, srednjo letno temperaturo ter srednjo količino padavin iz najbližje meteorološke postaje [17].

Preglednica 10: Stopnja požarne ogroženosti po RGR GGE

Rastiščnogojitveni razred GGE Šifra in naziv	Stopnja požarne ogroženosti [ha]			Skupaj [ha]
	I. stopnja	II. stopnja	III. stopnja	
06011 Nasadi iglavcev na rastišču podgorskega bukovja na silikatnih kamninah	0	6.64	551.08	557,72
06010 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	0	0	1655.64	1655.64
06016 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-pionirski gozdovi listavcev	0	75,09	947.23	1.022,32
06012 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-hrastovi gozdovi	0	53.72	1686.77	1.740,49
12043 Toploljubna hrastovja na karbonatih	165.72	400.39	12.8	578,91
12050 Gozdovi toplotoljubnih listavcev na karbonatih	258.95	34.5		293,45
12051 Gozdovi toplotoljubnih listavcev- borovi gozdovi	348.69	239.43	0	588,12
20000 Varovalni gozdovi	0	36,69	0	36,69
Skupaj	689,02	846,46	4.853,52	6.473,34

Požarna ogroženost gozdov v GGE je v primerjavi s preostalim delom Kraškega GGO manjša. Požarno najbolj ogroženi so borovi gozdovi na rastiščih toplotoljubnih listavcev na karbonatih, ki poraščajo najbolj sušna rastišča.

V GGE Brkini I je dobra desetina gozdov (689 ha) uvrščenih v gozdove z zelo veliko požarno ogroženostjo (I. stopnja). Nekoliko več površin (848 ha) je uvrščenih v gozdove z veliko požarno ogroženostjo (II. stopnja). Preostale $\frac{3}{4}$ gozdov (4.883 ha) so uvrščene v gozdove s srednjo požarno ogroženostjo (III. stopnja).

1.6.1 Protipožarne preseke

Po *Pravilniku o varstvu gozdov* so protipožarne preseke intervencijske prometnice za potrebe protipožarnega varstva na požarno ogroženih območjih prve in druge kategorije. Po prevoznosti jih delimo na protipožarne preseke 1. kategorije, kamor uvrščamo protipožarne ceste in poti prevozne z vsemi gasilskimi vozili, in protipožarne preseke 2. kategorije, kamor uvrščamo poti, ki so prevozne s specialnimi, praviloma manjšimi vozili. Po *Pravilniku o gozdnih prometnicah* [18] je protipožarna preseka opredeljena kot protipožarna gozdna cesta ali protipožarna pot, ki odpira požarno ogrožen prostor I. in II. kategorije v skladu z GGN in je v situacijskem poteku prilagojena zahtevam protipožarnega varstva.

Protipožarna preseka opravlja vlogo prometnice, ki omogoča dostop do mesta požara in obenem predstavlja oviro za širitev požara, ob predpostavki, da je ustrezno vzdrževana. Vzdrževanje zagotavljamo podobno kot za druge gozdne ceste, to je z obcestnim obsekovanjem in mulčanjem vegetacije in po potrebi nasipanjem ustreznega materiala na vozišče ter vzdrževanjem objektov za odvodnjavanje.

Preglednica 11: Seznam protipožarnih presek v GGE Brkini I

Protipožarna gozdna prometnica			
Kat.	Šifra	Ime	Dolžina* [m]
1	14P230	Gabrova Stran	502
1	14P231	Boršti III	367
1	14P232	Boršti II	136
1	14P233	Jelihovec II	167
1	14P234	Remeščica	443
1	14P235	Podkras - Jelihovec	140
1	14P236	Treščine II	529
0	14P401	Rodik - Kras	312
1	14P501	Zakras	1.347
1	14P502	Boršti	1.167
1	14P503	Polanšček I	1.141
1	14P504	Polanšček II	941
1	14P505	Jelihovec I	1.725
1	14P506	Rodik-Gabrova stran	1.158
1	14P507	Brdce	986
2	14P508	Barka	1.599
1	14P509	V Loke	1.785
1	14P510	Planina	344
1	14P511	Krasič I	654
1	14P512	Ograde I	654
1	14P513	Brezno v borštu	668
1	14P514	Treščine	942
2	14P515	Podgrad - Sušica	3.267
2	14P516	Polanšček III	627
2	14P517	Sela	1.200
1	14P518	Pristava	447
1	14P520	Kozinski dol	545
1	14P551	Podkras I	3.386
1	14P552	Srnjak	925
1	14P553	Boršt	652
1	14P554	Biljin vrh	1.958
1	14P556	Repnik	1.204
1	14P558	Zaograde	565
1	14P559	Hotična	1.087
1	14P704	Kršin	94
0	14P842	Rodik - Kačiče	36
Skupaj			33700

* (dolžina PPP na območju GGE Brkini I)

V enoti je zgrajenih 33 km protipožarnih presek, ki odpirajo požarno ogrožene gozdove. Vse omrežje je skoncentrirano na karbonatni matični podlagi, še posebej v neposredni bližini železniške proge Divača – Koper.

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Sedanje meje GGE Brkini I so bile oblikovane z GGN ureditvenega obdobja 1986-1995. V istem obdobju je bila opravljena tudi notranja razdelitev gozdov na oddelke, odseke ter na rastiščnogojitvene razrede. V novem ureditvenem obdobju ostajajo meje GGE nespremenjene. GGE Brkini I je razdeljena na 188 oddelkov, ki so po novem razdeljeni na 310 odsekov. Povprečen oddelek meri 46,29 ha, povprečna površina gozda v njem pa znaša 33,92 ha.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

V gozdovih GGE Brkini I izvajajo javno gozdarsko službo uslužbenci Zavoda za gozdove Slovenije, OE Sežana, KE Kozina.

GGE Brkini I pokrivajo naslednji revirji:

- revir Padež: oddelki 1 – 87 revirni gozdar Petra Sankovič
-
- revir Odolina: oddelki 88 – 188 revirni gozdar Andraž Žnidaršič

Sedež revirjev je na Krajevni enoti Kozina, Reška cesta 14, 6240 Kozina. Tel: 05 68-01-255.

Karta: Karta revirjev

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

V letu 2020 je prišlo do spremembe Pravilnika po katerem so bile ukinjene funkcijske enote in funkcije gozdnega prostora za GGE se povzame iz ON z dobo veljavnosti 2021-2030 z izjemo tistih funkcij, ki temeljijo na pridobljenih smernicah s področja varstva narave, kulturne dediščine in varstva voda.

Pravilnik deli splošnokoristne funkcije gozda na ekološke, socialne in proizvodne. Njihova poudarjenost je ovrednotena v tri stopnje:

1. stopnja: funkcija določa način gospodarjenja z gozdom,
2. stopnja: funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja z gozdom,
3. stopnja: funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja z gozdom.

Območja s poudarjenimi funkcijami poleg gozda vključujejo tudi druga gozdna zemljišča in tista negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana ter skupaj z gozdom zagotavljajo uresničevanje njegovih funkcij oziroma tvorijo gozdni prostor. Površina gozdnega prostora v GGE Brkini I znaša 6.680,1 ha. V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je površina gozdnega prostora povečala za 1,4 %.

Ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene na 3264,93 ha, od teh hidrološka funkcija predstavlja 2.379,58 ha, sledi ji funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev s 849,98 ha. Občutno manjšo površino obsega klimatska funkcija tj. 35,32 ha ter funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na 0,05 ha GP.

Ekološke funkcije na 2. stopnji poudarjenosti so določene na 8.707,99 ha, kjer prevladuje funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na 5.237,70 ha. Sledi ji hidrološka funkcija na 2.855,99 ha GP. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti pokriva 614,3 ha GP.

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene na 95,94 ha GP, kjer prevladuje na 65,53 ha GP funkcija varovanja kulturne dediščine. Socialne funkcije na 2. stopnji poudarjenosti so zastopane na 539,98 ha GP, kjer je v prevladi funkcija varovanja naravne dediščine.

Gozdovi v GGE Brkini I opravljajo izrazito lesnoproizvodno vlogo, saj je na pretežnem delu možno dolgoročno sekati več kot 5 m³/ha lesne mase. Tako ima 80 % oz. 5192 ha gozdov poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo na 1. stopnji.

Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	849,98	12,9		5.237,70	79,4		592,42	7,7		6.680,10
Hidrološka funkcija	2.379,58	35,6		2.855,99	42,8		1.444,53	21,6		6.680,10
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	0,05	0		614,3	9,2		6.065,75	90,8		6.680,10
Klimatska funkcija	35,32	0,5		0	0		6.644,78	99,5		6.680,10
Zaščitna funkcija	1,95	100		0	0		0	0		1,95
Higijensko-zdravstvena funkcija	0	0		11,2	0,2		6.668,90	99,8		6.680,10
Obrambna funkcija	0	0		0	0		0	0		0
Rekreacijska funkcija	0	0		0	0		6.680,10	100		6.680,10
Turistična funkcija	0	0		0	0		6.680,10	100		6.680,10
Funkcija varstva naravnih vrednot	0,18	0,1		138,95	99,9		0	0		139,13
Poučna funkcija	0	0		0	0		6.680,10	100		6.680,10
Raziskovalna funkcija	2,61	100		0	0		0	0		2,61
Estetska funkcija	24,06	100		0	0		0	0		24,06
Lesnoproizvodna funkcija	5.192,18	80,2		963,78	14,9		317,38	4,9		6.473,34
Naravna dediščina	1,61	0,4		389,03	99,6		0	0		390,64
Lovnogospodarska funkcija	0	0		0	0		0	0		0
Funkcija varovanja kulturne dediščine	65,53	98,8		0,8	1,2		0	0		66,33
Pridobivanje drugih gozdnih dobrin	0	0		0	0		0	0		0

Funkcije gozdov so prikazane na **KARTI 7** v kartnem delu načrta.

2.1 Ekološke funkcije gozdov

2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opravljajo gozdovi, ki varujejo rastišča in njihovo okolico pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov, zagotavljajo in ohranjajo odpornosti tal na erozijske pojave, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter; preprečujejo razvoj in pojavljanje zemeljskih in snežnih plazov, podorov in usadov; preprečujejo poglobljanja pobočnih jarkov; preprečujejo premeščanja naplavin; zadržujejo drobni plovni material ter ohranjajo rodovitnost gozdnih tal. Poudarjeno varovalno funkcijo imajo zlasti gozdovi na erozijskih, plazljivih ali plazovitih območjih, določenih v skladu s predpisi o vodah ter gozdovi na zelo strmih pobočjih, sušnih legah, plitvih skalovitih ali kamnitih tleh.

Prvo stopnjo poudarjenosti varovanja gozdnih zemljišč in sestojev imajo tisti gozdovi v GGE, ki ležijo na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° ali pa je kamnitost površja večja od 70 % ter gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°. V GGE se večinoma nahajajo po skalovitih pobočjih Pristave, Kojnika pri Barki in na strmih pobočjih jarkov nad potoki Padež, Sušica in Dolgim potokom. Njihova skupna površina znaša 850 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom med 15° in 25°. Sem uvrščamo večino preostanka gozdov GGE na razgibanem reliefu flišne matične podlage. Na karbonatni matični podlagi je ta funkcija poudarjena v predelih, kjer je površinska kamnitost ali skalovitost med 50 % in 70 %.

Tretjo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.1.2 Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo opravljajo gozdovi, ki ohranjajo čistost podtalnice oziroma vode, ki pronica v podzemni svet na krasu. Hidrološko funkcijo opravljajo tudi gozdovi ob stoječih in tekočih vodah ter gozdovi, ki s sposobnostjo zadrževanja vode v tleh in v rastlinah uravnavajo vodni odtok na območjih, ki so pomembna za oskrbo z vodo.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na ožjih območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov ter gozdovi na 1. in 2. varstveni coni po odloku o zaščiti virov pitne vode. Poleg tega so s prvo stopnjo te funkcije ovrednoteni tudi gozdovi nad poznanimi rovi kraških jam, brezni in podzemnimi vodnimi tokovi. V GGE je takih gozdov 2.380 ha. Večina se jih nahaja jugozahodno od razvodnice med naselji Rodik – Artviže – Mrše – Tatre. Gre za vodovarstveno območje po *Uredbi o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Rižane* in je izjemnega pomena za vodooskrbo Slovenske obale [45].

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na širšem vodo zbirnem območju, na potencialnih vodovarstvenih območjih in ob vodotokih ter manjših stoječih vodah v širini ene do dveh drevesnih višin na vsako stran vodotoka. Drugo stopnjo hidrološke funkcije opravljajo tisti gozdovi v GGE, ki ležijo na karbonatni matični podlagi. Tem kriterijem ustreza 3.277,95 ha gozdov.

Tretjo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo gozdovi, ki zagotavljajo življenjski prostor rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistim vrstam, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom, ter gozdovi, ki ohranjajo biotske raznovrstnosti in zagotavljajo naravno ravnovesje. Poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo zlasti gozdovi s habitatmi redkih ali ogroženih rastlinskih ali živalskih vrst, s habitatmi, pomembnimi za obstoj in ohranitev populacij divjadi, s habitatmi in habitatnimi tipi, ki se po predpisih o ohranjanju narave ohranjajo v ugodnem stanju, ter gozdovi, ki imajo status posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega ohranitvenega območja ali ekološko pomembnega območja.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo gozdni rezervati, lazi ter manjšinski ekosistemi v gozdnem prostoru, kot so: ekocelice, kaluže, kraške jame in brezna ter kraški izviri. Manjšinski ekosistemi predstavljajo pomemben habitat za ohranitev redkih in ogroženih živalskih vrst. Razpršeni so v odsekih: 07008B, 07028, 07029C, 07059B, 07059C, 07062, 07066, 07170C, 07171, njihova površina pa znaša 0,05 ha. Večinoma gre za ekocelice na karbonatni matični podlagi.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, pomembni za obstoj in ohranitev populacij različnih vrst prosto živečih živali (zimovališča, grmišča, mirne cone). S to stopnjo smo ovrednotili gozdove na območju ekološko pomembnih območjih (EPO), kot tudi gozdove na območju Nature 2000, ki pokrivajo 614 ha (9,2 %) gozdnih površin GGE. To so:

- Območje SCI (SI3000233) Kras in SPA (SI5000023) Kras, ki pokrivata 318,79 ha oziroma 253,27 ha gozdnih površin GGE.
- Območje SCI Reka (SI3000223), ki pokriva 11,70 ha gozdnih površin GGE.

Posebna varstvena območja (PosVO) ali »območja Natura 2000« so ekološko pomembna območja (EPO), ki so na ozemlju Evropske unije pomembna za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov. Natura 2000 območja so bila vzpostavljena leta 2004 in dopolnjena leta 2008. Danes predstavljajo 37,9 % ozemlja Republike Slovenije.

Preglednica 13/N-SPA: Natura SPA območje v GGE Brkini I

Id. številka	Ime	Vrste vezane na gozdni prostor	
SI5000023	Kras	PTICE	podhujka (<i>Caprimulgus europaeus</i>)
		PTICE	kačar (<i>Circaetus galicus</i>)
		PTICE	rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>)

Posebna varstvena območja (PosVO) so določena z *Uredbo o posebnih varstvenih območjih* (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 3/14). Na podlagi Direktive o habitatih so opredeljena posebna ohranitvena območja (**SCI** - Site of Community Importance), na podlagi Direktive o pticah pa posebna območja varstva, pomembna za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst ptic (**SPA** - Special Protection Areas). Območja SPA in SCI se deloma pokrivajo.

Preglednica 14/N-SCI: Natura SCI območje v GGE Brkini I

Id. številka	Ime	Rastlinske in živalske vrste ter habitatni tip vezani na gozdni prostor v GGE Brkini I	
SI3000223	Kras	HROŠČI	rogač (<i>Lucanus cervus</i>)
			bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)
			hrastov kozliček (<i>Cerambyx cerdo</i>)
		DVOŽIVKE	veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)
			hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)
		NETOPIRJI	mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hippodideros</i>)
			veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)
			dolgonogi netopir (<i>Myotis capaccinii</i>)
		HABITATNI TIPI	Jame, ki niso odprte za javnost
SI3000223	Reka	DVOŽIVKE	veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)
			hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)
		RIBE	grba (<i>Barbus plebejus</i>)
		NETOPIRJI	dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersii</i>)
			veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)
			dolgonogi netopir (<i>Myotis capaccinii</i>)

Zaradi prisotnosti območij Natura 2000 je GGN GGE Brkini I tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin, potrebnih za zagotavljanje ugodnega stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000.

Preglednica 15/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi v GGE Brkini I

Habitatni tip/vrsta	Opis habitata	Opis habitatnega tipa/vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Referenčna vrednost ugodnega stanja
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	Večina jam v GGE je skoncentrirana v Matarskem podolju	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	4.748	369	Ugodno

Preglednica 16/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Brkini I

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SCI/SPA (ha)	Velikost cone vrste znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	Tople zavetrne doline z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami.	Zimska zatočišča: globlji deli jam s T 5 – 11°C. Poletna zatočišča: prevladujoče so podstrešja stavb, redkeje jame, območje dejavnosti: do cca 250 ha, Prehranjevalni habitat: ključen gozd v okolici zatočišč, voda, pašniki. Hrana: žužkojed, prevladujejo nočni metulji, mrežokrilci in mladoletnice.	19,9	2,3	Po razpoložljivih podatkih ocenjujemo, da je stanje ugodno. Na celotnem Natura območju Kras je populacija ocenjena na <100 osebkov, v jami Dimnice prezimuje okrog 100 osebkov (Monitoring 08/09, 10/11).
veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	Topli gozdovi na zakraseli podlagi, s številnimi jamami in bližino vode, izrazito jamska vrsta.	Zimska zatočišča: jame s T 10-12°C, poletna zatočišča: jame s T 12-26°C, podstrešja stavb, območje dejavnosti: 8 do 16 km od zatočišča, prehranjevalni habitat: gozd, gozdni rob, grmičevje, pašniki, hrana: žužkojed, prevladujejo hrošči in nočni metulji.	19,9	2,3	Stanje je dobro (SDF 2013). Na celotnem Natura območju Kras je populacija ocenjena na <180 osebkov, v jami Dimnice prezimuje okrog 10 osebkov, reka Reka je lovni habitat osebkov iz Škocjanskih jam (13-91 prezimujočih osebkov (Monitoring 07, 08/09, 10/11).
dolgonogi netopir (<i>Myotis capaccinii</i>)	Topla gozdnata območja na apnencu blizu vode, značilna jamska vrsta. V jami Dimnice ima prezimovališče.	Poletno zatočišče: topli deli jame blizu vode, velike porodniške kolonije. Zimska zatočišča: jame s T 6–9°C, v manjših skupinah in posamezno. Prehranjevalni habitat: predvsem ob vodi. Hrana: žuželke nad vodo.	19,9	2,3	Stanje je odlično (SDF 2013). Na celotnem Natura območju Kras je populacija ocenjena na <540 osebkov, v jami Dimnice prezimuje okrog 50-86 osebkov, reka Reka je lovni habitat osebkov iz Škocjanskih jam (okoli 50 osebkov (Monitoring 07, 08/09, 10/11).
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	Je splošno razširjena vrsta v bukovih in hrastovih sestojih.	Ličinke te vrste se razvijajo v trhlini različnih drevesnih vrst. Razvoj poteka tri do štiri leta. Odrasle hrošče privablja vonj ranjenih in posekanih dreves, pretežno bukve, jelke, pa tudi hrasta. Ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Odrasli osebkovi so v Sloveniji aktivni od maja do julija in jih najdemo večinoma na cestah ter na skladovnih posekanih debel.	26.700	274	Stanje je dobro (SDF 2013).
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	Razvoj rogača je vezan na različne vrste dreves, predvsem pa na hrastove sestoj. V Sloveniji in na Krasu je splošno razširjen.	Najdemo ga v starih sestojih listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob šore, stara ali padla drevesa. Pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijajo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov. Ličinke se prehranjujejo z mrtvimi ali nagnitimi koreninami dreves, odrasli hrošči pa z različnimi drevesnimi sokovi.	38.130	331	Stanje je odlično (SDF 2013).
strigoš (<i>Cerambyx cerdo</i>)	Razvoj strigoša ali velikega hrastovega kozlička je vezan na posamezna drevesa hrasta, ki imajo zaradi napada značilen izgled.	Naseljuje posamična ali v presvetljenih sestojih stoječa stara drevesa različnih vrst hrasta, ki so izpostavljena soncu, v nižinah in gričevju, največ v obrežnih gozdovih. Napadena hrastova drevesa imajo značilen izgled, z značilno štrlečimi debelimi suhimi vejami, v katerih se razvijajo ličinke. Značilen izgled napadene drevesa privablja druge samice, ki nato zalegajo vanj. Letajo pretežno v mraku in ponoči v obdobju od sredine junija do sredine avgusta. Jajčeca polegajo za lubjem primernih dreves nad 35 cm premera. Imagi se ne oddaljujejo zelo od matičnega drevesa ali sestoja.	nova vrsta (sprememba Uredbe marec 2013) - cona še ni določena		Stanje je dobro (SDF 2013).
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	Naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu). Tipična mrestišča hribskega urha so nezasečene občasne luže v ali blizu gozda, v gozdnih ostankih, omejkah.	Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. V Sloveniji je vrsta splošno razširjena in je relativno pogosta, živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu	47.486 (Kras) 273 (Reka)	363 (Kras) 9,2 (Reka)	Stanje je dobro (SDF 2013).

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SCI /SPA (ha)	Velikost cone vrste znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
veliki pupek (<i>Triturus cristatus</i>)	Primerni prehranjevalni habitati so predvsem ekstenzivni vlažni travniki, prezimovališča pa najde v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu.	Je vrsta gričevnatega in hribovitega sveta. Najraje se razmnožuje v srednje velikih kalih ali stoječih mirnih vodah z bujnim obrežnim in vodnim rastlinjem in čisto vodo, ki se zelo redko izsušijo. Za ohranjanje vrste je pomemben obstoj ekoloških koridorjev, ki vse habitate na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto. V Sloveniji je vrsta splošno razširjena, vendar so populacije zelo majhne in hitro podležejo negativnim vplivom.	47.486	363	Stanje je odlično (SDF 2013).
grba (<i>Barbus plebejus</i>)	Poseljuje tekoče vode jadranskega porečja; prisotna v reki Reki (Veliki vodi).	Zadržuje se v zmernih globinah srednjega toka večjih rek; za življenja potrebuje čisto vodo, z veliko vsebnostjo kisika; živi v jatah; starejše grbe so samotarke. Drsti se v maju in juniju na prodnatih in peščenih tleh (litolitna drsnica); je vsejeda: hrani se s talno hrano, je tudi vodno rastlinje.	31,9	8,2	Ohranjenost je povprečna ali zmanjšana (Bertok s sod. 2003).
riji srakoper (<i>Lanius collurio</i>)	Mozaična kulturna krajina, ekstenzivni travniki in pašniki, prepleteni z gosto grmovno vegetacijo, mejicami, osamelimi drevesi...	Vlažni in suhi travniki z množico mejic, grmovnatih zaplat, obmejkov, osamelih dreves in drevesnih skupin ter ekstenzivni pašniki z množico obmejnih struktur. Selivka. Gnezdi od maja do junija. Hrani se z žuželkami in majhnimi ptiči.	39.160	713	Po razpoložljivih podatkih ocenjujemo, da je stanje ugodno. Populacija v celotnem SPA je ocenjena na 500-1000 parov (SDF 2013).
podhujka (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	Razčlenjen termofilni gozd, grmišča z navadnim brinom, suha travišča na karbonatni podlagi. Ustrezajo ji termofilne lege in mozaična krajina.	Selivka, gnezdi od V do VIII, mladiči gnezdomci; za gnezditveno uspešnost potrebuje prehodno območje gozda in odprtih delov ali razčlenjen termofilni gozd v območju ca. 15-100 ha; hrani se pretežno z velikimi žuželkami (nočni metulji, hrošči).	49.845	713	Stanje je odlično. Populacija na celotnem SPA je ocenjena na 500-800 parov (SDF 2013).
kačar (<i>Circaetus galicus</i>)	Suhi travniki, podeželski mozaik. Za uspešno gnezditve potrebuje gozd z visokimi debelimi drevesi oz. skalovje, oboje z mirnimi conami, v polmeru do 5 km od gnezda pa površine s prevladujočimi suhimi travniki oz. mozaično kulturno krajino.	Selivka, gnezdi od III do VIII, mladiči gnezdomci, hrani se predvsem s plazilci in drugimi manjšimi vretenčarji.	19.967	712	Stanje je odlično, populacija na celotnem SPA je ocenjena na 5-10 parov (SDF 2013).

Tretjo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.1.4 Klimatska funkcija

Klimatsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki manjšajo hitrosti in spreminjanje smeri vetrov, vplivajo na temperaturo in vlažnost zraka ter na razmerje med plini v ozračju (proizvodnja kisika, skladiščenje ogljika v lesu in tleh). Poudarjeno klimatsko funkcijo imajo zlasti gozdovi, ki pred škodljivimi učinki vetra in mraza varujejo: naselja, rekreacijske in turistične objekte, prometnice ter kmetijske površine.

Poudarjeno klimatsko funkcijo imajo tudi gozdovi, ki se nahajajo na območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov ter gozdovi, kjer stalna prisotnost vetrov povzroča deformirano rast gozdnega drevja.

Gozdove s prvo stopnjo poudarjenosti klimatske funkcije smo opredelili severozahodno od Rodika, na vznožju Tretjega vrha ter severozahodno od Slop, na vznožju Krasiča. Skupaj znaša njihova površina 35 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti klimatske funkcije nismo določili.

Tretjo stopnjo poudarjenosti klimatske funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

Gozdov s poudarjeno klimatsko funkcijo okoli klimatskih zdravilišč, rekreacijskih ali turističnih objektov v GGE ni.

2.2 Socialne funkcije gozdov

2.2.1 Zaščitna funkcija

Zaščitno funkcijo opravljajo gozdovi, ki ščitijo prometnice, naselja in druge objekte pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča, ter zagotavljajo varnost bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na strmih brežinah ob železniških progah in javnih kategoriziranih cestah, gozdovi na strmih pobočjih nad naselji ter nad posameznimi gospodarskimi in stanovanjskimi objekti. Te funkcije v GGE nismo ovrednotili.

Druge stopnje poudarjenosti nismo ovrednotili.

Tretje stopnje poudarjenosti zaščitne funkcije ne določamo.

2.2.2 Higienko-zdravstvena funkcija

Higienko-zdravstveno funkcijo opravljajo gozdovi, ki izboljšujejo kakovost in ohranjajo zdravo življenjsko okolje ter blažijo škodljive vplive emisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom.

Poudarjeno higienko-zdravstveno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi v neposredni bližini bolnic in zdravilišč, ter gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja, kot so npr.: avtocesta, železnica, kamnolomi in peskokopi, kafilerije, intenzivna živinoreja, smetišča, kurilnice, športna in otroška igrišča ipd.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi okoli večjih strnjenih naselij (nad 100 ha) oziroma okrog večjih emisijskih virov (do 1 km oddaljenosti-odvisno od reliefa in podnebnih razmer). Na tej stopnji gozdov v GGE nismo ovrednotili.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi ob kmetijskem obratu na Barki in gozdovi v bližini Hrpelj na skupni površini 11 ha.

Tretjo stopnjo poudarjenosti higienko-zdravstvene funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.2.3 Obrambna funkcija

V GGE Brkini I te funkcije nismo določili na nobeni stopnji.

2.2.4 Rekreatijska funkcija

Rekreatijsko funkcijo opravljajo gozdovi, kjer je povečana koncentracija obiskovalcev, rekreativcev ali pa so v ta namen postavljeni rekreatijski infrastrukturni objekti.

Prve stopnje poudarjenosti funkcije nismo opredelili.

Druge stopnje poudarjenosti funkcije nismo opredelili.

Tretjo stopnjo poudarjenosti rekreacijske funkcije opravljajo vsi gozdovi in sorodni ekosistemi, ki skupaj tvorijo gozdni prostor, razen ograjenih gozdov in gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.

2.2.5 Turistična funkcija

Turistično funkcijo opravljajo gozdovi v okolici turističnih centrov, počitniških naselij ali gozdovi ob bolj obiskanih turističnih poteh.

Prve stopnje poudarjenosti funkcije nismo opredelili.

Druge stopnje poudarjenosti funkcije nismo opredelili.

Tretjo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi, razen ograjenih gozdov in gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.

2.2.6 Poučna funkcija

Poučno funkcijo opravljajo gozdovi, ki so namenjeni seznanjanju javnosti z lastnostmi in zakonitostmi gozda ter poučujejo o njegovih funkcijah, ekosistemi, o delu v gozdu in so opremljeni z učnimi potmi, učnimi objekti ali muzeji na prostem.

Prve stopnje poudarjenosti turistične funkcije v GGE nismo ovrednotili.

Druge stopnje poudarjenosti turistične funkcije v GGE nismo ovrednotili.

Tretjo stopnjo poudarjenosti poučne funkcije opravljajo vsi drugi gozdovi razen gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.

2.2.7 Raziskovalna funkcija

Raziskovalno funkcijo opravljajo gozdovi, ki so vključeni v dolgoročnejše raziskave ter gozdovi na raziskovalnih ploskvah in v okolici raziskovalnih objektov.

Na območju GGE smo gozdove s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije opredelili na območju raziskovalne ploskve nasada duglazije v odseku 07048B, na 2,6 ha.

Druge in tretje stopnje poudarjenosti raziskovalne funkcije ne določamo.

2.2.8 Funkcija varovanja naravnih vrednot

Funkcijo varovanja naravnih vrednot opravljajo gozdovi, ki varujejo redke, dragocene, znamenite ali druge naravne pojave. Poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, območja pričakovanih naravnih vrednot ter zavarovana območja.

V GGE smo gozdove s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije opredelili na območju ekocelice v naravni vrednoti Rodiška pečina na površini 0,18 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov naravne dediščine ter drugih vrednot okolja, za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin. To so gozdovi v okolici zavarovanih območij in naravnih vrednot. Teh površin je 139 ha.

Preglednica 17: Pregled zavarovanih območij v GGE Brkini I

IME	STATUS	VARSTVENI REŽIM
Škocjanske jame vplivno območje regijskega parka	Regijski park*	Na vplivnem območju parka so prepovedani vsi posegi, ki bi lahko spremenili obstoječi vodni režim Reke in kakovost vode, razen v primerih varstva pred poplavami ter drugi posegi v okolje, ki pomenijo tveganje ali nevarnost za okolje in njihovi škodljivi vplivi segajo v park.
Hotična Široka jama	naravni spomenik**	Varovanje jame v smislu ohranjanja naravnega stanja. Prepoved gradbenih posegov v ožjem območju jame.
Hotična Hotenjske ponikve		Varovanje jame v smislu ohranjanja naravnega stanja. Prepoved onesnaženja ter gradbenih posegov v ožji okolici ponikve.
Odolina Slepa dolina s ponikvami		Varovanje in ohranjanja čim bolj naravnega stanja.
Brezovica Brezoviška slepa dolina		Ohranjanje čim bolj naravnega stanja. Pred vsakim posegom je potrebno soglasje naravovarstvene službe.
Brezovica Brimšča jama		Varovanje jame v smislu ohranjanja naravnega stanja. Prepoved gradbenih posegov ob vhodu in okolici vhoda.
Obrov Jezerina s ponikvami		Ohranjanje naravnega stanja s prepovedjo gradbenih posegov
Slivje Dimnice		Varovanje jame v smislu ohranjanja naravnega stanja. Prepoved posegov v jami in ožji okolici.
Slivje Slivarske ponikve		Varovanje jamskega sistema v smislu varovanja naravnega stanja. Prepoved posegov v okolici vhoda ponikve.
Rodik Velika Kozinska jama		Varovanje jame v smislu ohranjanja naravnega stanja. Prepoved posegov v jami in ožji okolici.
Rodik Cikova jama		Varovanje jame v smislu ohranjanja naravnega stanja. Prepoved gradbenih posegov v ožjem območju jame.

* Zakon o Regijskem parku Škocjanske jame (Ur. l. RS, št. 57/1996)

** Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov na območju občine Sežana (Uradne objave, št. 13/92)

V skladu s *Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot* (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06), so za naravne vrednote državnega pomena določene tudi vse znane jame. Seznam jam na območju GGE navajamo v **PRILOGI**.

Preglednica 18: Pregled naravnih vrednot v GGE Brkini I

ID. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
1352	Stenjak dol	Kamnita vrtača S od Tubelj pri Materiji	geomorf	NV LP	Varovanje jame v smislu ohranjanja naravnega stanja. Prepoved gradbenih posegov v ožjem območju jame.
2050	Rodiška pečina	Udornica severovzhodno od Hrpelij	geomorf, bot, (geomorfp)	NV LP	Varovanje jame v smislu ohranjanja naravnega stanja. Prepoved gradbenih posegov v ožjem območju jame.
2801	Hotenjske ponikve slepa dolina	Slepa dolina SZ od Markovščine na kontaktnem krasu Matarskega podolja	geomorf, (geomorfp, hidr)	NV DP	Varovanje jame v smislu ohranjanja naravnega stanja. Prepoved onesnaženja ter gradbenih posegov v ožji okolici ponikev.
3916 V	Brezovica slepa dolina	Slepa dolina s potokom J od Brezovice na krasu Matarskega podolja	geomorf, hidr, (geomorfp)	NV LP	Ohranjanje čimbolj naravnega stanja. Pred vsakim posegom je potrebno soglasje naravovarstvene službe.
2845 V	Jezerina slepa dolina	Slepa dolina pri Obrovu na kontaktnem krasu Matarskega podolja	geomorf, hidr, ekos	NV DP	Ohranjanje čimbolj naravnega stanja. Pred vsakim posegom je potrebno soglasje naravovarstvene službe.
3720	Slivje slepa dolina	Slepa dolina na kontaktnem krasu Matarskega podolja	geomorf, (geomorfp, hidr)	NV LP	Ohranjanje čimbolj naravnega stanja. Pred vsakim posegom je potrebno soglasje naravovarstvene službe.
2021	Odolina slepa dolina	Slepa dolina na kontaktnem krasu Matarskega podolja	geomorf, (geomorfp, hidr)	NV DP	Varovanje in ohranjanja čim bolj naravnega stanja.
3257 V	Šmagurka dolina	Dolina z vodotokom v Brkinih	Hidr	NV LP	Ohranja naj se prevladujoč delež gozda.
3290 V	Reka	Reka z obrežji, najdaljša ponikalnica v Sloveniji z izjemnim odtočnim režimom	hidr, geomorf, (geomorfp)	NV DP	V čimvečji meri naj se ohranja obvodna vegetacija ob Reki in njenih pritokih. Morebitno redčenje obvodne drevnine naj se izvaja v pozno poletnem ali jesenskem času. V bližini vodotoka naj se ne gradi gozdnih prometnic.

z oznako V so v stolpcu ID.ŠT. označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km.

V spodnji preglednici prikazujemo območja pričakovanih naravnih vrednot v GGE. Namen njihove opredelitve je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

Preglednica 19: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot v GGE Brkini I

ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA
1	Karbonatne kamnine	Območje karbonatnih kamnin (apnenci in dolomiti), kjer je možnost najdb jam, brezen in površinskih geomorfoloških naravnih vrednot
2	Matarsko podolje (meja K-Tc)	Območje stikov na stratigrafski meji Kreda - Terciar
3	Kras	Območje krednih kamnin z nahajališči fosilnih rib

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot ne določamo.

2.2.9 Funkcija varovanja kulturne dediščine

To funkcijo opravljajo gozdovi, ki so v vplivni okolici objektov kulturne dediščine, jih preraščajo ali so njihov sestavni del.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih objektov kulturne dediščine, kjer se smejo izkoriščati gozdne dobrine v skladu z varovanjem objekta kulturne dediščine. V GGE smo to funkcijo ovrednotili na 65,5 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine pa tvori 0,8 ha gozda.

Preglednica 20: Pregled objektov kulturne dediščine v GGE

EŠD	ime	zvrst	podzvrst	tip	varstvo	odsek
7334	Bač pri Materiji - Protiturški tabor	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	dediščina	07178A, 07178B
17841	Slope - Arheološko najdišče sv. Križ	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	dediščina	7183
16042	Hotična - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	dediščina	7153
16064	Slivje - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	dediščina	07150B
9165	Brezovica pri Materiji - Arheološko območje Bilenvrh	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	dediščina	07180A, 7183
17290	Artviže - Arheološko območje Križev drev	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	dediščina	7039, 7018, 07019A
7289	Kozjane - Arheološko najdišče Grad	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	spomenik	07089A, 07089B
16044	Javorje pri Obrovu - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	dediščina	07135B, 07136A

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

7211	Barka - Arheološko najdišče V Pečcah in Podorešenca	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	spomenik	07063A
23226	Barka - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	dediščina	7081
3956	Brezovo Brdo - Ruševine cerkve sv. Petra	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	dediščina	07127A, 07128A, 07140
7279	Hotična - Arheološko območje Gavje	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	spomenik	7151, 07150B
23919	Kozjane - Domačija Kozjane 13	stavbe	profane stavbe	profana stavbna dediščina	dediščina	07095B
23920	Kozjane - Domačiji Kozjane 17 in 18	stavbe	profane stavbe	profana stavbna dediščina	dediščina	07095B
16035	Artviže - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	dediščina	7039
12162	Odolina - Dvorec Odolina	stavbe	profane stavbe	profana stavbna dediščina	dediščina	07170A, 07170B, 7171
7312	Slope - Arheološko najdišče Pod lipami	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	spomenik	7183, 7184
23224	Vatovlje - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	dediščina	7062
13049	Zavrhek - Ruševine gradu Strane	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	dediščina	07068B, 07069A
13041	Barka - Arheološko najdišče Nadguč	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	dediščina	7070, 7080

3588	Odolina - Razvaline cerkve sv. Petra	stavbe	sakralne stavbe	kopenska najdišča	sakralna stavbna dediščina	7172, 7169
7276	Gradišica - Gradišče Sv. Hrib	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	spomenik	7177
23217	Misliče - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	dediščina	7057, 07059A
23219	Ostrovica - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	dediščina	07052A
30755	Vareje - Kamniti most	drugi objekti in naprave		profana stavbna dediščina	dediščina	07058A, 07034A
13048	Zavrhek - Ruševine gradiča Tukulče	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	dediščina	7066
7330	Zavrhek - Ajdovski gradec	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	spomenik	7033
7303	Podgrad pri Vremah - Ruševine gradu Završnik	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	spomenik	07030B, 07030C
23221	Podgrad pri Vremah - Zaselek Potok	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	dediščina	07030A
7281	Kačiče - Arheološko območje Gabrova stran	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	spomenik	07006A, 07005A, 07006B
624	Rodik - Arheološko najdišče Ajdovščina	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	spomenik	07010A, 07010B, 07014
7306	Rodik - Arheološko najdišče Tabor	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	spomenik	7013, 07011A

27857	Brezovica pri Materiji - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	dediščina	07176C
16061	Rodik - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	dediščina	07010A, 07010B, 07014
7278	Hrpelje - Arheološko najdišče Debela griža	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	spomenik	07186A, 07008B
3589	Slope - Cerkev sv. Križa	stavbe	sakralne stavbe	sakralna stavbna dediščina	spomenik	7183
30752	Misliče - Studenec v Šivniki	drugi objekti in naprave		profana stavbna dediščina	dediščina	7057, 07059A
17289	Artviže - Arheološko območje Sv. Socerb	arheološka najdišča	kopenska najdišča	arheološka dediščina	dediščina	07037, 07039

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov kulturne dediščine, za katere je določen blažji varstveni režim. V GGE smo z drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije opredelili gozdni prostor na območju objektov kulturne dediščine, ki so prikazani v zgornji preglednici.

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine ne določamo.

Pri opredeljevanju gozdov, ki opravljajo funkcijo varovanja kulturne dediščine nismo izločali gozdov s tradicionalnim oblikam gozdnega gospodarjenja.

2.2.10 Estetska funkcija

Estetsko funkcijo opravljajo predvsem gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti, gozdovi ki ustvarjajo pietetno okolje v okolici objektov kulturne dediščine in zakrivajo estetsko moteče objekte oz. degradacijske procese v naravi. Estetsko funkcijo opravljajo tudi gozdovi, ki zakrivajo vizualno moteče objekte, gozdni otoki, izraziti robovi in posamezna drevesa.

Prvo stopnjo poudarjenosti estetske funkcije v GGE opravljajo gozdovi v okolici objektov kulturne dediščine ter okrog objektov naravnih vrednot in predstavljajo njihovo kuliso. Teh gozdov je 24 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti estetske funkcije nismo določili.

Tretje stopnje poudarjenosti estetske funkcije ne določamo.

V GGE Brkini I ni gozdov na območju kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine. Prav tako ni gozdov v območju krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave ali razglašenega urbanega oz. mestnega gozda, ki bi po kriterijih za izločanje estetske funkcije opravljajo estetsko funkcijo.

2.3 Proizvodne funkcije gozdov

2.3.1. Lesnoproizvodna funkcija

Lesnoproizvodno funkcijo opravljajo gozdovi na rodovitnejših rastiščih, na katerih je mogoče pridobivati večje količine kakovostnega lesa.

Nulte stopnje poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije gozdov v GGE Brkini I ni.

Prvo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije ima nekaj več kot 80 % gozdov GGE (5.192 ha). V njih je možno dolgoročno letno sekati več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Druugo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije imajo gozdovi na 964 ha ali na dobri petini gozdne površine. V njih je možno dolgoročno letno sekati med 2 in 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Tretjo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije imajo gozdovi v katerih ni možno dolgoročno sekati nad 2 m³ bruto lesne mase na hektar na leto. Ti gozdovi se razprostirajo na 317 ha površine.

2.3.2. Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin opravljajo gozdovi, ki omogočajo nabiranje oziroma pridobivanje večjih količin nelesnih gozdnih dobrin.

Prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije imajo semenski sestoji ter gozdovi v katerih se pridobivajo gozdne dobrine v količinah, ki znatno presegajo povprečje. V GGE Brkini I takih gozdov nismo določili.

Druugo stopnjo poudarjenosti funkcije nismo določili.

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije nismo določili.

2.3.3. Lovnogospodarska funkcija

Lovnogospodarsko funkcijo opravljajo gozdovi in z njimi povezani ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za izboljšanje prehranskih razmer za divjad, oziroma ožja območja, ki so pomembna za njihovo gojitev.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije nismo določili.

Druge in tretje stopnje poudarjenosti lovnogospodarske funkcije ne določamo.

3. OPIS STANJA GOZDOV

3.1. Gospodarske kategorije gozdov

V GGE Brkini I prevladujejo večnamenski gozdovi v zasebni lasti, delež državnih gozdov se je povečal. Lokalne skupnosti imajo v lasti dobra 2 % gozdov. Varovalni gozdovi so izločeni v odsekih 07029B in 07170C na dobrih 36 ha. Gozdovi s posebnim namenom so razglašeni v odsekih 07178A, 07178B in 07170B na območjih naravnih vrednot slepih dolin Brezovice in Odoline.

Preglednica 21/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah [ha]

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi [ha]	Državni gozdovi [ha]	Gozdovi lokalnih skupnosti [ha]	Skupaj [ha]
Večnamenski gozdovi	5.737,72	495,88	166,78	6.400,38
GPN, ukrepi so dovoljeni	10,14	26,10	0,03	36,27
Varovalni gozdovi	18,64	16,41	1,64	36,69
Skupaj	5.766,50	538,39	168,45	6.473,34

Gozdovi so razdeljeni na rastišnogojitvene razrede (RGR). Vanje so združeni odseki, ki imajo enotne rastiščne razmere, razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcije gozdov in stopnjo njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. V GGE so večnamenski gozdovi razdeljeni na osem RGR-jev. V približno enakem deležu prevladujeta RGR 06012 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi g in RGR 06010 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah, ki skupaj pokrivata dobro ½ gozdnih površin GGE.

Gospodarske kategorije gozdov in njihova prostorska razporeditev so prikazane v merilu 1 : 25 000 na **KARTI 4** v kartnem delu načrta.

V naslednji preglednici so prikazane površine in deleži gozdnih rastiščnih tipov po RGR in kategorijah gozdov. Le-ti so bili oblikovani v postopkih priprave območnega gozdnogospodarskega načrta 2021-2030.

Preglednica 17/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
06010-Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	52101-Nižinsko črnojelševje	8,06	0,5
	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	38,37	2,3
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združb	5,69	0,3
	59301-Primorsko bukovje	17,41	1,1
	73101-Kisloljubno gradново bukovje	945,94	57,3
	73102-Kisloljubno gradново bukovje z navadnim črnilcem	81,98	5,0
	73103-Kisloljubno gradново bukovje z vijugasto masnico	341,07	20,6
	73104-Kisloljubno gradново bukovje z nav.čr. in vijugasto m	54,90	3,3
	73105-Kisloljubno gradново bukovje z jesensko vilovino	148,75	9,0
	73106-Kisloljubno gradново bukovje z nav.čr. in jesensko vi	9,84	0,6
Skupaj RGR		1.652,01	100,0
06011-Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi igl	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	27,67	5,0
	73101-Kisloljubno gradново bukovje	242,97	43,6
	73102-Kisloljubno gradново bukovje z navadnim črnilcem	108,02	19,4
	73103-Kisloljubno gradново bukovje z vijugasto masnico	124,92	22,4
	73104-Kisloljubno gradново bukovje z nav.čr. in vijugasto m	45,05	8,1
	73106-Kisloljubno gradново bukovje z nav.čr. in jesensko vi	9,12	1,6
Skupaj RGR		557,75	100,0
06012-Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi g	52101-Nižinsko črnojelševje	10,93	0,6
	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	15,93	0,9
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združb	0,24	0,0
	73101-Kisloljubno gradново bukovje	453,69	26,1
	73102-Kisloljubno gradново bukovje z navadnim črnilcem	743,68	42,7
	73103-Kisloljubno gradново bukovje z vijugasto masnico	103,43	5,9
	73104-Kisloljubno gradново bukovje z nav.čr. in vijugasto m	287,06	16,5
	73105-Kisloljubno gradново bukovje z jesensko vilovino	35,26	2,0
	73106-Kisloljubno gradново bukovje z nav.čr. in jesensko vi	90,29	5,2
Skupaj RGR		1.740,51	100,0
06016-Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - pionir.goz	52101-Nižinsko črnojelševje	5,46	0,5
	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	86,28	8,4
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združb	2,83	0,3
	73101-Kisloljubno gradново bukovje	420,25	41,1
	73102-Kisloljubno gradново bukovje z navadnim črnilcem	406,75	39,8
	73103-Kisloljubno gradново bukovje z vijugasto masnico	57,26	5,6
	73104-Kisloljubno gradново bukovje z nav.čr. in vijugasto m	5,16	0,5
	73105-Kisloljubno gradново bukovje z jesensko vilovino	15,57	1,5
	73106-Kisloljubno gradново bukovje z nav.čr. in jesensko vi	21,72	2,1
Skupaj RGR		1.021,28	100,0
12043-Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnej	52101-Nižinsko črnojelševje	3,17	0,6

OPIS STANJA GOZDOV

	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	33,52	6,0
	54402-Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških do	31,44	5,6
	56402-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino in črnim gabr	39,56	7,0
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združb	314,62	56,0
	59301-Primorsko bukovje	114,54	20,4
	73104-Kisloljubno gradnovo bukovje z nav.čr. in vijugasto m	2,94	0,5
	73105-Kisloljubno gradnovo bukovje z jesensko vilovino	11,09	2,0
	73106-Kisloljubno gradnovo bukovje z nav.čr. in jesensko vi	10,54	1,9
Skupaj RGR		561,42	100,0
12050-Gozdovi toploljubnih listavcev	54402-Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških do	30,88	11,5
	56402-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino in črnim gabr	6,14	2,3
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združb	211,63	79,1
	59301-Primorsko bukovje	18,92	7,1
Skupaj RGR		267,57	100,0
12051-Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	4,58	0,8
	54402-Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških do	6,82	1,2
	56402-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino in črnim gabr	12,33	2,2
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združb	475,72	83,1
	59301-Primorsko bukovje	68,82	12,0
	73101-Kisloljubno gradnovo bukovje	3,91	0,7
Skupaj RGR		572,18	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		6.372,72	100,0
12050-Gozdovi toploljubnih listavcev	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	7,54	30,0
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združb	0,37	1,5
	59301-Primorsko bukovje	17,23	68,5
Skupaj RGR		25,14	100,0
12051-Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	1,67	15,0
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združb	3,01	27,0
	59301-Primorsko bukovje	6,46	58,0
Skupaj RGR		11,14	100,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI		36,28	100,0
20000-Varovalni gozdovi	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	3,38	9,2
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združb	11,19	30,5
	59301-Primorsko bukovje	22,12	60,3
Skupaj RGR		36,69	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		36,69	100,0
Skupaj vsi gozdovi		6.445,69	100,0

3.2. Lesna zaloga

Lesna zaloga gozdov v GGE Brkini I znaša 1.755.569,808 m³ oziroma 271,8 m³/ha. Je višja od lesne zaloge Kraškega GGO (166 m³/ha) in nižja od lesne zaloge slovenskih gozdov (299m³/ha). Iglavci imajo v lesni zalogi 22 % delež, listavci pa 78 %. Iz razporeditve lesne zaloge po debelinskih razredih je razvidno, da so listavci v povprečju tanjši od iglavcev, kar nakazuje na nadaljevanje trenda povečevanja deleža listavcev v lesni zalogi. V splošnem je lesna zaloga skoncentrirana v prvih treh debelinskih razredih.

Preglednica 22/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	12,3	19,1	30,5	21,1	17,0	23,7	8,7
Jelka	10,1	23,0	38,2	21,7	7,0	0,2	0,1
Bor	5,4	22,7	39,9	22,4	9,6	25,0	9,2
Macesen	10,5	17,6	33,7	20,7	17,5	5,1	1,9
Ostali igl.	18,7	13,5	27,7	23,6	16,5	6,0	2,2
Bukev	13,0	30,2	28,5	16,6	11,7	69,6	25,5
Hrast	15,1	30,4	27,2	14,7	12,6	46,3	17,0
Pl. Ist.	18,8	30,1	26,5	12,9	11,7	12,6	4,7
Dr. tr. Ist.	19,4	31,1	25,6	13,0	10,9	62,2	22,9
Meh. Ist.	20,2	30,1	26,8	12,2	10,7	21,1	7,8
Iglavci	9,9	19,9	34,4	21,9	13,9	60,1	22,1
Listavci	16,4	30,4	27,1	14,5	11,6	211,7	77,9
Skupaj	15,0	28,1	28,7	16,1	12,1	271,8	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Za lažje razumevanje prisotnosti drevesnih vrst po skupinah v GGE Brkini I velja ob zgornji preglednici opozoriti na njihove glavne gradnike na tem območju.

Tako so v skupinah zastopani:

bor: zastopani rdeči, črni in zeleni bor;

ostali iglavci: duglazija;

hrast: dob in graden;

plemeniti listavci: gorski javor, veliki jesen, poljski brest, lipa in lipovec ter češnja;

drugi trdi listavci: kostanj, robinija, beli gaber, črni gaber, cer, puhasti hrast, mali jesen;

mehki listavci: črna jelša, topoli, trepetlika, vrbe, breza in ostali mehki listavci.

Podrobnejši prikaz strukture lesne zaloge po drevesnih vrstah razkrije, da bukev gradi 25,6 %, graden 17 %, cer, črni bor in smreka 9 %, črna jelša po 6 %, beli gaber 5 % ter kostanj 3 % lesne zaloge. Skupno teh osem drevesnih vrst predstavlja 84 % lesne zaloge GGE.

Med listavci so v lesni zalogi prisotni še: češnja, robinija in črni gaber (vsi po 2 %) ter gorski javor, breza in trepetlika (vsi po 1 %) med iglavci pa macesen, zeleni bor in rdeči bor (vsi po 2 %).

Delež ostalih drevesnih vrst ne preseže enega odstotka skupne lesne zaloge. V to skupino spadajo: pacipresa, grška jelka, veliki jesen, maklen, kostanj, vrbe, lipa, gorski brest, lipovec, topoli, jelka, jerebika, jablana, duglazija, sliva, oreh, brek, rdeči hrast, hrasti, poljski brest, topokrpi javor, hruška, mokovec, ostrolistni jesen, dob, lesnika, pajesen, puhasti hrast, ostrolistni javor.

V okviru gozdne inventure smo v gozdovih GGE popisali 46 drevesnih vrst.

Glavne graditeljice lesne zaloge sestojev so bukev, graden, cer, črni bor in smreka.

Večji del lesne zaloge je v gozdovih v zasebni lasti (88 %). V državnih gozdovih je 9 %, v gozdovih lokalnih skupnosti pa preostale 3 % lesne zaloge. Njena struktura po lastniških kategorijah pokaže, da je relativna lesna zaloga pri listavcih najvišja v zasebnih gozdovih, pri iglavcih pa v državnih gozdovih. Povprečno imajo državni gozdovi za 4,9 % višjo relativno lesno zalogo kot zasebni in za 2,7 % nižjo lesno zalogo kot gozdovi lokalnih skupnosti. Razlika se kaže tudi v strukturi lesne zaloge, kjer v državnih gozdovih izstopa visok delež iglavcev. Razlog tiči v večjem deležu nasadov, ki so bili osnovani po letu 1960 v smislu melioracije najproduktivnejših rastišč.

Preglednica 23/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	388.987	325.859	54.326	8.802
	m ³ /ha	60,1	56,5	100,9	52,3
Listavci	m ³	1.370.649	1.234.203	96.684	39.762
	m ³ /ha	211,7	214,0	179,6	236,0
Skupaj	m³	1.759.636	1.560.062	151.010	48.564
	m ³ /ha	271,8	270,5	280,5	288,3

3.2.1. Način ugotavljanja lesne zaloge

Lesno zalogo smo ugotavljali na dva načina: z metodo stalnih vzorčnih ploskev ter z okularno oceno po Bitterlichovi metodi v vsakem sestoji posebej. Naknadno je bila izvedena izravnava okularnih ocen s podatki meritev na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 24/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	RGR	Površina	Lesna zaloga [m ³ /ha]	Število vzorčnih ploskev	± E [%]
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	06011	557,72	366,3	44	15,8
2	06010	1.655,64	336,9	68	11,0
3	06016	1.022,32	222,90	46	17,2
4	06012	1.740,49	276,80	68	12,5
5	12043	578,91	163,90	39	17,1
6	12050	293,45	130,80	20	17,1
7	12051	588,12	249,40	51	15,4
OKULARNA OCENA					
8	20000	36,69	88,80		
Skupaj		6.473,34	271,8	336	6,3

V GGE Brkini I je bilo izmerjenih 336 SVP, ki so zajele vse RGR razen varovalnih gozdov. Gostota mreže stalnih vzorčnih ploskev je bila prilagojena obsegu in pomenu RGR. Vsak RGR smo uvrstili v svoj stratum, razen RGR 12717 in RGR 12665, ki sta bila združena v skupen stratum. Na podlagi podatkov iz SVP in s pomočjo stratificiranega vzorčenja po razvojnih fazah in po RGR-jih, je bila za GGE ugotovljena vzorčna napaka ± 6,3 % lesne zaloge. Tako lahko s 5 % tveganjem trdimo, da je prava povprečna vrednost skupne lesne zaloge v GGE Brkini I v intervalu med 254,7 m³/ha in 288,9 m³/ha.

3.2.2. Način ugotavljanja tarif

Za potrebe ugotavljanja tarif smo na SVP izmerili višine 998 drevesom. Na SVP smo izmerili višine naslednjim 3 drevesom, če so na SVP bila prisotna, in so bila bližje središču ploskve ter niso že bila izmerjena pred desetimi leti. Vsakemu drevesu smo na podlagi višine in prsnega premera določili tarifni razred. Pri določanju tarif po RGR smo uporabili tudi višine dreves predhodne meritve. Oblike tarif smo ohranili enake kot v predhodnem GGN. Drevesa smo nato združili po RGR in skupinah drevesnih vrst ter izračunali povprečne vrednosti tarif. Za številčno manj zastopane skupine drevesnih vrst smo povprečne tarife primerjali s povprečnimi vrednostmi tarif nosilnih drevesnih vrst ter tako dobili njihovo notranje razmerje. Povprečno ugotovljene tarife po RGR smo primerjali s povprečjem do sedaj veljavnih tarif in ugotovili njihova medsebojna odstopanja. V povprečju se tarife niso veliko spremenile, večinoma za en tarifni razred. V spodnji preglednici so prikazane povprečne spremembe tarif po RGR samo za tiste skupine drevesnih vrst, kjer je prišlo do spremembe tarifnega razreda. Za RGR 06012 ni nobenih sprememb v tarifah, zato ta ni prikazan v spodnji preglednici.

Preglednica 25: Povprečna sprememba tarifnih razredov po RGR za glavne drevesne vrste

RGR	število novo izmerjenih višin	Povprečna sprememba tarifnih razredov po glavnih skup. DV		Nova povprečna tarifa po glavnih DV
		Drevesna vrsta	Tarifa	
06010	204	smreka	+ 2	53
		hrast	+ 1	31
		plemeniti listavci	+ 1	30
		mehki listavci	+ 1	47
06011	132	smreka	- 1	52
		hrast	+ 1	31
		trdi listavci	+ 1	31
		mehki listavci	+ 2	48
06016	131	bukev	- 1	31
		trdi listavci	- 1	30
		mehki listavci	+ 1	47
12043	114	ostali iglavci	+1	45
		bukev	- 1	29
		plemeniti listavci	+ 1	30
		trdi listavci	+ 1	28
12050	58	ostali iglavci	+ 2	43
12051	150	bori	+ 2	43
		plemeniti listavci	+ 1	29
		trdi listavci	+ 1	28

* Opomba: zaradi spremembe oblike tarife ni mogoča neposredna primerjava tarif

S povprečnim odstopanjem tarif po RGR, smo korigirali vse odseke znotraj posameznega RGR.

3.3. Prirastek

V gozdovih GGE Brkini I letno priraste 49521 m³ lesa oziroma povprečni letni prirastek znaša 7,65 m³/ha. Ta je tako za slovenske razmere (7,1 m³/ha), še bolj pa za razmere Kraškega GGO (4,50 m³/ha) relativno visok.

Na ravni GGE listavci relativno bolje priraščajo od iglavcev. Najvišji delež prirastka na lesno zalogo izkazujejo listavci v RGR 06011 - Nasadi iglavcev na rastiščih podgorskega bukovja na silikatnih kamninah, najnižji pa iglavci v RGR 12717 - Gozdovi toploljubnih listavcev na karbonatnih kamninah. Listavci izkazujejo najvišji prirastek v prvih dveh debelinskih razredih, medtem ko je glavnina prirastka iglavcev skoncentrirana v drugem in tretjem debelinskem razredu.

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,34	0,39	0,49	0,24	0,11	20,2	1,56
Listavci	1,79	2,12	1,38	0,57	0,31	79,8	6,16
Skupaj	2,13	2,51	1,87	0,81	0,42	100,0	7,72

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Povprečni letni prirastek je najvišji v gozdovih lokalnih skupnosti – 13 % nadpovprečni, sledi 8 % nadpovprečni prirastek v državnih gozdovih, v zasebnih gozdovih pa je 1 % pod povprečnim letnim prirastkom. Razlika se odraža predvsem v prirastku iglavcev, ki je državnih gozdovih in v gozdovih lokalnih skupnosti podvojen glede na zasebne gozdove. To kaže na slabše izvajanje nege iglavcev v zasebnih gozdovih na silikatih in večjem deležem zasebnih gozdov iglavcev na karbonatih. V prirastku listavcev med lastniškimi kategorijami ni bistvenih razlik.

Preglednica 26/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	10.106	8.339	1.514	253
	m ³ /ha	1,56	1,45	2,81	1,50
Listavci	m ³	39.903	35.745	2.955	1.204
	m ³ /ha	6,17	6,19	5,49	7,15
Skupaj	m³	50.009	44.083	4.469	1.457
	m ³ /ha	7,73	7,64	8,30	8,65

Prirastek smo izračunali z uporabo prirastnih nizov, ki smo jih izravnali iz podatkov pridobljenih na SVP z dvema zaporednima meritvama. Tabela prirastnih nizov se nahaja v **PRIOLOGI**.

3.4. Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Dobro ½ gozdnih površin preraščajo večinoma nenegovani drogovnjaki s pomanjkljivo zasnovo in tesnim sklepom. Dobro ⅓ gozdne površine predstavljajo pomanjkljivo negovani debeljaki, normalnega sklepa. Delež mladovja in sestojev v obnovi je zelo skromen; znaša le 1,0 % oziroma 6,7 % gozdne površine. Mladovje je večinoma nenegovano, tesnega sklepa in pomanjkljive zasnove. Sestoji s katerimi se gospodarji panjevsko se razprostirajo na 315 ha. Panjevsko gospodarjenje ima v zasebnih gozdovih v GGE tradicijo in je deloma tudi posledica razdrobljene lastniške posesti, ki ne omogoča pridelave večje količine kakovostnih sortimentov.

Preglednica 23/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m3/ha		%	cm
Mladovje	64,66	1,0								0	0,0	0
Drogovnjak	3.464,58	53,5	245,55	7,1	6,8	21,8	26,8	44,6	243,5	0	0,0	0
Debeljak	2.192,57	33,9	235,70	10,7	7,2	25,7	29,7	37,4	365,2	0	0,0	0
Sestoj v obnovi	436,18	6,7	230,91	52,9	21,0	32,2	28,1	18,7	186,6	0	0,0	0
Panjevec	315,35	4,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	90,0	0	0,0	0
Skupaj	6.473,34	100,0	712,16	11,0						0	0,0	0

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

Podmladka je relativno največ v sestojih v obnovi (52,9 %) in je v povprečju slabe zasnove. V podmladku prevladujejo trdi listavci (51,2 %), sledijo jim bukev z 27,49 % deležem in hrast z 9,2 % deležem.

Preglednica 27/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
[ha]	16,12	0,96	2,48	0,06	0,18	195,76	65,52	43,15	364,63	23,30
[%]	2,26	0,13	0,35	0,01	0,03	27,49	9,20	6,06	51,20	3,27

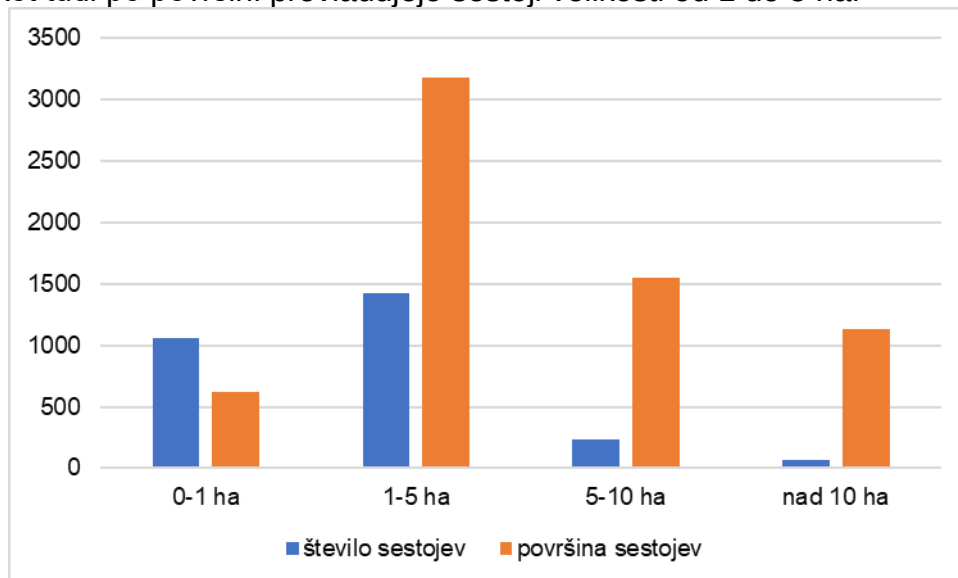
Preglednica 25/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	64,66	25,2	11,1	33,1	30,6	11,5	10,4	74,3	3,8	39,2	39,0	16,3	5,5
Drogovnjak	3.464,58	4,1	39,5	50,5	5,9	6,0	29,6	63,9	0,5	43,3	45,2	9,5	2,0
Debeljak	2.192,57					11,0	46,3	42,2	0,5	30,1	59,4	9,1	1,4
Sestoj v obnovi	436,18					35,8	47,0	16,9	0,3				
Panjevec	315,35												
Skupaj	6.473,34												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

3.5. Tipi sestojev

V GGE Brkini I smo izločili 2.781 sestojev na skupni površini 6.473,34 ha glede na razvojno fazo, drevesno sestavo, gozdnogojitvene ukrepe in poudarjenosti funkcij. Tako po številu, kot tudi po površini prevladujejo sestoji velikosti od 1 do 5 ha.

Grafikon 1: število in površina sestojev v GGE

Sestojno karto smo na ortofoto načrt izrisali večinoma v pisarni. Na terenu smo nato za vsako izločeno enoto (sestoj) določili razvojno fazo, zasnovo, sklep, površino ter zasnovo podmladka in negovanost. Po kotnoštevni metodi hitre ocene temeljnice smo z uporabo $k=2$ ploščice ocenili lesno zalogo in določili drevesno sestavo. Vsak izločen sestoj smo označili s štirimestno šifro, sestavljeno iz črke (oznaka opisovalca) in trimestne številke (zaporedna številka sestoja posameznega opisovalca).

Opisovalcem smo dodelili naslednje oznake: Matej Rešič: R, Petra Sanković S, Bogdan Magajna: O, Ivan Rožac: L in Avguštin Leskovec: C. Terenski opis je bil opravljen na 68 % gozdne površine, ostali opisi so bili narejeni iz pisarne, na podlagi gojitvenih načrtov oz. na podlagi poznavanja terena. V pisarni izdelani sestoji, imajo status z oznako Y in so zajeli sledeče odseke: 07022A, 07022B, 07027, 07028, 07030A, 07030B, 07030C, 07031A, 07031B, 07032, 07033, 07034A, 07034B, 07035A, 07035B, 07036, 07037, 07038, 07049A, 07049B, 07050A, 07050B, 07066, 07067A, 07067B, 07068A, 07068B, 07069A, 07069B, 07069C, 07069D, 07074A, 07074B, 07075, 07078A, 07078B, 07079, 07080, 07081, 07082A, 07082B, 07083, 07086, 07087A, 07087B, 07135A, 07135B, 07136A, 07136B, 07137A, 07137B, 07141, 07142, 07143, 07144, 07145, 07146, 07153, 07154, 07155, 07157A, 07157B, 07158A, 07158B, 07164A, 07164B, 07164C, 07165A, 07165B, 07168A, 07168B, 07172, 07173A, 07173B, 07174, 07176A, 07176B, 07176C, 07183, 07185, 07188A, 07188B;

Opisi sestojev so bili narejeni tudi na podlagi izdelanih gojitvenih načrtov, prav tako iz pisarne in so zajeli sledeče odseke: 07039, 07048A, 07048B, 07117, 07139A, 07139B, 07140, 07147A, 07147B in 07181.

Na osnovi ugotovljenega stanja smo določili višino možnega poseka in predpisali potrebna gojitvena dela. Sestoje smo združili v 9 sestojnih tipov. Pri tem smo upoštevali delež posamezne drevesne vrste v lesni zalogi oziroma skupini drevesnih vrst, kot jih določa *Pravilnik*.

Preglednica 28/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	610,11	9,4
Gozdovi bukve in hrasta	228,31	3,5
Bukovi gozdovi	904,61	14
Drugi pretežno listnati gozdovi	3411,65	52,7
Gozdovi bukve in smreke	14,53	0,2
Smrekovi gozdovi	188,18	2,9
Borovi gozdovi	602,1	9,3
Drugi pretežno iglasti gozdovi	97,24	1,5
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	416,61	6,4
Skupaj	6.473,34	100,0

V GGE na več kot 50 % površine prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi. Zanje je značilno, da je listavcev več kot 75 % in ne ustrezajo kriterijem za uvrstitev v drug sestojni tip. Bukovi gozdovi so prisotni na dobri šestini površine GGE. To so sestoji, kjer je bukev glavna graditeljica sestojev in je njen delež v lesni zalogi večji od 75 %. Pod 10 % deležem so zastopani borovi gozdovi, razprostirajo se na dobrih 500 ha površin. Sledijo jim drugi gozdovi iglavcev in listavcev ter hrastovi gozdovi, ki pokrivajo po slabih 400 ha površine oz. skupno blizu 12 % površine GGE. Ti štirje tipi sestojev skupaj gradijo 92 % gozdov GGE. Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (**KARTA 2**).

3.6. Ohranjenost gozdov

Ohranjenost gozdov se določi z ozirom na delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdne združbe tuje ali so redko prisotne. Ohranjen gozd je tisti v katerem zastopajo tuje ali redko prisotne drevesne vrste do 30 % delež v drevesni sestavi. Spremenjen je tisti v katerem zastopajo tuje ali redko prisotne drevesne vrste 31 do 70 % delež, v močno spremenjeni znaša ta delež od 71 do 90 %, v izmenjanih pa več kot 90 %.

Preglednica 29/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Večnamenski gozdovi	3.827,89	59,8	1.593,29	24,9	408,13	6,4	571,07	8,9	6.400,38	98,8
Gpn, ukrepi so dovoljeni	25,14	69,3	0,00	0,0	11,13	30,7	0,00	0,0	36,27	0,6
Varovalni gozdovi	36,69	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	36,69	0,6
Skupaj	3.889,72	60,1	1.593,29	24,6	419,26	6,5	571,07	8,8	6.473,34	100,0

V GGE sta slabi 2/3 gozdov opredeljeni za ohranjene. Spremenjenega gozda je skoraj 25 %, močno spremenjenega pa 6 %. Izmenjani gozd se nahaja na skoraj 10 % površine. Ob tem velja poudariti, da kriterij spremenjenosti v pogojih, ko nismo popolnoma prepričani o podobi klimaksne gozdne združbe, nima velike teže. Pri določevanju stopnje spremenjenosti smo se opirali predvsem na delež neavtohtonih iglavcev in listavcev v lesni zalogi. Parameter uvrščanja v spremenjene ali izmenjane gozdove je predstavljal tudi večji ali manjši delež avtohtonih vrst (npr. sestoji črne jelše).

3.7. Kakovost drevja

Iz kakovostne strukture je razvidno, da so v GGE v splošnem kakovostnejši iglavci, predvsem macesen in smreka, ki sta tudi bila sajena na boljših rastiščih. Med listavci je najkakovostnejši hrast, najmanj pa plemeniti listavci in drugi trdi listavci. Po kakovostnih razredih prevladuje zadovoljiva kakovost s 48 %, sledi dobra kakovost z 35 % in slaba kakovost s 15 %. Najkakovostnejših oziroma odličnih dreves ni medtem ko je dreves prav dobre kakovosti 1,5 %. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem, se je kakovost drevja občutno poslabšala, predvsem v slabem in dobrem razredu.

Preglednica 30/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih [%]				
		odlična	prav dobra	dobra	zadovoljiva	slaba
Smreka	188	0,0	5,3	66,5	24,5	3,7
Bor	462	0,0	1,1	39,6	45,0	14,3
Macesen	17	0,0	29,4	47,1	23,5	0,0
Ostali igl.	81	0,0	0,0	38,3	55,5	6,2
Bukev	390	0,0	0,5	28,5	58,7	12,3
Hrast	268	0,0	1,1	39,6	47,0	12,3
Pl. Lst.	103	0,0	0,0	15,5	51,5	33,0
Dr. tr. Lst.	341	0,0	1,5	21,4	55,1	22,0
Meh. Lst.	88	0,0	0,0	27,3	42,0	30,7
Skupaj iglavci	748	0,0	2,7	46,4	40,5	10,4
Skupaj listavci	1.190	0,0	0,8	27,7	53,3	18,2
Skupaj	1.938	0,0	1,5	34,9	48,4	15,2

Ob tem gre poudariti, da se kakovost ugotavlja drevesom debelejšim od 30 cm, ki pa v strukturi gozdov GGE predstavljajo manj kot 50 % LZ. V tem deležu so prisotna tudi vsa starejša drevesa, ki so jih v preteklosti puščali na zaraščajočih se pašnikih in kot prihranjence pri naravni obnovi, v tehničnem smislu pa praviloma ne dosegajo višje kakovosti.

3.8. Poškodovanost drevja

Poškodovanost drevja prikazuje delež dreves s hujšo poškodbo. Poškodovanost smo ugotavljali na SVP in to pri vseh drevesih nad meritvenim pragom, ki so bila popisana na SVP. Skladno z opredelitvijo v *Pravilniku* se za osutost krošnje šteje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo. Pri poškodbah debla in koreninika se za hujšo poškodbo šteje, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm². Za hujšo poškodbo vej šteje v krošnji odlomljen vrh ali veja, ki po debelini presega petino premera drevesa v prsni višini. Pri tem se pri posameznem drevesu upošteva samo največja poškodba. Poškodovanost drevja pomembno vpliva na vitalnost dreves in kakovost gozdnolesnih sortimentov.

Preglednica 31: 32/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost [%]
DEBLO IN KORENIČNIK	4,4
VEJE	1,2
OSUTOST KROŠNJE	1,6
Skupaj	7,2

Po teh kriterijih je poškodovanega 7 % drevja v GGE, ali povedano drugače – poškodovano je vsako štirinajsto drevo. Največji delež (4,4 %) predstavljajo poškodbe debla in koreninika, ki so bile ugotovljene pri dobri ½ poškodovanih dreves. Povzročitelja sta v glavnem sečnja in spravilo gozdno-lesnih sortimentov, predvsem na zahtevnejših terenih na karbonatni matični podlagi ter v gozdovih z veliko intenziteto gospodarjenja. Del poškodb te vrste so naravnega izvora. V glavnem so to poškodbe po požarih in zaradi pozebe. Slednja na hrastih, še posebej na ceru povzroča zimavost.

Glavni dejavnik zmanjševanja vitalnosti vseh (tudi avtohtonih) drevesnih vrst je sušni stres. Drevesa so zaradi zmanjšane odpornosti bolj podvržena epifitocijam in gradacijam patogenih organizmov. Toplejša klima je tudi razlog pojava v naših krajih prej nepoznatih patogenov.

V sestojih črnega bora se pojavljata dve epifitociji: sušica borovih vej, ki jo povzroča gliva *Cenangium ferruginosum* in sušenje najmlajših borovih poganjkov, ki jo povzroča gliva *Diplodia pinea*. Glivi povzročata deformirano razraščanje vej, odmiranje dela krošnje ali sušenje celih dreves. Občuten porast obsega sušenja predvsem starejših sestojev črnega bora na sušnih rastiščih kaže na zmanjšano vitalnost teh sestojev. Vzroki so najbrž v fiziološki starosti sestojev in v spremenjeni klimi.

V zadnjem obdobju, še posebej pa po suši leta 2003, smo pričali pojavu bolezni pooglenitev hrastov, ki jo povzroča gliva južna biskonjoja (*Biscogniauxia mediterranea*). Bolezen prizadene predvsem cer in povzroča sušenje vej, vrhov krošenj in celih dreves. Najmočnejše je prizadeto panjevsko drevje na manj rodovitnih in sušnejših rastiščih.

Po letu 2003 se na območju GGE pojavlja tudi bolezen pooglenitev bukve, ki jo povzroča gliva novčičasta biskonjoja (*Biscogniauxia nummularia*). Bolezen povzroča odmiranje predelov skorje v obliki klinov ali pasov. Odmrli deli skorje se kasneje luščijo in odpadajo, drevo pa propade. V tem obdobju se je bolezen v GGE razširila v bukovih gozdovih na karbonatni matični podlagi.

3.9. Objedenost gozdnega mladja

V letu 2017 se je opravil zadnji popis objedenosti gozdnega mladja po ustaljeni metodi, ki je bila prvič po prenovljenem načinu, 0 izvedena v letih 2009 in 2010. Osnova za izvedbo popisa predstavljajo popisne enote, ki ob upoštevanju težko prehodnih ovir in populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi združujejo med seboj podobne si gozdnogospodarske enote glede na območne rastiščno-gojitvene razrede. V Primorskem LUO je bil popis izveden v dveh od treh popisnih enot, pri čemer se popisna enota Istra ni popisovala, saj se na podlagi mreže stalnih vzorčnih ploskev v tej enoti ne da izločiti 51 popisnih ploskev, na katerih je glavni kriterij razvojna faza - mladje ali sestoj v obnovi. Popis je izveden v popisni enoti Kras in Brkini, ki skupaj obsegata 112.763 ha ali 76,66 % LUO.

Popis je bil izveden v popisni enoti Brkini – v katerega spada GGE Brkini I, kar predstavlja v bistvu tudi Brkinski lovsko upravljavski bazen in zajema gozdove okrog Vremščice, Brkinov in Čičarije. Objedenost smo popisovali v 4 višinskih razredih med 15 cm in 150 cm. Pri mladju do višine 15 cm objedenosti nismo popisovali, ugotavljali smo le pomladitveni potencial (število osebkov po posameznih drevesnih vrstah). Tudi pri prenovljeni metodi ugotavljamo, da je bolj kot % objedenosti pomembno, da kljub objedanju osebki višinske razrede preraščajo.

Delež osebkov v zadnjem razredu (100 – 150 cm) je PE Brkini 3,1 % (2730 kosov). Primerjava s popisi iz let nazaj ni mogoča, saj so višinski razredi različni. Primerjava vseh razredov skupaj nam kaže, da je preraščanje osebkov največje pri trdih listavcih, ter najmanjše pri hrastih. Opažen je tudi velik padec števila hrastov v višjih višinskih razredih, ob dokaj nizki objedenosti (Brkini 15 %, Kras 35 %), kar nakazuje, da na hraste bolj kot divjad vplivajo drugi biotski dejavniki.

Glede na popis je struktura drevesnih vrst mladovja, vseh višinskih razredov skupaj, v LUO podobna v obeh popisnih enotah. Prevladujejo drugi trdi listavci, sledijo hrasti. Razlike nastanejo pri bukvi, saj jo je bistveno več v Brkinih (v razmerju do ostalih trdih listavcev). V obeh popisnih enotah je presenetljivo velik delež plemenitih listavcev (v Brkinih 11,5 % in Krasu 8,4 %). Delež iglavcev je v obeh popisnih enotah majhen – v Brkinih 0,3 % in na Krasu 0,2 %.

Preglednica 33/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
1. do 15 cm	136.047	-
2. 16-30 cm	56.733	17
3. 31-60 cm	27.520	39
4. 61-150 cm	14.465	46
Skupaj 1-4	234.765	-
Skupaj 2-4	98.718	27

Iz analize objedenosti PE Brkini je razvidno, da imajo največji pomladitveni potencial v območju drugi trdi listavci (40,7 %), najnižjega pa iglavci. Hrasti v mladju nižjem od 15 cm zavzemajo 39,7 % delež vseh drevesnih vrst. Iz popisa je razvidno, da se sestava drevesnih vrst po posameznih višinskih razredih spreminja. Največji problem izkazuje hrast, saj njegov delež v sestavi drevesnih vrst zelo pade že v drugem višinskem razredu. V zadnjem višinskem razredu dosega le še 21,0 %. Zelo zanimivo in nepričakovano sliko kažejo plemeniti listavci, ki v zadnjem višinskem razredu še vedno dosegajo visok delež z 11,5 %. Najbolj stabilno preraščanje se pojavlja pri bukvi, kjer se njen delež od začetnega 11,3 % v zadnjem višinskem razredu poveča na 13,5 %.

Za celotno območje bi v objedenosti mladja pričakovali, da se bodo zmanjšali deleži v vrsti pri tistih vrstah, katere divjad rada objeda. Podatki kažejo ravno obratno stanje. Delež plemenitih listavcev se v vrsti v primerjavi z deležem v mladovjih poveča. Drugače je pri hrastu, kjer je ob relativno nizki objedenosti tudi vrst nižja. Verjetno so razlogi za nižje deleže hrasta v višjih višinskih razredih povezani z ukrepi gospodarjenja z gozdovi in nege. Glede na analizirane podatke ocenjujemo, da rastlinojeda divjad ni pomembneje vplivala na drevesno sestavo preraščanja. V mlajše razvojne faze gozdov preraste zadosten delež rastiščem primernih drevesnih vrst, razen hrastov. Podatki kažejo največjo vrst ostalih trdih listavcev, sledijo hrasti, mehki listavci in bukev. Delež vrsti plemenitih listavcev je podoben deležu v lesni zalogi in znaša 3,8 %.

Pomlajevanje gozdov, kjer ni dovolj velikega deleža mladovja, ob prisotnosti rastlinojede divjadi pomeni težavo. Ugodni trendi zmanjševanja objedanja ter relativno nizka stopnja skupnega deleža objedenih osebkov, nam nakazujejo, da je težava pri obnovi gozdov drugače. Nizka intenziteta sečenj (seka se 1/3 načrtovanega poseka) predstavlja slabe pogoje za mladje iz katerega izhaja tudi trenutno stanje razmerja razvojnih faz gozdov, kjer je mladovja in sestojev v obnovi znatno manj, kot je predvideno z modelom (poglavje 5.2.1).

Preglednica 34/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Skup. DV	% DV	< 15cm		R1 15-30cm		R2 30-60cm		R3 60-100cm		R4 100-150cm		Skupaj R1-R4	
		št./ha		št./ha	obj. %	št./ha	obj. %	št./ha	obj. %	št./ha	obj. %	št./ha	obj. %
Smreka		111		40		20						60	
Bori				161	38	40		20				222	27
Ostali iglavci		111											
Bukev	4	2.544	6.346	9	3.485	9	907	22	363	6	11.101	10	
Hrasti	8	56.410	19.844	12	2.317	36	423	43	81		22.665	15	
Plemeniti listavci	16	22.674	5.440	31	3.929	43	463	57	60	67	9.892	37	
Drugi trdi listavci	69	54.198	24.740	19	16.802	44	9.126	50	2.478	46	53.147	34	
Mehki listavci	2		161		927	50	463	61	81	25	1.632	47	
Iglavci		221	201	30	60		20				282	21	
Listavci	100	135.826	56.532	16	27.460	39	11.383	48	3.062	40	98.437	27	
Skupaj	100	136.047	56.733	17	27.520	39	11.403	48	3.062	40	98.719	2	

Na koncu želimo poudariti dejstvo, da se stanje postopoma izboljšuje, sečenj je več, z njimi pa bo več tudi mladja. Ob uspešnem vzdrževanju sedanje številčnosti rastlinojede divjadi bo tudi preraščanje višinskih razredov večje, večji bodo deleži gospodarsko pomembnih drevesnih vrst kamor hrast nedvomno sodi.

3.10. Odmrlo drevje

Z namenom ohranjanja biotskega ravnovesja gozdnega ekosistema in izvajanja trajnega, sonaravnega gospodarjenja se v gozdu pušča vsaj 3,0 % lesne mase.

Podatke o odmrlem drevju smo zbrali pri popisu na SVP in sicer po razširjenih debelinskih razredih, ločeno na iglavce in listavce ter na stoječe in ležeče odmrlo drevje.

Preglednica 35/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. Razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	List.	Sk.	Igl.	List.	Sk.	Igl.	List.	Sk.
10 – 29 cm	št./ha	6,31	41,65	47,96	9,31	48,77	58,08	15,62	90,42	106,04
	m ³ /ha	2,30	15,01	17,31	3,27	17,70	20,97	5,57	32,71	38,28
30 – 49 cm	št./ha	1,00	1,42	2,42	0,65	1,27	1,92	1,65	2,69	4,34
	m ³ /ha	1,47	2,30	3,77	0,92	1,97	2,89	2,39	4,27	6,66
50 in več cm	št./ha	0,00	0,12	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,12
	m ³ /ha	0,00	0,33	0,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,33	0,33
Skupaj	št./ha	7,31	43,19	50,50	9,96	50,04	60,00	17,27	93,23	110,50
	m³/ha	3,77	17,64	21,41	4,19	19,67	23,86	7,96	37,31	45,27

V GGE prevladujejo tanjše, odmrlo drevje listavcev. Na splošno je odmrlega drevja v gozdovih GGE Brkini I veliko – z gospodarskega vidika celo preveč, saj na 1 ha gozda v povprečju leži ali stoji 110 odmrlih dreves. To je 45 m³ odmrle biomase na hektar gozda, kar predstavlja xy % lesne zaloge ali xy.yxz m³ lesa.

Kljub zadostni količini odmrlega drevja je potrebno skrbeti, da je odmrla biomasa v gozdovih prostorsko čim bolj enakomerno razporejena ter, da se v gozdu pušča v enakem razmerju stoječe in ležeče odmrlo drevje. Za ptice in male sesalce, ki živijo in gnezdiijo v duplih, je potrebno zagotoviti ustrezno število sušic in sicer:

V gozdovih toploljubnih listavcev:

- drevesa 3. in 4. debelinske stopnje: 1 sušica na 1 ha,
- drevesa 5. do 8. debelinske stopnje: 2 sušici na 10 ha.

V ostalih gozdovih:

- drevesa 3. in 4. debelinske stopnje: 1 sušica na 1 ha,
- drevesa 5. do 8. debelinske stopnje: 2 sušici na 10 ha,
- drevesa nad 8. debelinsko stopnjo: 1 sušica na 10 ha.

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1. Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v GGE

Lega GGE Brkini I v zaledju velikih centrov – med Tržaškim in Kvarnerskim zalivom, je pomembno vplivala na družbeno gospodarske razmere lokalnega prebivalstva in njihov vpliv na krajino. Na te kraje je nedvomno imel največji vpliv Trst, ki je bil s svojim zaledjem vedno močno povezan in do določene mere od njega tudi odvisen.

Sredi 19. stoletja je znašala gozdnatost GGE na karbonatni matični podlagi okrog 15 %. Po večini so to bile posamezne skupine drevja ob robu vrtač, ki so v glavnem služile za pridobivanje stelje. V tem obdobju se je pričelo pogozdovanje ogolelih gmajn, ki so bile last vaških oziroma agrarnih skupnosti. Gospodarjenja z gozdovi na teh površinah zato do konca petdesetih let 20. stoletja ni bilo.

Gozdnatost flišnega dela GGE je sredi 19. stoletja znašala okrog 32 %, kar je precej glede na gola prostranstva bližnjega Krasa. Lastniki so z gozdovi gospodarili na način, da so lahko trajno pridobivali drva, ki so bila zelo iskan sortiment za oskrbo obalnih mest. Zaradi potrebe po drveh, primernosti rastišč ter ustreznosti drevesnih vrst (bukev, hrast) so lastniki izvajali sečnjo tako, da so lahko zagotavljali trajno proizvodnjo drv tudi na manjših površinah (velikost parcele). Razvil se je panjevski način gospodarjenja, kar pomeni gospodarjenje s kratkimi obhodnjami, sečnjo tanjših dreves in obnovo iz panja. Dolgoročno je takšna sečnja privedla v devastacijo gozdov. Dodatno so bili ti gozdovi obremenjeni še s steljarjenjem in pašo živine.

Stanje se je začelo spreminjati po agrarni krizi na začetku 20. stoletja, še intenzivneje pa v petdesetih letih 20. stoletja, ko se je zaradi deagrarizacije podeželja zmanjšal pritisk na gozd. Z opuščanjem kmetijstva se je povečevala tudi gozdnatost.

V začetku šestdesetih let 20. stoletja se je gozdarska služba v Sloveniji reorganizirala, določena so bila GGO. Za gospodarjenje z gozdovi na Kraškem GGO je bil ustanovljen Zavod za pogozdovanje in melioracijo Krasa Sežana.

Konec šestdesetih let so se začele prve melioracije degradiranih gozdov na flišu s sadnjo iglavcev, v borovih gozdovih na apnencu pa prva redčenja in negovalna dela. Načrtno gospodarjenje z gozdovi se je pričelo v sedemdesetih letih, ko se je letno melioriralo od 50 do 100 ha gozdov. Po nekaj letih intenzivne nege se je zaradi pomanjkanja sredstev precej mladih nasadov prepustilo naravnemu razvoju. Nastali so mešani sestoji z listavci, marsikje pa tudi čisti sestoji listavcev.

Žledolom 5. novembra leta 1980 je prizadel skoraj polovico gozdov GGE. V naslednjih štirih letih se je saniralo gozdove, ki so bili poškodovani nad 30 %. V sestojih, ki so bili poškodovani nad 60 % se je izvajal končni posek. Obnova je bila izvedena po naravni poti s poganjki iz panjev in semena. Sanacija je za sabo pustila precej prereditvenih in mladih sestojev, ki pa so bili dobro odprti s prometno infrastrukturo.

Gozdove na tem področju je prvič celovito obravnaval GGN za GGE Brkine I, ki je stopil v veljavo leta 1986. Leta 1994 je bil izdelan desetletni GGN z dobo veljavnosti 1994 – 2003. Desetletje kasneje je bil izdelan tretji GGN za ureditveno obdobje 2004 – 2013. Sledil je še četrti GGN za ureditveno obdobje 2014 – 2023.

4.2. Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1. Posek

Posek iz tekoče evidence je na ravni GGE (skupno za vse kategorije lastništev in vse drevesne vrste) statistično preverjen s podatkom iz SVP. Ker podatek iz tekoče evidence poseka na ravni GGE statistično odstopa od poseka ugotovljenega na SVP (ob 5 % tveganju), ga v analizi nismo upoštevali. V vseh preglednicah in analizah, razen pri vrstah poseka, se zato navaja podatek o poseku pridobljen na SVP.

Preglednica 36/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.

Ureditveno obdobje 2014-2023	Načrtovani posek	Realiziran posek po tekočih evidencah		Realiziran posek – po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	[m ³]	[m ³]	[%]	točkovno [m ³]	Interval + [m ³]	[%]
Iglavci	92.497	59.594	64,4	63.909	29.260	69,1
Listavci	267.488	136.626	51,1	82.678	31.620	30,9
Skupaj	359.985	196.220	54,5	146.593	43.450	40,7

V preteklem ureditvenem obdobju se je v GGE Brkini I posekalo med 103.143 m³ in 190.043 m³ lesa, s sredino pri 146.593 m³. Iglavci so predstavljali 69,1 %, listavci pa 30,9 % možnega poseka. Skupni posek v GGE je dosegel 40,7 % možnega poseka. Skromna je predvsem realizacija poseka listavcev. Posek je znašal slabo ¼ skupnega prirastka.

Preglednica 37/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1986 do 2023.

Ureditveno obdobje	Načrtovani posek [m ³]	Realiziran posek [m ³]	Realizacija sečnje [%]	Skupna realizacija možnega poseka [%]
UREDITVENO OBDOBJE od 1986 do 1993*				
Iglavci	3.154	3.199	101,4	11,8
Listavci	24.017	19.206	80,0	70,7
Skupaj	27.171	22.405	82,5	82,5
UREDITVENO OBDOBJE od 1994 do 2004**				
Iglavci	18.722	11.271	60,2	13,7
Listavci	63.822	30.227	47,4	36,6
Skupaj	82.544	41.498	50,3	50,3
UREDITVENO OBDOBJE od 2004 do 2013***				
Iglavci	62.668	30.357	48,4	15,1
Listavci	138.520	104.973	75,8	52,2
Skupaj	201.188	135.330	67,3	67,3
UREDITVENO OBDOBJE od 2014 do 2023***				
Iglavci	92.497	59.594	63.909	69,1
Listavci	267.488	136.626	82.678	30,9
Skupaj	359.985	196.220	146.593	40,7

* v obdobju 1986-1993 je (za to obdobje korigirani) načrtovani in realiziran 8 letni posek

** v obdobju 1994-2004 je (za to obdobje korigirani) načrtovani in realiziran 11 letni posek

*** v obdobju 2004-2013 in 2014-2023 je naveden podatek o poseku iz SVP

Realizacija možnega poseka v preteklem ureditvenem obdobju izkazuje bistven upad v primerjavi s predhodnim ureditvenim obdobjem. To še posebej velja za listavce v zadnjem ureditvenem obdobju, saj je pri slednjih realizacija padla za več kot 20 % na 31 %. Pri tem

seveda ne gre prezreti, da so podatki iz preteklih obdobj pridobljeni iz tekočih evidenc in niso statistično preverjen s podatki iz SVP. Zato je zgornjo primerjavo potrebno jemati z rezervo.

4.2.1.1. Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim

Največ lesa se je v preteklem ureditvenem obdobju posekalo v RGR 10664 – Podgorska bukovja na silikatih. V njem se je izvedlo 29,3 % celotnega poseka GGE. Dobro ¼ poseka se je izvedlo v največjem RGR – Podgorska hrastovja na silikatih. Najnižja realizacija (2,5 %) poseka je bila v RGR 12717 – Gozdovi toploljubnih listavcev na karbonatih. Nekoliko več se je posekalo v RGR 12665 – Toploljubna hrastovja na karbonatih (5,2 %) in RGR 10668 – Pionirski gozdovi listavcev na silikatih (14,5 %). Posek v preostalih RGR-jih je v vsakem predstavljal šestino skupnega poseka v GGE.

Preglednica 35/D-PL1: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan – m3	80.851	255.251	336.102	11.646	12.237	23.883	92.497	267.488	359.985
Izveden – m3	21.472	56.327	77.799	13.472	5.691	19.163	34.943	62.018	96.961
Izveden SVP – m3	45.786	78.801	124.587	25.996	5.092	31.088	71.782	83.893	155.675
Realizacija – evid	26,6	22,1	23,1	115,7	46,5	80,2	37,8	23,2	26,9
Realizacija – SVP	56,6	30,9	37,1	223,2	41,6	130,2	72,5	31,4	42,0
Povp. Drevo – m3	0,55	0,44	0,46	0,60	0,25	0,42	0,56	0,41	0,45

Najvišja realizacija poseka je bila dosežena pri iglavcih v državnih gozdovih. Znašala je 223 % možnega poseka iglavcev v okviru državnih gozdov. Najnižja realizacija poseka pa je v ostalih gozdovih (zasebni in gozdovi lokalnih skupnosti) in znaša 37 %.

V državnih gozdovih je volumen povprečnega posekanega drevesa nižji kot v zasebnih, kar je posledica višjega deleža redčenj in sanitarnih sečenj v mlajših razvojnih fazah ter nižjega deleža pomladitvenega poseka.

4.2.1.2 Posek po vrstah sečenj

Vrste poseka so povzete po tekoči evidenci, ki statistično odstopa od poseka ugotovljenega na SVP. Zato v preglednici prikazujemo samo njihove deleže. Negovalni posek je v preteklem ureditvenem obdobju predstavljal $\frac{2}{3}$ skupnega evidentiranega poseka. Od tega približno po polovico poseka od redčenj in pomladitvenega poseka. Pri slednjem ni bistvene razlike v deležu med iglavci in listavci, pri redčenjih pa je bilo posekanih dvakrat več listavcev, glede na njihov relativni delež.

Preglednica 38/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah*Zasebni gozdovi*

		Vrste poseka									Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. Posek	Posek za gozd. infrastr. In drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	12.128	16.229	20	0	7	9.564	14.093	210	2.791	649	55.691	19,4	71,9
	%	21,8	29,1	0,0	0,0	0,0	17,2	25,3	0,4	5,0	1,2	100,0		
Listavci	m ³	51.089	41.401	289	2.081	2	23.154	4.905	675	5.736	4.609	133.949	13,1	36,8
	%	38,1	30,9	0,2	1,6	0,0	17,3	3,7	0,5	4,3	3,4	100,0		
Skupaj	m ³	63.217	57.630	309	2.081	9	32.718	18.998	885	8.527	5.258	189.640	14,5	43,0
	%	33,2	30,4	0,2	1,1	0,0	17,3	10,0	0,5	4,5	2,8	100,0		

OPOMBA: Gospodarjenje v preteklem ured. Obdobju analiziramo upoštevajoč strukturo lastništva, kot je bila zavedena v preteklem GGN in po dosedanjih RGR.

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. Posek	Posek za gozd. infrastr. In drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	1.068	130	0	0	0	234	1.028	83	101	28	2.672	6,4	20,0
	%	40,0	4,9	0,0	0,0	0,0	8,7	38,5	3,1	3,8	1,0	100,0		
Listavci	m³	540	734	0	50	0	304	69	44	183	102	2.026	3,3	8,3
	%	26,7	36,3	0,0	2,4	0,0	15,0	3,4	2,2	9,0	5,0	100,0		
Skupaj	m³	1.608	864	0	50	0	538	1.097	127	284	130	4.698	4,6	12,4
	%	34,1	18,4	0,0	1,1	0,0	11,5	23,4	2,7	6,0	2,8	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnost

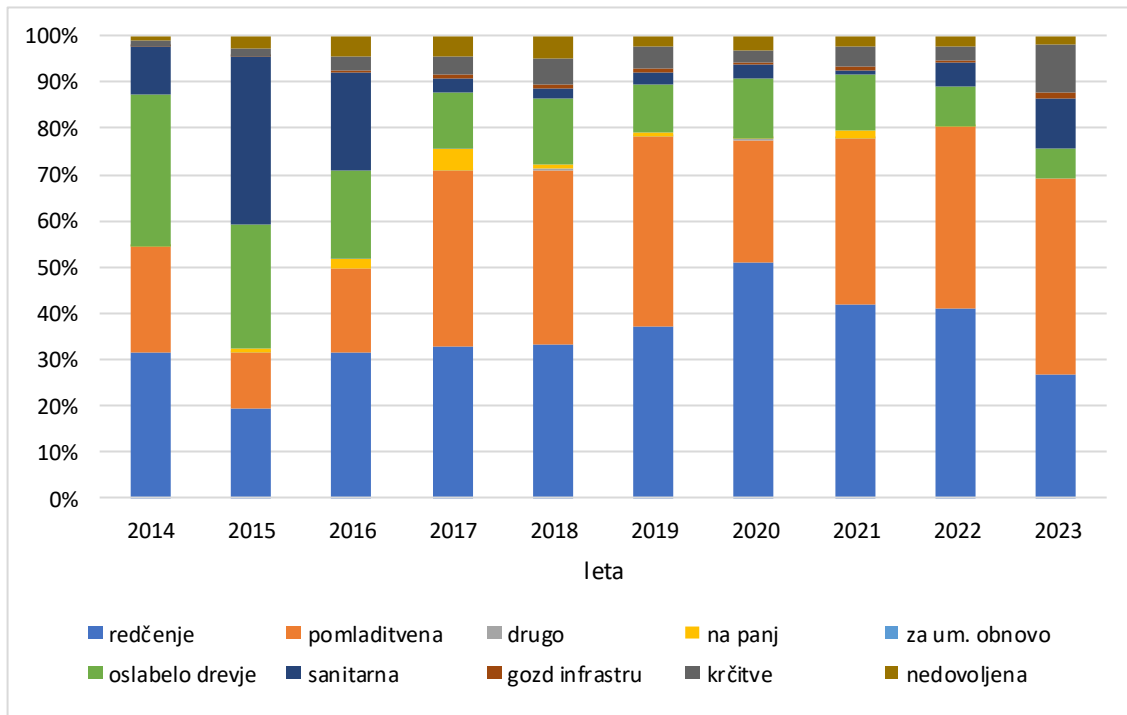
		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. Posek	Posek za gozd. infrastr. In drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	411	465	0	0	0	2	317	29	2	4	1.231	5,3	13,9
	%	33,4	37,8	0,0	0,0	0,0	0,1	25,8	2,4	0,2	0,3	100,0		
Listavci	m³	484	11	0	0	0	2	21	0	57	77	651	1,5	3,6
	%	74,2	1,7	0,0	0,0	0,0	0,3	3,2	0,0	8,8	11,8	100,0		
Skupaj	m³	895	476	0	0	0	4	338	29	59	81	1.882	2,8	7,0
	%	47,6	25,3	0,0	0,0	0,0	0,2	18,0	1,5	3,1	4,3	100,0		

Skupaj GGE

		Vrste poseka									Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabele drevja	Sanit. Posek	Posek za gozd. infrastr. In drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	13.608	16.825	20	0	7	9.799	15.439	323	2.894	681	59.594	16,9	59,8
	%	22,8	28,4	0,0	0,0	0,0	16,4	25,9	0,5	4,9	1,1	100,0		
Listavci	m ³	52.113	42.146	289	2.131	2	23.460	4.995	720	5.976	4.787	136.626	12,1	33,7
	%	38,1	30,8	0,2	1,6	0,0	17,2	3,7	0,5	4,4	3,5	100,0		
Skupaj	m ³	65.721	58.971	309	2.131	9	33.259	20.434	1.043	8.870	5.468	196.220	13,3	38,8
	%	33,4	30,1	0,2	1,1	0,0	17,0	10,4	0,5	4,5	2,8	100,0		

Sanitarni posek je skupno s posekom oslabelega drevja predstavljal dobrih 10 % vse realizirane sečnje. Razlike v deležu med iglavci in listavci so tu izrazite, saj je pri iglavcih delež sanitarnega poseka šestkrat višji. Največji delež je sanitarni posek dosegal v letu 2015, ki je znašal okrog 35 % vsega poseka.

Izredne sečnje (krčitve, nedovoljen posek in posek zaradi ostalih vzrokov) so predstavljale 7 % poseka. Glavni vzrok izrednih sečenj v obeh kategorijah se nanaša na nedovoljeni posek. Ugotavljamo, da je del drevja (predvsem drobnejši les listavcev) posekan dodatno v okviru izdanih odločb, vendar lastniki ne sporočajo ZGS količine in strukture tega drevja. Prav tako lastniki ne sporočajo ZGS količine in strukture dodatno posekanega drevja, ki je bilo poškodovano zaradi z odločbo odobrene ali naložene sečnje. Težaven je tudi nadzor poseka drobnejšega drevja listavcev za drvi. V tem primeru se manjši poseki vršijo brez predhodnega zaprosila za izdajo odločbe o odobritvi poseka dreves. Nadzor je zaradi razpršenosti in majhnosti tovrstnih delovišč težaven. Les se v teh primerih pogosto niti ne pojavi na deponijah ob gozdnih cestah temveč je spravljen direktno iz gozda na kmetije. Zaradi pomanjkanja sredstev za materialne stroške, ki nastajajo v zvezi s terenskim delom, so kontrole sečišč in nadzor terena pomanjkljive, kar je eden od razlogov nižje evidence nedovoljenih sečenj. V zasebnih gozdovih so tatvine evidentirane v sklopu nedovoljenega poseka, saj evidence o tatvinah posebej ne vodimo.

Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Grafikon prikazuje razvoj strukture poseka po vrstah sečnje. Redčenja imajo v poseku povprečno od 30 do 40 % delež, sledi pomladitveni posek, ki izstopa v obdobju 2017 do 2020 in 2021 do 2023. Delež sanitarnega poseka izstopa in prevlada z več kot 30 % vsega poseka v letu 2015. Največ nedovoljenega poseka se je evidentiralo v letih 2016 in 2018 (po 4 do 5 % poseka).

4.2.1.3 Posek po skupinah drevesnih vrst

Pri analizi poseka po skupinah drevesnih vrst navajamo podatke o poseku, ki so bili pridobljeni na SVP. Razmerje v poseku med iglavci in listavci znaša 30:70. Intenziteta poseka iglavcev je bila v primerjavi z listavci višja in je znašala 17 % njihove LZ.

Preglednica 39/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	8,2	6,2	0,5
Jelka	0,1	7,8	0,0
Bor	20,3	12,5	1,3
Macesen	1,8	6,4	0,1
Ostali igl.	5,7	13,9	0,4
Bukev	21,8	6,1	1,4
Hrast	15,0	5,6	1,0
Pl. Ist.	2,5	4,0	0,2
Dr. tr. Ist.	16,0	4,7	1,0
Meh. Ist.	8,6	6,6	0,6
Skupaj iglavci	36,1	9,9	2,4
Skupaj listavci	63,9	5,5	4,2
Skupaj	100,0	6,6	6,6

Bukev, glavna graditeljica gozdov v GGE, ima v skupnem poseku najvišji delež med skupinami drevesnih vrst. Predstavlja dobro petino vsega poseka. Večji delež v skupnem poseku izkazujejo drugi trdi listavci (16 %), sledijo ostali iglavci s 6 % deležem, ter hrast s 15 %.

4.2.1.4 Posek po debelinskih razredih

Največji delež lesne zaloge je bil posekan v IV. debelinskem razredu. Sečnja je bila pri listavcih in iglavcih usmerjena v debelejša drevesa. Skupaj je bilo posekane 5,5 % takrat ugotovljene LZ listavcev in 10,0 % LZ iglavcev.

Preglednica 39/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	9,1	8,3	10,7	12,5	9,6	10,0	5,5
Listavci	3,5	5,4	6,1	7,7	7,2	5,5	9,8
Skupaj	4,1	6,1	7,5	9,1	7,9	6,6	15,3

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Povprečna intenziteta poseka na ravni GGE znaša 3,10 m³/ha/leto.

4.2.2. Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 40/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kat. in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	121,11	7,38	6,1	20,36	14,85	73
Priprava tal	ha	4,60	2,07	45,0	0,11	2,35	2.136
Sadnja	ha	7,66	1,64	21,4	0,16	2,75	1.718
Obžetev	ha	78,51	1,79	2,3	1,99	20,63	1.037
Nega mladja	ha	174,24	3,58	2,1	5,21	0	0
Nega gošče	ha	171,04	0,18	0,1	3,42	6,42	188
Nega letvenjaka	ha	47,37	0,00	0,0	1,51	0	0
Nega ml. drogovnjaka	ha	199,48	24,28	12,2	21,84	39,00	178
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	115,60	64,37	55,7	10,00	4,84	48
Zaščita z ograjo	m	1.000	0	0	600	0	0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.140	0	0	600	0	0
Vzdrževanje grmišč	ha	1,41	0,00	0	0,00	0	0
Vzdrževanje travinj	ha	34,10	0,00	0	0,00	0	0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	68,75	0,00	0	0,00	0	0
Naravni razvoj biotopov	m ³	124	0	0	203	0	0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	3,42	0	0,00	16,60	-
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,50	0	0,00	0	0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0	700	0	0	400	-
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	1,38	0	0,00	6,77	-
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0	0,00	25,25	-

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	5,03	0,00	0,0	146,50	22,23	15,2
Priprava tal	ha	2,74	0,00	0,0	7,45	4,42	59,3
Sadnja	ha	2,87	0,00	0,0	10,69	4,39	41,1
Obžetev	ha	10,27	0,00	0,0	90,77	22,42	24,7
Nega mladja	ha	6,10	0,00	0,0	185,55	3,58	1,9
Nega gošče	ha	3,38	0,00	0,0	177,84	6,60	3,7
Nega letvenjaka	ha	1,23	0,00	0,0	50,11	0,00	0
Nega ml. drogovnjaka	ha	18,09	2,55	14,1	239,41	65,83	27,5
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	33,10	29,11	87,9	158,70	98,32	62,0
Zaščita z ograjo	m	0	0	0	3340	0	0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0	0	0	1.740	0	0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,00	0,0	1,41	0,00	0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,0	34,10	0,00	0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	0,00	0,0	68,75	0,00	0
Naravni razvoj biotopov	m ³	2	0	0	329	0	0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	20,02	-
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	0,50	-
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0	0	0	0	1.100	-
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	8,15	-
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	25,25	-

OPOMBA: * dela so bila načrtovana v dneh.

OPOMBA: Gospodarjenje v preteklem ureditvenem obdobju analiziramo upoštevajoč strukturo lastništva, kot je bila zavedena v preteklem GGN in po dosedanjih RGR.

Gojitvena dela, načrtovana v prejšnjem načrtu, so bila usmerjena v nego sestojev. Po pregledu izvedenih del je razvidno, da so bila izvedena v zelo majhnem obsegu, še posebej v zasebnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti. Nekoliko bolje so bila izvedena obnovitvena dela. Žal temu sledita le obžetev in nega drogovnjaka.

V zasebnih gozdovih po realizaciji negativno izstopata nega gošče in letvenjaka. Načrtovane je bilo 171 ha nege gošče, vendar se je ni realiziralo niti 1 %. Nege letvenjaka v preteklem desetletju na območju celotne GGE sploh ni bilo. Na drugi strani, v državnih gozdovih so bila dela nege višja od načrtovanih, predvsem zaradi večjega uvajanja v obnovo poškodovanih površin. V absolutnih merah izstopa obžetev, ki je bila izvedena na 21 ha mladja, kar je skoraj desetkratnik načrtovanega. Višje od načrtovanega sta bili realizirani nega gošče (188

%) in nega mlajšega drogovnjaka (178 %). V gozdovih lokalnih skupnosti vlaganj v gozdove praktično ni bilo. Izvedlo se je le dobra 2 ha nege mlajšega drogovnjaka, kar je 14 % načrtovanega.

4.2.3. Gradnja gozdnih prometnic

Primerjava realizacije gradnje gozdnih prometnic (vlake, gozdne ceste) z načrtovano gradnjo iz preteklega načrta GGE pokaže na nedoseganje zastavljenih ciljev, zlasti na področju graditve gozdnih cest. Nekoliko uspešnejši je pokazatelj gradnje in rekonstrukcije gozdnih protipožarnih presek in vlak. Kot vzrok nedoseganja ciljev lahko navedemo naslednja dejstva: razdrobljena posest, nezainteresiranost lastnikov gozdov za vlaganje v gozdne prometnice, neodvisnost lastnikov gozdov od dohodka iz gozda, v požarno ogroženih gozdovih ugodnejši sistem financiranja izgradnje protipožarnih presek, uporaba ostalih prometnic za gospodarjenje z gozdom (gozdne poti, kolovozi). Razlika med uspešno gradnjo protipožarnih presek in zanemarljivo dolžino gozdnih cest je poleg ugodnejšega financiranja izgradnje protipožarnih presek tudi sam postopek. V primeru protipožarnih presek vodi postopek ZGS od pridobitve vseh soglasij do izdaje odločbe, pri gradnji gozdnih cest je nosilec lastnik ali investitor. Kljub svetovanju ZGS in pomoči pri pridobivanju dokumentacije za izgradnjo gozdnih cest, se lastniki predvsem zaradi višine potrebnih finančnih sredstev ne odločajo za takšne korake. Kljub ugodnemu sofinanciranju, ki ga je omogočal Program razvoja podeželja 2007-2013 se lastniki niso odločali za ukrep izgradnje gozdnih cest. Stanje je nekoliko boljše na področju izgradnje gozdnih vlak, kjer so lahko lastnik z manjšimi finančnimi sredstvi in enostavnejšo dokumentacijo bili upravičeni do sofinanciranja izgradnje vlak. Za potrebe spravila lesa so lastniki vzpostavili prevoznost predvsem na vaških poteh in kolovozih, za kar pa ZGS ne vodi evidence.

Zelo uspešna je realizacija izgradnja protipožarnih presek, ki se v celoti sofinancirana s strani države. V skupini protipožarnih presek predstavljamo, zaradi primerljivosti z načrtovanim, celotno dolžino zgrajenih protipožarnih presek, ki se sicer delijo na preseke prvega in drugega reda. Njihova kategorizacija se je izvedla na približno polovici preteklega ureditvenega obdobja, zaradi česar neposredna primerjava z načrtovano izgradnjo, ki je bila enotna, ni mogoča. Rekonstrukcije presek se v preteklem ureditvenem obdobju ni načrtovalo in tudi ne izvedlo. Več o protipožarnih presekah je predstavljeno v poglavju 4.2.2 Gojitvena, varstvena in druga dela. Po obsegu sredstev so najpomembnejši finančni vir za vzdrževanje gozdnih cest pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest, ki so neposredni prispevek lastnikov gozdov, zato naj bi bila ta sredstva, kljub dejstvu, da so integralni del občinskih proračunov, strogo namenska. Višina proračunskih sredstev za vzdrževanje gozdnih cest je okrog 30 % od celotnega zneska, namenjenega vzdrževanju gozdnih cest. Tretji, minimalen vir pri vzdrževanju gozdnih cest so še lastna sredstva lokalnih skupnosti. Navedena sredstva zadostujejo zgolj za tekoče vzdrževanje, investicijskega vzdrževanja ni.

Škode na gozdnih cestah

Škode na gozdnih cestah po ujmah ZGS oceni na podlagi stroškov za vzpostavitev gozdne ceste v prvotno stanje. Vsota teh ocen po posameznih cestah pa pomeni skupno oceno škod. Posebnega sklada za sanacijo škod na gozdnih cestah v Sloveniji nimamo. V večini primerov se ceste sanirajo ob rednem vzdrževanju gozdnih cest, kar pomeni, da so lahko gozdne ceste po več mesecev neprevozne. Pri obravnavanju in razumevanju podatkov o škodah na gozdnih cestah in posledično sanacijah škod, je potrebno upoštevati različne situacije oziroma načine ocenjevanja. V primeru, da so za oceno škod pozvane lokalne skupnosti s strani Uprave RS za zaščito in reševanje, ZGS v skladu z Uredbo o metodologiji za ocenjevanje škod oceni škodo na gozdnih cestah. V nasprotnem primeru, ZGS škode oceni sam.

Višina škod na gozdnih prometnicah v GGE je v preteklem ureditvenem obdobju znašala 15.000 €. Poškodbe so posledice predvsem močnih padavin. Vse poškodbe, nastale zaradi ujm, se postopoma sanirajo s sredstvi, ki so namenjena tekočemu vzdrževanju gozdnih cest.

4.2.4. Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Ekološke funkcije:

Za zagotavljanje trajnosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti se je pri obnovi s sadnjo sadilo rastišču ustrezne drevesne vrste s poudarkom na plodonosnih drevesnih vrstah. Ohranjalo in pospeševalo se je tudi minoritetne drevesne in grmovne vrste. Prav tako se je redno vzdrževalo površine pod daljnovodi in nad vodovodi, ki imajo funkcijo grmišč. Ostala dela za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti ter dela za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološke ter klimatske funkcije niso posebej evidentirana, saj so bila v skladu s smernicami in ukrepi, ki jih vsebujejo gozdnogospodarski načrti, zajeta že v gojitvenih in varstvenih delih, v sečnji in spravilu, v gradnji gozdnih prometnic, v obravnavi posegov v gozd in gozdni prostor ter pri gospodarjenju z gozdnim prostorom nasploh. Na večjih strminah s poudarjeno varovalno funkcijo so bile sečnje malopovršinske. V ožjem pasu ob vodotokih in izvirih se je skrbno izbiralo drevje za posek.

Socialne funkcije:

Dela za krepitev socialnih funkcij so se načrtovala in opravljala hkrati z gojitvenimi in varstvenimi deli ter z vsemi drugimi gozdnogospodarskimi deli, v skladu s smernicami in ukrepi, ki jih vsebujejo gozdnogospodarski načrti. Večina del za krepitev socialnih funkcij tako ni posebej evidentiranih, izjema so dela, ki jih navajamo v nadaljevanju za posamezne funkcije.

- Higiensko-zdravstvena funkcija: V sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije je bil v letu 2007 opravljen Popis poškodovanosti gozdov – ogroženosti oz. propadanja gozdov na mreži 4 X 4 km. Osnovni kazalnik vitalnosti je bila osutost drevja.
- Funkcija varovanja kulturne dediščine in drugih vrednot okolja ter funkcija varovanja naravnih vrednot: Vsa dela v gozdu na zavarovanih območjih so se načrtovala in opravljala v sodelovanju s pristojnimi zavodi za varstvo narave in kulturne dediščine. Revirni gozdarji so bili seznanjeni z varstvenimi režimi v okolici objektov naravnih vrednot in kulturne dediščine in so na teh območjih gospodarili skladno z njimi.

4.2.5. Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014-2023

V GGE Brkini I je bilo v obdobju 2014 do 2023 odobrenih 14,95 ha krčitev gozda, od tega večina za kmetijski namen (69 % celotne izkrčene površine).

Preglednica 41 /D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2014-2023 po namenu [ha]

Namen krčitev / površina [ha]						
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	Skupaj
0,12	3,27	10,34			1,22	14,95

Krčitve gozda v kmetijske namene so razpršene po celotnem območju GGE. Posegle so skoraj izključno v robna območja gozdov, ki so nastala z zaraščanjem nekdanjih kmetijskih površin.

4.2.6. Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014-2023

V splošnem so bili cilji zadovoljivo izpolnjeni. Čeprav je razmerje razvojnih faz še daleč od optimalnega (mladovja, sestoji v obnovi), je vseeno opazen premik k uravnoteženemu modelnemu stanju. Glede na stanje v predhodnem načrtu ugotavljamo znižanje deleža drogovnjakov, ki so prerasli v debeljake, delež debeljakov pa je bil uveden v obnovo. Delež mladovja je še vedno zelo nizek in se je celo za malenkost zmanjšal. Delež panjevcev ostaja na isti ravni, če jim v prejšnjem obdobju prištejemo še grmišča in grmičave gozdove. Negovanost sestojev je v vseh razvojnih fazah slaba, večinoma so sestoji nenegovani in s tesnim sklepom. Drogovnjaki, ki površinsko prevladujejo, imajo večinoma pomanjkljivo zasnovu. V zvezi s kvaliteto sestojev nas torej veliko dela še čaka v prihodnosti ali z drugimi besedami, možnosti za pozitiven razvoj je še veliko.

Gojitvena dela so bila izvedena v majhnem obsegu, daleč od načrtovanega. Izjema sta obnova s sadnjo in obžetev, ki sta izvedena skoraj po načrtu. Predvsem sadnjo lastniki tradicionalno najraje izvajajo od vseh vlaganj v gozdove.

Varstvena dela so bila razmeroma dobro realizirana, zlasti dela protipožarnega varstva, ki so bila realizirana nekoliko nad načrtom. Skladno s sadnjo in vse večjimi problemi z rastlinojedo divjadjo so se izvedli tudi ukrepi za preprečevanje poškodb po divjadi, ki niso bili načrtovani.

Realizacija možnega poseka je bila 55 %, najvišja je bila v zasebnih gozdovih iglavcev (75 %), najnižja v državnih gozdovih iglavcev (29 %). Možni posek se je v preteklem načrtu skoraj podvojil, realizacija pa je še bolj narasla, skoraj za petkrat. Prihodki iz gozda torej rastejo, kar bi se moralo odraziti tudi z vlaganji v gozd. Velika večina lesa je bila posekana v zasebnih gozdovih skladno z lastniško strukturo. Državni gozdovi so bili poleg tega v procesu denacionalizacije in je bilo zato gospodarjenje z njimi oteženo.

5. ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1. Razvoj gozdnih fondov

5.1.1. Površina

Površina gozdov v GGE se povečuje. Povečanje površine gozdov v preteklem desetletju je posledica zaraščanja kmetijskih zemljišč. K zmanjševanju površine gozda so prispevale krčitve gozdov (14,95 ha) ter prekvalifikacija grmičastega gozda v grmišča.

V primerjavi z letom 1986, ko je bila prvič natančneje ugotovljena gozdna površina, se je ta povečala za 763,43 ha, oziroma za 13,4 %. V povprečju se je za vsako ureditveno obdobje gozdna površina povečala za 3,35 %. Najvišja porast je bila zabeležena v obdobju med leti 1994 do 2004, in sicer za 416,06 ha (7 %).

Preglednica 42: Spreminjanje gozdnih površin med leti 1986 in 2024

Leto	Zasebni gozd	Državni gozd	Goz. Lok. Skup.	Skupaj
	površina [ha]			
1986	4.357,58	1.352,33		5.709,91
1994	4.501,31	1.333,94		5.835,25
2004	5.050,45	1.200,86		6.251,31
2014	5.708,77	400,94	267,77	6.377,48
2024	5.766,50	538,39	168,45	6.473,34

Kot kaže se bo trend širjenja gozdnih površin nadaljeval, saj je bilo pri opisih sestojev določenih 260,97 ha zaraščajočih se površin, ki utegnejo v naslednjem ureditvenem obdobju prerasti v gozd. Zaraščajo se površine zunaj gozdnega prostora (225,31 ha), kot tudi v gozdnem prostoru (35,66 ha). Proces zaraščanja je najintenzivnejši v odmaknjenih predelih Podgrajskega podolja, še posebej okrog vasi Slivje.

Karta: Razvoj gozdne površine

5.1.2. Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Preglednica 43/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 do 2024

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m³/ha]			Letni prirastek [m³/ha/leto]			Realiziran letni posek [m³/ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	5.825,35	25	87	112	2,0	4,2	6,2	0,2	0,5	0,7
2004	6.251,31	45	122	167	1,7	4,6	6,3	0,5	1,6	2,1
2014	6.377,48	55	177	232	1,6	6,3	7,9	1,5	4,2	5,6
2024	6.473,34	60	212	272	1,6	6,2	7,7	*1,6	*5,1	*6,7

Opomba: v obdobju 2014-2023 je z oznako * naveden načrtovani oz. možni posek in ne realiziran posek!

Poleg površine kažejo naraščajoči trend tudi ostali sestojni parametri. Lesna zaloga se je v zadnjem desetletju povečala za 17 %. Razlogov za takšno povečanje je več, glavni pa je vsekakor visok prirastek mlajših razvojnih faz, ki v GGE prevladujejo. Povečanje v deležu pri iglavcih je nekoliko večje kot pri listavcih, predvsem na račun nasadov iglavcev, ki na flišnem delu Brkinov izkazujejo visoke prirastke. Prirastek iglavcev v zadnjih treh desetletjih upada predvsem na račun večjih sečenj teh sajenih sestojev, ki so na večini GGE slabo negovani oz. nenegovani. Drugi razlog je tudi v slabšem priraščanju sestojev črnega bora na apnencu.

Preglednica 44/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. List.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	4,4	0,0	14,9	1,1	1,6	22,3	23,5	2,1	20,5	9,7
2004	7,6	0,0	15,1	1,8	2,5	22,4	17,6	2,0	20,5	10,4
2014	8,6	0,0	10,6	1,8	2,7	23,8	17,6	4,1	22,2	8,6
2024	8,7	0,1	9,2	1,9	2,2	25,5	17,0	4,7	22,9	7,8

Iz preglednice je razvidno spreminjanje drevesne sestave gozdov v zadnjih treh desetletjih. Pozitiven trend izkazujejo smreka, bukev, plemeniti listavci in drugi trdi listavci. Negativen trend je prisoten pri mehkih listavcih, borih in hrastih. Delež ostalih skupin drevesnih vrst ostaja na približno enakem nivoju. Pretežni del sprememb gozdov v sestavi drevesnih vrst lahko pripišemo povečevanju gozdne površine, saj se z zaraščanjem povečuje delež sukcesijskih in pada delež klimaksnih gozdov.

Preglednica 45/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka [%]

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	110,0	66,7	119,2	139,2	162,1	108,6	136,0	67,2	111,4	120,0	122,2	100,0	107,7
Listavci	80,0	111,9	134,7	143,2	194,0	119,9	76,8	100,0	114,0	114,0	155,0	96,9	121,6
Skupaj	90,0	101,2	130,2	142,0	184,7	117,2	82,6	93,0	113,3	115,7	144,8	97,5	118,0

V zadnjem desetletju se lesna zaloga ni relativno povečala v nobenem debelinskem razredu. Največ lesne zaloge je skoncentrirane v V. debelinskem razredu, najmanj pa v I. debelinskem razredu. Na drugi strani lesna zaloga mlajših sestojev napreduje počasneje oz. v mlajših drogovnjakih iglavcev pada. Izrazito se je glede na preteklo ureditveno obdobje zmanjšal možni posek tako iglavcev kot listavcev; skupni možni posek je za več kot 50 % nižji kot pred desetletjem.

5.1.3. Kontrolni izračun lesne zaloge

Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah

SKUPAJ GGE	Iglavci [m ³]	Listavci [m ³]	Skupaj [m ³]
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	283.929	764.392	1.048.321
Vrast	5.293	36.288	41.581
Prirastek (letni*10)	99.489	405.608	505.096
Sečnje po evidenci iz SVP	30.357	104.973	135.330
Pričakovana zaloga	358.354	1.101.315	1.459.669
Ugotovljena zaloga	352.757	1.125.908	1.478.665
INDEKS [%] (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	98	102	101

Zasebni gozdovi*	Iglavci [m ³]	Listavci [m ³]	Skupaj [m ³]
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	181.696	657.165	838.861
Vrast	4.738	32.483	37.221
Prirastek (letni*10)	77.639	363.649	441.288
Sečnje po evidenci iz SVP	35.750	84.400	120.149
Pričakovana zaloga	228.324	968.897	1.197.221
Ugotovljena zaloga	287.807	1.020.779	1.308.586
INDEKS [%] (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	126	105	109

Državni gozdovi*	Iglavci [m ³]	Listavci [m ³]	Skupaj [m ³]
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	102.233	107.227	209.460
Vrast	555	3.805	4.360
Prirastek (letni*10)	22.268	40.724	62.992
Sečnje po evidenci iz SVP	8.143	7.038	15.181
Pričakovana zaloga	116.913	144.718	261.631
Ugotovljena zaloga	64.950	105.129	170.079
INDEKS [%] (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	56	73	65

*OPOMBA: s podatki za lastniško kateg. **Gozdovi lokalnih skupnosti** v prejšnjem ureditv. Obd. Še nismo razpolagali.

**OPOMBA: upoštevali smo novejšo podatke o prirastku.

Ugotovljena lesna zaloga se dokaj v redu sklada z njenimi pričakovanimi vrednostmi, še posebno ob upoštevanju, da smo dvignili tarife ter dejstva, da se je gozdna površina povečala za 1,5 %. Velika odstopanja v vrednostih državnih gozdov je posledica zmanjševanja njihove površine in posledično lesne zaloge, zato bi bilo smiselno zgornjo preglednico prikazovati v primerljivih relativnih enotah (m³/ha). V zadnjem desetletju se je površina državnih gozdov zvišala na račun gozdov lokalnih skupnosti za dobrih 100 ha.

5.1.4. Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

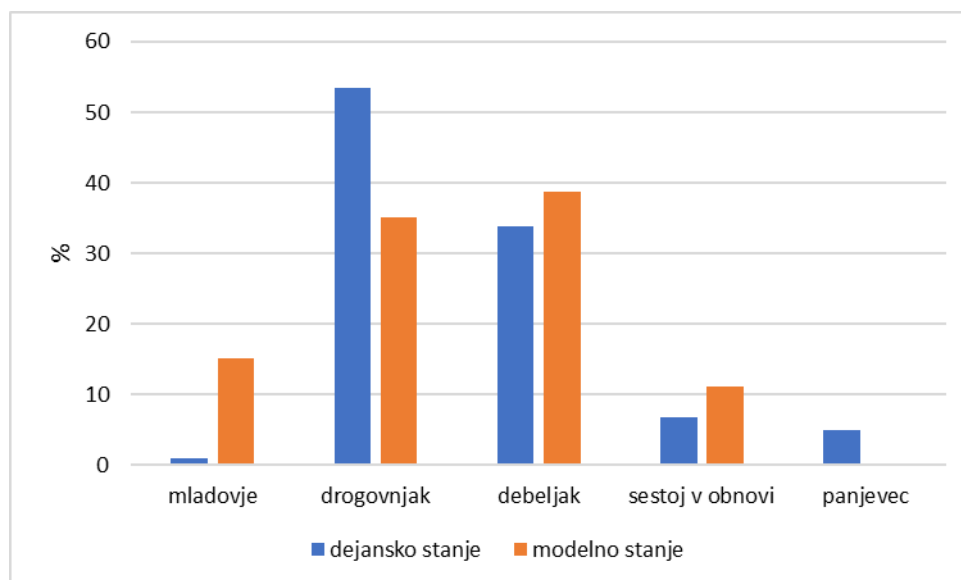
Med kazalci za presoj gozdnogospodarskih pogojev trajnosti gozda je med pomembnejšimi usklajenost dejanskega z modelnim razmerjem razvojnih faz. Slednje prikazuje stanje za katerega menimo, da je ustrezno za zagotavljanje trajnosti mnogonamenske vloge gozda, zato predstavlja naš dolgoročni gozdnogojitveni cilj. Podatke za določitve modelov smo črpali iz območnega načrta in iz spoznanj in dolgoletnih izkušenj pri gospodarjenju z gozdovi na področju GGE.

Preglednica 47/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. Faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	64,66	1,0	1,0	15	15,1	962,96	-14,1
Drogovnjak	3.464,58	53,5	57,3	35	35,1	2.235,88	22,2
Debeljak	2.192,57	33,9	37,0	39	38,7	2.469,81	-1,7
Sestoj v obnovi	436,18	6,7	4,6	11	11,1	708,83	-6,5
Panjevec	315,35	4,9					
Skupaj	6.473,34	100,0					

Primerjava dejanskega in modelnega razmerja razvojnih faz v GGE kaže na relativno veliko neusklajenost. Na račun drogovnjakov primanjkuje vseh ostalih razvojnih faz. Izrazit primanjkljaj se kaže pri mladovju, saj ga je dejansko le 1/15 od površine, ki jo predvideva model uravnoteženosti. Tudi sestoji v obnovi izkazujejo manjko. Prisotni so na 60 % modelne površine. Debeljaki so zastopani na 88 % željene površine medtem, ko je drogovnjakov 52 % preveč. Pri tem je potrebno upoštevati, da so številna manjša jedra mladovij ostala neevidentirana. Zato je mladovij dejansko več, kot jih prikazuje stanje.

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev

Trenutno porušeno stanje strukture razvojnih faz postavlja poseganje v gozdove s ciljem spremembe deleža razvojnih faz kot prioriteto.

5.1.5. Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

V preteklem ureditvenem obdobju se je v največji meri zagotavljalo trajnost vseh v GGN opredeljenih funkcij gozdov. Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali varstveni predpisi in omejitve ter prisotne funkcije gozdov na način, da zaradi izvajanja del v gozdu ni bila ogrožena nobena izmed ekoloških ali socialnih funkcij gozdov.

Gozdovi GGE Brkini I na splošno dokaj dobro zagotavljajo socialne in ekološke funkcije gozda in njihova vloga se še krepi, saj se povečuje lesna zaloga skupaj z deležem debeljakov (pomembno predvsem za socialne funkcije gozda), po drugi strani pa se izboljšuje tudi drevesna sestava z zmanjševanjem deleža iglavcev.

Pri gospodarjenju z gozdom dajemo prednost funkcijam, ki jih ta gozd opravlja, še zlasti pri posegih v gozd in gozdni prostor. Posebej neugodni so primeri, ko ljudje nezakonito opravijo posege na območjih z izjemno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami. Ti posegi so v GGE redki in v teh primerih ZGS prepusti zadevo v reševanje gozdarski inšpekciji.

Med motečimi pojavi v GGE naj omenimo še divja odlagališča odpadkov in nedovoljeno ograjevanje gozda za potrebe paše živine. Pomembno vlogo pri zagotavljanju socialnih in ekoloških funkcij gozda opravlja varstvo gozdov, na kraškem delu GGE predvsem protipožarno varstvo. Gozdni požari, predvsem vršni, močno prizadenejo vse funkcije gozda. Z izboljšanjem požarnega varstva v obliki izgradnje in vzdrževanja protipožarnih objektov smo veliko prispevali h ohranitvi vseh funkcij gozda na požarno ogroženih območjih. V splošnem lahko presodimo, da se je trajnost z vidika zagotavljanja funkcij gozdov v GGE v prejšnjem ureditvenem obdobju zagotavljala zadovoljivo.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1. Splošni cilji

Ob upoštevanju večnamenske vloge gozdov, stopnje poudarjenosti posameznih funkcij gozdov, splošnih gospodarskih razmer in posestne strukture teh gozdov, so gozdnogospodarski cilji v GGE Brkini I sledeči:

Dohodek in zaposlitev

Visoko produktivna rastišča na flišni matični podlagi omogočajo pridelavo visoko kakovostnega lesa, ki v povezavi z zelo velikim deležem zasebnih gozdov, predstavljajo velik neizkoriščen potencial. Omenjeni gozdovi morajo trajno zagotavljati dohodke svojim lastnikom, hkrati pa nuditi zaposlitev lokalnemu prebivalstvu tako v gozdarski kot v lesnopredelovalni industriji. Lastnike gozdov je potrebno spodbuditi k aktivnejšemu gospodarjenju z gozdovi in njihovemu medsebojnemu sodelovanju in povezovanju, tako pri sečnji in spravilu lesa kot tudi pri njegovi prodaji. Za lastnike gozdov, ki se ogrevajo z drvmi, predstavlja pomemben dohodek iz gozda njegov prihranek pri porabi domačega lesa za kurjavo v primerjavi z nabavo drugih energentov ali surovin. Intenzivirati gospodarjenje z državnimi gozdovi in gozdovi v lasti lokalne skupnosti.

Povečanje deleža ohranjenih gozdov

40 % gozdov v GGE Brkini I ni ohranjenih. Deloma gre za nasade iglavcev, v večini pa gre za pionirske gozdove listavcev na silikatih, ki so nastali z zaraščanjem nekdanjih kmetijskih površin. Pionirski gozdovi slabo izkoriščajo rastiščni potencial tako po kakovosti kot po količini lesa, zaradi česar je cilj njihovo postopno zmanjšanje oziroma preoblikovanje v bolj ohranjene oziroma klimaksne gozdove. Ohranjena rastišča in rastiščem prilagojeni gozdovi so pogoj za njihovo odpornost na podnebne spremembe in posledično različne ujme.

Povečati odprtost gozdov z gozdnimi cestami in vlakami

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo v GGE Brkini I posekanih zgolj 49 % možnega poseka, kar je glede na stanje gozdov občutno premalo. Eden izmed glavnih vzrokov za to je poleg razdrobljene gozdne posesti tudi slaba odprtost gozdov z gozdnimi cestami in predvsem z gozdnimi vlakami, ki so dokaj številne, vendar v slabem stanju. Številne stare gozdne vlake so s sodobno gozdarsko mehanizacijo neprevozne in so potrebne rekonstrukcije. Poleg tega manjkajo rampna mesta ob javnih cestah in vlakah. Iskati je potrebno rešitve z namenom izboljšanja odprtosti gozdov, tako z lastniki zemljišč, lokalno skupnostjo in drugimi državnimi institucijami (Direkcija RS za vode).

Urejanje številčnosti divjadi

Cilj gospodarjenja z gozdom, kot življenjskim okoljem divjadi, in cilj upravljanja z rastlinojedo divjadjo je v ohranitvi številčno usklajenih populacij z okoljem, ki bodo omogočale njihov trajni lov in nemoteno pomlajevanje drevesnih vrst ter zagotavljanje biotske pestrosti ostalih živalskih vrst. Za slednja dva cilja je treba gozdove ohranjati v večjih strnjenih površinah in preprečevati njihovo fragmentacijo (zagrajeni pašniki za drobnico). V gozdovih je treba zagotoviti večji delež pašnih površin za divjad, na apneni matični podlagi pa urediti vodne vire. Z vidika zmanjševanja pritiska divjadi na pomlajene površine je treba hkratno zagotavljati dovolj velik odvzem ter povečati delež oz. velikost pomlajenih površin. Divjad je treba čimbolj zadržati v gozdnem prostoru.,

Varovalna vloga gozdov

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je v GGE med najpomembnejšimi funkcijami. Ta je posebej poudarjena na flišni matični podlagi, kjer gozdovi zaradi velikih naklonov terena preprečujejo vodno erozijo in plazenje zelo erodibilne podlage. V takšnih območjih ima varovalna vloga prednost pred ostalimi rabami gozdov.

Varstvo narave

Šestina ozemlja GGE je vključena v območje Nature 2000. Na teh območjih je potrebno gospodarjenje z gozdom prilagoditi režimom varovanja ter ohranjati in krepiti ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov. Posebno pozornost je potrebno nameniti tudi številnim drugim zavarovanim območjem po predpisih o ohranjanju narave.

6.2. Usmeritve

6.2.1. Splošne usmeritve

V tem ureditvenem obdobju so splošne usmeritve za gospodarjenje z gozdovi v GGE Brkini I naslednje:

- Uravnovežiti razmerje razvojnih faz s povečanjem deleža mladovij in sestojev v obnovi ter zmanjšanjem deleža debeljakov.
- V izmenjanih sestojih popestriti drevesno sestavo z avtohtonimi listavci in s tem prispevati k njihovi večji ekološki in mehanski stabilnosti ter odpornosti.
- V gozdovih pionirskih listavcev izvajati premenilna redčenja s katerimi postopno zmanjšujemo delež pionirskih listavcev na račun pospeševanja klimaksnih, rastišču primernih drevesnih vrst, kot so hrast, bukev in plemeniti listavci.
- Pospešuje se osebke semenskega nastanka, ki so v povprečju bolj odporni na sušne razmere, kar velja predvsem za bukove gozdove na karbonatni matični podlagi.
- Na sušnih grebenskih in vzhodnih legah se pospešujeta predvsem graden in cer, ki bolje prenašata sušne razmere v primerjavi z bukvijo.
-
- Naravna obnova z nasemenitvijo je osnovni način obnove gozda. Pri njej upoštevati semenska leta ciljne drevesne vrste za posamezno rastišče. Ob neuspeli naravni obnovi izvajati malopovršinsko obnovo s sadnjo in z rastišču primernimi drevesnimi vrstami, predvsem listavci ustrezne provenijence.
- Izvajati nego v mlajših razvojnih fazah, pri kateri se pospešuje hrast, bukev in plemenite listavce.
- Izvajati redčenja v drogovnjakih v korist hrasta, bukve in plemenitih listavcev ter s tem izboljšati tudi mehansko stabilnost sestojev.
- Za posamezni RGR upoštevati povprečne proizvodne in pomladitvene dobe.
- Načrtno puščanje odmrle in odmirajoče biomase v gozdu, v višini vsaj 3 % lesne zaloge, ki ni nevarna za prenamnožitev gozdu škodljivih gliv ter rastlinskih in živalskih vrst. Pri puščanju biomase naj se upošteva priporočila, ki so navedena v poglavju 3.10.
- V primeru naravnih ujm takoj pričeti s sanacijo sestojev in preprečiti prenamnožitve gozdu škodljivih organizmov.
- V nasadih iglavcev stalno spremljati številčno stanje podlubnikov.
- Slabo vitalne borove sestoje pospešeno uvajati v obnovo.
- Dopolnjevati in vzdrževati obstoječo gozdno in protipožarno infrastrukturo ter s tem zagotoviti ustrezno protipožarno varstvo gozdov.
- Zagotoviti ter vzdrževati ugodne prehranske razmere za divjad in ostale prosto živeče živalske vrste (plodonosne drevesne vrste, grmišča) pa tudi vzdrževati za divjad pomembne ekosisteme (kaluže, lazi).
- Osveščati in izobraževati lastnike gozdov o pravilnem, varnem in ekonomičnem gospodarjenju z gozdom, jih seznanjati o možnostih financiranja in sofinanciranja gozdnih del ter nakupa gozdarske strojne mehanizacije. Poudarek naj bo na izvajanju izobraževalnih delavnic za varnejše delo z motorno žago, spravilo lesa s traktorjem in dela z gojitvenimi orodji.

- Na vodovarstvenih območjih upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov.
- V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na:
 - erozijskih območjih prepovedano krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
 - plazljivih območjih prepovedano krčenje in veliko površinska obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, kar povzroča pospeševanje plazenja zemljišč;
 - poplavnih območjih prepovedano izvajati vse dejavnosti in vse posege v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, vse ureditve pa načrtovati tako, da se poplavna varnost ne bo poslabšala.
- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Gospodarjenje z gozdom naj poteka na podlagi sproščene tehnike gojenja gozdov, ki se najbolje prilagaja rastiščni in sestojni pestrosti ter upošteva mnogonamensko vlogo gozda. Prevladuje naj skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem. Pri ukrepih upoštevati nego gozdnega roba. Posebna drevesa glede morfoloških, estetskih ali dendrometričnih lastnosti naj se ohranjajo do pozne starosti.

6.2.2. Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

6.2.2.1 *Ekološke funkcije gozdov*

Smernice za vzdrževanje **funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev**:

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije naj bodo čim bolj zastrta z gozdno vegetacijo. S tem se v veliki meri zmanjša vpliv erozijskih procesov in ohranja ugodno mikroklimo (predvsem na skalovitih območjih). Zaželeno je puščati ležeča mrtva drevesa kot zadrževalce vode, biomase in prsti. Na skalovitih področjih podrtice služijo kot mikrolokacije za kalitev semen in razvoj mladja. Priporočljivo je pomlajevanje v vrzelih, ki si ne sledijo po padnici terena. Spodbujanje vitalnosti gozdnega drevja naj ima prednost pred zagotavljanjem njegove kakovosti. Tehnologijo spravila lesa je potrebno prilagoditi terenskim razmeram. Na flišni matični podlagi je posebno pozornost potrebno posvetiti odvodnjavanju vlak. Zaradi izjemne občutljivosti terena naj bo novogradenj čim manj. V največji meri naj se uporablja že obstoječe vlake. Po sečnji in spravilu lesa je potrebno vlake urediti v skladu s *Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov*. Pri gradnji gozdnih vlak na kompaktni matični podlagi se je potrebno izogniti obsežnim posegom v skalovja, ki bi imeli za posledico ogolitev površine.

Smernice za vzdrževanje **hidrološke funkcije**:

Gozdna vegetacija opravlja hidrološko funkcijo s tem, ko večja zadrževalna sposobnost tal za vodo, izravnava in blaži odtok vode ob padavinskih maksimumih, izboljšuje kakovost in čistost podtalnice. Režim gospodarjenja je za hidrološko funkcijo podoben kot za varovalno: ukrepi naj bodo malopovršinski, zgradba sestojev primerna rastišču, obnova pa čim bolj naravna. Ob vodnih virih naj se pušča obvodno rastje, ki najbolje opravlja hidrološko funkcijo. V neposredni okolici podzemnih vhodov in vodnih virov naj bo visok delež starega drevja, prepuščenega naravnemu razvoju. Spravilo gozdnih sortimentov ne sme potekati preko kaluž, sečni ostanki pa morajo biti ob zaključku sečnje odstranjeni iz vseh strug, jarkov, kalov, kaluž in vodnih virov. V okolici vodozbirnih območij in vodnih virov naj se ne uporablja kemičnih sredstev ali izvaja zemeljskih del na gozdnih vlakah. Pri vlakah, ki prečkajo vodotoke je potrebno preprečiti izlive olj ter poškodbe strug ali brežin vodotokov. Na območjih s prvo in drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije je potrebno kot mazivo za motorne žage uporabljati biološko razgradljiva olja.

Zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda. Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena Zakona o vodah; v *nadaljnjem besedilu*: ZV, določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Posegi na vodno in priobalno zemljišče v skladu s 37. členom ZV niso dovoljeni, razen naštetih izjem.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu z ZV, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča, ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja, onemogoči obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov. Prepovedano je odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki, odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi in odlaganje odpadkov. Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo prve stopnje je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja, na območju 1. in 2. vodovarstvene cone. Na vodovarstvenem območju, ki je razglašeno z Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Rižane je pri gospodarjenju z gozdovi potrebno upoštevati omejitve in pogoje, ki jih določa ta uredba [45].

Na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz *PKDVO* na območju 3. vodovarstvene cone.

Smernice za vzdrževanje **funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti:**

Z namenom vzdrževanja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in pestrosti habitatov živalskih in rastlinskih vrst naj se vzdržuje in ohrani manjšinske ekosisteme v gozdnem prostoru (kaluže, kali, izviri, studenci, lazi, jase, melišča, ekocelice). Usmeritve za vzdrževanje lazov so navedene pod Usmeritve za vzdrževanje lovno-gospodarske funkcije (poglavje 6.2.2.3).

Ekocelice so sestoji v katerih niso načrtovani gozdnogospodarski ukrepi v prihodnjih 20 – 30 letih. Na podlagi gozdnogojitvenega načrta se lahko za ureditveno obdobje tega GGN izločijo ekocelice. Za ekocelice se lahko izberejo skupine dreves ali sestoji, ki so z vidika gospodarjenja manj zanimivi, bodisi zaradi kakovosti, nedostopnosti ali poškodovanosti in hkrati niso nevarni za gradacijo škodljivih žuželk in bolezni. Ekocelice se določijo na območjih habitatov redkih in ogroženih živalskih vrst.

Okoli mokrišč in vodnih površin v gozdu ter gozdnem robu naj se ohranja drevje in grmovje tako, da je med vodnim telesom in gozdom sklenjen prehod, porasel z lesnimi rastlinami. Ohranja naj se tudi velikost obstoječih habitatov, naklon brežin in poraslost z vodnim rastlinjem. Vodna telesa na gozdnih vlakah so izvzeta iz usmeritve. Pri izbiri dreves za možni posek v 50 m radiju okrog kaluž je v okviru možnosti smiselno upoštevati želje lovcev. Pri izvedbi sečnje je potrebno izvajati popolni gozdni red.

V gozdu naj se pušča večje število plodonosnih in manjšinskih drevesnih vrst ter debelejšje odmrlo drevje, ki ni nevarno za prenamnožitev škodljivih žuželk.

Pri izvajanju gozdnogospodarskih del naj se izogiba aktivnim gnezdiščem. V času reproduktivnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) naj se izogiba gozdarsko-tehničnim opravilom predvsem v mladovjih in starejših debeljakah (npr. gradbeni posegi, sečnja in spravilo) s katerimi bi vznemirjali živali.

Gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji naj se ohranijo.

OBMOČJA NATURE 2000: USMERITVE VEZANE NA CELOTEN GOZDNI ROSTOR

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,

- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Smernice za vzdrževanje **klimatske funkcije:**

To vlogo najbolje opravlja naraven, rastišču primeren gozd v njegovi odrasli razvojni fazi. Gozd zagotavlja klimatsko funkcijo predvsem s svojo razporeditvijo ob naseljih. Krčitve tu niso zaželeno, gospodarjenje pa je potrebno usmeriti k biomehanski stabilnosti teh gozdov z ustrezno zmesjo in strukturo sestojev.

6.2.2.2 Socialne funkcije gozdov

Smernice za vzdrževanje **zaščitne funkcije:**

Ta funkcija v GGE Brkini I ni bila posebej izločena, vendar je vseeno potrebno na potencialnih območjih poudarjenosti te funkcije skrbeti za stalno prisotnost mehansko stabilnega gozda nad objekti, ki zadržuje morebitno padajoče kamenje in skalovje. Na strmih pobočjih, kjer pretežno nevarnost usadov je potrebno zaradi razbremenitve pobočij vzdrževati nižjo lesno zalogo. Na erodibilnih strmih pobočjih se je potrebno izogibati vsakršnim posegom, ki povečujejo nevarnost površinske in globinske erozije.

Smernice za vzdrževanje **rekreacijske, turistične in estetske funkcije:**

Na območjih s prvo in drugo stopnjo poudarjenosti teh funkcij je potrebno skrbeti, da so sečišča (popoln gozdni red), skladišča lesa in vlake skrbno urejeni. Lesne sortimente je potrebno v čim krajšem možnem času odpeljati z gozdne prometnice. Potrebno je ohranjati čim bolj naravno drevesno sestavo, pri čemer je zaželeno ohraniti posamezna debela in estetska drevesa.

Smernice za vzdrževanje **poučne funkcije:**

Ta funkcija v GGE Brkini I ni bila posebej izločena, vendar je potrebno v primeru postavitve kakšne učne ali druge tematske poti v gozdu skrbeti, da se pri gospodarjenju z gozdovi upoštevajo usmeritve, ki so navedene pri usmeritvah s poudarjeno rekreacijsko, turistično in estetsko funkcijo.

Smernice za vzdrževanje **higiensko-zdravstvene funkcije:**

V okolici emisijskih virov in večjih naselij so najboljši zadrževalci prahu, smradu in hrupa odrasli sestoji s polnilnim slojem in bujnim gozdnim robom. Priporočljivo je malopovršinsko gospodarjenje.

Smernice za vzdrževanje **funkcije varovanja naravnih vrednot:**

Konkretno smernice za posamezno zavarovano območje so navedene v **poglavju 2.2.8**, kjer je predstavljena funkcija varovanja naravnih vrednot. V nadaljnjem besedilu predstavljamo splošne smernice za zagotovitev varstva naravnih vrednot.

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (**40. člen ZON**). Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali

tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o vrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.
- na krajinski vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjšuje krajinska pestrost ter da se ne uniči, poškoduje ali bistveno spremeni lastnosti krajinskih elementov ter njihove razporeditve v prostoru.
- na oblikovani naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere za rastline, ki so bistveni sestavni del naravne vrednote, da se ne zmanjša njihova vitalnost ter da se bistveno ne spremenijo oblikovne lastnosti naravne vrednote, pri čemer se na območjih vrtno arhitekturne dediščine posegi in dejavnosti izvajajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o vrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih vrst je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo

obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Smernice za vzdrževanje **površinskih geomorfoloških** naravnih vrednot:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se lahko izvaja takšne športne in rekreacijske aktivnosti, zaradi katerih se bistveno ne spreminjajo fizične lastnosti naravne vrednote (npr. z obsežnim odstranjevanjem skal, pritrjevanjem klinov, jeklenih vrvi in podobnim).

Smernice za vzdrževanje **podzemeljskih geomorfoloških** naravnih vrednot :

- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na območju vpliva na naravno vrednoto:

V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

- Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega oddelka.
- Odpadkov se ne odlaga.
- Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.
- Jamski vhod se zapira le z namenom varstva naravne vrednote oziroma upravljanja z njo, pri čemer se uporabi takšne tehnične rešitve, da je omogočen nemoten prehod živali v jamo in iz nje.
- Enostavne objekte, ki nimajo vsebinske povezave z naravno vrednoto, električne in druge vode se namešča v takšni oddaljenosti, da se ohranja vidna podoba jamskega vhoda nespremenjena.
- Jamski vhod se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da je vidna podoba vhoda čim manj spremenjena.
- V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklimе v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Onesnažene vode se prednostno očisti.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Smernice za vzdrževanje **Zooloških** naravnih vrednot

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere za živali. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje temperature vode, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozij ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ponoči se naravne vrednote ne osvetljuje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali.
- Naravno vrednoto se obiskuje na način in v času, ki je za živali najmanj moteč. Obiskovalce se usmerja na določene poti. V primeru, da gre za živalsko vrsto, ki je na človekovo prisotnost izjemno občutljiva, se obiskovanje naravne vrednote lahko časovno (npr. v času razmnoževanja) ali prostorsko omeji ali prepove.
- Rekreatijske in športne aktivnosti se preusmerja na spoznavanje in doživljanje narave.

Smernice za vzdrževanje **Botaničnih** naravnih vrednot

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču in da se ohranja rastline, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage,

zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Smernice za vzdrževanje **Ekosistemskih** naravnih vrednot:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.
- Rekreatijska in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

Smernice za vzdrževanje **Hidroloških** naravnih vrednot:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapiščih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.
- Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Smernice za vzdrževanje **Botaničnih** naravnih vrednot:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču in da se ohranja rastline, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.

- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

OBMOČJA PRIČAKOVANIH NARAVNIH VREDNOT

Zahodni del GGE Brkini I gradijo karbonatne kamnine, zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot.

V primeru najdbe mineralov ali fosilov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON. Vsak, ki odkrije del narave, za katerega domneva, da ima lastnosti jame ali del jame, je dolžan o tem obvestiti Inštitut za raziskovanje krasi Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (8. in 9. člen ZVPJ).

Priporočila za ravnanje na območju pričakovanih naravnih vrednot **pred odkritjem** so naslednja:

Posegi, ki so povezani z obsežnimi zemeljskimi deli, kot so gradnja gozdnih prometnic: Investitorja se seznani z možnostjo obstoja naravnih vrednot ter predlogom, da o najdbi čim prej obvesti pristojno organizacijo za ohranjanje narave (Zavod RS za varstvo narave, v nadaljevanju ZRSVN). Po predhodnem dogovoru s pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi in gradbenimi deli z vidika odkrivanja in varstva geoloških in podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

Priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot **ob odkritju**:

Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto, naj o najdbi čim prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Ta pripravi usmeritve, ki vključujejo:

- dokumentiranje in ovrednotenje območja oz. potencialne naravne vrednote,
- oceno ogroženosti ter
- predlog ukrepa varstva (*in-situ* ali *ex-situ* varstvo; pogodbeno varstvo, skrbništvo, zavarovanje, začasno zavarovanje, obnovitev).

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na zvrst in tip naravne vrednote in glede na tip posega, na osnovi katerih strokovna služba izbere najprimernejši način varovanja. V primerih, ko ni možno zagotoviti niti *in-situ* niti *ex-situ* varstva, se zagotovi natančno evidentiranje in dokumentiranje območja najdbe izjemnih geoloških fenomenov.

V okolici objektov kulturne dediščine se režim gospodarjenja z gozdovi prilagodi varovanju kulturne dediščine, tako da:

- gospodarjenje z gozdom ne ogrozi kulturne dediščine,
- se za posege v kulturni spomenik, vplivno območje kulturnega spomenika ali varstveno območje kulturne dediščine pridobi kulturno varstveno soglasje, ki ga po predhodni določitvi kulturnovarstvenih pogojev izda krajevno pristojna območna enota Zavoda za varstvo kulturne dediščine (ZVKDS OE Nova Gorica),
- se v primeru najdbe arheološko zanimivih ostankov pri izvajanju gozdarskih del izven območij enot arheološke dediščine obvesti pristojno službo za varstvo kulturne dediščine,
- se način gospodarjenja prilagodi krajinski kvaliteti ambientov (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem in druge krajinske strukture).

Preglednica 48: Enote arheološke kulturne dediščine varovane z najstrožjim varstvenim režimom

EŠD	Ime	Režim	Opis	Datacija	SMERNICE
9165	Brezovica pri Materiji Arheološko območje Bilenvrh	arheološko najdišče	gradišče	pozna bronasta doba, železna doba	(*)
13049	Zavrhek Ruševine gradu Strane	arheološko najdišče	ruševina, vrt, grad	16. stol.	
13041	Barka Arheološko najdišče Nadguč	arheološko najdišče	utrdba	prazgodovina, srednji vek	
13048	Zavrhek Ruševine gradiča Tukulče	arheološko najdišče	ruševina, gradič	16. stol.	
7281	Kačiče Arheološko območje Gabrova stran	spomenik	gradišče	pozna bronasta doba, železna doba	
7279	Hotična Arheološko območje Gavje	spomenik	gradišče	pozna bronasta doba, železna doba	
7330	Zavrhek Ajdovski gradec	spomenik	gomila	železna doba	
624	Rodik Arheološko najdišče Ajdovščina	spomenik	gradišče, plano grobišče, žara	železna doba, rimska doba	
7303	Podgrad pri Vremah Ruševine gradu Završnik	spomenik	ruševina, grad	prelom 11. stol. In 12. stol.	
7289	Kozjane Arheološko najdišče Grad	spomenik	gradišče, utrdba	prazgodovina, srednji vek	
7312	Slope Arheološko najdišče Pod lipami	spomenik	naselbina	rimska doba	
7276	Gradišica Gradišče Sv. Hrib	spomenik	gradišče	pozna bronasta doba, železna doba	
17290	Artviže Arheološko območje Križev drev	arheološko najdišče	arheološko območje, postojanka	rimska doba, srednji vek	(**)
17289	Artviže Arheološko območje Sv. Socerb	arheološko najdišče	arheološko območje, postojanka, plano grobišče	zgodnji srednji vek	
3956	Brezovo Brdo Ruševine cerkve sv. Petra	arheološko najdišče	ruševina, cerkev, sv. Peter	srednji vek	
17841	Slope Arheološko najdišče sv. Križ	arheološko najdišče	utrdba	srednji vek	
7306	Rodik Arheološko najdišče Tabor	spomenik	utrdba	srednji vek	

Na območju enot arheološke kulturne dediščine varovane z najstrožjim varstvenim režimom, ki so prikazane v zgornji preglednici, se upošteva naslednje smernice:

Večji zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest odstranjevanje kamnitih nasipov ipd.) niso sprejemljivi.

Pred večjimi zemeljskimi posegi (kot je npr. izgradnja gozdnih cest, protipožarnih presek in gozdnih vlak, ureditev novih nasadov, izruvanja dreves, vleka posekanih dreves) je potrebno opraviti predhodne raziskave s katerimi se pridobijo informacije potrebne za določitev natančnih ukrepov varstva. Ti se morajo izogniti na površini še vidnih ostankom (ruševinam objektov). Predhodne arheološke raziskave obsegajo tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča.

6.2.2.3 Proizvodne funkcije gozdov

Smernice za vzdrževanje lesno proizvodne funkcije

Za krepitev lesno proizvodne funkcije gozdov je potrebno dosledno izvršiti načrtovane ukrepe in upoštevati smernice iz tega načrta. Podane so v poglavju 6.2.1.

Smernice za vzdrževanje funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Za krepitev funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin se smiselno upošteva ukrepe in smernice iz poglavja 6.2.6.. Poleg tega naj se ohranja sestoje z večjim deležem kostanja. Premične čebelnjake naj se postavi na lokacije, kjer ne bodo ovirali gospodarjenja z gozdovi.

Smernice za vzdrževanje lovno gospodarske funkcije

Ustvariti in vzdrževati je potrebno ravnovesje med številčnostjo rastlinojede divjadi, velikih zveri in prehransko kapaciteto okolja. Le na ta način bo zagotovljeno nemoteno pomlajevanje drevesnih vrst, ki je osnova trajnostnemu gospodarjenju z gozdovi. To bomo dosegli:

- z zadostnim in pravilnim odstrelom divjadi,
- z ohranjanjem naravne drevesne sestave,
- z ohranjanjem plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst,
- z vzdrževanjem gozdnega roba in za divjad pomembnih manjšinskih ekosistemov.

Slednje predstavljajo zlasti pašne površine (lazi), ki jih je potrebno redno kositi in preprečiti njihovo zaraščanje v gozd. Izogibati se je potrebno vlačanju lesa po lazih in daljšemu puščanju sečnih ostankov na njih. Gozdni rob lazov naj se vzdržuje vsaj enkrat v ureditvenem obdobju z ustreznim posekom. Pri izbiri dreves za posek na površinah, kjer je lovno gospodarska funkcija poudarjena na prvi stopnji (lazi, kaluže, krmne in predelovalne njive, krmišča ter visoke preže), je treba smiselno upoštevati strokovna upravljavcev lovišč.

6.2.3. Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Življenjsko okolje divjadi v GGE se spreminja, kmetijske površine se zaraščajo (travniki in pašniki), gozdovi prehajajo v bolj strjene gozdne komplekse in nudijo divjadi potrebno zaščito. Z vidika prehranjevalnih kapacitet za divjad pa je ne ravno navdušujoč podatek, da je delež mladovij, sestojev v obnavljanju ter nizkih panjevcev izredno majhen. V strukturi gozdov prevladujejo listnati gozdovi, med katerimi so prisotne tudi, za prehrano divjadi zelo pomembne plodonosne drevesne vrste kot so: hrasti, domači kostanj, jerebika, mokovec,... . Omenjena gozdna struktura ter osnivanje ekstenzivnih večjih ograjenih pašnih površin zmanjšujeta prehranjevalno kapaciteto ter otežujeta migracije visoke divjadi. V prihodnje bo eden najpomembnejših ukrepov v okolju divjadi vzdrževanje, po potrebi tudi osnivanje pasišč v gozdnem prostoru. Usmeritve so naslednje:

- vzdržuje naj se pašnike in travnike v gozdu. Pasišča naj predstavljajo ciljno 1 – 3 % površine gozdnega prostora, kar pomeni tudi nekaj na novo izdelanih oz. rekultiviranih pašnikov,
- postavlja naj se krmišča za krmljenje divjega prašiča in jelenjad (v glavnem kot tudi privabljalna), divje prašiče se krmi z močno krmo – koruzo, jelenjad pa z sočno oz. voluminozno krmo; lokacije krmišč so opredeljene v lovskih načrtih,
- vzdržuje naj se krmne njive, ki imajo tudi vlogo remiz. Seje se s poljščinami, ki se jih ne pobira in na njivah ostajajo preko leta in zime (tako nudijo tudi mali divjadi potreben vir hrane in zatočišče),
- vzdržuje naj se vodne površine – kale in kaluže (na območju karbonatne podlage se teži k vzdrževanju minimalno 3 vodnih teles/1000 ha),
- oblikuje in ohranja naj se podrast v ostankih avtohtone vegetacije (skupine drevja, gozdni robovi) ter vzdržuje pestrost razvojnih faz gozda in gozdni rob,
- vzdržuje naj se grmišča,
- ohranjanja naj se mrtvo stoječe in ležeče drevje in drevje z dupli ter gnezdi,
- preprečuje naj se ograjevanje gozda z namenom širitve pašnih površin,
- ohranjuje in pospešuje naj se plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali je smiselno upoštevati usmeritve, ki so navedene v poglavjih **6.2.2.1** Smernice za vzdrževanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in **6.2.2.3** Smernice za vzdrževanje lovnogospodarske funkcije, kjer so navedene natančnejše usmeritve.

6.2.4. Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Na območju GGE so z *Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom* [44] razglašeni varovalni gozdovi.

Varovalni gozdovi

V GGE je skladno z Uredbo trenutno razglašeni 36,66 ha varovalnih gozdov. V skladu z GGN naj bi bilo v to kategorijo, ki ga obsega RGR 20000 – Varovalni gozdovi, vključenih 36,69 ha gozda. Pri gospodarjenju z varovalnimi gozdovi naj se upošteva režim gospodarjenja varovalnih gozdov, ki jih določa Uredba. V varovalnih gozdovih niso glavni cilj donosi, temveč optimalno opravljanje varovalne vloge. Vsi ukrepi so malopovršinski in naj zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda. Drevesa naj bodo krošnjata, dobro zakoreninjena in močno korenasta, zagotavljati je potrebno horizontalno in vertikalno strukturiranost sestojev, v njih pa sekati posamično do skupinsko. Pri delu s stroji in napravami uporabljati biološko razgradljiva olja. Pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov za varovalne gozdove upoštevati ekološke in socialne funkcije teh gozdov ter obstoječe predpise.

Gozdovi s posebnim namenom

Gozdovi s posebnim namenom, kjer so gozdnogospodarski ukrepi dovoljeni, so razglašeni v odsekih 07178A, 07178B in 07170B na območjih naravnih vrednot slepih dolin Brezovice in Odoline. Obsegajo površino 36,69 ha. V gozdovih s posebnim namenom je prepovedana vsaka dejavnost, ki bi spremenila tipično podobo gozda ter s tem vplivala na gozdna rastišča in razvoj gozdnih sestojev. Pri gospodarjenju veljajo omejitve navedene v poglavju 2 Prikaz funkcij gozdov.

6.2.5. Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Usmeritve za delo s požarno ogroženimi sestoji se nanašajo na preventivna varstvena dela, na razvoj gozdov v smeri dolgoročnega zmanjševanja požarne ogroženosti ter obnovo pogorišč.

Strategija gašenja požarov v naravnem okolju temelji na gasilskih enotah, ki se v bližino požara pripeljejo s terenskim vozilom, opremljenim s primerno količino vode in visokotlačno črpalko, zato mora biti požarno ogrožen prostor odprt z omrežjem prometnic, ki omogoča prevoze vsaj z gasilskimi terenskimi vozili, obenem pa predstavljajo tudi določeno oviro za širjenje, predvsem talnih, požarov.

Optimalna odprtost požarno ogroženega prostora znaša 25 m/ha, orientacijska razdalja med prometnicami je 400 – 500 m. Ob tem je potrebno upoštevati reliefne posebnosti, zaradi katerih je po potrebi omrežje lahko tudi gostejše. Za protipožarno varstvo so koristne vse obstoječe prometnice, ki omogočajo neposreden dostop v naravno okolje.

1. Gojitvene usmeritve

- Dolgoročna revitalizacija degradiranih rastišč, ki posledično zmanjšuje elementarno (dano po naravi) požarno ogroženost.
- Pospeševanje na požare bolj odpornih drevesnih vrst.
- Čim dlje ohranjati normalen ali tesen sklep sestojev, ki pomaga pri vzdrževanju humidne notranje klime.
- Redno izvajanje gozdne higijene z odstranjevanjem poškodovanega in odmirajočega drevja.
- Obnova naj poteka z ostrimi prehodi med starejšimi in mlajšimi razvojnimi fazami, kjer talni požar lahko preide v vršnega. Pri planiranju obnove paziti na čim krajše dolžine prehodov med razvojnimi fazami.
- Krajšanje pomladitvenih dob.
- Naravna obnova z rastišču prilagojenimi vrstami, ki so odporne na požare zaradi debelega lubja (hrasti, bori ...) ali velike sposobnosti odganjanja iz panjev.
- Obnova s sadnjo naj se izvaja po izvršenih tehničnih ukrepih za preprečevanje požarov.
- Nega v gošči in letvenjaku z veliko jakostjo, usmerjena v hitro preraščanje med razvojnimi fazami.

2. Varstvene usmeritve

- Odpiranje požarno ogroženega naravnega okolja s protipožarnimi presekami, ki skupaj z gozdnimi in javnimi cestami tvorijo omrežje intervencijskih prometnic za potrebe gašenja. Razdalja med prometnicami naj bo okvirno 400 metrov.
- Osnovno omrežje protipožarnih presek tvori mreža protipožarnih presek 1. kategorije. Na območjih, kjer terenske ali druge razmere tega ne dopuščajo, se načrtuje gradnja oziroma protipožarnih presek 2. kategorije. Dolžina protipožarnih presek 2. kategorije naj praviloma ne presega 1 km.
- Prometnice naj bodo opremljene s čim več izogibališči in obračališči ter vstopnimi ploščadmi. Največja priporočljiva razdalja med izogibališči je 200 metrov, obračališči pa 400 metrov.
- Prometnice morajo imeti svetli profil vsaj 5 m brez krošenj, da lahko omogočajo dostop tudi večjim gasilskim vozilom in bolje omejujejo širjenje požara.

- V zelo strmih ali drugače težko dostopnih predelih, ki jih ni mogoče odpirati s prometnicami, se lahko po potrebi gradi protipožarne steze. Te so praviloma krajše od 1 km oziroma premagujejo do 200 metrov višinske razlike.
- Znane povzročitelje požarov, se lahko na težko dostopnih območjih omeji z gradnjo protipožarnih zidov. To so suhozidi iz kamna, visoki do en meter, ki morajo biti stalno očiščeni vseh gorljivih materialov v širini 2 m in služijo za zaustavitev oziroma upočasnitev predvsem talnih požarov.
- V okolici naselij in pomembnejših infrastrukturnih objektih je smiselno v okviru občinskih prostorskih načrtov načrtovati kmetijsko namensko rabo. S tem se omogoči izvedbo krčitev gozdov z namenom vzpostavitve kmetijskih površin, ki predstavljajo v primeru požara manjšo grožnjo naseljem in infrastrukturi. V okolici naselij je možna tudi protipožarna paša živine.
- Postavljanje tabel za označevanje protipožarne infrastrukture in protipožarnih opozorilnih tabel ob prometnicah in območjih večjega zadrževanja ljudi.
- Gradnja hidrantov, kjer se prometnice v naravnem okolju približajo vodovodom. Po presoji namensko urediti tudi druge vodne vire, tako da so primerni za oskrbo vode intervencijskim vozilom.
- Snovanje oskrbovalnih oziroma pristajalnih ploščadi za helikopterje ali pristajališč za izvenletališko pristajanje helikopterjev.
- Delovanje protipožarne opazovalne službe v jugozahodnem delu Slovenije (v okviru URSZR) s pomočjo video nadzora ter z vključitvijo terenskih delavcev v obdobju povečane požarne ogroženosti naravnega okolja.
- Postavljanje senzorjev za zgodnjo detekcijo požarov.
- Redno vzdrževanje gozdnih cest, ki so pomembne za učinkovito gašenje požarov.

Usmeritve za obnovo pogorišč

Požari v naravnem okolju so v GGE pogost pojav, vendar do sedaj ni bilo večjih pogorelih površin. Ukrepov za sanacijo pogorišč ni mogoče natančno načrtovati, saj so odvisni od njihove velikosti. Z velikostjo pogorišča narašča potreba po nujnosti izvedbe sanacijskih del. Načinov sanacije je več in so tesno odvisni od rastišča, povzročenih poškodb in pripravljenosti lastnika gozda na intenzivnost vlaganj v njegovo lastnino.

Sanacija pogorišč velikosti do 1 ha je v ekološkem smislu manj nujna, saj narava sama zaceli manjše rane relativno hitro. Način sanacije je v tem primeru odvisen od presoje strokovnega kadra in intenzivnosti vlaganj lastnikov oziroma njihovih pričakovanj. Pri večjih požarih (do 5 ha) je sanacija že predvsem posledica ekološke sanacije rane, ki bi se celila dalj časa. Možna je regresija procesov v naravi, ki se še stopnjuje z ekstremnostjo rastišč. Pri velikih požarih (nad 5 ha) je sanacija nujna ne glede na rastišče, način sanacije pa je še vedno odvisen tudi od lastnika.

Pri majhni poškodovanosti gozdov, ko odmrejo le posamezna drevesa, se poskuša zagotoviti stabilnost sestojev in preprečiti gospodarsko škodo z normalnim gospodarjenjem: ukrep je redčenje sestojev ali uvajanje v obnovo, odvisno od razvojne faze. Mladovja so navadno močno poškodovana in jih je potrebno obnoviti. Za uspešno obnovo se šteje tudi panjevska obnova katerekoli vrste.

V popolnoma poškodovanih sestojih, v katerih je odmrlo več kot $\frac{1}{2}$ lesne mase v sestoji, je pristop različen glede na rastišče in lastniške razmere. Pri vseh metodah je priporočljiva zaščita mladja z ograjo, posebej pri sadnji. Vrsta zaščite zavisi od drevesne vrste. Umetna obnova na pogoriščih lahko poteka na sledeč način:

1. Setev lahkih semen. Posek vseh odmrlih, delno poškodovanih in tudi posameznih nepoškodovanih dreves (zaradi zaokrožitve pomlajenih površin). Spravilo vsega neuporabnega lesa v kupe ali redove. Setev z zagrinjanjem semena zgodaj spomladi ali pozno jeseni (8 kg/ha). Uporablja se seme: borov, javorjev, lip, češnje, jerebike, mokovca, skorša, breka in drugih, odvisno od rastišča. Primerno za najbolj ekstremna rastišča in (ali) nizko intenziteto vlaganj.
2. Sadnja težkih semen. Priprava tal tako kot v prejšnjem primeru, ki ji sledi sadnja hrastovega želoda ali bukovega žira (odvisno od rastišča). Primerne so vse vrste hrastov glede na rastišče, ki jih sadimo v količini 120 do 180 kg/ha. Enake količine veljajo tudi za druge hraste, bukev pa 5 do 10 kg/ha. Metoda ni primerna za zelo ekstremna rastišča. Seme mora biti posajeno čimprej po obrodu (jeseni) saj mu kaljivost zelo hitro upada.
3. Sadnja sadik. Najbolj intenzivna metoda, ki je zelo občutljiva na vremenske razmere (predvsem prvo leto) in zato primerna le za zelo dobra rastišča. Glede na ostali dve metodi pospešimo razvoj gozda za nekaj let, vendar ob velikem tveganju in velikem vložku dela in sredstev. Primerne so vse drevesne vrste (glede na rastišče), gostota 2.000 sadik/ha ali več.

6.2.6. Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Po Zakonu o gozdnem reprodukcijskem materialu se semenski sestoji izločajo na podlagi pobude lastnikov gozdov, po presoji Gozdarskega inštituta Slovenije, ki v sodelovanju z ZGS izpelje upravni postopek razglasitve. Kot semenski sestoj so lahko izločeni vsi gozdovi z nadpovprečno rastnostjo in kakovostjo lesa glede na sestoj v okolici na podobnih rastiščih. Zadostiti morajo tudi zahtevam za minimalno število dreves po skupinah drevesnih vrst ter minimalno površino. Sestoji morajo biti tudi v optimalni rodni dobi.

V GGE Brkini II trenutno ni izločenih semenskih sestojev. V kolikor bodo osnovani, naj se upoštevajo naslednje splošne usmeritve za delo s semenskimi sestoji.

Usmeritve za nego in vzdrževanje gozdnih semenskih objektov:

- Sproščanje krošenj fenotipsko ustreznih dreves z redčenji oziroma z nego oblikovati zgradbo sestoja, ki bo omogočala čim bolj obilno in pogosto semenenje in bo hkrati prilagojena načinu nabiranja semena.
- Odstranjevanje dreves z neželenimi lastnostmi (npr. razsohlost, zasukanost debla, zavrtost vlaken, asimetrija krošnje itd.) iz populacije.
- Izvajanje potrebnih varstvenih del in sanitarnih sečenj.
- V ukrepe nege se vključi reproduktivni del populacije, ki večinoma predstavlja dominantna in subdominantna drevesa. Ostala drevesa se v ukrepe nege ne vključujejo, oziroma se jih pri drevesnih vrstah, pri katerih se seme pridobiva s tal (npr. bukev, hrasti) ohranja zaradi ohranjanja zastora tal.

Usmeritve za pridobivanje GRM:

- Pridobivanje gozdnega reprodukcijskega materiala (GRM) se izvaja v času močnega obroda s plezanjem ali s podrtega drevja oziroma s tal izpod dreves, ki so med seboj praviloma oddaljena vsaj za dve drevesni višini.
- Pridobivanje GRM večinskih (sestojnih) drevesnih vrst naj poteka s 50 ali vsaj 25 dreves (jelka, bukev, graden), manjšinskih vrst pa s 25 ali vsaj 10 dreves.

- Pridobivanje puljenk se priporoča v času močnega deževja v fazi mirovanja vegetacije.

Usmeritve za varstvo genetske pestrosti GRM:

- Ohranjanje zadosti velike številčnosti reproduktivnih populacij (z zdravim reproduktivnim delom krošenj), predvsem redko prisotnih manjšinskih DV.
- Ohranjanje koridorjev/povezav med gozdovi, ki omogočajo migracijo genov (peloda in semena), predvsem v kmetijski krajini slovenske Istre.
- Adaptivno gospodarjenje z gozdom (čim večji nabor drevesnih vrst v gozdno gospodarskih načrtih, pospeševanje manjšinskih drevesnih vrst, uporaba avtohtonih drevesnih vrst in njihovih provenienc, naravna obnova in ohranjanje njene sposobnosti, ustrezen delež obnove s sadnjo in setvijo).
- Pretehtati je potrebno izbor drevesnih vrst, ki bo rasel naslednjih 100 in več let. Večjo pozornost si zaslužijo manjšinske drevesne vrste s primernimi gozdno gojitvenimi lastnostmi in pionirskim značajem, od katerih se lahko pričakuje veliko trdoživost v različno ugodnih življenjskih razmerah.
- Zaradi zagotavljanja prilagoditvene sposobnosti bodočih sestojev na spremembe v okolju je nujna uporaba genetsko pestrega GRM s pridobivanjem semena iz velikega števila dreves v letu močnega obroda, strokovno ustrezno mešanje GRM in na osnovi provenienčnih testov določene možnosti prenosa GRM med provenienčnimi območji.
- Pomembno je ustrezno srednjeročno načrtovanje shranjevanja zalog semena v semenski hranilnici in razpoložljivost ustreznih vzgojnih oblik sadik.
- Naravna obnova je prioriteta izbira. Kljub temu je potrebno povečati delež umetne obnove, kjer je to smiselno - posebno problematična so poškodovana območja, kjer ima drevje poškodovane regenerativne dele krošenj, ki naj bi zagotavljala naravno pomlajevanje, ter manjšinske drevesne vrste, npr. češnja, ki se v gozdovih pojavljajo sporadično, hkrati pa lahko posamezni osebek tvori tudi celo skupino vegetativno razmnoženih klonov istega matičnega drevesa. Slabost naravne obnove je tudi, da so gozdni viri lahko ogroženi, saj dolgožive drevesne vrste zgolj s prenašanjem genetskih informacij preko naravne obnove ne morejo dovolj hitro prilagoditi na nove bolezni in škodljivce.
- Osnovanje plantaž za povečanje genetske pestrosti manjšinskih vrst, kot so: črnika, zelenika, hrast oplutnik.
- Pri ravnanju s sadikami do sadnje je treba upoštevati vloženo delo in ravnati s sadikami po načelih skrbnega gospodarja, po sadnji pa izvajati ustrezno nego in zaščito.

Zaradi rasti pomena manjšinskih DV in potreb po podpori migracijam DV zaradi podnebnih sprememb, bi bilo v prihodnje smiselno predvideti vzpostavitev novih ali dodatnih GSO in GGR predvsem za naslednje drevesne vrste:

V spodnjem višinskem pasu Submediteranskega provenienčnega območja: poljski javor, trokrpi javor, topokrpi javor, ostrolistni javor, **gorski javor**, **črna jelša**, **navadna breza**, **beli gaber**, kraški gaber, **domači kostanj**, navadni koprivovec, **bukev (na karbonatih)**, mali jesen, **navadna bodika**, oreh, navadni nagnoj, črni gaber, rdeči bor, rešeljika, hrast oplutnik, dob, rdeči hrast, mokovec, jerebika, skorš, brek, tisa, **lipovec**, **navadna lipa**, **gorski brest**, poljski brest.

V srednjem višinskem pasu Submediteranskega provenienčnega območja: jelka, gorski javor, **bukev**, mali jesen, črni gaber, češnja, cer, **graden**, mokovec, jerebika, tisa, **gorski brest**.

Vzpostavitev vseh navedenih objektov je v naslednjem desetletju težko uresničljivo, zato so prioritete označene s krepko pisavo.

6.2.7. Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic:

Tehnologija pridobivanja lesa v GGE je odraz lastniške strukture in neodvisnosti lastnikov gozdov od dohodka iz gozda. Za delo v gozdu lastniki uporabljajo kmetijske traktorje z snemljivo vitlo, oziroma najamejo ustrezno opremljena in usposobljena izvajalska podjetja. Za spravilo lesa se uporabljajo gozdarske prikolicе z nakladalnikom. Taki lastniki preko med sosedske pomoči ali preko strojnih krožkov ponujajo storitve tudi drugim lastnikom. Lastnike gozdov, ki sami izvajajo dela je potrebno izobraziti in osveščati o varnem delu v gozdu, ter jih preko razpisov PRP in občin spodbuditi k nabavi nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa. Za tehnologijo spravila lesa z gozdarsko traktorsko prikolico z nakladalnikom so poleg gozdnih cest, vlak in protipožarnih presek primerne tudi ostale poti in kolovozi, ki s svojo razvejano mrežo prispevajo k odprtosti gozdov v GGE. Priporočljiva je strojna sečnja z izvozom gozdnih lesnih sortimentov z zgibnimi prikoličarji ali gozdarskimi traktorji s prikolico. Možna je tudi uporaba zgibnika ali manjšega bagra z vitlom in adapterjem v obliki procesorske glave in klešč za sekanje in zbiranje tanjšega lesa z vožnjo po gozdnih vlakih. Mehanizirano tehnologijo sečnje in spravila, pomeni humanizacijo dela, večje učinke in bistveno hitrejšo odzivnost v primeru sanitarnih sečenj. Poleg stanja sestoja in rastiščnih pogojev potrebno upoštevati tudi razvoj sodobnih gozdarskih tehnologij in trende vse bolj perečega pomanjkanja delavcev za delo v gozdu. Pri odvzemu lesne mase iz gozda je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- ☐ Strogo upoštevati nosilnost tal, vlak in cest, tako da ob razmočenih razmerah ne izvajamo spravila in izvoza lesa.
- ☐ V obdobju, ko dreve še ni v soku, je v razvojni fazi letvenjakov dovoljen iznos sečnih ostankov ne glede na dimenzije vejevine.
- ☐ Ne glede na zgornja določila je dovoljen iznos sečnih ostankov, ki nastajajo pri sanitarnih sečnjah in krčitvah gozdov za kmetijske namene.

Gradnja gozdnih prometnic je usmerjena v odpiranje zaprtih območij, kar je potrebno tudi v primerih, kjer je to z ekonomskega vidika trenutno manj primerno, je pa za aktivnejši in intenzivnejši pristop pri gospodarjenju nujno potrebno. Gradnja gozdnih prometnic je potrebna v predelih, kjer se srečata interes lastnika, lokalne skupnosti, države in stroke. V požarno ogroženih gozdovih gradimo protipožarne preseke v kombinaciji z vlakami. Usmeritve za gradnjo protipožarnih presek se nanašajo predvsem na zagotavljanje potrebne odprtosti požarno ogroženega prostora 1. in 2. stopnje. Odprtost požarno ogroženega prostora naj bi presegla 25 m/ha. Obračališča in izogibališča so večnamenska, saj se jih lahko koristi tudi kot skladišča lesa. S prometnicami, ki omogočajo uporabo gozdarskih traktorskih prikolic, se zadovoljivo in racionalno odpre gozdni prostor, ki ne dosega standarda gozdne ceste. Nujna je vzpostavitev sistema, ki bo olajšal gradnjo gozdnih prometnic. To je predvsem potrebno v drobni gozdni posesti, kjer lastniki niso odvisni od dohodka iz gozda. Ti bi morali za gradnjo gozdnih prometnic biti spodbujeni z višjo stopnjo sofinanciranja gradnje. Potrebna je ureditev premika gozdarskega prometa iz naselij, kar pomeni direktno povezavo gozdnih cest na lokalne in državne ceste. Izboljšati je potrebno kvaliteto obstoječih gozdnih cest z rekonstrukcijo in investicijskim vzdrževanjem (poprava preglednosti ovinkov, odpravljanje nepotrebnih nihanj podolžnih naklonov, ureditev odvodnjavanj). Urediti in opremiti je potrebno javne ceste, ki so pomembne za gozdno proizvodnjo z ureditvijo

priključkov vlak, skladiščnimi in rampnimi prostori ter ureditev obračališč in nakladališč. V želji po zmanjšanju nezaželenih učinkov, ki jih povzroča gradnja gozdnih prometnic v gozdu, je nujno, da je že sama trasa primerno položena, predvsem pa, da je cesta grajena z ustrezno tehnologijo. Pri postavitvi trase gozdne prometnice se moramo maksimalno izogniti naravnim vrednotam, kot so jame in manjšinski ekosistemi (kali, vodni viri) in območjem varstva kulturne dediščine, kjer so večji zemeljski posegi prepovedani. Gradnja gozdnih cest mora biti v skladu z načeli varovanja narave in kvaliteto prostora, vendar mora zagotavljati čim večje izkoriščanje razpoložljivega možnega poseka in intenziviranje gospodarjenja. Za gradnjo gozdnih prometnic imamo na razpolago vrsto različne mehanizacije, za katero je nujno, da poznamo njene dobre in slabe strani, saj smo le tako lahko uspešni pri gradnji gozdnih prometnic. Pri izbiri tehnologije gradnje gozdnih prometnic sta pomembna dva dejavnika, naklon terena in vrsta hribine. Za gradnjo gozdnih cest v strmem terenu in trši hribini, predvsem na apnencu, je najustreznejša tehnologija bagra s pnevmatskim kladivom. Možnost menjave nakladalne žlice s pnevmatskim kladivom in s tem drobljenje trše kamnine zmanjša negativne posledice, kakršno prinaša drobljenje z miniranjem. Uporaba buldožerja je upravičena predvsem za izgradnjo vlak v mehkejši hribini – fliš. Na mehkejši hribini je uporaba bagra namesto buldožerja za izgradnjo gozdnih cest primernejša predvsem z vidika minimalnih poškodb, ki jih povzroči bager na stoječih drevesih in tleh. Brežine morajo biti oblikovane tako, da so stabilne in čim manj prizadenejo okolje. Odvodnjavanje vode s cestnega telesa zagotovimo z vzdolžnimi jarki in koritnicami, vtočnimi jaški in prepusti ter z dražniki in prečnimi jarki. Za izgradnjo propustov je primerneje namesto betonskih cevi vgrajevati cevi iz plastičnih mas. Te so enostavnejše za vgradnjo in omogočajo hitrejši pretok vode. Namen vzdrževanja gozdnih cest je ohraniti prevoznost cest, omogočiti varen promet, zmanjšati poškodbe na vozilih in ohranjati objekte na gozdnih prometnicah pred propadanjem.

Pri načrtovanju gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven priobalnih zemljišč, kot določa ZV v 14. in 37. členu. Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del je potrebno:

- za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda Direkcija RS za vode. Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasja, je potrebno upoštevati *Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09)* glede na klasifikacijo objekta, ki se gradi. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:
 - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice, poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
 - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;

- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
 - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
-
- v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi;
 - dokumentacija mora vsebovati tudi značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
 - obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
 - gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
 - morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
 - zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh);
 - pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, torej gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, določenih skladno z opredelitvami v ZV;
 - Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
 - odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno;
 - v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08) V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje. V območju velike in srednje poplavne ogroženosti so ukrepi dovoljeni le, če ugotovitve celovite presoje vplivov na okolje ali presoje vplivov na okolje niso ocenjene kot uničujoče ali bistvene in je mogoče s predhodno izvedbo omilitvenih ukrepov v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem ali vodnim soglasjem zagotoviti, da njihov vpliv ni bistven;
 - na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno

omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov;

- v kolikor trasa posega na erozijsko ali plazljivo območje, izdelati elaborat iz katerega bo razvidna obstoječa stabilnost ter erozijska ogroženost terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov;
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave *Analize tveganja za onesnaženje*, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s *Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij* (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16);
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati *geološko poročilo* s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov;
- pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta;
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.
- investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno s 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu.

Pri vzdrževanju gozdnih cest je treba opraviti več različnih del, ki omogočajo, da ostanejo gozdne ceste normalno prevozne. Pozorni moramo biti na stanje vozišča, koritnic, bankin, brežin in elementov za odvodnjavanje vozišča (prečnih in vzdolžnih jarkov, dražnikov, propustov). Za dobro odtekanje vode mora vozišče imeti enostranski ali dvostranski prečni nagib. V primeru, da pa je vozišče poškodovano ali obrabljeno, se prečni nagib izgubi, posledica je zastajanje vode v kolesnicah in udarnih jamah. V takih primerih je potrebno vozišče ponovno zravnavati in oblikovati nagib. Hkrati z vzdrževanjem vozišča opravimo vzdrževanje koritnice, bankin in obcestnih jarkov. Za izkop in čiščenje koritnic se uporablja greder. Če je koritnica zapolnjena z odpadlimi vejami, listjem ali kamenjem, si voda poišče pot po vozišču in ga poškoduje. Brežine in bankine ob cesti se sčasoma obrastejo, tako da začnejo rastle zaraščati vozišče in ga ožiti, zaradi česar je potrebno tako cesto obsekati. Obsekovanje opravimo strojno (mulčar), debelejša drevesa odstranimo z motorno žago. Poleg koritnice moramo redno vzdrževati tudi vse druge objekte na gozdnih cestah, ki omogočajo odvodnjavanje. Na cesti izdelamo prečne jarke, ki imajo poleg funkcije odvodnjavanja še funkcijo hitrostne ovire, saj zmanjšujejo hitrost vožnje. Ne pozabimo, da gozdne ceste poškodujejo tudi velike hitrosti vozil (razmetavanje posipnega materiala). Na mestih, kjer se pojavljajo večje količine vode, so postavljeni cevni propusti. Ti so lahko betonski, kovinski ali plastični. Cestni propust sestavlja vtočni jašek, cev, ki je speljana pod voziščem, in iztočni jašek. Predvsem morajo biti vtočni jaški očiščeni listja in vej, da opravljajo svojo funkcijo. Predvsem na trdi matični podlagi je racionalen in učinkovit način vzdrževanja gozdnih cest z drobljenjem zgornjega ustroja. Tak način je racionalen, ekološko nesporen, hiter in enostaven postopek vzdrževanja, ugoden za pomanjkljivo vzdrževane in močno poškodovane ceste. Zaradi pomanjkanja sredstev je potrebno selektivno vzdrževati gozdne ceste glede na obremenitev.

Gradnjo gozdnih vlak je potrebno prednostno usmeriti v zaprte dele odsekov z najdaljšimi spravnimi razdaljami. Sisteme vlak je potrebno reševati kompleksno za določeno območje v povezavi z izdelavo skladišč, ramp, obračališč in ostalih prostorov za manipulacijo z lesom. V razdrobljeni gozdni posesti naj se išče rešitve na ravni več parcel ali lastnikov in ne na ravni

posameznih parcel. Kolovoze in gozdne poti je z rekonstrukcijami potrebno prilagoditi za vožnjo z gozdarskimi traktorskimi prikolicami.

Vzdrževanje vlak je strošek lastnika ali uporabnika vlak. Po izvedenih delih in po vsaki uporabi vlak je zaradi preprečitve erozije na vlakah potrebno izvesti ali očistiti prečne jarke. Urejeno odvodnjavanje prepreči erozijo in varno delovanje padavinskih voda. S tekočim vzdrževanjem ohranjamo prevoznost vlak, ohranjamo varnost poteka prometa po vlaki, preprečujemo poškodbe zaradi padavinskih voda in ujm (začetki erozijskih procesov na vlaki, izlivi voda in njenih nanosov iz vlak na gozdno cesto ali druge prometnice). Prečni jarki naj bodo v strminah narejeni poševno na os vlake z nagibom 6 – 10 % navzven! Gostota prečnih jarkov je odvisna od podolžnega naklona vlake (večji nakloni-večja gostota, pri vzdolžnem naklonu nad 20 % na 10 do 15 metrov) in od erodibilnosti tal in režima padavin.

Vlake je potrebno vzdrževati:

- dnevno po koncu delovnega dneva (v primeru padavin na mehkejših vlakah),
- periodično (med enim in drugim spravilom in v primeru zasutja odvodnih jarkov),
- konzerviranje vlake (ko daljše časovno obdobje ni predvideno spravilo).

Zadovoljivo raven prevoznosti gozdnih cest zagotovimo tudi z ustreznim režimom uporabe gozdnih prometnic. Turizem in rekreacija v svoji agresivni obliki (množično gibanje z motornimi vozili, negativni vplivi množičnega nabiranja gozdnih sadežev, odlaganje smeti, vandalizem) še posebej negativno vplivata na rastlinski in živalski svet. Posebno moteč je promet s terenskimi vozili, motornimi kolesi in štirikolesniki, ki se pogosto odvija tudi izven gozdnih cest. Gozdovi lahko opravljajo svoje funkcije le, če so ohranjeni v vsej svoji celovitosti. Osnovati želimo območja, kjer bi vsaj do neke mere omejili negativne vplive množičnega obiska. S tem bi napravili korak k ohranjanju biotske pestrosti v gozdovih in k miru, ki ga je v gozdovih vse manj. Vse te okoliščine narekujejo, da se na gozdnih cestah neurejeno stanje uredi s prometnim režimom, ki ga po zakonskih in podzakonskih določilih določa Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju z lastniki gozdov in lokalno skupnostjo.

Z določitvijo in posledično označitvijo režima prometa na posameznih gozdnih cestah želimo doseči naslednje:

- varovanje gozda kot ekosistema z vsemi vlogami, ki jih ta v prostoru zagotavlja,
- varovanje okolja prostoživečih divjih živali,
- usmerjanje določenih vrst prometa na za to predvidena področja,
- varovanje gozdnega cestnega omrežja pred poškodovanjem ali uničenjem.

Režim prometa označimo na različne načine:

- s prometno signalizacijo, ki mora biti enaka signalizaciji na javnih cestah,
- z nestandardnimi opozorilnimi znaki,
- z zapornicami,
- s fizičnimi preprekami

6.2.8. Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Sodelovanje ZGS je pri izdelavi in sprejemanju prostorskih planskih aktov lokalnih skupnosti ter državnih prostorskih načrtov nujna in učinkovita oblika pri usmerjanju rabe prostora, ob kateri lahko ZGS pravočasno opozori na posebej vredne predele gozda in ponudi z vidika gozda ustreznejše alternative. Tudi pri umeščanju manjših objektov v gozd in gozdni prostor ter pri krčitvah gozda za kmetijske namene moramo poleg zakonskih omejitev upoštevati tudi sledeča strokovna izhodišča in usmeritve:

- Posegi v gozd načeloma niso dopustni povsod tam, kjer gozd opravlja posebno poudarjene ekološke ali socialne funkcije; posegi v teh gozdovih naj bi bili dopustni le izjemoma, zlasti ko so s prostorskimi plani opredeljeni za druge namene ali se nanašajo na velik javni značaj brez možnosti variantnih rešitev ter posegi, ki so potrebni za gospodarjenje z gozdom in gozdnim prostorom, še posebej, če so določeni ukrepi posredno potrebni za zagotavljanje določene funkcije;
- posege v gozd se usmerja v robna območja gozdov v smislu zaokroževanja negozdnih površin, preprečiti je potrebno fragmentacijo gozdnih kompleksov;
- posege se usmerja v gozdove slabše zasnove in kakovosti, ki so nastali z zaraščanjem nekdanjih kmetijskih zemljišč (povratna raba kmetijskih zemljišč);
- pri gradnjah objektov, naj bodo ti zaradi protipožarnega varstva in nevarnosti podrtja dreves ali njihovih delov na objekt, od gozda odmaknjeni vsaj eno sestožno višino;
- pri posegih v gozd se pogoji za gospodarjenje z gozdom in dostop do sosednjih gozdnih zemljišč po izvedbi posega ne smejo poslabšati.

Na območju GGE Brkini I se zaradi dosežene velike gozdnatosti, dobre bonitete zemljišč, velikega deleža pionirskih gozdov in zaraščajočih površin, pri posegih v gozd in gozdni prostor podpira predvsem krčitve gozdov v kmetijske namene z namenom ohranjanja oziroma pospeševanja kmetijstva. Krčitve gozdov v kmetijske namene se tako v okviru zakonskih omejitev maksimalno podpira na območju celotnih Brkinov z izjemo tistih območij, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno. To so:

- gozdovi s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških ali socialnih funkcij, z izjemo hidrološke funkcije gozda, ki zaradi 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode zajema kar 35,6 % celotnega gozdnega prostora;
- sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine;
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave.

6.2.9. Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

Površine pod daljinovodi je potrebno redno vzdrževati, da rastje ne ovira funkcionalnosti objektov. S posekami, nastalimi pod daljinovodi, se hkrati ustvarjajo grmišča, ki so pomembna za prehranjevanje prosto živečih živali. Priporočljiva je obhodnja sečnje na 5 let.

Usmeritve za preprečevanje vnosa borove ogorčice (*Bursaphelenchus xylophilus*)

Slovenske gozdove iglavcev potencialno ogroža borova ogorčica (*Bursaphelenchus xylophilus*, Steiner & Buhrer, 1934), ki so jo prestregli že na več mestih v Evropi, na Portugalskem pa je leta 1999 ušla v naravno okolje, kjer povzroča ogromne škode kljub velikim naporom za njeno zatrtje. Ogorčica se obvezno širi s pomočjo vektorjev. Potrjeni vektorji so kozlički iz rodu *Monochamus*, verjetno pa tudi rilčkarji iz rodu *Pissodes* in vsi podlubniki, družina *Scolytidae*. Večina pri nas živečih potencialnih vrst vektorjev so sekundarni škodljivci, ki za svoj razvoj potrebujejo oslabele ali sveže odmrlo drevo, večinoma iglavcev. Glede na veliko nevarnost vnosa škodljive ogorčice, predvsem preko tovara v pristanišču Koper, je potrebno zmanjšati populacije možnih vektorjev na najmanjšo možno mero. Predvideni ukrep je sanitarna sečnja oslabelega in odmrlega drevja vseh iglavcev v gozdovih in izven njih [30]

6.3. Ukrepi

6.3.1. Možni posek

Na osnovi stanja sestojev, razvojnih trendov in postavljenih gozdnogojitvenih ciljev, je za gospodarjenje z gozdovi v GGE Brkini I predviden skupen, desetletni možni posek v višini 420.245 m³. Od skupnega možnega poseka odpade 97.518 m³ na iglavce in 322.727 m³ na listavce. Glavnina poseka (89 %) je predvidena v zasebnih gozdovih, preostalih 8 in 3 % pa v državnih gozdovih ter gozdovih lokalnih skupnosti. V povprečju znaša možni posek na ravni celotne GGE 4,18 m³/ha/leto.

Preglednica 49/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah [m³]

ZASEBNI GOZDOVI

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	45.211	36.051	0	257	0	1.015	82.534	25,4	104,1
	%	54,8	43,7	0,0	0,3	0,0	1,2	100,0		
Listavci	m³	180.789	102.797	44	6.178	9	3.160	292.977	23,8	81,9
	%	61,7	35,1	0,0	2,1	0,0	1,1	100,0		
Skupaj	m³	226.000	138.848	44	6.435	9	4.175	375.511	24,1	86,0
	%	60,2	37,0	0,0	1,7	0,0	1,1	100,0		

DRŽAVNI GOZDOVI

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	10.705	1.613	0	99	0	332	12.749	23,3	87,9
	%	83,9	12,7	0,0	0,8	0,0	2,6	100,0		
Listavci	m³	12.875	6.539	3	674	0	158	20.249	21,0	68,5
	%	63,6	32,3	0,0	3,3	0,0	0,8	100,0		
Skupaj	m³	23.580	8.152	3	773	0	490	32.998	21,9	74,9
	%	71,5	24,7	0,0	2,3	0,0	1,5	100,0		

OBČINSKI GOZDOVI

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	1.703	459	0	0	0	73	2.235	25,5	93,9
	%	76,2	20,5	0,0	0,0	0,0	3,3	100,0		
Listavci	m³	6.104	3.272	0	97	0	28	9.501	23,9	79,1
	%	64,3	34,4	0,0	1,0	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	m³	7.807	3.731	0	97	0	101	11.736	24,2	81,5
	%	66,5	31,8	0,0	0,8	0,0	0,9	100,0		

SKUPAJ GGE

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	57.619	38.123	0	356	0	1.420	97.518	25,1	101,4
	%	59,0	39,1	0,0	0,4	0,0	1,5	100,0		
Listavci	m³	199.768	112.608	47	6.949	9	3.346	322.727	23,6	80,9
	%	61,9	34,9	0,0	2,2	0,0	1,0	100,0		
Skupaj	m³	257.387	150.731	47	7.305	9	4.766	420.245	23,9	84,9
	%	61,3	35,9	0,0	1,7	0,0	1,1	100,0		

Predvidena struktura poseka je v skladu s smernicami za gospodarjenje v GGE, ki predvidevajo intenzivna redčenja v drogovnjakih in deloma še v mlajših debeljakih ter akumulacijo prirastka v starejših debeljakih.

Višina in vrsta možnega poseka sta prikazani na **KARTI 8** v kartnem delu načrta.

Načrtovani možni posek na ravni GGE znaša 420.245 m³ ali 23,9 % lesne zaloge oziroma 84,9 % prirastka. Najvišjo jakost poseka smo predvideli v RGR 06016 (26,1 %), najnižjo pa v RGR 06011 (20,7 %). Večji del možnega poseka odpade na iglavce (25,1 % lesne zaloge) kot na listavce (23,6 % lesne zaloge).

Predvidevamo, da bo 61 % vsega načrtovanega možnega poseka realiziranega z redčenji, 36 % s pomladitvenim posekom in 2 % s posekom na panj. Negovalni posek bo tako predvidoma zavzel 97 % celotnega možnega poseka. Poseka za umetno obnovo ne predvidevamo. Predvideni možni posek je v primerjavi z možnim posekom v preteklem desetletju višji za 17 % oziroma za 214 % višji od realiziranega poseka v prejšnjem ureditvenem obdobju. Povečanje možnega poseka je posledica naraščanja lesne zaloge kot težnje po vzpostavitvi ciljnega razmerja razvojnih faz ter izboljšanju negovanosti gozdov.

Pri deležu iglavcev, ki so predvideni za panjevsko sečnjo velja pripomniti, da gre za primes iglavcev, ki so se ohranili v panjevskih sestojih, zaradi manjšega deleža pa niso bili izločeni v samostojni sestoj.

Načrtovanega poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka ni mogoče realno oceniti, saj sta odvisna od naravnih dejavnikov. V zgornji preglednici (MPVP) je predstavljen predviden posek oslabelega drevja in sanitarni posek, kot je bil določen z opisi sestojev pri gozdni inventuri. Ta predvideva 1,1 % delež sanitarnega poseka.

Glede na pretekle izkušnje ter izrazito sušo v letu 2012 in deloma 2013, pričakujemo porast bolezni in pogostejše gradacije insektov. Zato predvidevamo, da bo potrebno dodatno posekati nekaj manj kot 30.000 m³ lesa ali 8 % celotnega možnega poseka.

6.3.2. Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 50/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	198,67	10,72	4,58	213,97
Priprava tal	ha	3,87	3,12	1,35	8,34
Sadnja	ha	3,87	3,12	1,35	8,34
Obžetev	ha	25,54	9,12	2,14	36,80
Nega mladja	ha	71,97	7,6	2,52	82,09
Nega gošče	ha	159,91	8,89	3,81	172,61
Nega letvenjaka	ha	42,83	1,15	0,76	44,74
Nega ml. Drogovnjaka	ha	86,22	10,14	3,91	100,3
Novogradnja protipožarnih objektov	km	1	0	0	1
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	103	11	54	168
Zaščita z ograjo	m	800	500	500	1800
Vzdrževanje grmišč	ha	1,41	0	0	1,41
Vzdrževanje travinj	ha	34,1	0	0	34,1
Vzdrževanje vodnih površin	dni	68,75	0	0	68,75

Načrtovana gojitvena in varstvena dela dopolnjujejo sečnjo, zagotavljajo izboljšanje zasnove in negovanosti mlajših razvojnih faz ter omogočajo doseganje ostalih gozdnogojitvenih ciljev v GGE.

Pri obnovi gozdov je zaradi dobrega pomlajevanja in relativno majhnih škod po divjadi poudarek na naravni obnovi sestojev in negi mlajših razvojnih faz. Obnova gozdov s sadnjo je v izmenjanih gozdovih namenjena premeni, v ohranjenih pa spopolnitvam in vrstni obogatitvi naravnega mladja na manjših površinah (sestojne vrzeli), kjer je proces naravne obnove moten ali je zastal. Na območjih z bujnim razraščanjem robide in ostalih zelišč, je predvidena obžetev naravnega mladja. Nego mladja, gošč in letvenjakov je potrebno izvesti v celotnem obsegu, saj sestojne zasnove v mladovju ne zagotavljajo dobre osnove za prihodnje sestoje in trajnost donosov iz gozda. Prva redčenja v letvenjaki je potrebno izvajati zgodaj, saj z njimi oblikujemo kakovost in povečujemo stabilnost sestojev.

Težišče načrtovanih varstvenih del je usmerjeno v vzdrževanje protipožarne infrastrukture in zaščito mladovij pred divjadjo. Vzdrževanje protipožarnih prometnic je predvideno vsaki dve do tri leta. Večina je načrtovana v zasebni lastnini. Za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali je predvideno vzdrževanje površin, ki služijo kot prehrabena kapaciteta za divjad (gozdne jase, opuščeni travniki, opuščeni pašniki). Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov.

Načrtovana gojitvena dela so prikazana na KARTI 9 v kartnem delu načrta.

6.3.3. Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali

Z namenom izboljšanja prehranskih razmer prostoživečih živali v GGE načrtujemo vzdrževanje pašnih in travnih površin v gozdu (34,10 ha) in vzdrževanje grmišč (1,41 ha). Samo vzdrževanje pašnih površin zajema košnjo. Dodatno se lahko na pašnih površinah načrtuje in izvede spravilo sena z odvozom ter vzdržuje gozdni rob okrog laza. V sestojih v večji meri ohranjamo in pospešujemo plodonosne drevesne in grmovne vrste. S temi ukrepi želimo poleg izboljšanja prehranskih razmer divjadi, zmanjšati tudi neposreden pritisk divjadi na objedanje gozdnega mladja.

6.3.4. Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Večina ukrepov za krepitev splošno koristnih funkcij gozda je že vgrajena v načrtovana gozdnogojitvena in varstvena dela ter ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali. Dodatni ukrepi za krepitev biotske pestrosti gozdov so med drugimi tudi:

- Pri označitvi drevja za posek je potrebno zlasti v debeljaki in sestojih v obnovi dosledno puščati naravnemu razkroju posamezna odmirajoča in odmrle drevesa večjih dimenzij. Čeprav je v gozdovih GGE že sedaj več kot dovolj odmrle biomase (79.718 m³), naj se načrtno pušča predvsem debelejša drevja.
- V okviru gozdne inventure je bilo pri opisih sestojev, na ekstremnih delih rastišč v večnamenskih gozdovih, v ekocelice izločenih 16,49 ha gozdnih površin. Ti gozdovi med drugim predstavljajo naravno zatočišče kvalifikacijskim vrstam Nature 2000. Na teh območjih je v okviru ostalih biomeliorativnih del v višini 31,92 dni predviden ukrep naravni razvoj biotopov.
- Gozdni rob na lazih je potrebno vzdrževati tako, da bodo prehodi med lazi in gozdom zapolnjeni z gostim polnilnim slojem drevesnih in grmovnih vrst. Ukrepi na posameznem lazju naj bodo postopni in izvedeni v jesenskem času.
- Za dodatno krepitev socialnih funkcij je med drugim potrebno redno vzdrževati pohodne in planinske poti ter pot E6. Po izvedbi gozdarskih del v gozdovih ob poteh je potrebno sanirati poškodbe na poteh, urediti odvodnjavanje ter poskrbeti za dosledni gozdni red, brez puščanja sečnih ostankov na poteh.

6.3.5. Graditev gozdnih prometnic

Prednostni predeli za gradnjo gozdnih cest so na najtežjih terenih, na strmih in jarkasti pobočjih. Na teh področjih je načrtovana graditev gozdnih cest v okvirni dolžini 22.000 m. To so predeli:

- od Hotične do Slop in Rodika,
- okrog vasi Hotična, Mrše in Artviže,
- nad potokom Sušica pri Podgradu pri Vremah,
- pobočje nad reko Reko do vasi Barka,
- od vasi Tatre do Šmagurja in Kozjan.

Prednostna območja za graditev gozdnih vlak sovpadajo s prednostnim območjem za graditev gozdnih cest. Priporočljiva gostota vlak je glede na potek in teren 110 do 130 m/ha in izjemoma do 180 m/ha. Tehnični elementi morajo biti ustrezni in če je možno naj omogočajo vožnjo z gozdarskimi prikolicami.

Prednostna območja za graditev gozdnih prometnic so prikazana na **KARTI 9** v prostorskem delu načrta.

7. USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj naselij imajo pomembno ekološko in estetsko vlogo ter dajejo krajini poseben pečat in prepoznavnost. Predstavljajo biokoridorje v krajini, povečujejo biotsko pestrost, nudijo zatočišče živalim, omogočajo pretok snovi in energije skozi krajino, blažijo klimatske ekstreme (veter) in nenazadnje s svojo estetsko vlogo izboljšujejo kakovost življenja. Zaradi ekološke stabilnosti je poleg prisotnosti gozdnega drevja izven gozda pomembna tudi njihova prostorska razporeditev. Z upoštevanjem lege in njihove razporeditve jih lahko uvrstimo v naslednje skupine:

Obvodno drevje in grmovna vegetacija je v GGE prisotna večinoma na flišnem delu GGE. Vloga drevja ob vodotokih je preprečevanje erozije in utrjevanje vodne struge. Ob strugi naj bo gozd stopničasto grajen s pestro drevesno in grmovno sestavo. Potrebno je vzdrževati visoko lesno zalogo. Prednost naj se daje drevesnim vrstam z globokim koreninskim pletežem, ki utrjuje brežino (črna jelša, veliki jesen, gorski javor, graden, bukev). Na poplavnih površinah je potrebno puščati večja vitalna drevesa in med njimi grmovni sloj. Vse sečne ostanke je treba odstraniti. Grmovje, ki sili na kmetijske površine, naj se redno obsekuje. Vsa dela naj se izvaja izven vegetacijskega obdobja. Drevnino ob reguliranih vodotokih naj se vzdržuje ko ptice ne gnezdi in izmenično (ne obeh brežin sočasno).

Omejki in skupine dreves med kmetijskimi površinami so značilnost kraške krajine. Komplekse kmetijsko obdelanega vrtačastega sveta Podgrajskega podolja prepreda mreža suhih zidov obraščenih s pasovi drevja – omejki. Gradijo jih predvsem grmovnice, borova drevesa s termofilnimi listavci panjevskega izvora ter posamezne lipe, hrasti ter bel gaber.. Pri gospodarjenju z njimi je potrebno vzdrževati pestrost drevesnih in grmovnih vrst. Gozdni rob naj bo oblikovan estetsko ter horizontalno in vertikalno razgibano. Vsa dela naj se izvaja izven vegetacijskega obdobja. V Brkinih na flišni matični podlagi omejki spremljajo parcelne meje ali javne poti. Pasovi drevnine naj se ohranijo, v kolikor ne motijo prevoznosti javnih poti. Omejki naj predstavljajo koridorje med posameznimi večjimi gozdnimi otoki. Pri gospodarjenju z njimi je potrebno vzdrževati pestrost drevesnih in grmovnih vrst.

Drevje ob infrastrukturnih objektih (ceste, železnice) nudi dobro protihrupno zaščito, zato naj bo pas drevja čimbolj strnjen. Ukrepa naj se podobno kot pri obvodni vegetaciji. Posebna skrb naj bo namenjena estetskemu videzu takšnih drevoredov. Pri ostarelih, nestabilnih in drugače nevarnih drevesih je potrebno poskrbeti za njihovo obnovo oz. pomladitev.

Posamezna stara drevesa in osamelce sredi kmetijskih polj naj se ohranja do pozne starosti. Posekajo se le najbolj nevitarna drevesa. Pri drevesih ob znamenjih, križpotjih ipd., ki so ponavadi del naravne dediščine ali varujejo objekte kulturne dediščine ohranjamo oz. z njimi upravljamo v dogovoru z ZRSVN in ZVKDS.

8. EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

V GGE Brkini I znaša povprečna vrednost lesa na kamionski cesti 76,58 €/m³, povprečni strošek sečnje in spravila pa znaša 21,86 €/m³. Ob upoštevanju stroškov gojenja in varstva gozdov, stroškov vzdrževanja gozdnih prometnic ter predvidenih spodbud za gojenje in varstvo gozdov ter za vzdrževanje gozdnih prometnic, znaša dohodek lesa na kamionski cesti 54,18 €/m³, kar predstavlja 70,7 % od cene lesa na kamionski cesti.

Najvišji dohodek iz gozda na neto m³ lesa, brez upoštevanja stroškov in spodbud za gojenje in varstvo gozdov ter vzdrževanja gozdnih prometnic, imajo zasebni gozdovi (54,81 €), najnižjega pa gozdovi lokalnih skupnosti (52,91 €), ampak so razlike med lastništvu majhne.

Preglednica 51/EP1: Prikaz prihodka od lesa

		Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		G. lok. skupnosti	
		Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	[€]	25.771.783	76,60	2.271.230	77,13	774.863	74,32
Strošek poseka in spravila	[€]	7.333.161	21,80	669.205	22,73	223.256	21,41
Razlika	[€]	18.438.622	54,81	1.602.025	54,41	551.607	52,91

Preglednica 52/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC [%]
Prihodek (vrednost lesa na KC)	28.818	76,58	100,0
Stroški sečnje in spravila	8.226	21,86	28,5
Stroški gojenja in varstva gozdov	400	1,06	1,4
gojenja in varstvo gozdov	387	1,03	1,3
krepitev funkcij gozdov	13	0,03	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	562	1,49	1,9
vzdrževanje gozdnih cest	374	0,99	1,3
vzdrževanje vlak	188	0,50	0,7
Stroški skupaj	9.188	24,41	31,9
Dohodek	19.630	52,17	68,1
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo gozdov	272	0,72	0,9
gojenja in varstvo gozdov	263	0,70	0,9
krepitev funkcij gozdov	10	0,03	0,0
Predvidene spodbude za vzdrž. gozd. prometnic	485	1,29	1,7
Skupaj predvidene spodbude	757	2,01	2,6
Stroški - spodbude	8.431	22,40	29,3
Dohodek - (stroški+spodbude)	20.387	54,18	70,7

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter na teoretični

sortimentaciji, zato so te vrednosti morebiti nekoliko nižje od tistih, ki bi jih dobili z upoštevanjem realne debelinske strukture posekanih dreves.

Cene lesa na trgu zelo nihajo in se močno razlikujejo od leta do leta. Na gibanje cen lesa vpliva predvsem ponudba lesa na trgu in povpraševanje po njem. V letih 2022 in 2023 smo bili priča strmi rasti cen lesa kot posledica večjega povpraševanja po lesu, predvsem iglavcev, zaradi okrevanja gospodarstva po pandemiji koronavirusne bolezni. Na splošen dvig cen lesa, predvsem za energetske namene, vpliva tudi vojna v Ukrajini, ki je povzročila splošen dvig cen vseh energentov v zimi 2022/2023 zaradi strahu pomanjkanja ruskega plina. Konec leta 2023 in začetek leta 2024 pa beležimo padec cen lesa kot posledica presežne ponudbe lesa na trgu zaradi sanacije obsežnih polomij po poletnih neurjih, ki so prizadele predvsem severni del Slovenije in Italije. Kot osnova za izračun vrednosti lesa na kamionski cesti je bila uporabljena struktura in cene lesa, ki jih vodi SURS.

Strošek sečnje in spravila lesa je sestavljen iz stroška sečnje, ki znaša 142 €/dan, stroška spravila, ki znaša 256 €/dan. Dnevne postavke stroškov sečnje in spravila lesa so enake v vseh oblikah lastništva. Strošek gojitvenih in varstvenih del je v vseh oblikah lastništva enak in znaša 78 €/dan.

K predvidenim spodbudam spadajo material in delež sredstev, ki jih sofinancira država. Višino stroškov, ki predstavljajo potrebna sredstva za vzdrževanje gozdnih cest, smo ocenili tako, da smo dolžino gozdnih cest pomnožili z okvirno oceno stroškov vzdrževanja gozdnih cest v Kraškem GGO, ki znaša 739 EUR/km. K spodbudam za vzdrževanje gozdnih cest se šteje pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest, ki znaša 14,7 % katastrskega dohodka gozdnih zemljišč za zasebne gozdove in 20 % katastrskega dohodka gozdnih zemljišč za državne gozdove.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1. Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Z novim ureditvenim obdobjem smo v GGE Brkini II spremenili imena RGR v skladu s poimenovanjem po RGR iz območnega načrta.

Rastiščnogojitveni razredi so prikazani na **KARTI 5** v kartnem delu načrta.

9.2. Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

Gozdove v GGE Brkini I smo razvrstili v naslednje rastiščnogojitvene razrede:

- RGR 06011 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-nasadi iglavcev
- RGR 06010 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah
- RGR 06016 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-pionirski gozdovi listavcev
- RGR 06012 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-hrastovi gozdovi
- RGR 12043 Gozdovi toploljubnih listavcev-gozdovi na rodovitnejših rastiščih
- RGR 12051 Gozdovi toploljubnih listavcev-borovi gozdovi
- RGR 12050 Gozdovi toploljubnih listavcev na karbonatnih kamninah
- RGR 20000 Varovalni gozdovi

Pomen posamezne šifre RGR-jev je obrazložen v **prilogi**.

9.2.1. Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-nasadi iglavcev (06011)

Obsega 557,72 ha ali slabih 9 % gozdov GGE. Delež državnih gozdov v tem RGR je bistveno višji od povprečja GGE in znaša 37,6 %. Večina (57,7 %) jih je v zasebni lasti, 4,7 % pa je gozdov lokalnih skupnosti. Nasadi iglavcev v Brkinih so bili v manjšem obsegu osnovani po prvi svetovni vojni, pretežno pa v obdobju med letoma 1965 in 1980. Na boljših rastiščih so bili osnovani s premeno degradiranih sestojev bukve in gradna. Preostali del nasadov (približno polovica) je nastalo s premeno grmišč pionirskih drevesnih vrst. Zaradi bujno razrasle zeliščne in grmovne vegetacije je bila nega nasadov zahtevna in draga. Zelo intenzivna je bila tudi rast poganjkov iz panjev podstojnih pionirskih listavcev. Zaradi pomanjkanja sredstev se negovalna dela marsikje niso pravočasno opravila ali pa so bila sčasoma opuščena. V takih primerih so se oblikovali mešani sestoji iglavcev s primesjo avtohtonih listavcev. Površina RGR se bo v prihodnje postopno zmanjševala. Večina teh gozdov bo sčasoma prešla med pionirske gozdove na silikatih, pozneje pa med bukove in hrastove gozdove.

Slika 1: Gozdovi RGR 06011 (odsek 07169A).

Rodovitnost rastišč omogoča doseganje visokih prirastkov, lesnih zalog in kakovosti vseh nasadov iglavcev, vendar je konkurenčna sposobnost naravne vegetacije listavcev tako velika, da brez intenzivnih negovalnih ukrepov nasade listavci hitro prerastejo. Današnja podoba teh gozdov nam jasno kaže, da moramo tudi na izredno produktivnih rastiščih upoštevati naravni razvoj gozdne združbe, saj vsak radikalen ukrep (nasadi) zahteva visoka vlaganja. Zaradi sprememb v lastniški strukturi in v organiziranosti gozdarstva, je celotno breme nege teh nasadov padlo na zasebne lastnike, ki pa le-te večinoma ne izvajajo.

STANJE GOZDOV (RGR 06011)

a) Rastišče

Prevladujejo rastišča kisloljubnega gradnovega bukovja, manj je primorskega belogabrovja in gradnovja. Ostale gozdne združbe nastopajo le fragmentarno. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 7,15 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 156 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 11,12 m³/ha.

Preglednica 53/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	27,67	5,0
73101	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	242,94	43,5
73102	Kisloljubno gradnovo bukovje z navadnim črnilcem	11	108,02	19,4
73103	Kisloljubno gradnovo bukovje z vijugasto masnico	11	124,92	22,4
73104	Kisloljubno gradnovo bukovje z nav.čr. in vijugasto masnico	11	45,05	8,1
73106	Kisloljubno gradnovo bukovje z nav.čr. in jesensko vilovino	11	9,12	1,6
	Skupaj	10,90	557,72	100,0

b) Stanje sestojev

To so nasadi iglavcev različnih starosti, ki jih gradijo predvsem smreka (34 %) in bukev (18 %) ter v približno enakem razmerju (po 10 %) drugi trdi listavci, hrast in drugi iglavci. Večje površine teh nasadov so severno od Odoline, med Ostrovico in Mršami, severno od Kozjan in na obrežju Reke. Manjši nasadi pa so razpršeni po celotnem območju GGE. V večini nasadov so iglavcem bolj ali manj primešani listavci – graden, bukev, beli gaber in črna jelša.

Zgradba gozda:

Prisotni so večinoma enomerni in enodobni drogovnjaki in debeljaki smreke in macesna ter duglazije, zelenega in rdečega bora dobre kakovosti, v katere so posamično do skupinsko vmešani listavci.

Lesna zaloga in prirastek:

Povprečna lesna zaloga (366,3 m³/ha) in prirastek (11,12 m³/ha) sta precej nad povprečjem GGE (271,2 m³/ha; 7,65 m³/ha).

Preglednica 54/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. Razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	8,4	24,1	30,5	24,2	12,8	176,2	48,1	5,11	46,0
Listavci	20,6	41,0	17,4	9,3	11,7	190,1	51,9	6,01	54,0
Skupaj	14,7	33,0	23,7	16,4	12,2	366,3	100,0	11,12	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Zaradi gojitvenih usmeritev v preteklosti je delež listavcev narasel na 48 % lesne zaloge. Zaradi gojitvenih usmeritev v preteklosti ter konstantnega vraščanja listavcev je delež slednjih narasel že na 52 % lesne zaloge. Zaradi ugodnejše debelinske strukture listavcev, ki prevladuje v drugem in prvem debelinskem razredu, bo delež listavcev v prihodnje še narasel. Poleg visoke lesne zaloge odlikuje ta RGR visok prirastek, ki je najvišji v GGE.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi na tretjini površine prevladujejo smreka, sledi bukev, drugi trdi listavci, hrast in drugi iglavci. Skupaj tvorijo 84 % lesne zaloge tega RGR-ja. Tudi ostale skupine drevesnih vrst zajemajo pomembne deleže, kar kaže na zelo pestro in heterogeno sestavo tega RGR.

Preglednica 55/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	119,1	0,5	3,0	16,7	36,1	66,0	43,0	15,8	42,2	23,0
	%	32,6	0,1	0,8	4,6	9,9	18,1	11,8	4,3	11,5	6,3
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	178,9	44,2	8,4	41,5	2,8
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	61,8	16,7	4,3	16,3	1,0

Gozdovi tega RGR so med najbolj spremenjenimi v GGE, kar je razvidno tudi v primerjavi z ocenjenim naravnim stanjem, po katerem bi moralo v teh gozdovih biti le 4 % iglavcev, od tega 2 % jelke. Dejansko pokriva smreka tretjino vseh gozdov, bukev pa 40 % premalo.

Ohranjenost gozdov:

Glede na avtohtonost drevesne sestave prevladujejo močno spremenjeni (43 %) in spremenjeni (32 %) sestoji. Ohranjenih gozdov v tem RGR ni. Gozdovi RGR 06011 predstavljajo dobrih 25 % vseh izmenjanih gozdov v GGE.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Na 58 % površine prevladujejo nenegovani drogovnjaki z dobro zasnovo in tesnim sklepom. Na 37 % površine sledijo pomanjkljivo negovani debeljaki z večinoma tesnim sklepom. Pomanjkljivo negovano mladovje, bogate zasnove in normalnega sklepa je prisotno na 6,22 ha površine. Povečini pomanjkljivo negovani sestoji v obnovi se pojavljajo na 22,29 ha (4 %).

Preglednica 56/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	6,22	84,9	0,0	0,0	15,1	14,1	70,7	15,2	0,0	9,8	90,2	0,0	0,0
Drogovnjak	325,53	13,4	51,1	32,3	3,2	8,9	43,0	48,1	0,0	51,5	38,4	9,4	0,7
Debeljak	203,68					8,0	64,2	27,8	0,0	50,9	44,8	4,3	0,0
Sestoj v obnovi	22,29					37,1	56,1	6,8	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	557,72												

Opomba: Šifre za zasnovo so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
Šifre negovanosti so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
Šifre za sklep so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Kakovost drevia:

Dreves odlične kakovosti ni bilo evidentiranih. Med drevesnimi vrstami prav dobre kakovosti zasledimo smreko s 3 %, ker je bila v preteklosti deležna bolj intenzivne gojitvene obravnave, saj se je pri negovalnih delih, ki so sledila osnovanju nasadov, listavce odstranjevalo. V razredu dobre kakovosti s približno 60 % prevladujejo smreka, macesen in bor. V

zadovoljivem razredu kakovosti prevladuje s 70 % bukev, ter s po 60 % ostali iglavci in plemeniti listavci. V slabem kakovostnem razredu s 25 % prevladuje hrast. V splošnem so listavci slabše kakovosti kot iglavci, kar je posledica preteklega panjevskega gospodarjenja z njimi kot polnilnim slojem.

Poškodovanost sestojev:

Delež poškodovanih dreves v tem RGR-ju je najnižja v GGE in znaša 5,0 %. Prevladujejo poškodbe debla in koreninika, ki so ugotovljene pri 90 % poškodovanih dreves. Pri 9-tih od 10-tih poškodovanih dreves je bila ugotovljena poškodba debla ali koreninika.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA (RGR 06011)

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,69	14,45	308,1
Priprava tal	ha	2,20	2,84	129,1
Sadnja	ha	3,14	3,24	103,2
Obžetev	ha	9,27	20,63	222,5
Nega mladja	ha	3,73	0,87	23,3
Nega gošče	ha	1,14	6,42	563,2
Nega letvenjaka	ha	2,55	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	67,39	37,68	55,9
Zaščita z ograjo	m	400,00	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	1,17	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	5,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	27,50	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	1,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	16,61	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	800,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	7,40	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	25,25	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV (RGR 06011)

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 57/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	520,38	56,0	24,4	80,3	5,2	1,2	6,4	0,4	0,4	0,8
2004	530,95	103,2	81,4	184,5	6,3	3,9	10,4	0,8	1,6	2,4
2014	554,85	176,8	148,9	325,7	6,8	7,3	14,1	4,1	2,5	6,6
2024	557,7	175,4	190,0	365,4	5,1	6,0	11,1	*4,2	*3,3	*7,6

Opomba: v zadnjem obdobju je z oznako * naveden načrtovani oz. možni posek

Opomba: v obdobju 2004-2013 je prikazan letni realiziran posek iz SVP ($E \pm 5\% = 1,35 \text{ m}^3/\text{ha}$)

Površina RGR 10613 se je v zadnjem desetletju povečala za 3 ha, kar je posledica prilagajanja odsečnih mej dejanskemu stanju na terenu. Visoka produktivnost rastišča omogoča doseganje visokih zalog in tudi kakovosti vseh nasadov iglavcev, vendar je konkurenčna sposobnost naravne vegetacije listavcev tako velika, da brez pogostih

negovalnih ukrepov te nasade listavci hitro prerastejo. Veliko težavo predstavlja tudi neodpornost nasadov na biotske in abiotske dejavnike. Najbolj medsebojno primerljivi so podatki zadnjih dveh desetletij. Možni posek je v tem ureditvenem obdobju za 15 % višji od zadnjega realiziranega poseka po uradnih evidencah.

b) Drevesna sestava

Preglednica 58/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994-2024

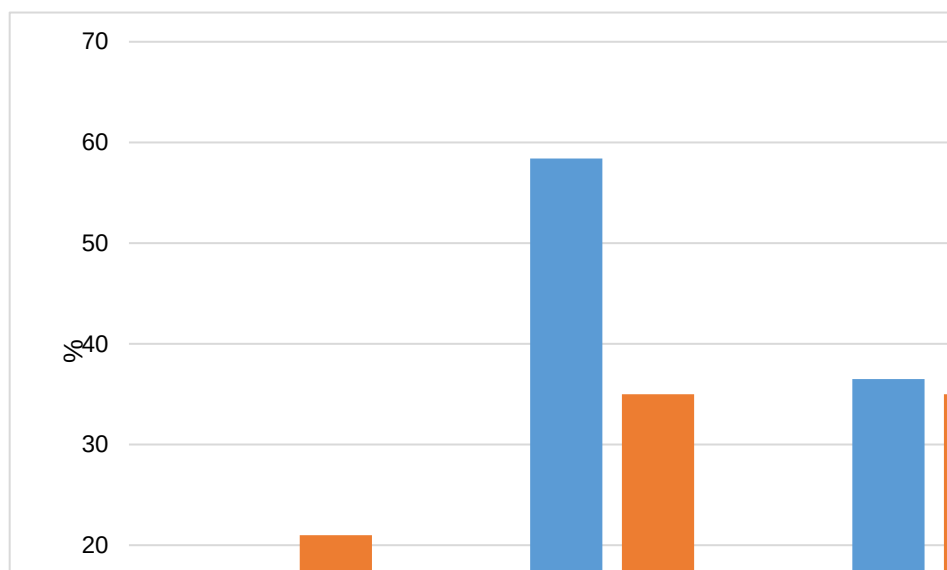
Leto	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	37	0	2	9	22	6	8	5	4	8
2004	33	0	1	4	19	11	13	2	12	6
2014	38	0	2	6	16	11	13	3	7	4
2024	33	0	1	5	10	18	12	4	11	6

Primes plemenitih listavcev v obliki polnilnega sloja se predvsem pojavlja v presvetljenih macesnovih nasadih. Trdi listavci se pojavljajo šopasto in skupinsko predvsem na obrobju nasadov iglavcev. Sestoji hitro rastočega zelenega bora so po večini že dosegli razvojno fazo debeljaka, katerih delež je začel upadati. Delež smreke ostaja približno na enakem skozi celotno 30 letno obdobje, trenutno predstavlja tretjino vseh gozdov. Delež borov in macesna je v tem obdobju pričel upadati. Tudi v prihodnje je pričakovati nadaljnji trend zmanjševanja deleža macesna in bora, medtem ko je pričakovati nadaljnje povečevanje deleža smreke in listavcev, predvsem bukke in drugih trdih listavcev.

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 59/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 06011 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	6,22	1,1	1,1	25	21	118,75	19,9
Drogovnjak	325,53	58,4	58,4	40	35	195,10	-23,4
Debeljak	203,68	36,5	36,5	40	35	195,31	-1,5
Sestoj v obnovi	22,29	4	4	10	9	50,15	5
Panjevec							
Skupaj	557,72						

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev

Precejšnje neskladje med dejanskim in modelnim stanjem izkazujejo praktično vse razvojne faze. Bistveno preveč je drogovnjakov (+ 23 %) in deloma debeltakov (+ 1.5 %) medtem ko močno primanjkuje mladovja (-20 %) in sestojev v obnovi (- 5 %).

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 06011)

a) Gozdnogojitveni cilj

Enodobni do skupinsko raznodobni in mešani sestoji zelenega bora in duglazije 10 %, smreke 36 %, macesna 4 %, bukve 16 %, gradna 17 %, plemenitih listavcev 5 % ter ostalih trdih listavcev 6 % in mehkih listavcev 5 %.

- Ciljna lesna zaloga: 400 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 600 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov:

listavci	B (5 %), C (10 %),
smreka, macesen	B (10 %), C (30 %),
bori	B (10 %), C (35 %).
- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	2 %,
drogovnjak	43 %,
debeltak	44 %,
sestoj v obnovi	11 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Povprečna proizvodna doba je 100 let. Pri borih 65-75 let, pri smreki in macesnu 105-115 let. Pomladitvena doba je 5-15 let, odvisno od rastišča.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo. Pri težavah s pomlajevanjem se lahko izvaja sadnja ali setev.
- Zaradi sanitarnih vzrokov in primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvajati v obnovo.
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno pospeševati drevesno sestavo, ki je značilna za primarne gozdne združbe (hrast, bukev in plemeniti listavci). V mladje se v določenem deležu vključi tudi že osnovani podmladek iglavcev, predvsem smreke.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti z eno ponovitvijo (15-20 % na LZ), v drogovnjakih s tesnim sklepom in slabšo zasnovo pa naj bodo redčenja večje jakosti (25-35 % na LZ) in brez ponovitve. Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 20 % od LZ naj bi se izvedla na 94 % površine drogovnjakov (373 ha). Na ostalih 6 % površine ukrepanje ni predvideno. V sestojih iglavcev ohranjamo in pospešujemo listavce. Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev.
- V debeljakih s tesnim sklepom je potrebno redčenje (15–20 % na LZ) pri katerem dodatno sproščamo listavce, za njihovo uspešno semenenje. Redčenja s povprečno jakostjo 15 % na LZ je tako predvideno na 59 % površine (84 ha), brez ukrepanja na 7 % površine (10 ha), v obnovo pa je predvideno uvesti debeljake na 34 % površine (49 ha).
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (45-55 % na LZ). Zaključek obnove je predviden na 14 % površine (1 ha), na 75 % površine (6 ha) pa je predvidena pospešena obnova. Brez ukrepanja je na 11 % oz. 0,9 ha površine pomlajenca. Obnovo v sestojih s svetloлюбnimi drevesnimi vrstami zaključimo v 10 letih, v sestojih z bukovih podmladkom pa v 20 letih.
- Panjevska obnova naj se izvede na 55 % površine panjevcev (3,7 ha), nega panjevca pa na preostalih 45 % površine (3 ha).
- Stalno je potrebno spremljati številčno stanje podlubnikov. V žariščih podlubnikov na smreki in zelenem boru naj bodo ukrepi sanacije izvedeni z večjo jakostjo ali z odstranitvijo celotne napadene drevesne vrste v sestoju.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v *poglavju 6.2.2.* za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 60/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 06011

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	48,0	52,0	100,0
- ciljno %	45,7	54,3	100
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	175,4	190,0	365,4
- ciljna (m3/ha)	182,7	217,0	400
Prirastek (m3/ha)	5,12	6,01	11,13
Možni posek (m3/ha)	44,3	33,4	77,7
Možni posek (m3/ha/leto)	4,43	3,34	7,78
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25,3	17,6	21,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	86,6	55,6	69,9
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 43334,84 m³ lesa, kar predstavlja intenziteto 21,3 % glede na lesno zalogo in 70,0 % glede na prirastek. Načrtovana intenziteta možnega poseka je posledica porušenega ravnovesja razvojnih faz in dosežene relativno visoke lesne zaloge.

Preglednica 61/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 06011

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m3	18.902	4.969	0	0	0	852	24.723	25,3	86,6
	%	76,5	20,1	0,0	0,0	0,0	3,4	100,0		
Listavci	m3	14.788	3.555	42	0	0	261	18.646	17,6	55,7
	%	79,3	19,1	0,2	0,0	0,0	1,4	100,0		
Skupaj	m3	33.690	8.524	42	0	0	1.113	43.369	21,3	69,9
	%	77,6	19,7	0,1	0,0	0,0	2,6	100,0		

Nekaj več kot ¾ možnega poseka za naslednje ureditveno obdobje predstavljajo redčenja, slabo petino pa pomladitveni posek. Med gozdno inventuro predviden posek oslabelega drevja znaša dobrih 1100 m³, vendar lahko pričakujemo, da se bo realni posek na podlagi preteklih izkušenj in pričakovanih epifitocij znašal okrog 10 % celotnega poseka.

Preglednica 62/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 10613

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	5,36	5,36
Priprava tal	ha	3,17	3,17
Sadnja	ha	3,17	3,17
Obžetev	ha	7,42	12,95
Nega mladja	ha	9,43	9,43
Nega gošče	ha	4,98	4,98
Nega letvenjaka	ha	0,23	0,23
Nega ml. Drogovnjaka	ha	20,13	20,13
Vzdrževanje grmišč	ha	0,39	1,17
Vzdrževanje travinj	ha	0,50	5,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	27,50

9.2.2. Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatih (06010)

Rastiščnogojitveni razred 06010 je po velikosti drugi največji v GGE. Obsega 1.657 ha ali dobro $\frac{1}{4}$ gozdov GGE. Večina gozdov je v zasebni lasti (92,8 %). Lokalne skupnosti in država imajo v lasti 2,4 oz. 4,8 % gozdov tega RGR-ja. Površinsko prevladujejo bukovji gozdovi na rastiščih kisloljubnega gradnovega bukovja. Zavzemajo pretežno hladne lege, severne in severovzhodne ekspozicije ter nižje dele pobočij na flišni matični podlagi. Zaradi načina gospodarjenja v preteklosti so ti gozdovi še vedno pretežno panjevskega nastanka, v starejših razvojnih fazah pa ta izgled ni več izrazito viden. Za te gozdove je značilno, da so oddaljeni od naselij, zato so bili v preteklosti večinoma zaprti. To je vplivalo na intenzivnost gospodarjenja z njimi in zato niso bili prekomerno izkoriščani. V preteklosti so se izvajale tudi občasne sečnje na golo na večjih površinah, predvsem zaradi pridobivanja oglja. Ti gozdovi so glede gozdnih fondov med kakovostnejši v celotnem Kraškem GGO in njihovo stanje se še izboljšuje.

Slika 2: Gozdovi RGR 06010 (odsek 07088A).

STANJE GOZDOV (RGR 06010)

a) Rastišče

Preglednica 63: Gozdne združbe v RGR 06010

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
52101	Nižinsko črnojelševje	8	8,06	0,5
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	38,37	2,3
56504	Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba	1	5,69	0,3
59301	Primorsko bukovje	5	17,41	1,1
73101	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	949,57	57,3
73102	Kisloljubno gradnovno bukovje z navadnim črnilcem	11	81,98	5,0
73103	Kisloljubno gradnovno bukovje z vijugasto masnico	11	341,07	20,6
73104	Kisloljubno gradnovno bukovje z nav.čr. in vijugasto masnico	11	54,90	3,3
73105	Kisloljubno gradnovno bukovje z jesensko vilovino	11	148,75	9,0
73106	Kisloljubno gradnovno bukovje z nav.čr. in jesensko vilovino	11	9,84	0,6
	Skupaj	10,80	1.655,64	100,0

Močno prevladujejo rastišča kisloljubnih gradnovih bukovij, ostale gozdne združbe so prisotne lokalno. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 7,15 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 127 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 9,12 m³/ha.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda:

Sestoji tega RGR zavzemajo osrednji in severni del Brkinov ter tvorijo večje gozdne komplekse. Bukev, kot glavna gradnica sestojev (57 %), je pretežno panjevskega nastanka. Po deležu v lesni zalogi sledijo drugi trdi listavci (13 %) in graden (12 %), smreka (6 %), ostale drevesne vrste pa z deležem pod 5 %. Del gozdov je bil zaradi poseka po žledu poškodovanih dreves v začetku 80. let 20. stoletja močno preredčen.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 64/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m3/ha	%
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%		
Iglavci	5,0	11,5	40,7	20,1	22,7	34,6	10,2	0,86	9,4
Listavci	12,8	29,8	29,9	17,1	10,4	304,1	89,8	8,30	90,6
Skupaj	12,0	27,9	31,0	17,4	11,7	338,7	100,0	9,16	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Razmeroma nizek delež iglavcev v tem RGR predstavljajo sestoji, ki so v različnih časovnih obdobjih nastali zaradi malopovršinskih sanacij poškodovanih bukovih sestojev. Za RGR je značilen tudi visok prirastek listavcev in razmeroma velik delež lesne zaloge listavcev v drugem in tretjem debelinskem razredu. Pri iglavcih prevladuje lesna zaloga v tretjem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst:

Preglednica 65/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m³/ha	21,3	0,0	2,0	8,4	2,8	193,8	41,0	8,2	41,9	19,3
	%	6,3	0,0	0,6	2,5	0,8	57,2	12,1	2,4	12,4	5,7
Naravno stanje	m³/ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	181,2	44,6	8,4	41,9	2,8
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	63,0	16,1	3,7	15,8	1,4

V lesni zalogi prevladujejo bukev, hrast (graden) in drugi trdi listavci. Skupaj tvorijo 82 % lesne zaloge. Gozdovi tega RGR so gledano na ocenjeno naravno stanje relativno dobro ohranjeni, največja odstopanja je pri mehkih listavcih, ki so se osnovali večinoma na nekdanjih kmetijskih površinah.

Ohranjenost gozdov:

Na veliki večini (91 %) površine prevladujejo ohranjeni gozdovi. Na dobrih 150 ha površine pa se nahajajo spremenjeni sestoji (nasadi iglavcev) v katerih se skoraj povsod že vraščajo avtohtoni listavci.

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.503,00	90,8	152,64	9,2	0,00	0,0	0,00	0,0	1.655,64	100,0

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 58/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	20,10	38,6	7,8	52,8	0,8	23,8	2,8	73,4	0,0	43,5	52,3	4,2	0,0
Drogovnjak	680,74	3,5	39,2	50,3	7,0	9,7	36,6	52,6	1,1	53,2	37,4	6,5	2,9
Debeljak	764,88					10,2	54,0	35,0	0,8	34,9	58,1	6,2	0,8
Sestoj v obnovi	181,53					46,3	38,2	15,5	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	8,39												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	1.655,64												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
Šifre za **negovanost** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Na slabi ½ površine RGR prevladujejo negovani debeljaki normalnega sklepa. Približno 60 ha manj gozdne površine zavzemajo nenegovani drogovnjaki tesnega sklepa in pomanjkljive zasnove. V primerjavi s predhodnim obdobjem nekoliko več sestojev v obnovi (10 %), ki pa so večinoma dobro negovani. Mladovje je evidentirano na 20 ha površine, vendar se ga določen del zaradi metodologije, ki ne predvideva izločanje samostojnih sestojev manjših od 0,5 ha, večinoma vključuje tudi v ostale sestoje drugih razvojnih faz. Mladovje je povečini nenegovano, večinoma pomanjkljive zasnove in normalnega sklepa.

Kakovost drevja:

Dreves odlične kakovosti nismo evidentirali. Macesen dosega zaradi boljšega čiščenja vej in večjega interesa lastnikov za kakovostne sortimente višjo kakovost kot smreka in bori. V prav dobrem kakovostnem razredu prevladuje macesen. V razredu dobre kakovosti najbolje kaže predvsem iglavcem in sicer smreki, boru ter ostalim iglavcem. Od

listavcev je bil tu najboljše ocenjen hrast graden. V zadovoljivem kakovostnem razredu je zaslediti največ bukve, plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev. V slabšem kakovostnem razredu prevladujejo drugi trdi listavci in mehki listavci.

Poškodovanost sestojev:

Poškodovanih je 5,6 % dreves. V glavnem gre za poškodbe nastale na deblu in korenčniku zaradi spravila gozdnih lesnih sortimentov. Teh škod je 88 % na vsakem dvajsetem drevesu.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA (RGR 06010)

Preglednica 66/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	16,65	3,27	19,6
Sadnja	ha	0,55	0,32	58,2
Obžetev	ha	17,78	0,82	4,6
Nega mladja	ha	80,08	1,45	1,8
Nega gošče	ha	79,47	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	13,31	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	36,70	5,49	15,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,09	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	1,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	15,00	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	1,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	3,84	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,01	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV (RGR 06010)

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 67/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m³/ha]			Prirastek [m³/ha]			Letni realiziran posek* [m³/ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	1.500,39	3,9	128,5	132,4	0,4	6,4	6,8	0,0	0,8	0,8
2004	1.607,67	21,7	180,3	202,0	0,9	7,5	8,4	0,4	2,3	2,7
2014	1.652,00	25,2	242,7	267,9	0,9	8,1	9,0	0,6	5,8	6,4
2024	1.655,64	34,6	304,1	338,7	0,9	8,3	9,2	*0,9	*8,0	*8,9

Opomba: v obdobju 2024-2033 je z oznako * naveden načrtovani oz. možni posek

Opomba: v obdobju 2004-2013 je prikazan letni realiziran posek iz SVP ($E \pm 5\% = 1,30 \text{ m}^3/\text{ha}$)

Površina RGR 06010 se je v zadnjem desetletju povečala za 3,5 ha. V enakem obdobju je lesna zaloga narasla za dobro četrtno. Prirastek iglavcev ostaja na enakem nivoju, medtem ko se je pri listavcih zvišal za 2 %. Možni posek je več kot 139 % višji od realiziranega v preteklem ureditvenem obdobju.

b) Drevesna sestava

Preglednica 68/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994-2024

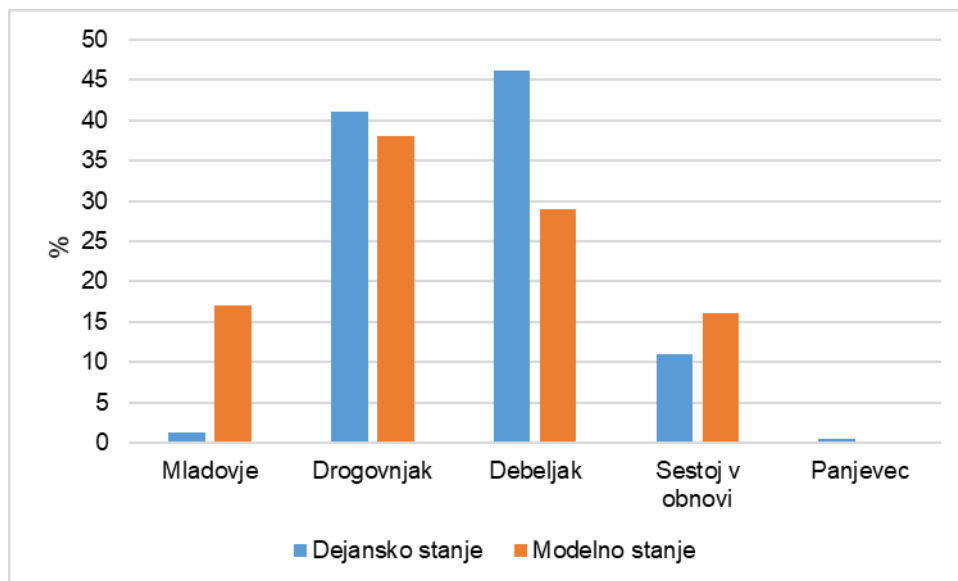
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	2	0	0	1	0	63	17	1	10	6
2004	7	0	0	3	1	54	12	1	15	7
2014	5,8	0,1	0,5	2,3	0,7	57,3	11,6	2,3	13,5	5,9
2024	6,3	0,0	0,6	2,5	0,8	57,2	12,1	2,4	12,4	5,7

v lesni zalogi se je med iglavci povečal delež smreki in macesna. Pri listavcih se je povečal relativni delež hrasta in plemenitih listavcev, zmanjšal pa delež drugih trdih listavcev in mehkih listavcev.

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 69/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 06010 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	20,10	1,2	1,2	20	17,0	284,8	15,8
Drogovnjak	680,74	41,1	41,3	45	38,0	629,4	-3,1
Debeljak	764,88	46,2	46,5	35	29,0	480,1	-17,2
Sestoj v obnovi	181,53	11,0	11,0	20	16,0	264,0	5
Panjevec	8,39	0,5					
Skupaj	1.655,64	100,0					

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Tudi v gozdovih tega RGR model nakazuje precejšnje neravnovesje razvojnih faz. V gozdovih je po modelu bistveno preveč debeljakov (+ 17 %) medtem ko so drogovnjaki precej bolj skladni z modelnim stanjem (+ 3 %). V največjem primanjkljaju so mladovja (- 15 %) in deloma sestoji v obnovi (- 5 %). Z ukrepi v prihodnje bo zato potrebno s pospešenim uvajanjem sestojev v obnovo dvigniti delež pomlajencev in posledično mladovij. V RGR so na 8 hektarjih prisotni tudi panjevci, ki jih model ne upošteva.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 10664)

a) Gozdnogojitveni cilji

Skupinsko raznodobni in mešani sestoji bukve 59 %, gradna 11 %, drugih trdih listavcev 12 %, plemenitih listavcev 3 % ter smreke 7 % s skupinami rdečega bora, zelenega bora in macesna (2 %).

- Ciljna lesna zaloga: 340 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 500 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov:

bukev	A1 (5 %), A2 in B (15 %),
graden	A1 (2 %), B (10 %),
iglavci	B (10 %), C (20 %).
- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	4 %,
drogovnjak	33 %,
debeljak	40 %,
sestoj v obnovi	23 %,

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Povprečna proizvodna doba je 100 let (pri hrastu 100-120 let, pri bukvi 80-110 let), povprečna pomladitvena doba 15 let (20 let pri bukvi in 5 let pri hrastih in plemenitih listavcih).
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo. Pri obnovi gozda upoštevamo semenska leta ciljne drevesne vrste.
- Zaradi primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvajati v obnovo.
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist hrasta, bukve in plemenitih listavcev. Pospešuje se osebke semenskega nastanka.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti (15-20 % na LZ), vendar s še eno ponovitvijo v razvojni fazi drogovnjaka. V drogovnjakih z normalnim sklepom in slabšo zasnovo pa naj bodo redčenja večje jakosti (23-27 % na LZ) in brez ponovitve. Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 25 % na LZ naj bi se izvedla na 93 % površine drogovnjakov (704 ha), na 4 % površine (30 ha) brez ukrepanja, 3 % drogovnjakov pa je potrebno uvesti v obnovo (23 ha). Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev. Pri negi drogovnjakov se še vedno pospešuje pestrost drevesnih vrst v korist bukve, hrasta in plemenitih listavcev.
- V razvojni fazi drogovnjaka in debeljaka je potrebno za doseganje višje kakovosti ohranjati normalen sklep, da ne izzovemo rasti adventivnih poganjkov.
- V drogovnjakih s pomanjkljivo zasnovo in drogovnjakih panjevskega nastanka izvajamo redčenja enkrat, vendar z večjo jakostjo, ki so usmerjena večinoma v zagotavljanje stojnosti sestojev.
- Sestoje starejših drogovnjakov in mlajših debeljakov s slabimi sestojnimi zasnovami uvajamo predčasno v obnovo. Še posebej je nujno pričeti z obnovo ob že prisotnem mladju.
- V debeljakih s tesnim sklepom je potrebno redčenje (15-20 % na LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja. Redčenja s povprečno jakostjo 15 % na LZ je tako predvideno na 53 % površine (413 ha), v obnovo pa je predvideno uvesti debeljake na 38 % površine (296 ha). Na 9 % površine debeljakov (70 ha) brez ukrepanja.
- Začetno uvajanje debeljakov v obnovo mora biti šibko (25 % LZ) zaradi nevarnosti pomladitve z robinijo, mehкими listavci in grmovnicami. Ko je prisoten bukov pomladek, je potrebno pospešeno nadaljevati z obnovo oziroma širiti pomladitvena jedra.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih pa naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (45-55 % na LZ). Zaključek obnove je predviden na 38 % površine (36 ha), na 46 % površine (44 ha) pa je predvidena pospešena obnova. Brez ukrepanja na 16 % (15 ha). V povprečju obnovo hrastovih sestojev zaključimo v 10 letih, v bukovih sestojih pa v 20 letih.
- V drogovnjakih in debeljakih je potrebno zaradi sanitarnih razlogov pospešeno zmanjševati delež iglavcev v lesni zalogi.
- V gozdovih na strmih pobočjih, kjer je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjena na prvi stopnji, je potrebno gospodarjenje prilagoditi talnim razmeram. Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 70/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 06010

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	10,2	89,8	100,0
- ciljno %	9,7	90,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	34,6	304,1	338,7
- ciljna (m3/ha)	33	307	340
Prirastek (m3/ha)	0,86	8,30	9,16
Možni posek (m3/ha)	9,3	79,6	89,0
Možni posek (m3/ha/leto)	0,94	7,97	8,90
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	27,0	26,2	26,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	108,7	96,0	97,2
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 147.414 m³, kar predstavlja intenziteto 26,3 % glede na lesno zalogo in 97,1 % glede na prirastek. Visoka intenziteta možnega poseka je posledica porušenega ravnovesja razvojnih faz in dosežene relativno visoke lesne zaloge.

Preglednica 71/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 06010

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	9.666	5.537	0	23	0	250	15.476	27,0	108,5
	%	62,5	35,8	0,0	0,1	0,0	1,6	100,0		
Listavci	m3	71.807	58.430	4	397	0	1.300	131.938	26,2	96,0
	%	54,4	44,3	0,0	0,3	0,0	1,0	100,0		
Skupaj	m3	81.473	63.967	4	420	0	1.550	147.414	26,3	97,1
	%	55,2	43,4	0,0	0,3	0,0	1,1	100,0		

Več kot ½ možnega poseka za naslednje ureditveno obdobje predstavljajo redčenja, 43 % pa pomladitveni posek, ostale vrste poseka so predvidene v minimalnem obsegu, čeprav je po do sedanjih izkušnjah pričakovati okrog 2 % sanitarnega poseka.

Preglednica 72/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 10664

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	52,33	52,66
Priprava tal	ha	2,68	2,68
Sadnja	ha	0,12	0,12
Obžetev	ha	11,85	15,97
Nega mladja	ha	45,43	55,73
Nega gošče	ha	71,74	80,06
Nega letvenjaka	ha	14,15	15,53
Nega ml. Drogovnjaka	ha	14,17	14,17
Vzdrževanje grmišč	ha	0,03	0,09
Vzdrževanje travinj	ha	0,10	1,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	13,75

9.2.3. Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi pionirskih listavcev na silikatih (06016)

Gozdovi podgorska bukovja na silikatnih kamninah-pionirski gozdovi obsegajo 1022,32 ha. Večji del gozdov (90,4 %) je v zasebni lasti. Ostalih 5,5 % oz. 4,1 % pa je državnih gozdovih oz. lasti lokalnih skupnosti.

Nastali so večinoma z zaraščanjem opuščenih kmetijskih zemljišč (strmi pašniki, ekstenzivni sadovnjaki). Drevesna sestava teh gozdov je zelo pestra. Glavna graditeljica sestojev na vlažnejših in hladnejših legah je črna jelša. Toplejša in sušna pobočja pa poraščajo breza, trepetlika, cer in kostanj. V bujni grmovni in zeliščni plasti prevladuje robida. V sedemdesetih letih 20. stoletja so se v teh gozdovih izvajale premene s sadnjo iglavcev, kasneje tudi plemenitih listavcev.

Slika 3: Gozdovi RGR 06016 (odsek 07107B).

Pričakujemo, da se bo s postopnim zmanjševanjem zaraščanja kmetijskih površin zmanjševala tudi površina tega RGR. S primernim gospodarjenjem in naravno sukcesijo bodo pionirski sestoji prešli v bukove ali hrastove gozdove.

STANJE GOZDOV (RGR 06016)

a) Rastišče

b) Preglednica 73/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
52101	Nižinsko črnojelševje	8	5,46	0,5
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	86,28	8,4
56504	Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba	1	2,83	0,3
73101	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	421,29	41,3
73102	Kisloljubno gradnovno bukovje z navadnim črnilcem	11	406,75	39,8
73103	Kisloljubno gradnovno bukovje z vijugasto masnico	11	57,26	5,6
73104	Kisloljubno gradnovno bukovje z nav.čr. in vijugasto masnico	11	5,16	0,5
73105	Kisloljubno gradnovno bukovje z jesensko vilovino	11	15,57	1,5
73106	Kisloljubno gradnovno bukovje z nav.čr. in jesensko vilovino	11	21,72	2,1
	Skupaj	10,80	1.022,32	100,0

V RGR prevladujeta dve gozdni združbi: tipična oblika kisloljubnega gradnovnega bukovja (41 %) in kisloljubno gradnovno bukovje z navadnim črnilcem (40 %). Združba primorskega belogabrovja in gradnovja - tipična oblika zavzema slabo desetino gozdnih površin (8 %). Z deležem nad 5 % je zastopano kisloljubno gradnovno bukovje z vijugasto masnico. Delež ostalih gozdnih združb je zanemarljiv. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 7,14 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 104 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 7,42 m³/ha.

c) Stanje sestojev

V RGR so uvrščeni raznomerni sestoji pretežno pionirskih listavcev, ki so nastali z zaraščanjem opuščenih kmetijskih površin na boljših rastiščih. Največ površin je v bližini naselij, glavna gradnika sestojev pa sta črna jelša (18 %) in graden (16 %) s primesjo cera (9 %) in češnje (8 %). Zaradi močno prisotne robide in grmovnih vrst so ti sestoji v vegetacijskem obdobju domala neprehodni. Sušnejše lege in grebene poraščajo breza (4 %), trepetlika (3 %), kostanj in robinija (4 %), vlažnejše lege pa bukev (6 %), gorski javor in beli gaber (5 %).

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 74/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%	m3/ha	%
Iglavci	44,7	10,8	16,0	10,5	18,0	32,8	14,7	1,29	17,3
Listavci	18,6	28,7	28,4	12,2	12,1	190,2	85,3	6,13	82,7
Skupaj	22,5	26,0	26,6	12,0	12,9	223,0	100,0	7,42	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Največji delež v debelinski strukturi lesne zaloge iglavcev predstavlja prvi debelinski razred. Večinoma gre za nasade neavtohtonih vrst, deloma pa za sestoe nastale z zaraščanjem.

Iglavci gradijo približno šestino lesne zaloge in izkazujejo relativno nižji prirastek. Listavci prevladujejo v drugem in tretjem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo drugi trdi listavci z več kot 25 %. Sledijo jim mehki listavci s 23,5 %. Sledi skupina plemenitih listavcev s 16 % in hrast graden s 13 %. Znatno delež pripada še smreki (8 %) in bukvi (6 %). Ostale drevesne vrste so zastopane s pod 3 % deležem.

Preglednica 75/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	18,6	0,1	5,0	2,6	6,6	14,3	29,7	35,8	57,8	52,5
	%	8,3	0,0	2,2	1,2	2,9	6,4	13,3	16,1	26,1	23,5
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	163,1	40,5	7,9	38,2	2,5
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	59,0	17,1	5,1	17,3	1,3

Gozdovi tega RGR so glede na ocenjeno naravno stanje precej spremenjeni, saj močno primanjkuje bukve kot osnovne graditeljice potencialno naravnih sestojev ter deloma hrasta. Vseh ostalih drevesnih vrst je preveč v primerjavi z naravnim stanjem.

Ohranjenost gozdov:

Delež spremenjenih gozdov znaša približno dve tretjine vseh gozdov. V skupino močno spremenjenih gozdov spada dobrih 45 ha oz. dobre 4 % gozdov. Razlog za tako velik delež spremenjenih gozdov je zaradi velikega deleža neavtohtonih in redko prisotnih avtohtonih drevesnih vrst. Tretjina gozdov tega RGR je ohranjena.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	12,40	4,4	11,0	50,0	34,6	0,3	11,4	86,7	1,6	56,1	26,9	10,7	6,3
Drogovnjak	729,68	2,9	21,7	72,0	3,4	1,0	9,9	88,8	0,3	43,9	44,1	8,5	3,5
Debeljak	206,69					3,7	31,0	65,3	0,0	21,8	66,3	10,8	1,1
Sestoj v obnovi	47,95					28,9	53,1	18,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	25,60												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	1.022,32												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: **1** – bogata, **2** – dobra, **3** – pomanjkljiva, **4** – slaba,
Šifre **negovanosti** so: **1** – negovan, **2** – pomanjkljivo negovan, **3** – nenegovan, **4** – ogrožen sestoj,
Šifre za **sklep** so: **1** – tesen, **2** – normalen, **3** – rahel, **4** – vrzelast do pretrgan.

Med razvojnimi fazami z dobrimi 70 % prevladujejo nenegovani drogovnjaki pomanjkljive zasnove in tesnega sklepa. Debeljaki se pojavljajo na dobrih 200 ha gozda. So nenegovani in normalnega sklepa. Slaba tretjina sestojev v obnovi je dobro negovanih, preostale dve tretjine pa bodo morale biti v prihodnjem desetletnem obdobju deležne večje gojitvene pozornosti. Mladovje se pojavlja na 12 ha. Je povečini nenegovano, pomanjkljive zasnove in tesnega sklepa. Panjevski sestoji se pojavljajo na 25 ha.

Kakovost drevja:

Dreves odlične kakovosti nismo evidentirali. V prav dobrem kakovostnem razredu zaseldimo le 2 % drugih trdih listavcev. V dobrem kakovostnem razredu najbolj kaže smreki (55 %) in ostalim iglavcem (46 %). V zadovoljivem kakovostnem razredu prevladuje z dobrimi 60 % bukev in hrast graden. S približno 50 % deležem pa so zastopani: bori, ostali iglavci, plemeniti listavci in drugi trdi listavci. V najslabšem kakovostnem razredu prevladujejo s skoraj 40 % plemeniti listavci. Z deležem okrog 25 % zasledimo še bore, druge trde listavce in mehke listavce.

Poškodovanost sestojev:

Delež poškodovanih dreves je relativno visok (8,0 %). Dve tretjine dreves ima ugotovljene poškodbe debla in koreninika. Slaba petina dreves ima ugotovljene poškodbe vej in dobra desetina dreves ima ugotovljeno osutost. Najpogostejša poškodba je torej pri deblu in koreniniku, katera se tudi najpogosteje pojavi pri vsakem 13 drevesu.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA (RGR 06016)

Preglednica 77/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	19,14	0,60	3,1
Priprava tal	ha	2,81	0,20	7,1
Sadnja	ha	3,41	0,20	5,9
Obžetev	ha	9,49	0,25	2,6
Nega mladja	ha	24,60	0,31	1,3
Nega gošče	ha	25,78	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	6,89	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	26,91	0,60	2,2
Vzdrževanje grmišč	ha	0,15	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	15,10	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	2,40	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,13	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV (RGR 06016)

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 78/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m³/ha]			Prirastek [m³/ha/leto]			Letni realiziran posek* [m³/ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	867,57	4,0	69,3	73,3	0,4	3,2	3,6	0,0	0,2	0,2
2004	917,12	17,6	126,8	144,5	0,6	4,4	5,1	0,0	0,9	0,9
2014	1.003,27	22,3	181,0	203,3	0,8	6,7	7,5	0,6	4,5	5,2
2024	1.022,32	32,8	190,2	223,0	1,29	6,13	7,42	*0,96	*4,71	*5,67

Opomba: v obdobju 2024-2033 je z oznako * naveden načrtovani oz. možni posek

Opomba: v obdobju 2004-2013 je prikazan letni realiziran posek iz SVP ($E \pm 5\% = 0,88 \text{ m}^3/\text{ha}$)

Površina RGR se je v zadnjem desetletju povečala za 19,05 ha zaradi zaraščanja opuščeni kmetijskih površin s črno jelšo in prilagajanja odsečnih mej dejanskemu stanju. Povečala se je tudi lesna zaloga (za 20 m³/ha), predvsem na račun listavcev. Prirastek je rahlo padel. Načrtovani možni posek je višji za 10 % od realiziranega poseka v prejšnjem ureditvenem obdobju.

b) Drevesna sestava

Preglednica 79/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994 -2024

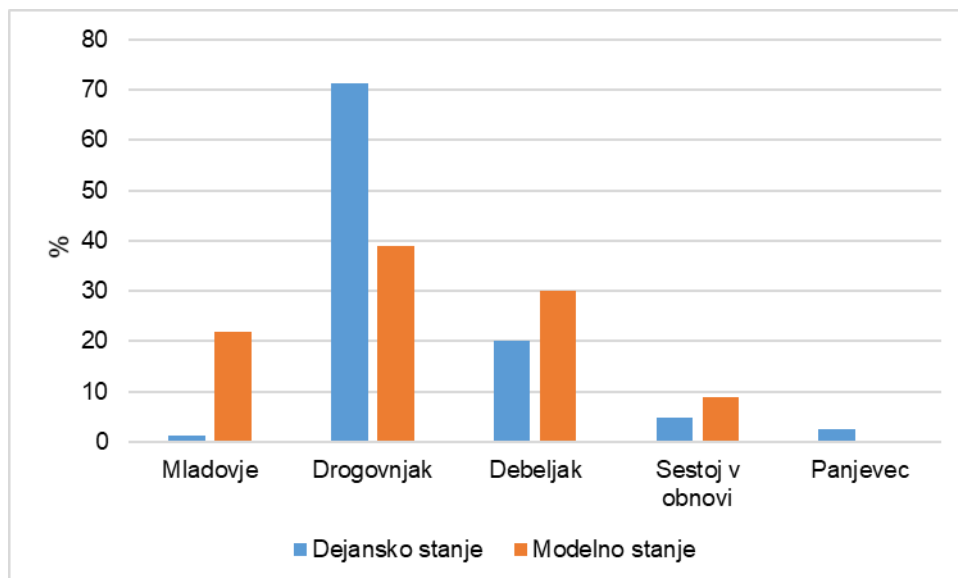
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1994	3	0	2	1	0	3	9	9	18	55
2004	6	0	3	1	1	10	16	7	20	36
2014	5,9	0,0	2,1	1,0	2,0	5,7	17,0	15,2	23,8	27,3
2024	8,3	0,0	2,2	1,2	2,9	6,4	13,3	16,1	26,1	23,5

V pogledu drevesne sestave so se največje spremembe odvile pri smreki, katere delež se približuje 10 %, na drugi strani pa je najbolj upadel delež hrastu gradnu za 4 %. Narašča tudi delež skupine drugih trdih listavcev, ki že presega četrtnski delež. Slabo drugo polovico predstavlja skupina mehkih listavcev, katere delež se je v priemerju s predhodnim obdobjem zmanjšal. Delež plemenitih listavcev in bukke je narasel za približno 1 %. Pri vseh ostalih iglavcih razen smreki, se je delež glede na predhodno ureditveno obdobje ohranil.

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 80/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	12,4	1,2	1,2	25	22	227,33	20,8
Drogovnjak	729,68	71,4	73,3	45	39	398,56	-32,4
Debeljak	206,69	20,2	20,7	35	30	306,97	9,8
Sestoj v obnovi	47,95	4,7	4,8	10	9	91,82	4,3
Panjevec	25,6	2,5					
Skupaj	1.022,32	100					

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Glede na model je v gozdovih RGR bistveno preveč drogovnjakov (+ 32 %), vseh ostalih razvojnih faz pa primanjkuje: mladovij (- 21 %), debeljakov (- 10 %) in sestojev v obnovi (- 4 %). V RGR so na 25 ha prisotni tudi panjeveci, ki pa jih model ne upošteva.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 06016)

a) Gozdnogojitveni cilj

Sestojno raznodoben in skupinsko mešan gozd mehkih listavcev 25 %, trdih listavcev 22 %, buke 8 %, plemenitih listavcev 17 %, gradna 18 %, s skupinsko primesjo smreke 7 %, borov 1 % in macesna 1 %.

- Ciljna lesna zaloga: 250 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 400 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov:

graden, pl. list.	A1 (5 %), B (10 %), C (15 %),
bukov	A1 (2 %), A2 in B (10 %),
črna jelša	B (10 %), C (20 %),
dr. trdi listavci	drva, piloti,
iglavci	B (10 %), C (20 %).
- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	16 %,
drogovnjak	40 %,
debeljak	32 %,
sestoj v obnovi	10 %,

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 20 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Povprečna proizvodna doba je 80 let, ki je pri mehkih listavcih (črna jelša) 55-65 let, plemenitih listavcih 70-120 let, hrastih 100-120 let, bukvi 80-110 let. Pomladitvena doba 5-15 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo. Ob slabši nasemenitvi in razvoju mladja iz semena vključimo tudi panjevsko obnovo ali obnovo s sadnjo plemenitih listavcev (veliki jesen, javor, češnja).
- Osnovna usmeritev pri določitvi in izvajanju ukrepov je postopna premena (posredna in neposredna) v rastišču primernejše oblike gozda. Prednost ima posredna premena, kar pomeni, da v sestojih vseh razvojnih faz v največji meri izkoristimo dano zasnovo in drevesno sestavo ciljnih drevesnih vrst ter jo negujemo in krepimo.
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist hrasta, bukke in plemenitih listavcev. Kjer se pojavlja bujna zeliščna plast izvajamo obžetev.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in večjim deležem ciljnih drevesnih vrst naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti (15-20 % na LZ), vendar s še eno ponovitvijo v razvojni fazi drogovnjaka. V preostalih drogovnjakih pa naj bodo redčenja enkratna in večje jakosti (25-35 % na LZ). V drogovnjakih iglavcev izvajati redčenja večje jakosti. Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev. Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 21 % na LZ naj bi se izvedla na 90 % površine drogovnjakov (610 ha), na 4 % površine (27 ha) brez ukrepanja, 6 % drogovnjakov pa je potrebno uvesti v obnovo (41 ha).
- V kvalitetnejših sestojih črne jelše izvajamo redčenja, v preostalih pa črno jelšo ob kulminaciji povprečnega vrednostnega prirastka uvajamo predčasno v obnovo, pri kateri v sestoju zaradi semenjenja sproščamo osebkke ciljnih drevesnih vrst.
- V debeljakih s tesnim sklepom in ciljnimi drevesnimi vrstami je potrebno redčenje (10-20 % na LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja. Redčenja so predvidena na 50 % površine (92 ha), brez ukrepanja na 4 % površine (7 ha), v obnovo pa je predvideno uvesti debeljake na 46 % površine (84 ha) z jakostjo 50 % na LZ.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (65-75 % na LZ). Zaključek obnove je predviden na 52 % površine (13 ha), na 20 % površine (5 ha) je predvidena pospešena obnova. Na 28 % površine (7 ha) brez ukrepanja. Obnovo hrastovih sestojev in sestojev plemenitih listavcev zaključimo v 10 letih, v bukovih sestojih ali na bolj vlažnih bukovih rastiščih pa v 20 letih.
- V sestojih v obnovi, kjer se pomlajuje bukev, nadaljujemo z obnovo bolj zadržano, v preostalih sestojih, pa naj obnova poteka hitreje in naj se zaključi v 10 letih.
- V drogovnjakih in debeljakih je potrebno zaradi sanitarnih razlogov pospešeno zmanjševati delež iglavcev v lesni zalogi.
- Upoštevati pa je potrebno vse usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozdov.

c) Ukrepi

d) Preglednica 81/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	14,7	85,3	100,0
- ciljno %	12,2	87,8	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	32,8	190,2	223,0
- ciljna (m3/ha)	30,0	220	250
Prirastek (m3/ha)	1,29	6,13	7,42
Možni posek (m3/ha)	9,6	47,0	56,6
Možni posek (m3/ha/leto)	0,96	4,71	5,67
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	29,3	24,7	25,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	74,6	76,8	76,4
Izravnalna doba (let)	20,0	20,0	20,0

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 57939 m³, kar predstavlja intenziteto 25,4 % glede na lesno zalogo in 76,4 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka je predvidena pri iglavcih.

Preglednica 82/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	6.301	3.476	0	0	0	57	9.834	29,3	74,8
	%	64,1	35,3	0,0	0,0	0,0	0,6	100,0		
Listavci	m3	33.552	12.893	0	1.297	9	354	48.105	24,7	76,8
	%	69,8	26,8	0,0	2,7	0,0	0,7	100,0		
Skupaj	m3	39.853	16.369	0	1.297	9	411	57.939	25,4	76,4
	%	68,8	28,3	0,0	2,2	0,0	0,7	100,0		

Redčenja v naslednjem ureditvenem obdobju predstavljajo skoraj 70 % možnega poseka. Slaba 1/3 možnega poseka je načrtovana za pomladitveni posek, 2 % posek na panj. Čeprav je bil v gozdni inventuri predviden posek oslabelega drevja in sanitarni posek, bo - zlasti slednji po dosedanjih izkušnjah, dosegel višjo vrednost.

Preglednica 83/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	25,81	25,81
Obžetev	ha	10,09	10,49
Nega mladja	ha	20,12	20,83
Nega gošče	ha	17,86	18,48
Nega letvenjaka	ha	7,15	9,51
Nega ml. Drogovnjaka	ha	16,39	16,39
Zaščita z ograjo	m	300,00	300,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,05	0,15
Vzdrževanje travinj	ha	1,51	15,10

Gojitvena dela so usmerjena v premeno (posredno in tudi s sadnjo) ter v izboljšanje zasnove in negovanosti sestojev z nego. Obseg gojitvenih del je na nivoju prejšnjega ureditvenega obdobja. Za ohranitev prehranske kapacitete za divjad je predvideno vzdrževanje travinj.

9.2.4. Rastiščnogojitveni razred: Toploljubna hrastovja na karbonatih (12043)

Gozdovi rastiščnogojitvenega razreda toplotljubnih hrastovij na karbonatih predstavljajo slabo desetino vseh gozdov GGE (578,91 ha). Večji del (96,4 %) gozdov je v zasebni lasti, 2,5 % sta v državni lasti, 1,1 ha pa v lasti lokalnih skupnosti.

Gozdovi tega RGR se fragmentirano pojavljajo na južnem, zahodnem in severnem delu GGE na apneni matični podlagi. Poraščajo boljša, srednje globoka do globoka tla, zaravnice pobočij in vrtače.

Po drevesni sestavi so ti gozdovi relativno ohranjeni. Prevladujejo panjevske sestoji cera s posamično primesjo gradna in puhavca z močno podrastjo črnega, belega gabra ter malega jesena. Ti gozdovi so bili v preteklosti prekomerno sekani, izvajale so se intenzivne panjevske sečnje. To so tudi nekdanji steljniki in listniki. Posamično in skupinsko je listavcem primešan črni bor, ki je z naravno nasemenitvijo osvojil opuščene travnike in pašnike.

Tem sestojem sušni stres v zadnjem obdobju pospešeno zmanjšuje vitalnost, zato so vse bolj podvrženi epifitocijam in gradacijam patogenih organizmov.

Slika 4: Gozdovi RGR 12043 (odsek 07004A).

STANJE GOZDOV (RGR 12043)

a) Rastišče

Preglednica 84/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
52101	Nižinsko črnojeleševje	8	3,17	0,5
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	33,52	5,8
54402	Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških dolin	9	31,44	5,4
56402	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino in črnim gabrom	3	39,56	6,8
56504	Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba	1	332,11	57,5
59301	Primorsko bukovje	5	114,54	19,8
73104	Kisloljubno gradnovo bukovje z nav.čr. in vijugasto masnico	11	2,94	0,5
73105	Kisloljubno gradnovo bukovje z jesensko vilovino	11	11,09	1,9
73106	Kisloljubno gradnovo bukovje z nav.čr. in jesensko vilovino	11	10,54	1,8
	Skupaj	3,290	578,91	100,0

V RGR prevladuje drugotna združba primorskega hrastovja in črnogabrovja. Zavzema dobrih 57 % površine. Tipična oblika primorskega bukovja se pojavlja na petini površin. Z deležem nad 5 % so zastopane še tri združbe: Primorsko belogabrovje in gradnovje, Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških dolin in Primorsko gradnovje z jesensko vilovino in črnim gabrom. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 3,45 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 121 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 4,84 m³/ha.

b) Stanje sestojev

Glavna gradnika teh gozdov sta cer in graden (50 %), ki sta pretežno panjevskega nastanka. Nasadi smreke in samosevni sestoji črnega bora gradijo slabih 15 % lesne zaloge. Delež bukve je 7 % in skupaj s plemenitimi listavci tvori že desetino vseh drevesnih vrst.

Zgradba gozda:

Prevladujejo večinoma nenegovani, skupinsko raznodobni sestoji cera in gradna s skupinsko in šopasto primesjo črnega bora, črnega gabra, bukve in drugih trdih listavcev.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 85/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	4,1	17,6	34,8	22,5	21,0	25,1	15,2	0,49	10,1
Listavci	23,8	38,0	19,5	9,4	9,3	139,7	84,8	4,35	89,9
Skupaj	20,8	35,0	21,8	11,4	11,0	164,8	100,0	4,84	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Povprečna lesna zaloga znaša 165 m³/ha, ugotovljeni povprečni letni prirastek pa 4,84 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo listavci. Njihova lesna zaloga je skoncentrirana v prvih

treh debelinskih razredih, saj gre za mlajše hrastove gozdove panjevskega nastanka. Nizek delež iglavcev v prvem debelinskem razredu nakazuje njihovo odraščanje in postopno umikanje, saj je glavnina iglavcev v tretji debelinski stopnji potem pa ji sledijo še četrta in peta debelinska stopnja.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo drugi trdi listavci (cer, beli in črni gaber), ki predstavljajo skupaj dve tretjini vse lesne zaloge. Z dobrim 10 % deležem sledijo bori. Tretje mesto s 8 % zaseda hrst, kateremu z 1 % manj sledi bukev. Plemeniti listavci in smreka tvorijo še dodatnih 5 % lesne zaloge. Ostale skupine drevesnih vrst predstavljajo zanemarljiv delež lesne zaloge RGR.

Preglednica 86/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	3,5	0,0	20,4	1,3	0,0	10,8	12,6	6,1	108,5	1,7
	%	2,1	0,0	12,4	0,8	0,0	6,5	7,7	3,7	65,7	1,1
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,4	3,6	3,0	35,7	0,0
	%	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	18,7	12,4	7,6	60,7	0,4

Gozdovi tega RGR so relativno dobro ohranjeni. Glede na ocenjeno naravno stanje je v gozdovih prisotnih preveč iglavcev – predvsem borov in drugih trdih listavcev, primanjkuje pa hrastov in bukve.

Ohranjenost gozdov:

Slabi ⅔ gozdov tega RGR je ohranjenih. Ostalo ⅓ spremenjenih gozdov predstavljajo sestoji črnega bora in smreke, pri katerih smo močno spremenjene določili na dobrih 6 % površine.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 87/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,06	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Drogošnjak	342,08	0,2	32,1	62,0	5,7	2,3	26,5	71,1	0,1	24,5	61,8	13,0	0,7
Debeljak	119,44					8,4	33,0	58,6	0,0	22,3	58,0	14,0	5,7
Sestoj v obnovi	36,33					48,2	49,3	2,5	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	80,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	578,91												

Opomba: Šifre za zasnovo so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
Šifre negovanosti so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
Šifre za sklep so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Na pretežnem delu (59 %) prevladujejo nenegovani drogošnjaki pomanjkljive zasnove in normalnega sklepa. S 20 % deležem jim sledijo nenegovani debeljaki normalnega sklepa. Polovica sestojev v obnovi je pomanjkljivo negovanih, ostala polovica dobro negovanih. Pojavljajo se na 2 % površine RGR. Mladovje se pojavlja na skromnen 1 ha. Je po večini nenegovano, slabe zasnove in tesnega sklepa. Sestoji panjevca se pojavljajo na 80 ha.

Kakovost drevja:

Dreves odlične kakovosti nismo evidentirali. Iglavci so v primerjavi z listavci boljše kakovosti, pri čemer še posebej izstopa smreka, ki edina zastopa prav dobri kakovostni razred s 67 %. V dobrem kakovostnem razredu prevladuje s 75 % hrast in mehki listavci, s 70 % jim sledi bukev ter bori z dobrimi 60 %. V zadovoljivem kakovostnem razredu prevladujejo plemeniti in drugi trdi listavci s po 50 %. S 25 % deležem so zastopani še bor, bukev in mehki listavci. V najslabšem kakovostnem razredu prevladujejo plemeniti listavci s 50 %.

Poškodovanost sestojev:

Delež poškodovanih dreves je relativno visok (9,1 %). Dobrih 40 % poškodovanih dreves ima ugotovljeno osutost. 40 % dreves ima evidentirane poškodbe debla in korenčnika. Slaba petina dreves pa ima ugotovljene poškodbe vej. Poškodbe se pojavljajo na skoraj vsakem desetem drevesu.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA (RGR 12043)

Preglednica 88/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	6,02	0,40	6,6
Priprava tal	ha	0,86	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,86	0,10	11,6
Obžetev	ha	10,92	0,22	2,0
Nega mladja	ha	11,93	0,00	0,0
Nega gošče	ha	10,05	0,18	1,8
Nega letvenjaka	ha	4,54	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	18,71	6,65	35,5
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	44,70	21,35	47,8
Zaščita z ograjo	m	1.200,00	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.200,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	3,00	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	86,00	0,00	0,0

Gojitvena dela so bila načrtovana v zelo nizkem obsegu in razen priprave tal in setve semena jo je bilo izvedeno zelo malo. Glede na slabo stanje gozdov v tem RGR (večinoma gozdovi panjevskega izvora ter relativno velika poškodovanost dreves) in porušeno razmerje razvojnih faz bi morala izvedba biti večja. Vzrok je v neustrezni drobnoposestni strukturi zasebnega lastništva in tradicionalnemu panjevskemu načinu gospodarjenja, kjer vlaganja niso potrebna in jih lastniki ne bodo izvajali tudi ob spremenjenem načinu sečnje. Med nenačrtovanimi ukrepi izstopa varstvo pred požari, predvsem gradnja protipožarnih presek, ki je posledica sanacij obsežnih pogorišč na območjih s pogostim pojavljanjem požarov.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV (RGR 12043)

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 89/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha/leto]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	544,49	9,9	79,9	89,8	0,7	3,2	3,9	0,1	0,3	0,4
2004	569,79	40,6	83,6	124,2	1,0	2,3	3,3	0,2	1,9	2,1
2014	552,65	24,3	127,7	152,1	0,3	3,8	4,2	0,7	2,7	3,4
2024	578,91	25,1	139,7	164,9	0,49	4,35	4,83	*0,6	*3,2	*3,8

Opomba: v obdobju 2014-2023 je z oznako * naveden načrtovani oz. možni posek

Opomba: v obdobju 2004-2013 je prikazan letni realiziran posek iz SVP ($E \pm 5\% = 1,76 \text{ m}^3/\text{ha}$)

Površina RGR se je v zadnjem desetletju povečala za 4,5 % (26 ha). Večji del sprememb je posledica prilagajanja odsečnih mej dejanskim rastiščnim razmeram v oddelkih 4, 5, 9 in 32. Lesna zaloga iglavcev je narasla za 3 %, njihov prirastek pa je narasel za 63 %, vendar kljub temu precej slabše priraščajo od listavcev. Zaradi pešanja njihove vitalnost se iglavcem načrtuje možni posek v 120 % njihovega prirastka. Možni posek listavcev pa znaša dobrih 70 % njihovega prirastka.

b) Drevesna sestava

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1994	1	0	10	0	0	2	4	0	82	1
2004	1	1	29	2	0	5	10	1	50	1
2014	2,6	0,0	13,0	0,5	0,0	6,0	8,9	2,2	65,5	1,3
2024	2,1	0,0	12,4	0,8	0,0	6,5	7,7	3,7	65,7	1,1

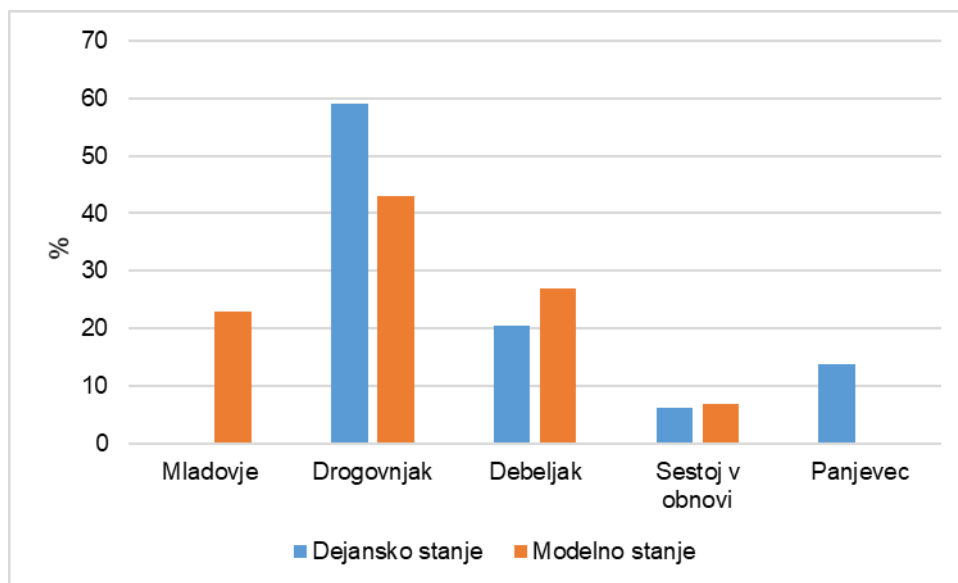
Deleži drevesnih vrst v primerjavi s podatki iz preteklih ureditvenih obdobj kažejo na razvoj gozda v smeri zmanjševanja deleža iglavcev ter povečevanja deleža bukve in plemenitih listavcev, medtem ko deleža drugih trdih listavcev in hrasta ostajata na približno enaki ravni.

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 90/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	1,06	0,2	0,2	35	23	121,9	22,8
Drogovnjak	342,08	59,1	67,4	65	43	248,89	-16,1
Debeljak	119,44	20,6	24,8	40	27	156,55	6,4
Sestoj v obnovi	36,33	6,3	7,6	10	7	40,37	0,7
Panjevec	80	13,8					
Skupaj	578,91	100					

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem razkriva, da je v gozdovih RGR glede na model preveč drogovnjakov (+ 16 %), medtem ko močno primanjkuje mladovij (- 23 %) in deloma debeljakov (- 6 %). Delež sestojev v obnovi pa je precej bolj usklajen z modelnim stanjem (pod 1 % razlike).

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 12665)**

a) Gozdnogojitveni cilji

Sestojno raznodoben in skupinsko mešan gozd drugih trdih listavcev (68 %), gradna (9 %), bukve (8 %), plemenitih listavcev (3 %) in ostalih listavcev (1 %) s skupinsko primesjo smreke (3 %) in borov (7 %).

- Ciljna lesna zaloga: 175 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 250 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov: listavci A1 (2 %), A2 in B (10 %),
iglavci B (10 %), C (20 %).
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 1 %,
drogovnjak 53 %,
debeljak 23 %,
sestoj v obnovi 11 %

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 20 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 110 let, pomladitvena doba 10 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo.
- Zaradi primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvajati v obnovo.
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist hrasta in bukve semenskega nastanka. Nego mladja se v določeni meri lahko izvaja tudi že pod zastorom.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričiti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- Vsa redčenja in pomladitvene sečnje naj bodo na ekstremno skalovitih rastiščih šibkejšje jakosti zaradi nevarnosti porušitve notranje klime sestoja in razgalitve skal.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti (10-20 % na LZ), vendar s še eno ponovitvijo v razvojni fazi drogovnjaka. V drogovnjakih s pomanjkljivo zasnovo in normalnim sklepom pa naj bodo redčenja večje jakosti (15-25 % na LZ) in brez ponovitve. Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 16 % na LZ naj bi se izvedla na 95 % površine drogovnjakov (302 ha), na preostalih 5 % površine (15 ha) brez ukrepanja. Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev.
- V razvojni fazi drogovnjaka in debeljaka je potrebno za doseganje višje kakovosti ohranjati normalen sklep, da ne izzovemo rasti adventivnih poganjkov.
- V drogovnjakih s pomanjkljivo zasnovo in drogovnjakih panjevskega nastanka izvajamo redčenja enkrat, vendar z večjo jakostjo, ki so usmerjena zgolj v zagotavljanje stojnosti sestojev.
- Sestoje starejših drogovnjakov in mlajših debeljakov s slabimi sestojnimi zasnovami uvajamo predčasno v obnovo. Še posebej je nujno pričiti z obnovo ob že prisotnem mladju.
- V debeljakih s tesnim sklepom je potrebno redčenje (10–20 % na LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja. Redčenja so predvidena na 47 % površine (78 ha), brez ukrepanja na 6 % površine (10 ha), v obnovo pa je predvideno uvajanje debeljakov na 47 % površine (78 ha) z jakostjo 25-35 % na LZ.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih pa naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (45-55 % na LZ). Zaključek obnove je predviden na 76 % površine (11 ha), na 21 % površine (3 ha) je predvidena pospešena obnova, na 3 % površine pa brez ukrepanja.
- V hrastovih debeljakih in sestojih v obnovi ustvarjati večje vrzeli za uspešno pomladitev hrastov.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 91/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	15,2	84,8	100,0
- ciljno %	13,7	86,3	100
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	25,1	139,7	164,8
- ciljna (m3/ha)	24	151	175
Prirastek (m3/ha)	0,49	4,35	4,84
Možni posek (m3/ha)	5,9	32,0	37,9
Možni posek (m3/ha/leto)	0,59	3,21	3,80
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23,6	23,0	23,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	120,8	73,7	78,5
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 21.907 m³, kar predstavlja intenziteto 23,1 % glede na lesno zalogo in 77,4 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka je predvidena pri iglavcih.

Preglednica 92/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	1.935	1.434	0	31	0	27	3.427	23,6	121,0
	%	56,5	41,8	0,0	0,9	0,0	0,8	100,0		
Listavci	m3	12.072	4.673	0	1.368	0	455	18.568	23,0	73,8
	%	64,9	25,2	0,0	7,4	0,0	2,5	100,0		
Skupaj	m3	14.007	6.107	0	1.399	0	482	21.995	23,0	78,6
	%	63,6	27,8	0,0	6,4	0,0	2,2	100,0		

Dve tretjini načrtovanega možnega poseka v RGR predstavljajo redčenja. Načrtovan pomladitveni posek predstavlja dobro četrtino možnega poseka. Zaradi vse večje količine oslabelega drevja pričakujemo porast bolezni pri iglavcih, cerih in pri črnemu gabru. Dobrih 6 % poseka predstavljajo panjevske sečnje. Pričakujemo, da bo nenačrtovani sanitarni posek v teh gozdovih znašal bistveno višji delež od trenutnih 2 %.

Preglednica 93/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	15,33	16,11
Obžetev	ha	3,39	6,24
Nega mladja	ha	10,76	11,11
Nega gošče	ha	8,32	8,67
Nega letvenjaka	ha	0,94	0,94
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,57	5,57
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	8,05	40,25
Vzdrževanje travinj	ha	0,30	3,00

9.2.5. Rastiščnogojitveni razred: Podgorska hrastovja na silikatih (06012)

Podgorska hrastovja na silikatih so najobsežnejši rastiščnogojitveni razred GGE. Obsega dobro $\frac{1}{4}$ gozdov (1740,49 ha). Večji del gozdov (92,6 %) je v zasebni lasti. 2 % gozdov sta v lasti lokalnih skupnosti, 5,4 % gozdov pa je v lasti države.

Rastišča teh gozdov so razpršena in obsegajo različne združbe, večinoma sekundarne, ki so nastale pod močnim antropogenim vplivom. Tako ti gozdovi zavzemajo prisojne in grebenske lege in posamezna vlažnejša rastišča. Zaradi različnih rastiščnih razmer je tudi stanje gozdov precej heterogeno, z nekoliko specifičnimi cilji in usmeritvami. Velik del teh gozdov so bivši steljniki, ki so bili zaradi bližine naselij in lažje dostopnosti stalno pod močnim človekovim vplivom (paša živine, košnja podrasti in steljarjenje). Izvajale so se panjevske sečnje, ker so iz teh gozdov lastniki zagotavljali lastne potrebe po drveh in tudi za pokrivanje potreb na trgu.

Slika 5: Gozdovi RGR 06012 (odsek 07040).

Danes še vedno prevladujejo srednjedobni gozdovi, veliko jih je tudi panjevskega nastanka. Glavni gradnik gozdov je graden (35 %), precejšen delež v lesni zalogi pa zavzemata še cer in bukev (14 %). Precejšen je tudi delež iglavcev (12 %), ki so večinoma prisotni v obliki nasadov.

STANJE GOZDOV (RGR 06012)

a) Rastišče

b) Preglednica 94/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
52101	Nižinsko črnojelševje	8	10,93	0,6
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	15,93	0,9
56504	Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba	1	0,24	0,0
73101	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	453,69	26,1
73102	Kisloljubno gradnovno bukovje z navadnim črnilcem	11	743,66	42,8
73103	Kisloljubno gradnovno bukovje z vijugasto masnico	11	103,43	5,9
73104	Kisloljubno gradnovno bukovje z nav.čr. in vijugasto masnico	11	287,06	16,5
73105	Kisloljubno gradnovno bukovje z jesensko vilovino	11	35,26	2,0
73106	Kisloljubno gradnovno bukovje z nav.čr. in jesensko vilovino	11	90,29	5,2
	Skupaj	11,00	1.740,49	100,0

V RGR prevladujeta kisloljubno gradnovno bukovje z navadnim črnilcem na (43 %) ter tipična oblika kisloljubnega gradnovega bukovja (26 %). Kisloljubno gradnovno bukovje z navadnim črnilcem in vijugasto masnico se razprostira na 17 % površine RGR. S 6 % oz. 5 % sta zastopani še gozdni združbi kisloljubno gradnovno bukovje z vijugasto masnico in kisloljubno gradnovno bukovje z navadnim črnilcem in jesensko vilovino. Ostale gozdne združbe se pojavljajo v zanemarljivem deležu. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 7,08 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 114 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 8,04 m³/ha.

c) Stanje sestojev

Značilno za te gozdove je, da so bili v preteklosti močno pod človekovim vplivom. Tesna navezanost in odvisnost lastnikov od gozda je vplivala na proces degradacije zaradi prekomernih vsakoletnih sečenj. Posledica tega je, da so ti gozdovi pretežno panjevskega nastanka. V teh gozdovih je bil najbolj razvit panjevski način gospodarjenja.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 95/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m3/ha	%
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%		
Iglavci	9,4	15,9	27,9	27,3	19,5	30,1	10,8	0,80	10,1
Listavci	15,1	28,2	27,7	15,1	13,9	247,6	89,2	7,08	89,9
Skupaj	14,5	27,0	27,6	16,4	14,5	277,7	100,0	7,88	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Gozdovi tega RGR-ja imajo nadpovprečno lesno zalogo in nadpovprečni prirastek. Razmeroma visok delež iglavcev predstavljajo sestoji, ki so v različnih časovnih obdobjih nastali zaradi malopovršinskih umetnih obnov z različnimi iglavci. Pri slednjih prevladuje drevje v tretjem in četrtem debelinskem razredu. Pri listavcih je glavnina dreves v drugem in tretjem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujeta graden in drugi trdi listavci, vsak s približno tretinskim deležem. Sledi jim bukev z dobrimi 14 %. Mešajo se v razmerju 6 : 2 : 2 : 1. Iglavci

sestavljajo 12 % lesne zaloge, od tega je dobra polovica smreke. Od mehkih listavcev ki tvorijo 6 % lesne zaloge, je največ črne jelše.

Preglednica 96/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	17,1	0,0	5,1	3,5	4,3	40,1	96,2	9,2	81,5	20,7
	%	6,2	0,0	1,9	1,3	1,5	14,4	34,5	3,3	29,4	7,5
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	192,3	47,4	8,9	44,4	3,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	64,0	16,1	3,3	15,2	1,5

Gozdovi tega RGR so v primerjavi z ocenjenim naravnim stanjem precej spremenjeni, saj gre v osnovi večinoma za bukova rastišča na sušnejših legah fliša. Dejansko je delež bukeve za 50 % nižji od naravnega stanja. Sprememba trenutne sestave s prevlado hrastovih gozdov in drugih trdih listavcev v smeri bukovega gozda je zelo dolgotrajen in postopen proces, predvsem zaradi relativno dobrega uspevanja in pomlajevanja hrastov na teh sušnejših rastiščih. Kratkoročno gledano štejemo te gozdove večinoma med ohranjene.

Ohranjenost gozdov:

Glede na visok delež listavcev v lesni zalogi smo te sestoje uvrščali v ohranjene gozdove (88%). Kakšna je resnična naravna zmes drevesnih vrst na teh rastiščih pa je zelo težko določiti, saj zaradi degradacijskih procesov ne poznamo ustreznega naravnega stanja. Ostalih 12 % gozdov iglavcev s podstojno vraslimi listavci smo uvrstili v spremenjene sestoje.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 97/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	13,68	20,0	26,8	26,4	26,8	2,3	2,6	78,8	16,3	48,1	34,4	3,4	14,1
Drogovnjak	1.122,10	4,2	49,3	37,9	8,6	6,4	31,5	61,5	0,6	44,3	46,4	7,7	1,6
Debeljak	499,71					4,6	32,8	61,7	0,9	30,2	62,9	4,5	2,4
Sestoj v obnovi	90,40					15,0	62,5	21,3	1,2				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	14,60												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	1.740,49												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Večinoma nenegovani drogovnjaki preraščajo $\frac{2}{3}$ površine in so dobre do pomanjkljive zasnove ter tesnega do normalnega sklepa, kar je odraz izostale ali pomanjkljive nege v preteklosti. Tudi debeljaki so v veliki meri nenegovani in povečini normalnega sklepa. V RGR predstavljajo dobro četrtno gozdne površine. Sestoj v obnovi je 90 ha in so povečini pomanjkljivo negovani. Nenegovano mladovje tesnega sklepa se pojavlja na slabih 14 ha površine.

Kakovost drevja:

Dreves odličnega kakovostnega razreda nismo evidentirali. V prav dobrem kakovostnem razredu s 17 % prevladuje macesen. V dobrem kakovostnem razredu je relativno največ smreke (88 %), s 66 % ji sledi macesen, dobro tretjino (37 %) pa zastopa hrast graden. V zadovoljivem kakovostnem razredu s 75 % prevladujejo ostali iglavci, sledi jim bukev z dobrimi 60 %. Nad 50 % delež pripada še borom, hrastu, drugim trdim listavcem in mehkim listavcem. V najslabšem kakovostnem razredu prevladujejo z dobrimi 40 % plemeniti listavci in mehki listavci.

Poškodovanost sestojev:

Poškodovanost sestojev je nekoliko nad povprečjem glede na ostale rastiščne tipe. Poškodovanih je 6,7 % dreves oz. vsako 15. drevo. Pri 70 % poškodovanih dreves je bila ugotovljena poškodovanost debla in korenika. Pri petini dreves je bila ugotovljena poškodovanost vej. Osutost krošnje, ki jo pripisujemo sušenju hrastov, črnega bora in črnega gabra je ugotovljena pri desetni poškodovanih dreves.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA (RGR 06012)

Preglednica 98/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	50,74	1,71	3,4
Priprava tal	ha	1,41	0,38	27,0
Sadnja	ha	1,87	0,48	25,7
Obžetev	ha	32,23	0,50	1,6
Nega mladja	ha	47,67	0,95	2,0
Nega gošče	ha	46,83	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	20,31	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	74,77	10,79	14,4
Vzdrževanje travinj	ha	8,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	0,84	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	2,27	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,50	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	100,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	0,75	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV (RGR 06012)

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 99/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	1.629,53	6,4	111,5	117,9	0,6	5,3	5,9	0,1	0,8	0,9
2004	1.774,37	14,5	134,0	148,5	0,7	4,8	5,5	0,0	2,9	3,0
2014	1.718,47	27,1	202,6	229,7	1,0	7,5	8,5	0,7	5,2	5,9
2024	1.740,49	30,1	247,6	277,7	0,80	7,08	7,88	0,9	5,9	6,7

Opomba: v obdobju 2024-2033 je z oznako * naveden načrtovani oz. možni posek

Opomba: v obdobju 2004-2013 je prikazan letni realiziran posek iz SVP ($E \pm 5\% = 1,31 \text{ m}^3/\text{ha}$)

Površina RGR se je v zadnjem desetletju povečala za 22,02 ha, kar je posledica prilagajanja odsečnih mej ter spreminjanja RGR-jev v odsekih. Lesna zaloga se je povečala za 20 %, prirastek pa je padel za 7 %. Načrtovani možni posek je postavljen na 115 % realiziranega letnega poseka prejšnjega ureditvenega obdobja.

b) Drevesna sestava

Preglednica 100/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994-2024

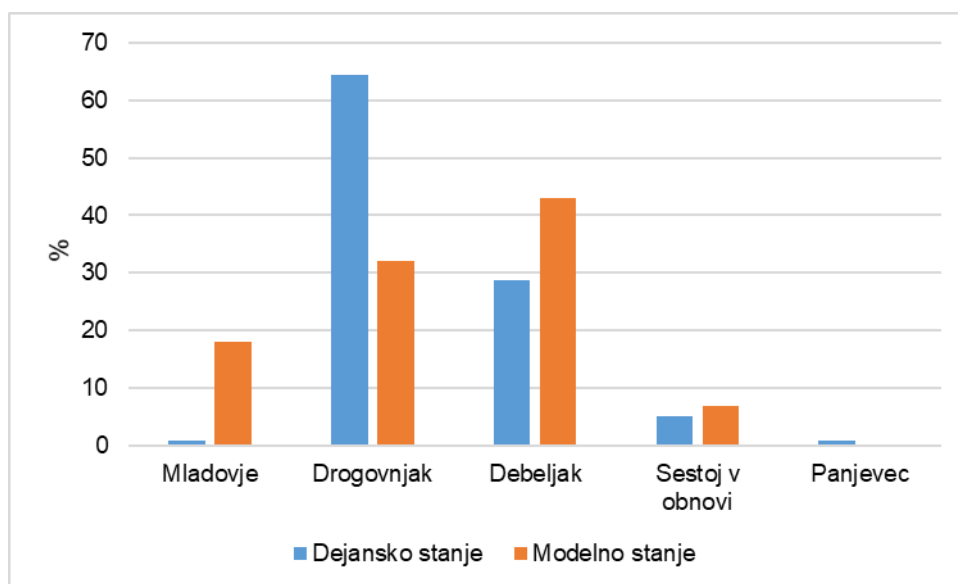
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1994	3	0	1	1	0	7	56	2	24	6
2004	6	0	1	2	1	12	40	2	24	12
2014	6,5	0,0	2,2	1,5	1,6	13,6	34,5	2,9	28,7	8,5
2024	6,2	0,0	1,9	1,3	1,5	14,4	34,5	3,3	29,4	7,5

Sestava drevesnih vrst se razvija v smeri povečevanja deleža drugih trdih listavcev, plemenitih listavcev in bukve, medtem ko delež hrastov ostaja na enakem deležu kot v predhodnem obdobju. Delež vseh iglavcev pa je pričel počasi upadati.

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 101/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 06012 in primerjava z modelnim stanjem

	Stanje			Model			
Razvojna faza	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	13,68	0,8	0,8	25	18	307,8	17,2
Drogovnjak	1.122,10	64,5	65,1	45	32	556,7	-32,5
Debeljak	499,71	28,7	28,9	60	43	748,7	14,3
Sestoj v obnovi	90,4	5,2	5,2	10	7	121,7	1,8
Panjevec	14,6	0,8					
Skupaj	1.740,49	100	100				

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem nakazuje, da je v sedanjem stanju gozdov za $\frac{1}{3}$ preveč drogovnjakov (+ 33 %). Delež sestojev v obnovi je dokaj dobro poravnan z modelom. Delež debeljakov je za 14 % prenizek. Največji manjko izkazuje mladovje, ki ga je 17% premalo od dejanskega 1 %.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 06012)

a) Gozdnogojitveni cilji

Skupinsko raznodobni in mešani sestoji gradna 37 %, cera 25 %, bukve 18 %, plemenitih listavcev 3 % in ostalih listavcev 6 % s skupinsko in posamično primesjo smreke 8 %, borov in macesna 2 %.

- Ciljna lesna zaloga: 290 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 450 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov:

bukev	A1 (2 %), A2 in B (10 %),
graden	A1 (5 %), B (10 %),
iglavci	B (10 %), C (20 %).
- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	4 %,
drogovnjak	50 %,
debeljak	33 %,
sestoj v obnovi	13 %,

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 110 let, pomladitvena doba 5 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo.
- Zaradi primanjkljaja mladovij je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljno lesno zalogo ali starost, pospešeno uvajati v obnovo.
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno pospeševati drevesno sestavo, ki je značilna za primarne gozdne združbe. Glavni gradniki naj bodo bukev, graden in cer.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev. Pospešujemo predvsem osebkem semenskega nastanka.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (25-30 % na LZ), v drogovnjakih z normalnim sklepom pa naj bodo redčenja zmerne jakosti (15-20 % na LZ). Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 21 % na LZ naj bi se izvedla na 91 % površine drogovnjakov (962 ha), na 5 % površine (53 ha) brez ukrepanja, 4 % drogovnjakov pa je potrebno uvesti v obnovo (42 ha). Redčenja v bukovih drogovnjakih naj bodo z nižjo jakostjo, vendar z eno ponovitvijo. Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev.
- V razvojni fazi drogovnjaka in debeljaka je potrebno za doseganje višje kakovosti ohranjati normalen sklep, da ne izzovemo rasti adventivnih poganjkov.
- Na najslabših delih rastišča, predvsem izpostavljenih sušnih južnih in grebenskih legah, kjer je tudi gostota in višina dreves običajno manjša, izvajati minimalno nego, ki naj bo usmerjena v zagotavljanje stojnosti. Redčenja naj bodo v krajših razmikih in z nižjo jakostjo. Zaradi nevarnosti erozije ukrepati malopovršinsko. Ohranjamo tudi osebkem panjevskega nastanka.
- V debeljakah s tesnim sklepom je potrebno redčenje (10–20 % na LZ), v ostalih debeljakah brez ukrepanja. Redčenja so predvidena na 50 % površine (273 ha), brez ukrepanja na 7 % površine (38 ha), v obnovo pa je predvideno uvajanje debeljakov na 43 % površine (235 ha) z jakostjo 50 % na LZ.
- Debeljake uvajamo v obnovo z močnejšim pomladitvenim posekom (40-60 % na LZ) in z oblikovanjem večjih pomladitvenih jeder za uspešno nasemenitev hrastov.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (45-55 % na LZ). Zaključek obnove je predviden na 39 % površine (35 ha), na 57 % površine (51 ha) je predvidena pospešena obnova, na 4 % površine (3,6 ha) pa brez ukrepanja. V sestojih s prisotnim bukovim pomladkom je potrebno bolj zadržano nadaljevati z obnovo.
- V drogovnjakih in debeljakah je potrebno zaradi sanitarnih razlogov pospešeno zmanjševati delež iglavcev v lesni zalogi.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju **6.2.2.** za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 102/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	10,8	89,2	100,0
- ciljno %	11,6	88,4	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	30,1	247,6	277,7
- ciljna (m3/ha)	34,0	257,0	290,0
Prirastek (m3/ha)	0,80	7,08	7,88
Možni posek (m3/ha)	8,5	58,7	67,3
Možni posek (m3/ha/leto)	0,86	5,88	6,73
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	28,4	23,7	24,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	107,0	83,0	85,4
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 116.666 m³, kar predstavlja intenziteto 24,2 % glede na lesno zalogo in 83,4 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka na prirastek je predvidena pri iglavcih. Pri listavcih je poudarek na akumulaciji lesne zaloge.

Preglednica 103/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	8.382	6.232	0	9	0	273	14.896	28,4	107,2
	%	56,3	41,8	0,0	0,1	0,0	1,8	100,0		
Listavci	m3	66.488	34.145	0	577	0	1.059	102.269	23,7	83,0
	%	65,0	33,4	0,0	0,6	0,0	1,0	100,0		
Skupaj	m3	74.870	40.377	0	586	0	1.332	117.165	24,2	85,5
	%	63,9	34,5	0,0	0,5	0,0	1,1	100,0		

Dobrih 60 % možnega poseka za naslednje ureditveno obdobje predstavljajo redčenja, več kot 30 % pa pomladitveni posek. Ostale vrste poseka so predvidene v minimalnem obsegu, čeprav je po do sedanjih izkušnjah pričakovati bistveno večji sanitarni posek.

Preglednica 104/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	38,99	40,99
Obžetev	ha	14,30	16,15
Nega mladja	ha	30,26	38,40
Nega gošče	ha	33,73	41,54
Nega letvenjaka	ha	15,09	16,28
Nega ml. Drogovnjaka	ha	37,10	37,10
Vzdrževanje travinj	ha	0,80	8,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	13,75

9.2.6. Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev na karbonatnih kamninah-borovi gozdovi (12051)

Borovi gozdovi na rastiščih toploljubnih listavcev na karbonatnih kamninah poraščajo 588,12 ha kar predstavlja slabo desetino gozdne površine GGE. Od tega je 88,9 % gozdov v zasebni lasti. Državnih gozdov je 10,6 %, 0,5 % pa je gozdov lokalnih skupnosti. Gozdove gradijo pretežno čisti in srednjedobni sestoji črnega bora. Prvi izmed njih so bili osnovani s pogozdovanjem goličav, ki je bila najbolj intenzivna v začetku 20. stoletja. Danes večino gozdov tega RGR predstavljajo samosevni sestoji, ki so se iz matičnih nasadov razširili na neobdelane kmetijske površine. V starejših sestojih se uspešno vraščajo avtohtoni listavci, naravno obnovo pa ponekod otežuje gosta podrast trave ojstrice, zelišč in grmovnic. V prihodnje pričakujemo zmanjševanje površine RGR, saj je velik del sestojev bodisi poškodovan po boleznih ali pred končnim posekom. Na osojnem pobočju Gole rebri nad Brezoviško dolino, v odseku 07178A, je 11 ha gozdov tega RGR uvrščenih v gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi.

Slika 6: Gozdovi RGR 12051 (odsek 07179).

Gozdovi tega RGR so požarno zelo ogroženi, zato je velik del protipožarnega varstva v GGE usmerjen vanje. Zaradi izrazitejših suš, pojava novih bolezni in požarov je vitalnost borovih sestojev v zadnjih desetletjih močno upadla, kar še pospešuje njihov prehod v gozdove toploljubnih listavcev na karbonatih.

STANJE GOZDOV (RGR 12051)

a) Rastišče

Preglednica 105/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	6,25	1,1
54402	Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških dolin	9	6,82	1,2
56402	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino in črnim gabrom	3	12,33	2,1
56504	Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba	1	483,53	82,1
59301	Primorsko bukovje	5	75,28	12,8
73101	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	3,91	0,7
	Skupaj	1,800	588,12	100,0

V RGR izrazito prevladuje drugotna združba primorskega hrastovja in črnogabrovja. Razprostira se na 82 % površine. Znatno delež predstavlja še združba tipičnega primorskega bukovja, ki se razprostira na slabih 13 % površine. Ostale gozdne združbe se pojavljajo v zanemarljivih deležih. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 3,17 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 183 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 5,80 m³/ha.

b) Stanje sestojev

Prevladujejo raznodobni sestoji črnega bora s posamezno primesjo listavcev. V večini primerov so nastali z naravno nasemenitvijo, ko so zarasli opuščene kmetijske površine. Zdravstveno stanje predvsem sestojev črnega bora se slabša. Občasno jih prizadenejo požari, podlubniki ter v zadnjem času sušica borovih vej, ki jo povzroča gliva *Cenangium ferruginosum* in sušenje najmlajših borovih poganjkov, ki ga povzroča gliva *Diplodia pinea*.

Zgradba gozda:

Prevladujejo enomerni sestoji debeljakov in drogovnjakov črnega bora s podstojno, posamično in šopasto primesjo cera, črnega gabra in malega jesena.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 106/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,1	25,0	42,8	22,1	5,0	198,4	79,6	4,27	73,6
Listavci	38,5	21,0	24,2	14,3	2,0	50,9	20,4	1,53	26,4
Skupaj	11,9	24,2	39,0	20,5	4,4	249,3	100,0	5,80	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Skoraj 80 % lesne zaloge RGR gradijo iglavci, ki prevladujejo v tretjem debelinskem razredu. Povprečna lesna zaloga znaša 249,3 m³/ha, ugotovljeni povprečni letni prirastek pa 5,80 m³/ha. Listavci so izrazito tanjši od iglavcev, kar nakazuje na njihovo uspešno vraščanje in pomlajevanje. Pričakovati je nadaljnje povečevanje deleža listavcev v lesni zalogi.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo črni bor in drugi trdi listavci, ki se mešajo v razmerju 5 : 1. Skupaj tvorijo 94 % lesne zaloge. Ostale skupine drevesnih vrste v lesni zalogi ne dosegajo pomembnega deleža.

Preglednica 107/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	1,6	1,6	194,5	0,7	0,1	0,6	3,2	5,0	40,1	1,9
	%	0,6	0,6	78,0	0,3	0,0	0,3	1,3	2,0	16,1	0,8
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5	4,4	4,3	74,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	7,0	5,5	77,4	0,0

Drevesna sestava v tem RGR je v primerjavi z ocenjenim naravnim stanjem močno spremenjena, predvsem na račun velikega deleža iglavcev - borov in primanjkljaja predvsem drugih trdih listavcev, hrastov in bukke.

Ohranjenost gozdov:

V RGR prevladujejo izmenjani sestoji (74 %). V močno spremenjene gozdove (15 %) smo uvrstili samosevne sestoje iglavcev z velikim deležem listavcev v primesi. V kategorijo spremenjenih gozdov je uvrščenih preostalih 11 % gozdov. V RGR ni evidentiranih ohranjenih gozdov.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 108/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	3,26	0,0	18,4	31,0	50,6	43,3	0,0	56,7	0,0	42,6	32,5	0,0	24,9
Drogovnjak	164,19	3,5	45,0	49,5	2,0	10,8	48,2	41,0	0,0	26,3	51,7	21,3	0,7
Debeljak	321,76					26,2	53,9	19,9	0,0	13,5	66,0	19,6	0,9
Sestoj v obnovi	55,25					34,2	39,8	26,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	43,66												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	588,12												

Opomba: Šifre za zasnovu so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
Šifre negovanosti so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
Šifre za sklep so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Na dobri polovici površine (55 %) prevladujejo pomanjkljivo negovani debeljaki normalnega sklepa. Z dobrim ¼ deležem jim sledijo pomanjkljivo negovani drogovnjaki, večinoma pomanjkljive zasnove in normalnega sklepa. Večina sestojev v obnovi je pomanjkljivo negovanih, preostala ¼ pa bo morala biti v prihodnjem desetletju deležna večje gojitvene pozornosti. Pojavljajo se na 9 % površine RGR. Mladovje se pojavlja na dobrih 3 ha. Po večini je nenegovano, slabe zasnove in tesnega sklepa. Sestoji panjevca se pojavljajo na 7 % površine.

Kakovost drevja:

Dreves odlične kakovosti ni bilo evidentiranih. Med drevesnimi vrstami prav dobre kakovosti zasledimo le 1 % bora. V razredu dobre kakovosti je s 100 % zastopana smreka, hrast graden je zastopan s 50 % deležem, bor pa s 41 %. V zadovoljivem razredu kakovosti v celoti zasledimo bukev, delež trdih listavcev je 58 % in 44 % borov. V slabem kakovostnem razredu se nahajajo vsi plemeniti listavci ter 80 % mehkih listavcev. V splošnem so listavci slabše kakovosti kot iglavci, kar je posledica preteklega panjevskega gospodarjenja z njimi kot polnilnim slojem.

Poškodovanost sestojev:

Poškodovanih je 9,3 % dreves tega RGR. Med njimi prevladuje osutost s 51 %. Sledijo poškodbe debla in koreničnika s 37 % kot posledica intenzivnejšega gospodarjenja z gozdovi. Še najmanj poškodb je na vejah 12 %

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA (RGR 12051)

Preglednica 109/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	29,94	1,80	6,0
Priprava tal	ha	0,17	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,86	0,05	5,8
Obžetev	ha	9,01	0,00	0,0
Nega mladja	ha	14,94	0,00	0,0
Nega gošče	ha	11,67	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	2,12	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	13,92	4,62	33,2
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	74,20	40,73	54,9
Vzdrževanje travinj	ha	2,00	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	50,00	0,00	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	200,00	0,0

Skromno načrtovana gojitvena dela so bila realizirana v zelo nizkem obsegu. Izvedena je bila šestina nege mlajših drogovnjakov, ostali ukrepi niso bili izvedeni. Med nenačrtovanimi deli so prevladovala varstvena dela, predvsem gradnja protipožarnih objektov in dela varstva gozdov pred žuželkami. Izvedena je bila tudi sadnja na slabih 4 ha površine, kot posledica sanacije in obnove pogorišča.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV (RGR 12051)

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 110/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		[m³/ha]			[m³/ha]			[m³/ha]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	580,79	149,4	11,4	160,8	10,8	0,4	11,2	1,1	0,1	1,2
2004	625,75	190,4	28,3	218,7	4,6	0,7	5,3	1,6	0,7	2,3
2014	575,19	200,4	39,9	240,3	3,2	1,0	4,2	5,5	0,7	6,2
2024	588,12	198,4	50,9	249,3	4,3	1,5	5,8	*4,8	*0,9	*5,7

Opomba: v obdobju 2024-2033 je z oznako * naveden načrtovani oz. možni posek

Opomba: v obdobju 2004-2013 je prikazan letni realiziran posek iz SVP ($E \pm 5\% = 1,23 \text{ m}^3/\text{ha}$)

Površina RGR 12051 se je v zadnjem desetletju povečala za 12,93 ha ali 2 %, kar je posledica prilagajanja odsečnih mej in spreminjanja RGR-jev odsekov. Z uvajanjem v obnovo borovih debeljakov se lesna zaloga in prirastek iglavcev postopoma znižuje. Tudi v prihodnje pričakujemo zmanjševanje površine RGR.

b) Drevesna sestava

Preglednica 111/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994-2044

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1994	1	0	92	0	0	0	0	0	7	0
2004	0	0	87	0	0	0	1	0	12	0
2014	0,5	0,0	82,6	0,1	0,2	0,2	0,8	0,5	14,5	0,6
2024	0,6	0,6	78,0	0,3	0,0	0,3	1,3	2,0	16,1	0,8

Tako kot v lesni zalogi se tudi v drevesni sestavi delež temeljnega predstavnika iglavcev znižuje. V zadnjem desetletju se je tako delež borov znižal za dobre 4 %. V enakem obdobju se je najbolj zvišal delež trdih listavcev, plemenitih listavcev in deloma hrasta gradna, ki so tudi najbolj zastopani v podmladku.

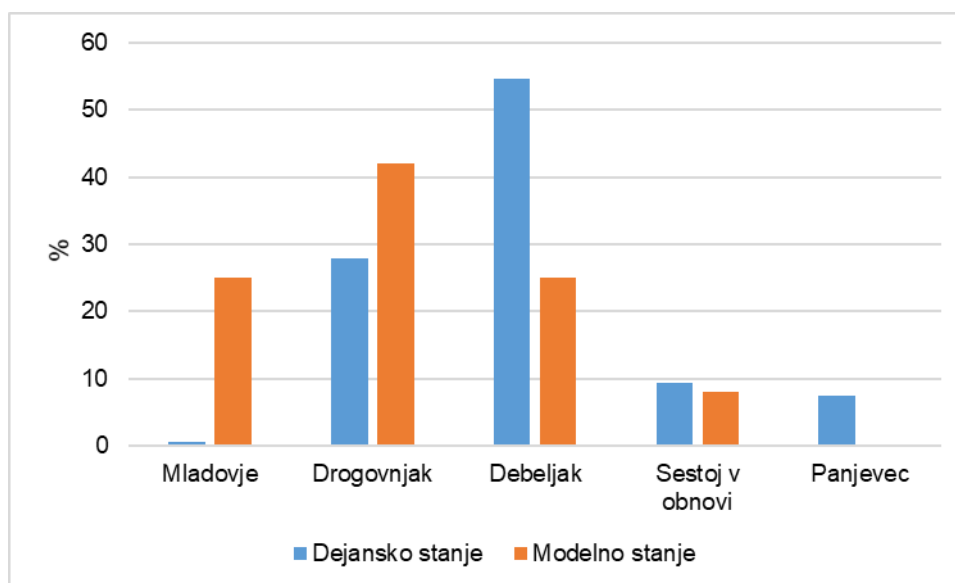
c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 112/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

	Stanje			Model			
Razvojna faza	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	3,26	0,6	0,6	30	25	135,83	24,4
Drogovnjak	164,19	27,9	30	50	42	229,87	12
Debeljak	321,76	54,7	59,3	30	25	135,65	-34,3
Sestoj v obnovi	55,25	9,4	10,1	10	8	43,76	-2,1
Panjevec	43,66	7,4					

Skupaj	588,12	100	100				
--------	--------	-----	-----	--	--	--	--

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem nakazuje, da je v gozdovih RGR glede na model bistveno preveč debeljakov (+ 34 %), medtem ko močno primanjkuje mladovij (- 24 %) in drogovnjakov (- 12 %). Površina sestojev v obnovi je glede na model skoraj optimalna (2 %).

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 12051)

a) Gozdnogojitveni cilji

Sestojno raznodoben in skupinsko mešan gozd rdečega in črnega bora (76 %) s skupinsko do posamično primesjo drugih trdih listavcev (19 %), hrasta (2 %), bukve in smreke (1 %).

- Ciljna lesna zaloga: 250 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 350 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov: listavci B (5 %), C (10 %),
iglavci B (10 %), C (20 %).
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 3 %,
drogovnjak 23 %,
debeljak 40 %,
sestoj v obnovi 27 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 90 let, pomladitvena doba 10 let (na bukovih rastiščih 20 let, sicer pa 5 let).
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo. Pri obnovi gozda upoštevamo semenska leta ciljne drevesne vrste.
- Z uvajanjem sestojev v obnovo okvirno pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestoja preseže: bor 40 cm; graden, cer, bukev 40 cm; dr. trdi listavci 30 cm.
- Zaradi primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno borove debeljake, ki so dosegli ciljni premer, pospešeno uvajati v obnovo. Obnovo začeti v manj kakovostnih sestojih, kjer se mestoma pojavlja vrzelast sklep. V obnovo se na novo uvaja 30 % debeljakov (105 ha).
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist gradna in cera, na boljših rastiščih tudi bukve in plemenitih listavcev.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- V panjevcih z večjim deležem ciljnih drevesnih vrst naj se z redčenji (25 – 35 % LZ) postopoma izboljšuje sestojno zasnovo. V sestojih, kjer prevladujejo termofilni listavci panjevskega izvora je mogoče nadaljevati z malopovršinskim panjevskim gospodarjenjem z obhodnjami na 30 do 40 let (posek 70 – 80 % LZ). Pospešuje se drevesa semenskega izvora.
- V drogovnjakih s tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (25 – 30 % LZ), v drogovnjakih z normalnim sklepom pa naj bodo redčenja zmerne jakosti (15 – 20 % LZ). Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 23 % na LZ naj bi se izvedla na 96 % površine drogovnjakov (152 ha), na preostalih 4 % (6 ha) površine pa brez ukrepanja. Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev. Pri negi drogovnjakov puščamo v strnjenih borovih sestojih kakovostne osebkke listavcev, predvsem hraste.
- Na splošno naj se v mlajših razvojnih fazah izvajajo redčenja višjih, v starejših razvojnih fazah pa nižjih jakosti.
- Presvetljene, slabo vitalne borove drogovnjake uvajamo prednostno v obnovo.
- V debeljakih s tesnim sklepom je potrebno šibko svetlitveno redčenje (10 – 15 % LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja. Redčenja so predvidena na 66 % površine debeljakov (232 ha), brez ukrepanja na 4 % površine (14 ha), v obnovo pa je predvideno uvajanje debeljakov na 30 % površine (105 ha) z jakostjo 30 % na LZ.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom pospešeno nadaljevati z obnovo (40 – 50 % LZ), v ostalih sestojih naj se nadaljuje z obnovo zadržano. Zaključek obnove je predviden na 30 % površine (14 ha), na 43 % površine (20 ha) je predvidena pospešena obnova, na 27 % površine (13 ha) pa brez ukrepanja.
- V borovih sestojih, z izjemo kjer se pojavlja bukov podmladek, uvajamo sestoje v obnovo z oblikovanjem večjih vrzeli za uspešno nasemenitev hrasta in plemenitih listavcev.
- Izvajati preventivne ukrepe varstva pred požari in pred prenamnožitvijo gozdu škodljivih organizmov.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 113/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	79,6	20,4	100,0
- ciljno %	77,8	22,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	198,4	50,9	249,3
- ciljna (m3/ha)	195	55	250
Prirastek (m3/ha)	4,27	1,53	5,80
Možni posek (m3/ha)	48,0	8,7	56,7
Možni posek (m3/ha/leto)	4,81	0,87	5,68
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	24,2	17,1	22,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	112,6	56,9	97,9
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 33472 m³ lesa, kar predstavlja intenziteto 22,8 % glede na lesno zalogo in 98,1 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka je predvidena pri iglavcih.

Preglednica 114/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	13.629	14.485	0	123	0	46	28.283	24,2	112,5
	%	48,2	51,2	0,0	0,4	0,0	0,2	100,0		
Listavci	m3	3.064	991	0	1.060	0	2	5.117	17,1	56,9
	%	59,9	19,4	0,0	20,7	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m3	16.693	15.476	0	1.183	0	48	33.400	22,8	97,9
	%	50,1	46,3	0,0	3,5	0,0	0,1	100,0		

Pospešeno upadanje vitalnosti sestojev črnega bora in velik delež debeljakov v razmerju razvojnih faz narekujeta njihovo hitrejše uvajanje v obnovo. Pomladitvene sečnje iglavcev bodo v naslednjem desetletju dosegale 46 % možnega poseka.

Z redčenji v drogovnjakih in vitalnih debeljakih črnega bora želimo postopoma zniževati delež iglavcev v RGR, hkrati pa v najkakovostnejših sestojih s podaljševanjem proizvodne dobe povečati vrednostni prirastek. Polovico (50 %) možnega poseka bodo predstavljala redčenja. Posebne pozornosti bodo deležni sestoji drogovnjakov, kjer je zaradi zamujenih prvih in drugih redčenj ogrožena stojnost gozdnega drevja. Pri listavcih bo večina negovalnega poseka opravljena z redčenji. Pri poseku na panj gre večinoma za obnovo polnilnega sloja črnega gabra in malega jesena v borovih debeljakih.

Predviden sanitarni posek in posek oslabelega drevja je določen na podlagi trenutnega zdravstvenega stanja sestojev. Ta znaša 0,1 % možnega poseka. V celotnem ureditvenem obdobju pričakujemo, da se bo njegov delež bistveno povečal.

Preglednica 115/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	54,74	58,18
Nega mladja	ha	14,21	18,08
Nega gošče	ha	14,53	18,40
Nega letvenjaka	ha	2,25	2,25
Nega ml. Drogovnjaka	ha	6,24	6,24
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	14,84	74,20
Vzdrževanje travinj	ha	0,20	2,00

Med gojitvenimi ukrepi je poudarek na negi gozdov, saj je večina razvojnih faz slabo negovanih in tesnega sklepa. Visok je tudi delež del za obnovo gozdov. Zaradi bujne pritalne vegetacije, ki ovira vznik in razvoj mladja je predvidena priprava sestojev za naravno obnovo. Sadnja je predvidena za spopolnitev naravnega mladja. Od varstvenih del je največji poudarek na vzdrževanju protipožarnih objektov, saj je ta RGR požarno najbolj ogrožen v GGE.

9.2.7. Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev na karbonatih (12050)

Rastiščnogojitveni razred 12050 je poleg varovalnih gozdov najmanjši RGR v GGE Brkini I. Obsega vsega 293,45 ha (4,5 % gozdov GGE). Večji del (93,1 %) je v zasebni lasti. Lokalne skupnosti imajo v lasti 0,1 %, država pa 6,8 % teh gozdov. Poudarjena varovalna vloga sestojev, nizke lesne zaloge ter slaba kakovost dreves uvrščajo RGR med proizvodno najmanj donosne gozdove v GGE. Zaradi rastišč pretežno južnih ekspozicij so ti gozdovi požarno zelo ogroženi. Zanje je značilna tudi velika skalovitost, plitva tla in karbonatna matična podlaga. Na zahodnem pobočju Majnika nad Odolino, v odseku 07170B, je 24 ha gozdov tega RGR uvrščenih v gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi.

Slika 7: Gozdovi RGR 12050 (odsek 07007B).

STANJE GOZDOV (RGR 12050)

a) Rastišče

Preglednica 116/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	7,54	2,6
54402	Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških dolin	9	30,88	10,5
56402	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino in črnim gabrom	3	6,14	2,1
56504	Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba	1	212,74	72,5
59301	Primorsko bukovje	5	36,15	12,3
	Skupaj	2,580	293,45	100,0

V RGR prevladuje drugotna združba primorskega hrastovja in črnogabrovja. Razprostira se na slabih $\frac{3}{4}$ površine. Tipična oblika primorskega bukovja je prisotna lokalno na 12 % površine, primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških dolin pa obsega 10,5 %. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 3,22 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 107 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 3,46 m³/ha.

b) Stanje sestojev

V preteklosti je bil ta RGR izpostavljen antropogenemu vplivu, predvsem s pašo in sečnjo panjevecev. Današnji gozdovi so tako po večini panjevskega nastanka, nenegovani in slabše kakovosti. Drevesa listavcev dosegajo nizke višine. V drevesni strukturi prevladujejo črni bor, črni gaber, mali jesen, graden in puhavec. Črni bor se pojavlja kot sestojna primes, kjer se naravno razrašča na opuščene kmetijske površine. S panjevcji se mozaično prepletajo posamezna gnezda semenskih sestojev različnih razvojnih faz, ki jih lokalno najdemo zlasti na boljših rastiščih na dnu vrtač. Prevladujejo drogovnjaki.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 117/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%	m3/ha	%
Iglavci	3,6	18,5	33,9	22,9	21,1	54,6	41,6	1,06	30,3
Listavci	25,7	36,9	22,5	9,1	5,8	76,7	58,4	2,43	69,7
Skupaj	16,5	29,3	27,2	14,8	12,2	131,3	100,0	3,49	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Višina lesne zaloge v RGR (131,3 m³/ha) ustreza rastiščnim razmeram in načinu gospodarjenja s temi gozdovi v preteklosti. Pri listavcih je lesna zaloga skoncentrirana v I., II. in III. debelinskem razredu. Razmeroma visok je delež iglavcev (57 %), ki izrazito prevladujejo v III. in IV. debelinskem razredu. Prirastek je skromen, predvsem pri iglavcih.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo s 54 % drugi trdi listavci, sledijo jim bori s 41 %. Ostale skupine drevesnih vrst se pojavljajo v manj pomembnih deležih.

Preglednica 118/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	0,9	0,1	53,6	0,0	0,0	0,3	3,3	1,5	70,5	1,1
	%	0,7	0,0	40,8	0,0	0,0	0,2	2,5	1,1	53,8	0,9
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3	4,4	4,3	59,6	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,8	9,7	8,0	73,4	0,0

Drevesna sestava v tem RGR je v primerjavi z ocenjenim naravnim stanjem precej spremenjena, predvsem na račun velikega deleža iglavcev – borov in drugih trdih listavcev ter primanjkljaja buke. Gozdovi tega RGR se večinoma nahajajo na sušnejših apnenčastih legah, gre pa večinoma za potencialna hrastova in bukova rastišča. Sprememba trenutne večinske drevesne sestave drugih trdih listavcev v smeri hrastovega in bukovega gozda je zelo dolgotrajen in postopen proces, predvsem zaradi relativno dobrega uspevanja in odganjanja iz panjev drugih trdih listavcev na teh sušnejših legah. Kratkoročno gledano štejemo te gozdove, izven borovih sestojev, večinoma med ohranjene.

Ohranjenost gozdov:

⅓ gozdov smo uvrstili v spremenjene sestoje. Ostala ⅓ gozdov z večjim deležem listavcev v lesni zalogi smo uvrstili v ohranjene gozdove.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 119/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	7,94	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Drogovnjak	75,54	0,0	46,8	53,2	0,0	9,3	53,2	37,5	0,0	29,3	35,1	35,6	0,0
Debeljak	73,73					30,0	39,1	30,9	0,0	27,8	46,3	25,9	0,0
Sestoj v obnovi	2,43					4,9	49,4	45,7	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	133,81												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	293,45												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Sestoji panjevcev se pojavljajo na 134 ha gozdne površine oz. 45 %. Bolj kot ekstremnost rastišč tiči razlog pojavljanja te sestojne zgradbe v preteklem načinu gospodarjenja. Na dobrih 25 % gozdne površine prevladujejo pomankljivo negovani drogovnjaki, pomankljive zasnove in normalnega sklepa, kar je odraz izostale nege v preteklosti. Enako je 25 % pomankljivo negovanih debeljakov so v veliki meri negovani, vendar še vedno premalo sproščeni. V RGR predstavljajo 27 % gozdne površine. 2,5 ha sestojev v obnovi so pomankljivo negovani. Med gozdno inventuro smo zabeležili nenegovano mladovje na površini 8 ha, ki je slabe zasnove in rahlega sklepa.

Kakovost drevja:

Dreves odlične kakovosti nismo evidentirali. V prav dobrem kakovostnem razredu zasledimo slaba 2 % bora, kateri je glavni predstavnik tudi v dobrem kakovostnem razredu s 29 %. V zadovoljivem kakovostnem razredu je zastopan ves hrast graden, ter 67 % drugih trdih listavcev in dobra polovica bora. V slabšem kakovostnem razredu zasledimo vse plemenite listavce, ter ostalih 33 % drugih trdih listavcev.

Poškodovanost sestojev:

Poškodovanih je 11,0 % dreves tega RGR oz. vsako 10 drevo. Prevladuje poškodba na deblu in korenčniku na 55 % vseh poškodovanih dreves. Sledi poškodba debla in korenčnika na 40 % poškodovanih dreves. Še najmanj je osutih dreves, vsega skupaj za 6 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA (RGR 12050)

Preglednica 120/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	19,32	0,00	0,0
Obžetev	ha	2,07	0,00	0,0
Nega mladja	ha	2,60	0,00	0,0
Nega gošče	ha	2,90	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	0,39	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,01	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	39,80	29,16	73,3
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	540,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	7,00	0,00	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV (RGR 12050)

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 121/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	170,63	9,7	48,0	57,7	0,8	1,8	2,6	0,1	0,0	0,1
2004	186,73	49,9	54,8	104,7	1,2	1,3	2,5	0,9	0,4	1,3
2014	284,39	52,0	57,8	109,9	0,7	2,0	2,7	1,6	1,6	3,2
2024	293,45	54,6	76,6	131,3	1,06	2,43	3,49	1,4*	1,6*	3,0*

Opomba: v obdobju 2024-2033 je z oznako * naveden načrtovani oz. možni posek

Opomba: v obdobju 2004-2013 je prikazan letni realiziran posek iz SVP ($E \pm 5\% = 1,82 \text{ m}^3/\text{ha}$)

Površina RGR 12050 se je v zadnjem desetletju povečala za 9,06 ha ali za 3 %.

b) Drevesna sestava

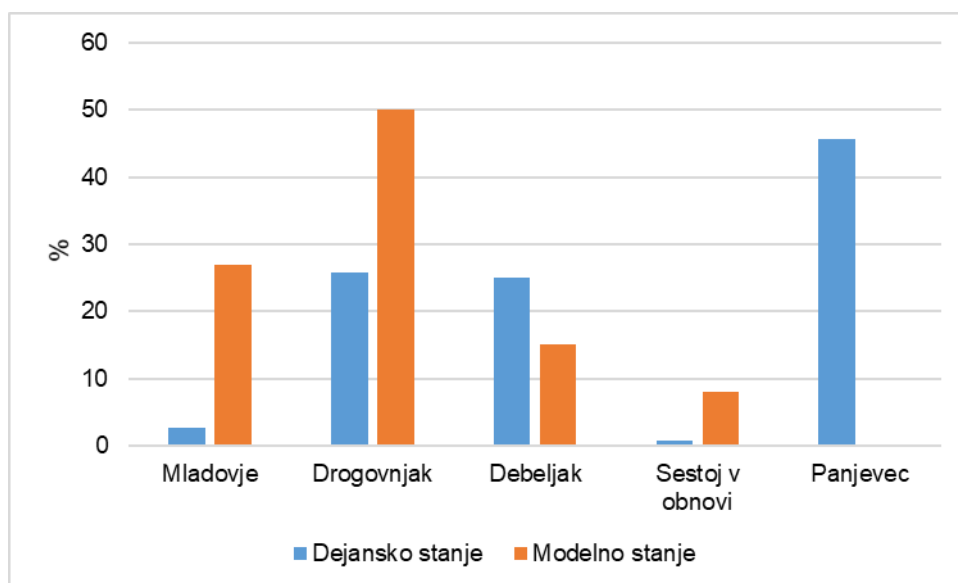
Preglednica 122/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994-2024

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1994–2003	0	0	17	0	0	0	1	0	82	0
2004–2013	0	0	47	0	0	0	3	0	49	0
2014–2023	0,4	0	47,0	0	0	0,1	3,7	0,8	47,5	0,5
2024-2033	0,7	0,0	40,8	0,0	0,0	0,2	2,5	1,1	53,8	0,9

Še najbolj se je povečal delež drugih trdih listavcev, od iglavcev je pozitiven trend zaslediti le pri smreki. Po drugi strani se je najobčutneje zmanjšal delež bora in deloma hrasta gradna.

Preglednica 123/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

	Stanje			Model			
Razvojna faza	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	7,94	2,7	5	35	27	42,88	22
Drogovnjak	75,54	25,7	47,3	65	50	79,85	2,7
Debeljak	73,73	25,1	46,2	20	15	23,94	-31,2
Sestoj v obnovi	2,43	0,8	1,5	10	8	12,96	6,5
Panjevec	133,81	45,7					
Skupaj	293,45	100	100				

Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Sestoji panjevca, ki jih model ne predvideva, se pojavljajo na dobrih 46 % vse površine. Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem nakazuje, da je v sedanjem stanju gozdov tega RGR v primanjkljaju predvsem mladje (24,3 %) in drogovnjak (24,3 %) ter nekoliko manj sestoji v obnovi (7,2 %). Debeljaki so zastopani za (10,1 %) nad modelnim stanjem.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 12050)

a) Gozdnogojitveni cilji

Sestojno raznodoben in skupinsko mešan gozd drugih trdih listavcev (58 %), črnega bora (34 %) in hrastov (5 %) s posamično do skupinsko primesjo plemenitih listavcev, smreke ter mehkih listavcev (1 %).

- Ciljna lesna zaloga: 135 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 200 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov: listavci (graden, bukev) C (10 %),
listavci (dr. trdi listavci) drva,
iglavci B (5 %), C (15 %).
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 3 %,
drogovnjak 28 %,
debeljak 17 %,
sestoj v obnovi 12 %,
panjevec 40 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje z elementi panjevskega gospodarjenja.
- Proizvodna doba je 110 let, pomladitvena doba 5 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo, ki pa jo na območjih otežene naravne obnove dopolnujemo z obnovo iz panjev. Pri obnovi gozda upoštevamo semenska leta ciljne drevesne vrste.
- Z uvajanjem sestojev v obnovo okvirno pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestoja preseže: bor 40 cm; graden, cer, bukev, plemeniti listavci 35 cm; dr. trdi listavci na boljših rastiščih 30 cm.
- Zaradi primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno debeljake, ki so dosegli okvirni ciljni premer, pospešeno uvajati v obnovo. V obnovo se na novo uvaja 54 % debeljakov (42 ha).
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist hrasta in bukve.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (20 – 25 % LZ), v drogovnjakih z normalnim sklepom pa naj bodo redčenja zmerne jakosti (15 – 20 % LZ). Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev. Pri negi drogovnjakov naj se še vedno pospešuje pestrost drevesnih vrst v korist gradna in bukve.
- V panjevcih z večjim deležem hrastov in ostalih ciljnih drevesnih vrst naj se z redčenji (25 – 35 % LZ) postopoma izboljšuje sestojno zasnovo. V sestojih, kjer prevladujejo termofilni listavci je mogoče nadaljevati z malopovršinskim panjevskim gospodarjenjem z obhodnjami na 30 do 40 let (posek 70 – 80 % LZ). Pospešuje se drevesa semenskega izvora.
- Slabo vitalne, predvsem borove sestoje, uvajamo prednostno v obnovo.
- V debeljakih s tesnim sklepom in dobro kakovostjo je potrebno svetlitveno redčenje (10 – 15 % LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja (4 %). Redčenja se izvaja na 42 % debeljakov (33 ha).
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom pospešeno nadaljevati z obnovo (40 – 50 % LZ), v ostalih sestojih naj se nadaljuje z obnovo zadržano. Zadržano nadaljevanje obnove se izvede v vseh pomlajencih (1,95 ha). Končnega poseka ni predvidenega.
- V hrastovih sestojih in sestojih drugih trdih listavcev uvajamo sestoje v obnovo z oblikovanjem večjih vrzeli za uspešno nasemenitev hrasta in plemenitih listavcev. Zaradi hitrega zaraščanja tal s travo ojstrico naj se pred obnovo izvede priprava tal.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 124/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	41,6	58,4	100,0
- ciljno %	37,9	62,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	54,6	76,7	131,3
- ciljna (m3/ha)	51	84	135
Prirastek (m3/ha)	1,06	2,43	3,49
Možni posek (m3/ha)	14,0	16,4	30,5
Možni posek (m3/ha/leto)	1,41	1,64	3,05
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25,8	21,4	23,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	132,8	67,6	87,4
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 8.935 m³, kar predstavlja intenziteto 23,3 % glede na lesno zalogo in 88,0 % glede na prirastek. Visoka intenziteta poseka je predvidena predvsem pri iglavcih, medtem ko je pri listavcih poudarek na akumulaciji lesne zaloge.

Preglednica 125/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	1.079	2.886	0	167	0	0	4.132	25,8	133,0
	%	26,1	69,9	0,0	4,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m3	1.884	421	0	2.515	0	0	4.820	21,4	67,5
	%	39,1	8,7	0,0	52,2	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m3	2.963	3.307	0	2.682	0	0	8.952	23,2	87,3
	%	33,1	36,9	0,0	30,0	0,0	0,0	100,0		

Za naslednje ureditveno obdobje predstavljajo največji delež možnega poseka pomladitvene sečnje in znašajo skoraj 37,5 %. Redčenja so predvidena na 33 % možnega poseka. Preostali del predstavlja posek na panj in znaša 30 %.

Preglednica 126/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	14,86	14,86
Nega mladja	ha	0,24	0,48
Nega gošče	ha	0,24	0,48
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,67	0,67
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	7,96	39,80
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	13,75

9.2.8. Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi (20000)

Rastiščnogojitveni razred 20000 je najmanjši RGR v GGE Brkini I. Obsega vsega 36,69 ha gozdov GGE. Vanj so uvrščeni gozdovi na osojnem pobočju hriba Pristava pri Podgradu pri Vremah (odsek: 07029B) in gozdovi na osojnem pobočju slepe doline Odoline (odsek: 07170C). Državni lastniški delež je v teh gozdovih visoko nad povprečjem (44,7 %), v zasebni lasti je 50,8 % varovalnih gozdov. Gozdovi lokalnih skupnosti zavzemajo preostalih 4,5 % površine. Zaradi poudarjene varovalne vloge teh gozdov bi bilo zaželeno, da so povsem v državni lasti.

Slika 8: Gozdovi RGR 20000 (odsek 07029B).

STANJE GOZDOV (RGR 20000)

a) Rastišče

Preglednica 127/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	3,38	9,2
56504	Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba	1	11,19	30,5
59301	Primorsko bukovje	5	22,12	60,3
	Skupaj	4,150	36,69	100,0

V RGR prevladuje tipična oblika primorskega bukovja, ki je evidentirana na 60 % površine. Drugotna združba primorskega hrastovja in belogabrovja je evidentirana na tretjini površine. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 3,16 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 89 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 2,81 m³/ha.

b) Stanje sestojev

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 128/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	6,8	8,9	23,1	33,7	27,5	18,8	21,2	0,35	12,4
Listavci	36,6	45,1	13,5	3,8	1,0	70,0	78,8	2,46	87,6
Skupaj	30,3	37,3	15,6	10,2	6,6	88,8	100,0	2,81	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Lesna zaloga znaša 88,8 m³/ha, letni prirastek pa 2,81 m³/ha. Pri listavcih v debelinski strukturi lesne zaloge prevladuje II razred, pri iglavcih pa je najizrazitejši delež lesne zaloge v IV. debelinskem razredu. Listavcev je v lesni zalogi približno štirikrat več kot iglavcev.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo drugi trdi listavci, sledi še bukev in bori, ki skupaj tvorijo 93 % lesne zaloge. Od ostalih skupin drevesnih vrst se v večjem obsegu pojavljajo le še hrasti (6 %).

Preglednica 129/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	0,1	0,0	18,7	0,0	0,0	23,2	5,3	0,4	40,7	0,5
	%	0,1	0,0	21,1	0,0	0,0	26,1	5,9	0,4	45,8	0,6
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	54,2	6,5	4,9	24,9	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,2	8,5	7,1	42,1	0,0

Drevesna sestava v tem RGR je v primerjavi z ocenjenim naravnim stanjem precej spremenjena, predvsem na račun večjega deleža iglavcev in primanjkljaja bukve. Gozdovi tega RGR se večinoma nahajajo na sušnejših apnenčastih legah, gre pa večinoma za potencialna bukova rastišča. Sprememba trenutne večinske drevesne sestave drugih trdih listavcev v smeri bukovega gozda je zelo dolgotrajen in postopen proces, predvsem zaradi relativno dobrega uspevanja in odganjanja iz panjev drugih trdih listavcev na teh sušnejših legah. Kratkoročno gledano štejemo te gozdove, izven borovih sestojev, večinoma med ohranjene.

Ohranjenost gozdov:

Glede na visok delež listavcev v lesni zalogi ter njihove rastiščne primernosti smo te sestoje v celoti uvrstili v ohranjene gozdove.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 130/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	24,72	0,0	20,0	80,0	0,0	0,0	6,8	93,2	0,0	12,0	88,0	0,0	0,0
Debeljak	2,68					0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps- šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk- gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	9,29												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	36,69												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Med razvojnimi fazami močno prevladujejo nenegovani drogovnjaki pomanjkljivih zasnov in normalnega sklepa. Pomanjkljivo negovani debeljaki tesnega sklepa se pojavljajo na slabih 3 ha površine. Panjeveci zavzemajo ¼ površin varovalnih gozdov. Mladja nismo evidentirali.

Kakovost drevja:

V tem RGR ni bilo izmere na SVP, zato nimamo podatkov o kakovosti dreves.

Poškodovanost sestojev:

V tem RGR ni bilo izmere na SVP, zato nimamo podatkov o poškodovanosti sestojev.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA (RGR 20000)

V varovalnih gozdovih v prejšnjem ureditvenem obdobju ni bilo predvidenih gojitvenih ali varstvenih del.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV (RGR 20000)

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 131/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m³/ha]			Prirastek [m³/ha]			Letni realiziran posek* [m³/ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	21,47	0	40	40	0,0	1,7	1,7	0,0	0,0	0,0
2004	38,93	19	42	61	0,5	1,1	1,6	0,0	0,0	0,0
2014	36,66	18	67	85	0,3	2,5	2,7	0,8	1,2	2,0
2024	36,69	18,8	70,0	88,9	0,35	2,46	2,81	*0,7	*1,6	*2,3

Opomba: v obdobju 2024-2033 je z oznako * naveden načrtovani oz. možni posek

Površina RGR z novim ureditvenim obdobjem ostaja enaka. predvsem na račun korekcije varovalnega odseka 07029B, iz katerega smo izločili del površin, ki niso ustrezale izjemno poudarjeni funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Delež iglavcev se v lesni zalogi zmanjšuje, njihov prirastek pada.

b) Drevesna sestava

Preglednica 132/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1994-2024

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1994–2003	0	-	0	0	0	15	0	0	85	0
2004–2013	0	-	32	0	0	6	7	0	55	0
2014–2023	0	-	21,5	0	0	23,0	8,8	1,5	45,1	0
2024-2033	0,1	0,0	21,1	0,0	0,0	26,1	5,9	0,4	45,8	0,6

V varovalnih gozdovih se je v vseh ureditvenih obdobjih izvajala okularna ocena, tako da je sprememba drevesne sestave predvsem posledica različnih okularnih ocen opisovalcev sestojev. Zadnja ocena drevesne sestave kaže na povečevanje deleža bukke in drugih trdih listavcev. Zmanjšal pa se je delež hrasta gradna.

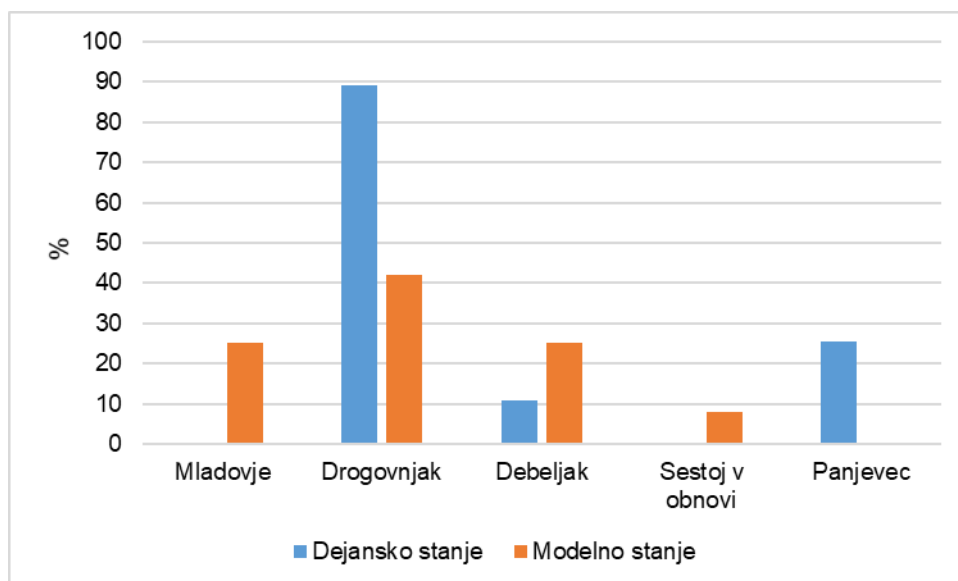
c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 133/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

	Stanje			Model			
Razvojna faza	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje				35	25	9,17	25
Drogovnjak	24,72	67,4	89,3	65	42	15,4	-25,4
Debeljak	2,68	7,3	10,7	20	25	9,18	17,7
Sestoj v obnovi				10	8	2,94	8,0
Panjevec	9,29	25,3					
Skupaj	36,69	100	100				

Med razvojnimi fazami prevladujejo drogovnjaki z 67 %, sledijo jim panjeveci z 25,3 %, debeljakov je le 7,3 %.

Grafikon 11: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Sestoji panjevca, ki jih model ne predvideva, se pojavljajo na dobri četrtini % vse gozdne površine. Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem nakazuje, da je v sedanjem stanju gozdov tega RGR v primanjkljaju predvsem mladje (25 %), debeljak (17,7 %) ter sestoji v obnovi (8,0 %).

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 20000)

a) Gozdnogojitveni cilji

Sestojno raznodoben in skupinsko mešan gozd drugih trdih listavcev (55 %), hrastov (10 %), bora (8 %) in bukve (25 %), s posamično do skupinsko primesjo plemenitih listavcev (2 %).

- Ciljna lesna zaloga: 100 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 200 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov:

listavci (graden, bukev)	C (10 %),
listavci (dr. trdi listavci)	drva,
iglavci	B (5 %), C (15 %).
- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	8 %,
drogovnjak	53 %,
debeljak	15 %,
sestoj v obnovi	4 %,
panjevec	20 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 20 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje z elementi panjevskega gospodarjenja.
- Proizvodna doba je 125 let, pomladitvena doba 10 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo, ki pa jo na območjih otežene naravne obnove dopolnujemo z obnovo iz panjev. Pri obnovi gozda upoštevamo semenska leta ciljne drevesne vrste.
- Z uvajanjem sestojev v obnovo okvirno pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestoja preseže: bor 40 cm; graden, cer, bukev, plemeniti listavci 35 cm; dr. trdi listavci na boljših rastiščih 30 cm.
- Zaradi primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno debeljake, ki so dosegli okvirni ciljni premer, pospešeno uvajati v obnovo. V obnovo se na novo uvaja 98 % debeljakov (2,8 ha).
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist hrasta in bukve.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (20 – 25 % LZ), v drogovnjakih z normalnim sklepom pa naj bodo redčenja zmerne jakosti (15 – 20 % LZ). Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev. Pri negi drogovnjakov naj se še vedno pospešuje pestrost drevesnih vrst v korist gradna in bukve.
- V panjevcih z večjim deležem hrastov in ostalih ciljnih drevesnih vrst naj se z redčenji (25 – 35 % LZ) postopoma izboljšuje sestojno zasnovo. V sestojih, kjer prevladujejo termofilni listavci je mogoče nadaljevati z malopovršinskim panjevskim gospodarjenjem z obhodnjami na 30 do 40 let (posek 70 – 80 % LZ). Pospešuje se drevesa semenskega izvora.
- Manj vitalne drogovnjake in drogovnjake z izjemno slabo zasnovo uvajamo v obnovo.
- V debeljakih s tesnim sklepom in dobro kakovostjo je potrebno svetlitveno redčenje (10 – 15 % LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja (2 %). Redčenja v debeljakih niso načrtovana.
- V pomlajencih z bujnim podmladkom pospešeno nadaljevati z obnovo (40 – 50 % LZ), v ostalih sestojih naj se nadaljuje z obnovo zadržano.
- V hrastovih sestojih in sestojih drugih trdih listavcev uvajamo sestoje v obnovo z oblikovanjem večjih vrzeli za uspešno nasemenitev hrasta in plemenitih listavcev. Zaradi hitrega zaraščanja tal s travo ojstrico naj se pred obnovo izvede priprava tal.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 134/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	21,2	78,8	100,0
- ciljno %	11,3	88,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m³/ha)	18,8	70,0	88,8
- ciljna (m³/ha)	11	89	100,0
Prirastek (m³/ha)	0,35	2,46	2,81
Možni posek (m³/ha)	7,2	15,5	22,7
Možni posek (m³/ha/leto)	0,72	1,55	2,27
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	38,4	22,2	25,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	206,3	63,0	80,9
Izravnalna doba (let)	20	20	20

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z dvajsetletnim možnim posekom 831,83 m³, kar predstavlja intenziteto 25,4 % glede na lesno zalogo in 80,7 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka na prirastek je predvidena pri iglavcih, medtem ko je pri listavcih poudarek na akumulaciji lesne zaloge.

Preglednica 135/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	12	235	0	18	0	0	265	38,4	208,0
	%	4,5	88,7	0,0	6,8	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	482	14	0	73	0	0	569	22,1	63,0
	%	84,7	2,5	0,0	12,8	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	494	249	0	91	0	0	834	25,6	80,9
	%	59.2	29.9	0.0	10.9	0.0	0.0	100.0		

Za naslednje ureditveno obdobje predstavljajo redčenja slabi ⅓ možnega poseka. Dkoraj 30 % predstavlja pomladitveni posek ter 11 % še panjevski posek. Sanitarni posek ni predviden.

Preglednica 136/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Na območju RGR v naslednjem ureditvenem obdobju ni načrtovanih nobenih gojitvenih in varstvenih del.

10. VIRI

- [1] Zakon o gozdovih. 1993. Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16 in 78/23 - ZUNPEOVE.
- [2] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2010. Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20.
- [3] Gozdnogospodarski načrt Kraškega gozdnogospodarskega območja (2021 – 2030). (Ur. l. RS, št. 116/23).
- [4] Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Brkini I (2024–2033). 2023. Nova Gorica, Zavod RS za varstvo narave - OE Nova Gorica.
- [5] Perko D, *et al.* 1998. Slovenija, pokrajine in ljudje. Ljubljana, Mladinska knjiga: 735 str.
- [6] Kladnik, *et al.* 1998. Geografski atlas Slovenije: Država v prostoru in času. Ljubljana, DZS: 360 str.
- [7] Švetak J. 2005. Osnove navigacije. Portorož, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za pomorstvo in promet: 353 str. Pridobljeno marca 2008 na: <http://www.fpp.edu/~jsvetak/Navigacija/osnove1.pdf>.
- [8] Gams I. 2003. Kras v Sloveniji v prostoru in času. Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU: 516 str.
- [9] Tehnična navodila za določanje bonitete zemljišč. 2008. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije, št. 00705-6/2008, 1.6.2008: 91 str.
- [10] Urbančič, *et al.* 2005. Atlas gozdnih tal Slovenije. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije, Gozdarski vestnik in Gozdarski inštitut Slovenije: 105 str.
- [11] Poročilo Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih za leto 2022. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije: 76 str.
- [12] Uljan M. 2000. Novejši regionalni razvoj občine Ilirska Bistrica: Diplomsko delo. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo: 107 str.
- [13] Maglica V, *et al.* 1985. Pod starim gradom: 80 let narodnega doma. Podgrad, Kulturno društvo Podgrad: 47 str.
- [14] Barbič A. 1996. Brkini in Čičarija: družbenogospodarska podoba. Geografski vestnik, 68: s. 175-197.
- [15] Darovec D. 1992: Pregled zgodovine Istre. Zgodovinsko društvo za južno Primorsko in Primorske novice, Koper, 78 str.
- [16] Omrežje – ELES UPO. 2024. Ljubljana, Elektro-Slovenija d.o.o. Pridobljeno maja 2024 na: <https://www.eles.si/>
- [17] Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 92/2000, 56/2006, 114/2009).
- [18] Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 104/2004, 4/2009).
- [19] Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/1994, 95/2004, 110/2008).

- [20] Raba tal. 2023. Podatki evidence dejanske rabe. Republika Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. <https://rkg.gov.si/vstop/> (30. 4. 2023)
- [21] CPVO (2001): Digitalna pedološka karta Slovenije v merilu 1:25.000 - DPK25: Center za pedologijo in varstvo okolja, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana
- [22] Digitalni model reliefa 25x25 m (DMR 25). 2002. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.
- [23] Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Brkini I 1986 – 1995. 1989. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana: 189 str.
- [24] Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Brkini I 1994 – 2003. 2002. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana: 51 str.
- [25] Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Brkini I 2004 – 2013. 2005. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana. Uradni list RS, št. 33/05.
- [26] Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Brkini I 2014 – 2023. 2015. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana. Uradni list RS, št. 16/2015.
- [27] Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Brkini I. 2023. Nova Gorica, ZVKDS OE Nova Gorica.
- [28] Baza prostorskih podatkov ZGS. 2024. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- [29] Jurc D. 2000. Sušenje črnega gabra (*Ostrya carpinifolia* Scop.) na Krasu. Ljubljana, Poročevalsko, diagnostična in prognostična služba za varstvo gozdov. Gozdarski Inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.
- [30] Jurc M., Urek G., Širca S., Mikulič V., Glavan B. 2003. Borova ogorčica, *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner & Buhner, 1934) Nickle, 1970 – nova nevarnost za slovenske gozdove?. Zbornik gozdarstva in lesarstva, št. 72: s.121 - 156
- [31] Kataster gozdnih cest OE Sežana. 2024. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana.
- [32] Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I. 2011. Členitev gozdov Slovenije po podobnosti rastlinskih združb za potrebe usmerjanja razvoja gozdov: revizija šifranta združb in njihova vsebinska uskladitev. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije: 12 str.
- [33] Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I., Robič D.: Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, 70/2012, št. 4.
- [34] Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije, Ur. l. RS, št. 76/04, 33/07 – ZPNačrt, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3)
- [35] Omrežje – ELES UPO. 2024. Ljubljana, Elektro-Slovenija d.o.o. Pridobljeno aprila 2024 na: <http://www.upo.eles.si/modload.php>.
- [36] Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS, št. 71/2004, 95/2004, 37/2005, 87/2005, 73/2008, 63/2010, 54/2014, 60/2015, 86/2016, 31/2019, 116/2022, 137/2022, popr. in 30/24)
- [37] Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 111/2004, 70/2006, 58/2009, 93/2010, 23/2015, 7/2019 in 53/2023)
- [38] Pravilnik o evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (Ur. l. RS, št. 122/2008, 4/2010, 110/2010).

- [37] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (*Ur. l. RS*, št. 91/2010 in 200/20).
- [38] Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (*Ur. l. RS*, št. 111/2007).
- [39] Statistični urad RS, <https://www.stat.si/statweb>, 2. 9. 2023.
- [40] Tomažič J. 2006. Pogoji in perspektive za razvoj ekološkega kmetijstva v Brkinih: Diplomsko delo. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo: 127 str.
- [41] Geodetske podlage ZGS. 2024. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- [42] Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Nature 2000) (*Ur. l. RS*, št. 49/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013 – popr., 39/2013 – odl. US, 3/2014, 21/2016 in 47/2018).
- [43] Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (*Ur. l. RS*, št. 38/1994, 20/1995, 42/1998, 12/1999, 25/2002, 35/2003, 31/2005, 9/2006, 32/2007, 36/2009, 103/2010, 35/2012, 101/2013 – ZdavNepr, 22/2014 – odl. US in 42/2015).
- [44] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. *Ur. l. RS*, št. 88/05, 56/07, Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20) 29/09, 91/0, 1/13, 39/15 in 191/20.
- [45] Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Rižane (*Ur. l. RS*, št. 49/2008, 72/2012, 69/2013).
- [46] *Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020.* MNVP, Direkcija RS za vode. https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/DRSV/Dokumenti/Navodila_Smernice/Usmeritve-za-pripravo-GGN-dopolnitev-februar-2020.pdf/ (13. 2. 2024).
- [47] Zakon o divjadi in lovstvu. 2004. *Ur. l. RS*, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22)
- [48] Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu (*Ur. l. RS*, št. 58/2002, 85/2002, 45/2004-ZdZPKG, 77/2011).
- [49] Zakon o ohranjanju narave (*Ur. l. RS*, št. 56/1999, 31/2000, 110/2002, 119/2002, 22/2003, 41/2004, 61/2006, 63/2007, 117/2007, 8/2010 - ZSKZ-B, 46/2014, 21/2018 – ZNOrg, 31/2018, 82/2020, 3/2022 – ZDeb, 105/2022 – ZZNŠPP in 18/2023 – ZDU-1O) Zakon o varstvu podzemnih jam (*Ur. l. RS*, št. 2/2004, 61/2006).

11. NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Ana REP, univ. dipl. inž. gozd,
Andrej ZADNIK, gozd. inž.
Avguštin LESKOVEC, mag. inž. gozd,
Bogdan MAGAJNA, univ. dipl. inž. gozd,
Darja POLES, ekonomski tehnik,
Ivan ROŽAC, inž. gozd. in lov.,
Matej KRAVANJA, univ. dipl. inž. gozd,
Matej REŠČIČ, univ. dipl. inž. gozd,
mag. Matej BRATINA
Petra SANKOVIČ, dipl. inž. gozd.,

Podpisniki:

Delavec, odgovoren za pripravo načrta :

Avguštin LESKOVEC, mag. inž. gozd.

Vodja odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje:

Matej REŠČIČ, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote Sežana:

Boštjan Košiček, univ. dipl. inž. gozd.

direktor ZGS:

Gregor DANEV, univ. dipl. inž. gozd.

Datum izdelave načrta: 28. maj 2024

12. PRILOGE

Priloge v načrtu: Seznam tarif po odsekih
 Seznam prirastnih nizov po RGR
 Podrobnejše varstvene usmeritve (Natura 2000; operativni program 2007-2013)
 Seznam jam
 Spremembe v oddelkih in odsekih v novem ureditvenem obdobju
 Pomen šifer RGR-jev

Ločene priloge:

TABELARNI DEL: Seznam funkcijskih enot (preglednica F1)
 Obrazec E1 (Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE)
 Obrazec E2 (Povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR)
 Obrazec E3 (Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastn. kategorij)
 Obrazec E4 (Povzetek stanja, usmeritev in ukrepov na ravni odsekov)

KARTNI DEL: Karta 1: Pregledna karta
 Karta 1.2: Pregledna karta lovišč
 Karta 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov
 Karta 3: Karta rastišč
 Karta 4: Karta kategorij gozdov
 Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov
 Karta 7: Karta funkcij gozdov
 Karta 8: Karta ukrepov
 Karta 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del
 Karta 11: Karta cest. omrežja ter površin poten. najugodnejših načinov spravila
 Karta 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

PROSTORSKI DEL: Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin.
 Karta 2a: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.
 Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.
 Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov.
 Karta 6b: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.
 Karta 8: Območja gozdov, kje je dopustno krčenje gozda.
 Karta 9: Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru.

12.1. Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
07001A	44	43	44	26	25	27	26	46
07001B	43	41	43	24	24	25	26	44
07002A	44	43	44	26	25	27	26	46
07002B	43	42	43	26	26	26	27	45
07003A	45	44	45	27	26	28	27	46
07003B	43	41	43	24	24	25	26	44
07003C	43	42	43	25	23	24	24	45
07004A	43	43	44	26	24	25	25	45
07004B	45	44	45	27	26	28	27	46
07004C	43	42	44	24	24	25	26	44
07005A	45	44	45	27	26	28	27	46
07005B	43	43	44	26	24	25	25	45
07006A	44	43	44	24	24	25	26	44
07006B	46	45	46	27	26	28	27	46
07007A	46	45	46	27	26	28	27	46
07007B	44	43	44	25	24	24	25	45
07008A	44	42	43	25	25	25	25	45
07008B	43	42	43	23	23	24	25	44
07008C	46	44	45	27	26	28	27	46
07009A	45	44	45	27	26	28	27	46
07009B	44	43	44	26	25	26	25	45
07010A	54	51	50	33	33	51	32	50
07010B	47	46	45	31	30	31	28	42
07011A	46	45	44	31	30	31	28	43
07011B	45	44	43	32	30	32	31	43
07012	44	44	42	23	22	23	23	42
07013	54	51	50	34	34	50	33	48
07014	46	45	44	28	27	28	29	43
07015	46	45	44	28	27	28	26	43
07016A	50	47	46	28	27	45	28	43
07016B	46	45	44	28	27	28	26	43
07017A	51	48	47	30	30	47	30	45
07017B	45	45	43	28	27	28	26	42
07018	46	45	44	28	28	28	27	43
07019A	43	42	41	25	24	25	26	40
07019B	51	48	47	29	29	48	29	46
07020	51	48	47	33	33	48	33	46
07021	53	50	49	34	34	50	33	48
07022A	51	48	47	33	33	47	31	47
07022B	52	51	50	34	33	34	35	49
07023A	54	51	50	35	35	50	34	49
07023B	52	51	50	34	33	34	35	49
07024	56	53	52	36	37	52	36	51
07025	55	52	51	36	36	51	36	50
07026	56	53	52	37	37	52	37	51
07027	53	52	52	33	31	33	32	45
07028	45	44	45	28	26	28	27	45
07029A	45	44	45	29	27	29	28	45
07029B	24	23	22	23	23	22	23	44
07029C	45	43	45	28	27	29	28	46
07030A	47	46	46	31	29	31	30	45
07030B	51	48	47	29	29	46	28	44
07030C	46	45	44	27	26	27	26	44
07031A	46	45	46	30	28	30	29	45
07031B	54	51	50	35	35	50	35	49
07032	45	44	45	29	27	29	28	45
07033	46	45	46	30	29	31	30	46

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
07034A	54	51	50	35	35	50	35	49
07034B	49	48	49	33	31	33	32	45
07035A	49	49	48	32	32	32	31	48
07035B	49	48	47	31	30	31	32	46
07036	55	52	51	35	35	51	34	50
07037	51	48	47	30	30	48	30	46
07038	53	50	49	33	33	50	33	48
07039	50	47	46	28	28	47	28	45
07040	46	45	44	28	29	28	29	43
07041A	50	47	46	30	30	47	29	45
07041B	51	50	49	32	31	32	34	48
07042	46	45	44	31	30	31	28	43
07043	54	51	50	34	34	51	34	49
07044	46	45	44	27	26	27	26	43
07045A	46	45	44	28	27	28	26	43
07045B	48	48	47	29	29	29	27	46
07045C	49	49	48	30	29	30	27	46
07046A	46	45	44	28	27	28	29	43
07046B	48	48	47	30	30	30	30	47
07047A	47	46	44	28	27	28	26	43
07047B	50	47	46	31	31	45	29	43
07048A	50	47	46	31	30	45	29	43
07048B	48	48	47	29	29	29	27	46
07049A	51	48	47	30	30	46	29	44
07049B	49	49	48	29	30	29	27	47
07050A	47	46	45	29	28	29	27	44
07050B	46	45	44	28	27	28	28	49
07051A	50	47	46	29	28	45	28	43
07051B	46	45	44	27	25	27	25	43
07052A	47	46	44	27	25	27	26	42
07052B	50	47	46	29	28	46	28	43
07053	48	47	46	28	28	28	27	45
07054A	46	45	44	29	28	29	29	42
07054B	51	48	47	28	28	46	28	44
07055A	51	48	47	28	28	47	28	44
07055B	46	45	44	28	27	28	28	42
07056	51	48	47	29	29	47	29	46
07057	54	51	50	33	34	51	33	49
07058A	48	47	46	30	29	30	31	46
07058B	54	51	50	34	34	51	34	49
07059A	52	51	50	34	33	34	35	49
07059B	49	49	48	30	30	30	30	47
07059C	54	51	50	34	34	51	34	49
07060A	46	45	44	33	32	33	33	43
07060B	51	48	47	30	30	46	29	44
07061	47	46	45	31	30	31	31	44
07062	51	48	47	31	31	46	30	44
07063A	47	46	46	30	29	30	30	45
07063B	49	48	47	31	30	31	32	46
07064A	49	48	49	31	31	32	32	45
07064B	47	45	47	30	30	32	31	46
07065A	50	49	50	31	32	32	33	45
07065B	46	44	46	32	32	34	33	46
07066	47	46	47	31	29	31	30	45
07067A	46	44	46	30	29	31	30	46
07067B	49	48	49	31	30	30	29	44
07068A	46	45	46	30	28	30	29	45

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
07068B	51	48	47	31	30	46	29	44
07069A	48	48	47	29	29	29	29	46
07069B	51	48	47	32	31	46	29	45
07069C	50	49	48	31	28	31	27	43
07069D	51	50	49	30	28	30	29	44
07070	51	48	47	31	30	44	28	44
07071A	51	48	47	32	30	45	29	46
07071B	48	48	47	30	30	30	30	50
07072A	51	48	47	32	31	45	30	45
07072B	52	52	51	34	34	34	34	50
07073A	51	48	47	31	30	47	28	44
07073B	49	49	48	31	31	31	31	48
07074A	51	48	47	32	31	46	30	44
07074B	50	50	49	32	32	32	32	49
07075	51	48	47	32	31	47	29	45
07076A	51	48	47	31	31	47	29	44
07076B	49	49	48	31	31	31	31	48
07077A	50	50	49	31	32	31	30	48
07077B	56	53	52	36	36	53	36	51
07078A	54	51	50	35	35	51	35	49
07078B	50	50	49	32	32	32	32	52
07079	53	50	49	33	33	50	33	48
07080	49	48	47	31	30	31	32	46
07081	49	48	47	31	30	31	32	46
07082A	49	48	47	31	30	31	32	46
07082B	53	50	49	33	33	50	33	48
07083	54	51	50	34	34	51	34	49
07084	54	51	50	35	35	51	35	49
07085A	55	52	51	36	36	51	36	50
07085B	51	51	50	33	33	33	33	50
07086	54	51	50	35	35	50	35	49
07087A	55	52	51	36	36	54	36	50
07087B	48	47	46	32	29	32	27	45
07088A	54	51	50	35	35	50	35	49
07088B	55	55	54	37	37	37	37	52
07088C	55	52	51	35	35	51	35	50
07089A	52	49	48	31	29	47	29	48
07089B	52	51	50	34	33	34	35	49
07090	54	53	52	36	35	36	37	50
07091	50	49	48	30	29	30	30	49
07092A	51	50	49	33	32	33	34	48
07092B	56	55	54	35	34	35	35	53
07092C	57	54	53	39	39	53	39	52
07093	49	48	47	32	31	32	32	46
07094A	48	48	47	34	34	34	30	47
07094B	56	53	52	38	38	52	38	51
07095A	51	48	47	34	33	46	33	46
07095B	57	57	56	36	36	36	36	52
07096A	54	54	53	37	37	37	35	52
07096B	52	51	50	33	32	33	32	49
07097A	47	46	45	30	29	30	30	46
07097B	57	54	53	36	37	53	35	52
07098A	51	48	47	30	30	48	30	46
07098B	45	45	44	29	28	29	28	47
07099A	54	54	53	36	36	36	36	52
07099B	49	48	47	31	30	31	31	49
07099C	54	51	50	35	35	50	34	49
07100A	51	48	47	33	30	47	28	46
07100B	53	52	51	35	34	35	36	50
07101A	56	53	52	37	37	50	37	50
07101B	49	48	47	31	30	31	31	49
07102	50	49	48	32	31	32	32	49
07103A	54	54	53	36	36	36	36	52
07103B	57	54	53	34	35	52	34	52

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
07103C	49	48	47	29	28	29	30	44
07103D	48	47	46	28	27	28	28	44
07104	54	53	52	35	34	35	37	50
07105	54	51	50	34	34	50	34	46
07106	50	49	48	32	31	32	33	47
07107A	53	52	51	35	34	35	36	50
07107B	52	51	50	34	33	34	34	49
07108	54	53	52	36	35	36	37	51
07109	53	50	49	33	34	50	33	48
07110A	54	51	49	33	32	33	34	48
07110B	54	49	48	32	31	32	32	45
07111A	49	48	47	31	30	31	31	46
07111B	54	51	50	33	34	50	33	49
07112	57	56	55	30	29	30	29	49
07113A	53	53	52	29	28	29	29	50
07113B	57	54	53	34	34	52	33	52
07114	57	54	53	36	37	53	35	49
07115A	50	50	49	35	36	35	36	50
07115B	57	54	53	35	36	52	34	52
07116	57	54	53	37	38	52	37	52
07117	56	53	52	35	35	51	34	50
07118	56	53	52	35	36	50	34	48
07119A	48	47	46	29	29	29	29	44
07119B	51	48	47	28	28	47	28	44
07120A	53	52	51	28	28	28	29	47
07120B	49	49	48	30	30	30	28	47
07121A	51	50	49	33	32	33	34	48
07121B	47	47	46	31	30	31	30	47
07121C	50	49	48	31	30	31	31	44
07122	52	51	50	34	33	34	35	49
07123	51	50	48	34	33	34	34	47
07124	51	50	48	32	31	32	32	47
07125	50	49	47	28	28	28	28	45
07126	51	50	48	32	31	32	32	45
07127A	52	51	50	34	33	34	35	49
07127B	51	50	48	32	31	32	32	47
07128A	51	50	49	33	32	33	34	48
07128B	51	50	49	33	32	33	33	48
07129	51	50	49	33	32	33	34	48
07130	50	49	48	32	31	32	33	47
07131	50	49	48	32	31	32	33	47
07132A	49	48	47	31	30	31	32	46
07132B	51	51	50	33	33	33	33	50
07133A	52	51	50	34	33	34	35	49
07133B	54	54	53	36	36	36	36	52
07134A	49	48	47	31	30	31	32	46
07134B	51	50	48	32	31	32	32	47
07135A	48	47	48	29	28	30	28	46
07135B	50	49	48	33	32	33	33	47
07136A	51	50	48	31	30	31	31	48
07136B	48	47	48	29	28	30	28	46
07137A	54	54	53	36	36	36	36	50
07137B	51	50	48	32	31	32	32	45
07138	50	49	48	32	31	32	33	47
07139A	51	50	48	30	29	30	30	48
07139B	45	44	43	27	26	27	26	43
07140	51	50	49	32	32	32	33	45
07141	51	50	49	33	32	33	34	48
07142	51	48	47	31	31	47	29	44
07143	50	47	46	30	30	47	28	43
07144	47	46	45	28	27	28	26	44
07145	49	48	47	31	30	31	31	45
07146	51	50	49	33	32	33	34	47
07147A	46	45	44	29	28	29	27	43

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
07147B	49	48	47	34	33	34	34	46
07148A	46	45	44	30	29	30	30	46
07148B	50	49	48	32	31	32	33	47
07149	49	48	48	32	31	33	32	46
07150A	46	44	46	33	32	34	33	46
07150B	46	45	46	31	29	31	30	45
07151	43	42	43	26	26	27	28	44
07152	44	43	43	27	26	28	27	45
07153	48	47	46	30	29	30	30	45
07154	48	47	46	30	29	30	31	45
07155	49	48	47	31	30	31	32	46
07156A	48	47	46	29	28	29	27	45
07156B	51	48	47	29	29	47	29	46
07157A	46	45	44	27	26	27	27	44
07157B	47	46	45	28	27	28	26	44
07158A	46	45	44	27	26	27	27	43
07158B	45	44	43	26	25	26	26	42
07159A	47	46	45	28	27	28	26	44
07159B	51	48	47	28	28	46	28	44
07160A	47	47	46	29	28	29	30	46
07160B	48	45	44	28	29	45	27	43
07161A	48	48	47	30	29	30	31	47
07161B	48	45	44	29	27	45	28	43
07162	52	52	49	32	32	32	32	50
07163A	50	50	49	32	32	32	32	49
07163B	51	48	47	30	30	48	30	46
07164A	47	47	50	29	29	29	29	49
07164B	50	47	46	30	30	46	29	44
07164C	50	49	48	32	31	32	32	47
07165A	53	50	49	31	31	50	31	48
07165B	47	46	45	29	28	29	30	46
07166A	52	52	51	34	34	34	34	50
07166B	48	47	46	30	29	30	31	47
07167A	54	54	53	35	35	35	35	51
07167B	49	48	47	31	30	31	32	46
07168A	51	51	51	34	34	34	34	50
07168B	48	45	44	30	30	45	29	43
07169	51	51	50	33	33	33	33	50
07170A	47	47	47	31	30	32	31	46
07170B	43	42	43	27	27	28	29	44
07170C	25	24	24	25	25	24	24	45
07171	49	47	49	30	29	31	30	46
07172	50	49	48	32	31	32	33	47
07173A	54	51	50	34	34	50	34	49
07173B	48	47	46	30	29	30	33	47
07174	50	49	48	32	31	32	35	47
07175	47	46	45	28	27	28	28	44
07176A	50	49	48	32	31	32	33	47
07176B	48	48	47	29	29	29	28	46
07176C	49	48	47	31	30	31	31	46
07177	45	44	43	28	28	28	28	43
07178A	47	45	47	27	26	28	26	46
07178B	43	42	43	27	27	27	28	44
07179	49	47	49	28	28	30	29	46
07180A	49	47	49	31	30	32	31	46
07180B	50	50	49	31	31	31	27	49
07181	52	51	50	33	32	33	33	49
07182A	51	48	47	30	29	45	30	43
07182B	47	46	45	28	28	28	28	44
07182C	48	47	46	30	29	30	26	45
07183	47	46	47	28	27	29	27	46
07184	45	44	45	28	28	30	28	46
07185	43	42	43	25	25	26	27	44
07186A	44	43	44	24	24	25	26	44

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
07186B	42	41	42	26	25	26	25	45
07187	46	45	46	28	27	29	27	46
07188A	47	46	45	29	28	29	30	44
07188B	51	48	47	29	30	47	29	44

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife

(na primer: V 2-3=25)

12.2. Seznam prirastnih nizov po RGR

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
06010	SM	711	0,0645	0,0506	0,0425	0,0367	0,0323	0,0286	0,0255	0,0229	0,0205	0,0184	0,0165	0,0148	0,0132	0,0117
	JE	712	0,0645	0,0506	0,0425	0,0367	0,0323	0,0286	0,0255	0,0229	0,0205	0,0184	0,0165	0,0148	0,0132	0,0117
	OI	713	0,0751	0,0493	0,0356	0,0273	0,0218	0,0179	0,0151	0,0129	0,0112	0,0099	0,0088	0,0079	0,0071	0,0065
	BU	714	0,0465	0,0397	0,0345	0,0302	0,0266	0,0235	0,0207	0,0183	0,0160	0,0140	0,0121	0,0104	0,0088	0,0073
	HR	715	0,0595	0,0450	0,0363	0,0304	0,0262	0,0230	0,0205	0,0185	0,0169	0,0155	0,0144	0,0134	0,0125	0,0118
	PL	716	0,0756	0,0520	0,0389	0,0307	0,0251	0,0211	0,0181	0,0158	0,0139	0,0124	0,0112	0,0102	0,0093	0,0086
	TL	717	0,0595	0,0450	0,0363	0,0304	0,0262	0,0230	0,0205	0,0185	0,0169	0,0155	0,0144	0,0134	0,0125	0,0118
06011	ML	718	0,0619	0,0396	0,0279	0,0210	0,0165	0,0134	0,0112	0,0095	0,0082	0,0071	0,0063	0,0056	0,0050	0,0046
	SM	721	0,0645	0,0506	0,0425	0,0367	0,0323	0,0286	0,0255	0,0229	0,0205	0,0184	0,0165	0,0148	0,0132	0,0117
	JE	722	0,0645	0,0506	0,0425	0,0367	0,0323	0,0286	0,0255	0,0229	0,0205	0,0184	0,0165	0,0148	0,0132	0,0117
	OI	723	0,0751	0,0493	0,0356	0,0273	0,0218	0,0179	0,0151	0,0129	0,0112	0,0099	0,0088	0,0079	0,0071	0,0065
	BU	724	0,0465	0,0397	0,0345	0,0302	0,0266	0,0235	0,0207	0,0183	0,0160	0,0140	0,0121	0,0104	0,0088	0,0073
	HR	725	0,0693	0,0550	0,0460	0,0397	0,0351	0,0315	0,0287	0,0263	0,0244	0,0227	0,0213	0,0201	0,0190	0,0180
	PL	726	0,0570	0,0487	0,0423	0,0371	0,0327	0,0288	0,0255	0,0224	0,0197	0,0172	0,0149	0,0128	0,0108	0,0090
06012	TL	727	0,0515	0,0387	0,0310	0,0258	0,0221	0,0194	0,0172	0,0155	0,0141	0,0129	0,0120	0,0111	0,0104	0,0097
	ML	728	0,0619	0,0396	0,0279	0,0210	0,0165	0,0134	0,0112	0,0095	0,0082	0,0071	0,0063	0,0056	0,0050	0,0046
	SM	731	0,0645	0,0506	0,0425	0,0367	0,0323	0,0286	0,0255	0,0229	0,0205	0,0184	0,0165	0,0148	0,0132	0,0117
	JE	732	0,0645	0,0506	0,0425	0,0367	0,0323	0,0286	0,0255	0,0229	0,0205	0,0184	0,0165	0,0148	0,0132	0,0117
	OI	733	0,0751	0,0493	0,0356	0,0273	0,0218	0,0179	0,0151	0,0129	0,0112	0,0099	0,0088	0,0079	0,0071	0,0065
	BU	734	0,0465	0,0397	0,0345	0,0302	0,0266	0,0235	0,0207	0,0183	0,0160	0,0140	0,0121	0,0104	0,0088	0,0073
	HR	735	0,0595	0,0450	0,0363	0,0304	0,0262	0,0230	0,0205	0,0185	0,0169	0,0155	0,0144	0,0134	0,0125	0,0118
06016	PL	736	0,0761	0,0529	0,0399	0,0317	0,0261	0,0220	0,0190	0,0166	0,0147	0,0132	0,0119	0,0109	0,0100	0,0092
	TL	737	0,0595	0,0450	0,0363	0,0304	0,0262	0,0230	0,0205	0,0185	0,0169	0,0155	0,0144	0,0134	0,0125	0,0118
	ML	738	0,0707	0,0473	0,0346	0,0269	0,0217	0,0180	0,0152	0,0132	0,0115	0,0102	0,0091	0,0082	0,0075	0,0068
	SM	741	0,0645	0,0506	0,0425	0,0367	0,0323	0,0286	0,0255	0,0229	0,0205	0,0184	0,0165	0,0148	0,0132	0,0117
	JE	742	0,0645	0,0506	0,0425	0,0367	0,0323	0,0286	0,0255	0,0229	0,0205	0,0184	0,0165	0,0148	0,0132	0,0117
	OI	743	0,0751	0,0493	0,0356	0,0273	0,0218	0,0179	0,0151	0,0129	0,0112	0,0099	0,0088	0,0079	0,0071	0,0065
	BU	744	0,1034	0,0707	0,0527	0,0414	0,0338	0,0283	0,0242	0,0211	0,0186	0,0166	0,0149	0,0135	0,0123	0,0113
12043	HR	745	0,0595	0,0450	0,0363	0,0304	0,0262	0,0230	0,0205	0,0185	0,0169	0,0155	0,0144	0,0134	0,0125	0,0118
	PL	746	0,0756	0,0520	0,0389	0,0307	0,0251	0,0211	0,0181	0,0158	0,0139	0,0124	0,0112	0,0102	0,0093	0,0086
	TL	747	0,0983	0,0643	0,0463	0,0354	0,0282	0,0232	0,0195	0,0167	0,0145	0,0128	0,0113	0,0102	0,0092	0,0083
	ML	748	0,0619	0,0396	0,0279	0,0210	0,0165	0,0134	0,0112	0,0095	0,0082	0,0071	0,0063	0,0056	0,0050	0,0046
	SM	751	0,0470	0,0359	0,0292	0,0246	0,0213	0,0188	0,0168	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111	0,0105	0,0098
	JE	752	0,0470	0,0359	0,0292	0,0246	0,0213	0,0188	0,0168	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111	0,0105	0,0098
	OI	753	0,0470	0,0359	0,0292	0,0246	0,0213	0,0188	0,0168	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111	0,0105	0,0098
12050	BU	754	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
	HR	755	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
	PL	756	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
	TL	757	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
	ML	758	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
	SM	761	0,0470	0,0359	0,0292	0,0246	0,0213	0,0188	0,0168	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111	0,0105	0,0098
	JE	762	0,0470	0,0359	0,0292	0,0246	0,0213	0,0188	0,0168	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111	0,0105	0,0098
12051	OI	763	0,0470	0,0359	0,0292	0,0246	0,0213	0,0188	0,0168	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111	0,0105	0,0098
	BU	764	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
	HR	765	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
	PL	766	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
	TL	767	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
	ML	768	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
	SM	771	0,0470	0,0359	0,0292	0,0246	0,0213	0,0188	0,0168	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111	0,0105	0,0098
20000	JE	772	0,0470	0,0359	0,0292	0,0246	0,0213	0,0188	0,0168	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111	0,0105	0,0098
	OI	773	0,0470	0,0359	0,0292	0,0246	0,0213	0,0188	0,0168	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111	0,0105	0,0098
	BU	774	0,0540	0,0384	0,0295	0,0238	0,0198	0,0169	0,0147	0,0130	0,0116	0,0105	0,0095	0,0087	0,0080	0,0074
	HR	775	0,0540	0,0384	0,0295	0,0238	0,0198	0,0169	0,0147	0,0130	0,0116	0,0105	0,0095	0,0087	0,0080	0,0074
	PL	776	0,0540	0,0384	0,0295	0,0238	0,0198	0,0169	0,0147	0,0130	0,0116	0,0105	0,0095	0,0087	0,0080	0,0074
	TL	777	0,0540	0,0384	0,0295	0,0238	0,0198	0,0169	0,0147	0,0130	0,0116	0,0105	0,0095	0,0087	0,0080	0,0074
	ML	778	0,0540	0,0384	0,0295	0,0238	0,0198	0,0169	0,0147	0,0130	0,0116	0,0105	0,0095	0,0087	0,0080	0,0074
20000	SM	781	0,0470	0,0359	0,0292	0,0246	0,0213	0,0188	0,0168	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111	0,0105	0,0098
	JE	782	0,0470	0,0359	0,0292	0,0246	0,0213	0,0188	0,0168	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111	0,0105	0,0098
	OI	783	0,0470	0,0359	0,0292	0,0246	0,0213	0,0188	0,0168	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111	0,0105	0,0098
	BU	784	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
	HR	785	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
	PL	786	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
	TL	787	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139
20000	ML	788	0,0501	0,0402	0,0339	0,0294	0,0262	0,0236	0,0216	0,0199	0,0185	0,0173	0,0163	0,0154	0,0146	0,0139

12.3. Seznam jam

Preglednica: Seznam jam v GGE Brkini I

IDENT_ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOPA
40736	Dimnice	Jamski sistem, Jama s stalnim tokom	2
40848	Velika Kozinska jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
40964	Široka jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
40971	Cikova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
41113	Jama v Iželjevi ogradi	Brezno	3
41114	Majekavc	Poševno ali stopnjasto brezno	3
41115	Jerinova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
41123	Kravja jama	Brezno	3
41127	Globoka na Krasu	Brezno	3
41130	Kabalenšica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
41144	Jelihovec	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3

IDENT_ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOPA
41145	Jama pod Zajčevo dolino	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2
41146	Jama pod Šefinovo ogrado	Brezno	3
41147	Jama pod Kotarjevo ogrado	Brezno	3
41148	Pečina nad Palkovo ogrado	Spodmol, kevdrč	3
41155	Jama v Gaberju	Brezno	3
41173	Hotiške ponikve	Jama občasni ponor ob stalnem toku	3
41395	Ponikve v Odolini	Jama občasni ponor ob stalnem toku	3
42719	Bršljanka 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
42720	Bršljanka 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
42721	Bršljanka 3	Brezno	3
43496	Brezno pri Veliki Kozinski jami	Brezno	3
44412	Slivarska pečina	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
44584	Ponikve v Jezerini	Jama občasni ponor ob stalnem toku	3
44985	Lisičina v borovcih	Jama z breznom in etažami,	3

IDENT_ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOPA
		poševna jama	
44986	Spodmol ob cesti	Spodmol, kevdrč	3
44988	Spodmol v dolini	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
44989	Sedlo	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45014	Brežičeva jama	Vodoravna jama	3
45306	Slivarska grda jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45349	Božičnica pri Hotičini	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
46195	Brezno v Borštu 2	Poševno ali stopnjasto brezno	3
46923	Ho 2	Brezno	3
46970	Mt 6	Spodmol, kevdrč	3
47207	Sl 1 (Slope)	Poševno ali stopnjasto brezno	3
47215	Vrtača pri Barki	Brezno	3
47433	Ho 4 (Hotična)	Vodoravna jama	3
47434	Ho 3 (Hotična)	Brezno	3
47512	Globoka jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
48199	Lisičina v Zalogu	Spodmol, kevdrč	3

IDENT_ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOPA
48233	Ba 1 (Barka)	Brezno	3
49384	Jama pri Rodiku	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
49691	Jama pri strelišču 2	Brezno	3
50060	Davorjevo brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama, Brezno s stalnim tokom	3
50416	Jama 2 pri Rodiku	Brezno	3
50824	Brezno pri Debeli griži	Brezno	3
50826	Mala Šabranca	Vodoravna jama	3
51204	Nove Hotiške ponikve	Brezno občasni ponor	3

Opombe:

Številka režima vstopa pomeni:

3 – odprta jama s prostim vstopom,

2– jama z omejenim vstopom,

12.4. Pomen šifer RGR-jev

Osnova za pripravo šifranta so RGR GGO

- razdelitev glede na osnovnih 19 skupin rastišč povzeta po 4. členu Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [6]

Delitev RGR GGO na osnovi skupin rastišča po pravilniku (prvi dve šifri RGR)

Šifra	Skupine rastišč
01	Vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja
02	Dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom
03	Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah
04	Gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah
05	Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah
06	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah
07	Gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah
08	Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah
09	Jelova-bukovja
10	Javorovja, velikojesenovja in lipovja
11	Toploljubna bukovja
12	Gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev
13	Kisloljubna rdečeborovja
14	Bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja
15	Jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah
16	Jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah
17	Barjanska smrekovja in ruševja
18	Macesnovja
19	Ruševja
20	Varovalni gozdovi
21	Gozdni rezervati
22	Gozdovi s posebnim namenom
23	Mestni/urbani gozdovi
24	Gozdovi za pospeševanje vrstne pestrosti
25	Gozdovi v oborah

Delitev RGR GGE na podlagi prevladujočega GRT (3. in 4. šifra RGR)

Šifra	Prevladujoči GRT
01	vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja
02	dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom
03	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah
04	gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah
05	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah
06	podgorska bukovja na silikatnih kamninah
07	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah
08	gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah
09	jelova-bukovja
10	javorovja, velikojesenovja in lipovja
11	toploljubna bukovja
12	gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev
13	kisloljubna rdečeborovja
14	bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja
15	jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah
16	jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah
17	barjanska smrekovja in ruševja
18	macesnovja
19	ruševja
20	Varovalni gozdovi
21	Gozdni rezervati
22	Gozdovi s posebnim namenom
23	Mestni/urbani gozdovi
24	Gozdovi za pospeševanje vrstne pestrosti

Šifra	Prevladujoči GRT
25	Gozdovi v oborah

Delitev RGR GGE na osnovi stanja GRT (peta šifra RGR)

Šifra	Opis
0	ohranjeni (mešani) sestoji
1	spremenjeni (npr. zasmrečeni) sestoji: sestoji iglavcev na bukovih rastiščih, nasadi...
2	gozdovi na revnih rastiščih
3	gozdovi na rodovitnejših rastiščih
4	gozdovi na plitvih tleh
5	gozdovi na globokih tleh
6	ostale posebnosti (če je potrebno?)

Primer: **RGR 12045** - Gozdovi toploljubnih listavcev – gozdovi na globokih tleh fliša

12 - Gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev

04 - gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah

5 - gozdovi na globokih tleh

3.1. **ločene PRILOGE** - Obrazec E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Obrazec E1

Povzetek stanja in ukrepov
na ravni GGE

3.2. **ločene PRILOGE** - Obrazec E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

12.5. Obrazec E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	5.766,50	538,39	168,45	6.473,34
Delež (%)	89,08	8,32	2,60	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
06010-Podgorska bukovja na silikatni	1.655,64	34,6	304,1	338,7	0,86	8,30	9,17	27,0	26,2	26,3	97,1
06011-Podgorska bukovja na silikatni	557,72	175,4	190,0	365,4	5,12	6,01	11,13	25,3	17,6	21,3	69,9
06012-Podgorska bukovja na silikatni	1.740,49	30,1	247,6	277,7	0,80	7,08	7,88	28,4	23,7	24,2	85,5
06016-Podgorska bukovja na silikatni	1.022,32	32,8	190,2	223,0	1,29	6,13	7,42	29,3	24,7	25,4	76,4
12043-Gozdovi toploljubnih listavcev	578,91	25,1	139,7	164,9	0,49	4,35	4,83	23,6	23,0	23,0	78,6
12050-Gozdovi toploljubnih listavcev	268,31	58,3	74,2	132,5	1,13	2,35	3,49	25,8	20,4	22,8	86,6
12051-Gozdovi toploljubnih listavcev	576,99	199,3	50,9	250,2	4,29	1,52	5,81	24,3	16,9	22,8	98,2
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	6.400,38	60,3	213,3	273,6	1,57	6,20	7,77	26,0	24,1	24,5	86,2
12050-Gozdovi toploljubnih listavcev	25,14	15,0	103,4	118,4	0,29	3,29	3,58	27,5	28,8	28,6	94,7
12051-Gozdovi toploljubnih listavcev	11,13	150,2	49,1	199,3	3,42	1,90	5,32	17,9	28,4	20,5	76,8
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	36,27	56,5	86,7	143,2	1,25	2,86	4,11	19,7	28,7	25,2	87,6
20000-Varovalni gozdovi	36,69	18,8	70,0	88,9	0,35	2,46	2,81	38,4	22,1	25,6	80,9
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	36,69	18,8	70,0	88,9	0,35	2,46	2,81	38,4	22,1	25,6	80,9
Skupaj vsi gozdovi	6.473,34	60,1	211,7	271,8	1,56	6,16	7,73	26,0	24,1	24,5	86,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	64,66	1,0						
Drogovnjak	3.464,58	53,5	245,55	7,1	6,8	21,8	26,8	44,6
Debeljak	2.192,57	33,9	235,70	10,7	7,2	25,7	29,7	37,4
Sestoj v obnovi	436,18	6,7	230,91	52,9	21,0	32,2	28,1	18,7
Panjevec	315,35	4,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	6.473,34	100,0	712,16	11,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)	Negovanost (%)	Sklep (%)
---------------	----------	-------------	----------------	-----------

3.2. **ločene PRILOGE** - Obrazec E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	64,66	25,2	11,1	33,1	30,6	11,5	10,4	74,3	3,8	39,2	39,0	16,3	5,5
Drogovnjak	3.464,58	4,1	39,5	50,5	5,9	6,0	29,6	63,9	0,5	43,3	45,2	9,5	2,0
Debeljak	2.192,57					11,0	46,3	42,2	0,5	30,1	59,4	9,1	1,4
Sestoj v obnovi	436,18					35,8	47,0	16,9	0,3				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	315,35												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	6.473,34												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	12,3	19,1	30,5	21,1	17,0	8,7	23,7
Jelka	10,1	23,0	38,2	21,7	7,0	0,1	0,2
Bor	5,4	22,7	39,9	22,4	9,6	9,2	25,0
Macesen	10,5	17,6	33,7	20,7	17,5	1,9	5,1
Ostali igl.	18,7	13,5	27,7	23,6	16,5	2,2	6,0
Bukev	13,0	30,2	28,5	16,6	11,7	25,5	69,4
Hrast	15,1	30,4	27,2	14,7	12,6	17,0	46,3
Pl. lst.	18,8	30,1	26,5	12,9	11,7	4,7	12,6
Dr. tr. lst.	19,4	31,1	25,6	13,0	10,9	22,9	62,2
Meh. lst.	20,2	30,1	26,8	12,2	10,7	7,8	21,1
Iglavci	9,9	19,9	34,4	21,9	13,9	22,1	60,1
Listavci	16,4	30,4	27,1	14,5	11,6	77,9	211,7
Skupaj	15,0	28,1	28,7	16,1	12,1	100,0	271,8

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	12,3	19,1	30,5	21,1	17,0	8,7	23,9
Jelka	10,1	23,0	38,2	21,7	7,0	0,1	0,2
Bor	5,4	22,7	40,0	22,3	9,6	9,2	25,0
Macesen	10,5	17,6	33,7	20,7	17,5	1,9	5,2
Ostali igl.	18,7	13,5	27,7	23,6	16,5	2,2	6,0
Bukev	13,0	30,1	28,6	16,6	11,7	25,5	69,7
Hrast	15,1	30,4	27,2	14,7	12,6	17,1	46,5
Pl. lst.	18,8	30,1	26,5	12,9	11,7	4,7	12,7
Dr. tr. lst.	19,3	31,1	25,7	13,0	10,9	22,8	62,3
Meh. lst.	20,1	30,2	26,8	12,2	10,7	7,8	21,3
Iglavci	9,9	19,9	34,5	21,8	13,9	22,1	60,3
Listavci	16,4	30,4	27,1	14,5	11,6	77,9	212,5
Skupaj	15,0	28,1	28,7	16,1	12,1	100,0	272,9

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha

3.2. **Iščene PRILOGE - Obrazec E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE**

Iglavci	0,34	0,39	0,49	0,24	0,11	20,2	1,56
Listavci	1,79	2,12	1,38	0,57	0,31	79,8	6,16
Skupaj	2,13	2,51	1,87	0,81	0,42	100,0	7,72

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,34	0,39	0,49	0,25	0,11	20,2	1,57
Listavci	1,79	2,12	1,38	0,58	0,31	79,8	6,19
Skupaj	2,13	2,51	1,87	0,83	0,42	100,0	7,76

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	101.036	26,0											
Listavci	330.032	24,1											
Skupaj	431.068	24,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	207,42	213,97											
Priprava tal	ha	5,85	5,85											
Sadnja	ha	3,29	3,29											
Obžetev	ha	47,05	61,80											
Nega mladja	ha	130,45	154,06											
Nega gošče	ha	151,40	172,61											
Nega letvenjaka	ha	39,81	44,74											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	100,27	100,27											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	30,85	154,25											
Zaščita z ograjo	m	300,00	300,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,47	1,41											
Vzdrževanje travinj	ha	3,41	34,10											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	68,75											

Preglednica/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ (ni obvezna za načrt)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	23,74	8,73
Jelka	0,22	0,08

3.2. **ločene PRILOGE** - Obrazec E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Rdeči bor	3,49	1,28
Črni bor	21,49	7,91
Zeleni bor	5,57	2,05
Macesen	5,13	1,89
Duglazija	0,42	0,15
Pacipresa	0,02	0,01
Bukev	69,42	25,54
Črnika	0,05	0,02
Jablana	0,03	0,01
Graden	46,20	17,00
Rdeči hrast	0,12	0,04
Kostanj	9,40	3,46
Robinija	4,75	1,75
Oreh	0,02	0,01
Gorski javor	4,36	1,60
Ostrolistni javor	0,06	0,02
Veliki jesen	0,95	0,35
Ostrolistni jesen	0,13	0,05
Gorski brest	0,16	0,06
Poljski brest	0,06	0,02
Lipa	1,51	0,56
Lipovec	0,04	0,01
Beli gaber	15,21	5,60
Češnja	5,35	1,97
Maklen	0,71	0,26
Mokovec	0,14	0,05
Črni gaber	4,13	1,52
Mali jesen	1,96	0,72
Puhasti hrast	0,58	0,21
Cer	25,31	9,31
Trepetlika	2,66	0,98
Topoli	0,34	0,13
Črna jelša	14,09	5,18
Siva jelša	0,02	0,01
Breza	3,46	1,27
Vrbe	0,29	0,11
Jerebika	0,21	0,08
Skupaj:	271,80	100,00

Obrazec E2

Povzetek stanja in ukrepov
na ravni RGR

12.6. Obrazec E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - 06010

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.535,83	79,53	40,28	1.655,64
Delež (%)	92,8	4,8	2,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,3	11,5	40,6	20,1	22,5	6,3	21,3
Jelka	81,7	0,0	8,9	4,7	4,7	0,0	0,0
Bor	3,6	12,5	40,8	20,3	22,8	0,6	2,0
Macesen	4,3	11,4	41,7	20,3	22,3	2,5	8,4
Ostali igl.	5,3	11,0	38,5	19,7	25,5	0,8	2,8
Bukev	12,1	29,5	30,2	17,7	10,5	57,2	193,7
Hrast	13,0	30,4	29,6	16,5	10,5	12,1	41,0
Pl. Ist.	15,0	30,1	28,9	15,9	10,1	2,4	8,2
Dr. tr. Ist.	14,2	30,0	29,4	16,2	10,2	12,4	41,9
Meh. Ist.	15,5	30,8	28,4	15,2	10,1	5,7	19,3
Iglavci	5,0	11,5	40,7	20,1	22,7	10,2	34,6
Listavci	12,8	29,8	29,9	17,1	10,4	89,8	304,1
Skupaj	12,0	27,9	31,0	17,4	11,7	100,0	338,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,10	0,14	0,37	0,14	0,10	9,4	0,86
Listavci	1,82	2,91	2,21	0,99	0,38	90,6	8,30
Skupaj	1,92	3,05	2,58	1,13	0,48	100,0	9,16

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.503,00	90,8	152,64	9,2	0,00	0,0	0,00	0,0	1.655,64	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.503,00	90,8	152,64	9,2	0,00	0,0	0,00	0,0	1.655,64	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	6,2	42,9	49,1	7,9	52,4	60,3	14,1	95,3	109,4	43,5
30 - 49 cm	0,9	1,5	2,4	0,9	1,8	2,7	1,8	3,3	5,1	9,6
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	7,1	44,4	51,5	8,8	54,2	63,0	15,9	98,6	114,5	53,1

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH
KATEGORIJAH

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	20,10	1,2						
Drogovnjak	680,74	41,1	43,87	6,4	8,2	25,7	28,2	37,9
Debeljak	764,88	46,2	50,03	6,5	18,4	52,4	17,2	12,0
Sestoj v obnovi	181,53	11,0	94,88	52,3	35,7	45,1	17,4	1,8
Panjevec	8,39	0,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.655,64	100,0	188,78	11,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	2,45	0,12	0,00	0,01	0,00	129,03	10,99	6,92	35,49	3,77	188,78
%	0,15	0,01	0,00	0,00	0,00	7,89	0,67	0,42	2,17	0,23	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	45	0,0	2,2	71,2	22,2	4,4
Bor	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Macesen	6	0,0	66,6	16,7	16,7	0,0
Ostali igl.	11	0,0	0,0	90,9	9,1	0,0
Bukev	256	0,0	0,8	28,1	58,6	12,5
Hrast	60	0,0	1,7	53,3	35,0	10,0
Pl. list.	13	0,0	0,0	15,4	61,5	23,1
Dr. tr. list.	52	0,0	1,9	11,5	57,8	28,8
Meh. list.	17	0,0	0,0	35,3	35,3	29,4
Skupaj iglavci	63	0,0	7,9	69,9	19,0	3,2
Skupaj listavci	398	0,0	1,0	29,6	54,1	15,3
Skupaj	461	0,0	2,0	35,1	49,2	13,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	4,9
Veje	0,5
Osutost	0,2
Skupaj	5,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	10.083	0	0,0	0,0
Listavci	95.552	0	0,0	0,0
Skupaj	105.635	0	0,0	0,0

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH
KATEGORIJAH

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994 do 2014

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	7,1	0,0	0,3	2,6	0,6	55,5	12,0	1,1	13,7	7,1
2004	5,8	0,1	0,5	2,3	0,7	57,2	11,6	2,3	13,5	6,0
2014	6,3	0,0	0,6	2,5	0,8	57,2	12,1	2,4	12,4	5,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
Iglavci	15.476	27,0											
Listavci	131.938	26,2											
Skupaj	147.414	26,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	52,33	52,66											
Priprava tal	ha	2,68	2,68											
Sadnja	ha	0,12	0,12											
Obžetev	ha	11,85	15,97											
Nega mladja	ha	45,43	55,73											
Nega gošče	ha	71,74	80,06											
Nega letvenjaka	ha	14,15	15,53											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	14,17	14,17											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,03	0,09											
Vzdrževanje travinj	ha	0,10	1,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	13,75											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	21,28	6,28
Jelka	0,03	0,01
Rdeči bor	1,61	0,48
Črni bor	0,43	0,13
Zeleni bor	2,78	0,82
Macesen	8,45	2,49
Bukev	193,70	57,22
Črnika	0,18	0,05
Jablana	0,06	0,02
Graden	40,89	12,07

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH
KATEGORIJAH

Rdeči hrast	0,14	0,04
Kostanj	10,81	3,19
Robinija	5,89	1,74
Gorski javor	3,82	1,13
Veliki jesen	0,68	0,20
Ostrolistni jesen	0,41	0,12
Gorski brest	0,08	0,02
Lipa	0,80	0,24
Beli gaber	17,14	5,06
Češnja	2,37	0,70
Maklen	0,42	0,12
Črni gaber	0,27	0,08
Mali jesen	0,95	0,28
Cer	6,44	1,90
Trepetlika	2,10	0,62
Topoli	0,29	0,09
Črna jelša	13,58	4,01
Breza	2,65	0,78
Vrbe	0,35	0,10
Jerebika	0,05	0,01
Skupaj:	338,65	100,00

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi iglavcev - 06011

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	321,41	209,93	26,38	557,72
Delež (%)	57,7	37,6	4,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	9,6	26,1	30,0	22,1	12,2	32,6	119,0
Jelka	14,9	34,9	27,6	14,7	7,9	0,1	0,5
Bor	11,5	28,2	26,1	19,2	15,0	0,8	3,0
Macesen	12,1	31,1	28,9	18,0	9,9	4,6	16,7
Ostali igl.	5,1	17,0	32,9	29,8	15,2	9,9	36,1
Bukev	19,0	40,4	17,2	9,9	13,5	18,1	66,0
Hrast	21,8	41,6	17,1	7,7	11,8	11,8	43,0
Pl. lst.	16,5	40,7	17,6	10,9	14,3	4,3	15,8
Dr. tr. lst.	21,8	41,7	17,1	7,6	11,8	11,5	42,2
Meh. lst.	22,9	41,7	17,0	6,8	11,6	6,3	23,0
Iglavci	8,9	24,7	30,6	23,2	12,6	48,0	175,4
Listavci	20,5	41,1	17,2	8,6	12,6	52,0	190,0
Skupaj	15,0	33,3	23,5	15,6	12,6	100,0	365,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,92	1,62	1,44	0,84	0,30	46,0	5,12
Listavci	1,94	2,61	0,82	0,33	0,31	54,0	6,01
Skupaj	2,86	4,23	2,26	1,17	0,61	100,0	11,13

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	176,34	31,6	239,22	42,9	142,16	25,5	557,72	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	176,34	31,6	239,22	42,9	142,16	25,5	557,72	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	18,7	34,8	53,5	17,8	42,2	60,0	36,5	77,0	113,5	45,2
30 - 49 cm	1,7	0,9	2,6	0,4	0,0	0,4	2,1	0,9	3,0	5,1
50 in več cm	0,0	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	1,3
Skupaj	20,4	36,1	56,5	18,2	42,2	60,4	38,6	78,3	116,9	51,6

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	6,22	1,1						
Drogovnjak	325,53	58,4	6,85	2,1	7,3	18,0	25,4	49,3
Debeljak	203,68	36,5	5,62	2,8	13,7	50,0	14,8	21,5
Sestoj v obnovi	22,29	4,0	10,98	49,3	58,1	32,4	5,7	3,8
Skupaj	557,72	100,0	23,45	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	2,18	0,03	0,09	0,00	0,05	8,13	2,26	3,47	6,48	0,76	23,45
%	0,40	0,01	0,02	0,00	0,01	1,47	0,41	0,63	1,17	0,14	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	110	0,0	2,7	67,3	26,4	3,6
Bor	15	0,0	0,0	60,0	40,0	0,0
Macesen	5	0,0	0,0	60,0	40,0	0,0
Ostali igl.	41	0,0	0,0	26,8	61,0	12,2
Bukev	32	0,0	0,0	12,5	71,9	15,6
Hrast	24	0,0	0,0	37,5	37,5	25,0
Pl. list.	28	0,0	0,0	25,0	64,3	10,7
Dr. tr. list.	11	0,0	0,0	18,2	36,4	45,4
Meh. list.	6	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	171	0,0	1,8	56,6	36,3	5,3
Skupaj listavci	101	0,0	0,0	24,8	56,4	18,8
Skupaj	272	0,0	1,1	44,8	43,8	10,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	4,4
Veje	0,3
Osutost	0,3
Skupaj	5,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	22.678	0	0,0	0,0
Listavci	13.851	0	0,0	0,0
Skupaj	36.529	0	0,0	0,0

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994 do 2014

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	31,8	0,0	0,6	3,9	18,5	12,0	13,0	1,5	12,9	5,8
2004	33,7	0,1	1,1	4,8	14,6	13,8	15,7	3,0	8,3	4,9
2014	32,6	0,1	0,8	4,6	9,9	18,1	11,8	4,3	11,5	6,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
Iglavci	24.723	25,3											
Listavci	18.646	17,6											
Skupaj	43.369	21,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	5,36	5,36											
Priprava tal	ha	3,17	3,17											
Sadnja	ha	3,17	3,17											
Obžetev	ha	7,42	12,95											
Nega mladja	ha	9,43	9,43											
Nega gošče	ha	4,98	4,98											
Nega letvenjaka	ha	0,23	0,23											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	20,13	20,13											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,39	1,17											
Vzdrževanje travinj	ha	0,50	5,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	27,50											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	119,05	32,57
Jelka	0,52	0,14
Rdeči bor	2,55	0,70
Črni bor	0,50	0,14
Zeleni bor	31,96	8,75
Macesen	16,66	4,56
Japonski macesen	0,02	0,01
Duglazija	3,98	1,09
Pacipresa	0,18	0,05
Bukev	66,00	18,06

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH
KATEGORIJAH

Jablana	0,02	0,01
Graden	42,14	11,53
Rdeči hrast	0,82	0,22
Kostanj	8,35	2,29
Robinija	3,19	0,87
Gorski javor	9,22	2,52
Ostrolistni javor	0,06	0,02
Veliki jesen	1,37	0,37
Gorski brest	0,54	0,15
Poljski brest	0,35	0,10
Lipa	1,99	0,54
Lipovec	0,02	0,01
Beli gaber	20,05	5,49
Češnja	2,30	0,63
Maklen	0,50	0,14
Mokovec	0,04	0,01
Mali jesen	0,33	0,09
Cer	9,72	2,66
Trepetlika	2,07	0,57
Topoli	0,31	0,08
Črna jelša	14,96	4,09
Breza	4,72	1,29
Vrbe	0,90	0,25
Skupaj:	365,39	100,00

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi gozdovi - 06012

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.612,79	93,22	34,48	1.740,49
Delež (%)	92,6	5,4	2,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	8,1	17,6	27,5	26,6	20,2	6,2	17,1
Jelka	1,5	8,6	34,5	38,1	17,3	0,0	0,0
Bor	6,4	13,9	30,0	30,2	19,5	1,9	5,1
Macesen	5,7	13,6	30,4	30,6	19,7	1,3	3,5
Ostali igl.	21,4	13,4	24,3	24,0	16,9	1,5	4,3
Bukev	13,7	27,6	27,7	15,3	15,7	14,4	40,1
Hrast	14,5	28,4	27,9	15,3	13,9	34,5	96,1
Pl. lst.	17,3	27,9	26,7	14,3	13,8	3,3	9,2
Dr. tr. lst.	15,2	28,4	27,7	15,0	13,7	29,4	81,5
Meh. lst.	19,1	29,5	26,5	14,1	10,8	7,5	20,7
Iglavci	9,4	15,9	27,9	27,3	19,5	10,8	30,1
Listavci	15,1	28,2	27,7	15,1	13,9	89,2	247,6
Skupaj	14,5	27,0	27,6	16,4	14,5	100,0	277,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,17	0,17	0,22	0,16	0,08	10,1	0,80
Listavci	1,94	2,31	1,66	0,71	0,45	89,9	7,08
Skupaj	2,11	2,48	1,88	0,87	0,53	100,0	7,88

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.532,72	88,1	207,77	11,9	0,00	0,0	0,00	0,0	1.740,49	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.532,72	88,1	207,77	11,9	0,00	0,0	0,00	0,0	1.740,49	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	2,9	37,4	40,3	3,5	45,6	49,1	6,4	83,0	89,4	33,2
30 - 49 cm	0,9	1,2	2,1	0,0	0,6	0,6	0,9	1,8	2,7	4,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3,8	38,6	42,4	3,5	46,2	49,7	7,3	84,8	92,1	37,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza	Površina	Podmladek
---------------	----------	-----------

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

Oz. Zgradba sestojev			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	13,68	0,8						
Drogovnjak	1.122,10	64,5	88,43	7,9	11,4	29,9	31,8	26,9
Debeljak	499,71	28,7	48,07	9,6	13,3	43,4	29,4	13,9
Sestoj v obnovi	90,40	5,2	43,05	47,6	13,5	29,9	44,4	12,2
Panjevec	14,60	0,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.740,49	100,0	179,55	10,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	8,25	0,04	0,01	0,05	0,13	42,99	42,11	8,74	71,33	5,90	179,55
%	0,48	0,00	0,00	0,00	0,01	2,49	2,44	0,51	4,13	0,34	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	9	0,0	0,0	88,9	0,0	11,1
Bor	22	0,0	0,0	27,3	54,5	18,2
Macesen	6	0,0	16,7	66,6	16,7	0,0
Ostali igl.	16	0,0	0,0	25,0	75,0	0,0
Bukev	61	0,0	0,0	26,2	62,3	11,5
Hrast	143	0,0	1,4	37,1	51,0	10,5
Pl. list.	21	0,0	0,0	14,3	42,8	42,9
Dr. tr. list.	110	0,0	0,9	29,1	57,3	12,7
Meh. list.	19	0,0	0,0	5,3	52,6	42,1
Skupaj iglavci	53	0,0	1,9	41,5	47,2	9,4
Skupaj listavci	354	0,0	0,8	29,7	54,5	15,0
Skupaj	407	0,0	1,0	31,2	53,5	14,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	4,6
Veje	1,4
Osutost	0,7
Skupaj	6,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	12.705	0	0,0	0,0
Listavci	88.604	0	0,0	0,0
Skupaj	101.309	0	0,0	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
--------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994 do 2014

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	5,7	0,0	1,6	1,7	1,4	10,8	39,8	1,5	25,6	11,9
2004	6,5	0,0	2,2	1,5	1,6	13,6	34,5	2,9	28,6	8,6
2014	6,2	0,0	1,9	1,3	1,5	14,4	34,5	3,3	29,4	7,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
Iglavci	14.896	28,4											
Listavci	102.269	23,7											
Skupaj	117.165	24,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	38,99	40,99											
Obžetev	ha	14,30	16,15											
Nega mladja	ha	30,26	38,40											
Nega gošče	ha	33,73	41,54											
Nega letvenjaka	ha	15,09	16,28											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	37,10	37,10											
Vzdrževanje travinj	ha	0,80	8,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	13,75											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	17,13	6,17
Jelka	0,04	0,01
Rdeči bor	3,03	1,09
Črni bor	2,12	0,76
Zeleni bor	4,06	1,46
Macesen	3,53	1,27
Japonski macesen	0,02	0,01
Duglazija	0,19	0,07
Bukev	40,09	14,44
Hruška	0,03	0,01
Graden	96,03	34,62
Rdeči hrast	0,03	0,01
Kostanj	16,35	5,89
Robinija	4,60	1,66
Oreh	0,02	0,01
Gorski javor	1,98	0,71

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH
KATEGORIJAH

Veliki jesen	0,25	0,09
Ostrolistni jesen	0,02	0,01
Lipa	1,84	0,66
Beli gaber	20,01	7,21
Češnja	5,00	1,80
Maklen	0,61	0,22
Mokovec	0,17	0,06
Črni gaber	0,40	0,14
Mali jesen	0,68	0,24
Cer	38,65	13,92
Trepetlika	3,09	1,11
Topoli	0,53	0,19
Črna jelša	13,09	4,71
Breza	3,79	1,37
Vrbe	0,13	0,05
Jerebika	0,07	0,03
Skupaj:	277,58	100,00

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - pionir.gozd.list - 06016

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	924,44	42,16	55,72	1.022,32
Delež (%)	90,4	4,1	5,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	43,0	11,1	16,5	10,8	18,6	8,3	18,6
Jelka	35,8	14,4	20,1	10,7	19,0	0,0	0,1
Bor	20,1	17,0	24,5	14,5	23,9	2,2	5,0
Macesen	51,1	10,5	15,3	8,8	14,3	1,2	2,6
Ostali igl.	65,9	5,1	8,4	7,1	13,5	2,9	6,6
Bukev	11,3	29,4	26,7	16,7	15,9	6,4	14,3
Hrast	14,9	30,5	28,2	13,6	12,8	13,3	29,7
Pl. lst.	19,4	28,2	28,7	11,9	11,8	16,1	35,8
Dr. tr. lst.	18,4	28,9	28,7	12,1	11,9	26,1	58,0
Meh. lst.	22,5	27,4	28,5	10,6	11,0	23,5	52,5
Iglavci	44,7	10,8	16,0	10,5	18,0	14,7	32,8
Listavci	18,6	28,7	28,4	12,2	12,1	85,3	190,2
Skupaj	22,5	26,0	26,6	12,0	12,9	100,0	223,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,88	0,13	0,14	0,07	0,08	17,3	1,29
Listavci	2,35	1,92	1,23	0,39	0,24	82,7	6,13
Skupaj	3,23	2,05	1,37	0,46	0,32	100,0	7,42

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	341,91	33,4	635,01	62,2	45,40	4,4	0,00	0,0	1.022,32	100,0
Skupaj vsi gozdovi	341,91	33,4	635,01	62,2	45,40	4,4	0,00	0,0	1.022,32	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	3,9	74,4	78,3	4,8	83,5	88,3	8,7	157,9	166,6	59,2
30 - 49 cm	0,0	3,0	3,0	0,4	3,0	3,4	0,4	6,0	6,4	10,5
50 in več cm	0,0	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	1,2
Skupaj	3,9	77,8	81,7	5,2	86,5	91,7	9,1	164,3	173,4	70,9

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	12,40	1,2						
Drogovnjak	729,68	71,4	36,37	5,0	7,0	23,2	38,9	30,9
Debeljak	206,69	20,2	16,92	8,2	3,9	33,9	44,3	17,9
Sestoj v obnovi	47,95	4,7	26,77	55,8	8,9	47,9	33,3	9,9
Panjevec	25,60	2,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.022,32	100,0	80,06	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	2,24	0,02	0,03	0,00	0,00	12,72	5,08	13,61	33,70	12,66	80,06
%	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	1,26	0,50	1,35	3,34	1,25	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	11	0,0	0,0	54,5	45,5	0,0
Bor	12	0,0	0,0	25,0	50,0	25,0
Ostali igl.	13	0,0	0,0	46,2	53,8	0,0
Bukev	20	0,0	0,0	25,0	65,0	10,0
Hrast	31	0,0	0,0	22,6	61,3	16,1
Pl. list.	34	0,0	0,0	11,8	50,0	38,2
Dr. tr. list.	55	0,0	1,8	21,8	50,9	25,5
Meh. list.	37	0,0	0,0	27,0	46,0	27,0
Skupaj iglavci	36	0,0	0,0	41,7	50,0	8,3
Skupaj listavci	177	0,0	0,6	21,5	53,0	24,9
Skupaj	213	0,0	0,5	24,9	52,5	22,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	5,4
Veje	1,5
Osutost	1,1
Skupaj	8,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	6.539	0	0,0	0,0
Listavci	45.481	0	0,0	0,0
Skupaj	52.020	0	0,0	0,0

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994 do 2014

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	6,4	0,0	2,4	0,8	1,7	9,1	15,6	7,9	21,0	35,1
2004	5,9	0,0	2,1	1,0	2,0	5,7	17,0	15,2	23,7	27,4
2014	8,3	0,0	2,2	1,2	2,9	6,4	13,3	16,1	26,1	23,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
Iglavci	9.834	29,3											
Listavci	48.105	24,7											
Skupaj	57.939	25,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	25,81	25,81											
Obžetev	ha	10,09	10,49											
Nega mladja	ha	20,12	20,83											
Nega gošče	ha	17,86	18,48											
Nega letvenjaka	ha	7,15	9,51											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	16,39	16,39											
Zaščita z ograjo	m	300,00	300,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,05	0,15											
Vzdrževanje travinj	ha	1,51	15,10											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	18,61	8,34
Jelka	0,10	0,04
Rdeči bor	4,44	1,99
Črni bor	0,55	0,25
Zeleni bor	6,39	2,86
Macesen	2,57	1,15
Duglazija	0,18	0,08
Bukev	14,26	6,39
Jablana	0,09	0,04
Sliva	0,03	0,01
Graden	29,65	13,29
Kostanj	8,99	4,03
Robinija	9,01	4,04

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH
KATEGORIJAH

Oreh	0,08	0,04
Gorski javor	12,16	5,45
Ostrolistni javor	0,29	0,13
Veliki jesen	2,69	1,21
Ostrolistni jesen	0,10	0,04
Gorski brest	0,53	0,24
Poljski brest	0,04	0,02
Lipa	0,67	0,30
Lipovec	0,08	0,04
Beli gaber	13,76	6,17
Češnja	19,17	8,59
Maklen	1,60	0,72
Mokovec	0,03	0,01
Črni gaber	0,06	0,03
Mali jesen	2,33	1,04
Cer	22,19	9,95
Trepetlika	6,62	2,97
Topoli	0,52	0,23
Črna jelša	35,08	15,75
Siva jelša	0,11	0,05
Breza	8,40	3,77
Vrbe	0,52	0,23
Jerebika	1,13	0,51
Skupaj:	223,03	100,00

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših ra - 12043

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	557,91	14,55	6,45	578,91
Delež (%)	96,4	2,5	1,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	3,5	18,0	31,6	24,0	22,9	2,1	3,5
Jelka	0,0	23,8	30,4	15,3	30,5	0,0	0,0
Bor	4,2	17,4	35,6	22,3	20,5	12,4	20,4
Macesen	3,7	20,2	30,7	22,6	22,8	0,8	1,3
Ostali igl.	0,0	21,4	44,0	17,3	17,3	0,0	0,0
Bukev	17,2	37,8	24,5	12,7	7,8	6,5	10,8
Hrast	21,7	36,9	19,9	11,0	10,5	7,7	12,6
Pl. lst.	25,4	39,2	18,8	8,0	8,6	3,7	6,1
Dr. tr. lst.	24,6	38,1	19,0	9,0	9,3	65,7	108,5
Meh. lst.	24,3	39,8	19,1	8,9	7,9	1,1	1,7
Iglavci	4,1	17,6	34,8	22,5	21,0	15,2	25,1
Listavci	23,8	38,0	19,5	9,4	9,3	84,8	139,7
Skupaj	20,8	35,0	21,8	11,4	11,0	100,0	164,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,04	0,12	0,18	0,09	0,06	10,1	0,49
Listavci	1,50	1,68	0,68	0,27	0,21	89,9	4,35
Skupaj	1,54	1,80	0,86	0,36	0,27	100,0	4,84

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	360,34	62,3	181,38	31,3	37,19	6,4	0,00	0,0	578,91	100,0
Skupaj vsi gozdovi	360,34	62,3	181,38	31,3	37,19	6,4	0,00	0,0	578,91	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	0,5	37,4	37,9	0,5	40,5	41,0	1,0	77,9	78,9	25,5
30 - 49 cm	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	1,0	1,0	1,4
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,5	37,9	38,4	0,5	41,0	41,5	1,0	78,9	79,9	26,9

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	1,06	0,2						
Drogovnjak	342,08	59,1	36,27	10,6	0,0	13,4	16,7	69,9
Debeljak	119,44	20,6	17,48	14,6	0,0	17,0	17,6	65,4
Sestoj v obnovi	36,33	6,3	17,69	48,7	0,0	0,6	34,5	64,9
Panjevec	80,00	13,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	578,91	100,0	71,44	12,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,42	0,01	0,05	0,00	0,00	2,19	1,77	4,25	62,63	0,12	71,44
%	0,07	0,00	0,01	0,00	0,00	0,38	0,31	0,74	10,84	0,02	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	9	0,0	66,7	22,2	11,1	0,0
Bor	8	0,0	0,0	62,5	25,0	12,5
Bukev	20	0,0	0,0	70,0	20,0	10,0
Hrast	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Pl. list.	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Dr. tr. list.	52	0,0	3,8	30,8	48,1	17,3
Meh. list.	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Skupaj iglavci	17	0,0	35,3	41,2	17,6	5,9
Skupaj listavci	82	0,0	2,4	44,0	39,0	14,6
Skupaj	99	0,0	8,1	43,4	35,4	13,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,6
Veje	1,6
Osutost	3,9
Skupaj	9,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	3.839	0	0,0	0,0
Listavci	14.786	0	0,0	0,0
Skupaj	18.625	0	0,0	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994 do 2014

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	1,1	0,5	29,8	1,6	0,1	5,3	10,0	0,7	50,1	0,8
2004	2,6	0,0	13,0	0,5	0,0	6,0	8,9	2,2	65,5	1,3
2014	2,1	0,0	12,4	0,8	0,0	6,5	7,7	3,7	65,7	1,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
Iglavci	3.427	23,6											
Listavci	18.568	23,0											
Skupaj	21.995	23,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	15,33	16,11											
Obžetev	ha	3,39	6,24											
Nega mladja	ha	10,76	11,11											
Nega gošče	ha	8,32	8,67											
Nega letvenjaka	ha	0,94	0,94											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,57	5,57											
Graditev protipožarnih objektov	km	0,50	0,50											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	8,05	40,25											
Vzdrževanje travinj	ha	0,30	3,00											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	3,46	2,10
Jelka	0,01	0,01
Rdeči bor	3,18	1,93
Črni bor	17,21	10,44
Zeleni bor	0,01	0,01
Macesen	1,25	0,76
Bukev	10,75	6,52
Lesnika	0,02	0,01
Graden	12,63	7,66
Kostanj	0,54	0,33

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH
KATEGORIJAH

Robinija	2,81	1,70
Oreh	0,03	0,02
Gorski javor	0,77	0,47
Veliki jesen	1,51	0,92
Gorski brest	0,03	0,02
Poljski brest	0,02	0,01
Lipa	3,13	1,90
Lipovec	0,28	0,17
Beli gaber	11,39	6,91
Češnja	0,37	0,22
Maklen	1,21	0,73
Brek	0,02	0,01
Mokovec	0,31	0,19
Črni gaber	15,59	9,46
Mali jesen	4,64	2,81
Puhasti hrast	3,36	2,04
Cer	68,58	41,61
Trepetlika	0,34	0,21
Topoli	0,09	0,05
Črna jelša	1,16	0,70
Breza	0,05	0,03
Vrbe	0,07	0,04
Jerebika	0,02	0,01
Skupaj:	164,84	100,00

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - 12050

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	272,97	20,08	0,40	293,45
Delež (%)	93,1	6,8	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	3,9	20,2	32,1	21,6	22,2	0,7	0,9
Jelka	0,0	20,3	26,8	24,9	28,0	0,0	0,1
Bor	3,6	18,5	33,9	22,9	21,1	40,8	53,6
Macesen	0,0	23,0	30,7	15,5	30,8	0,0	0,0
Bukev	28,6	37,4	20,2	8,8	5,0	0,2	0,3
Hrast	23,4	37,5	23,2	9,9	6,0	2,5	3,3
Pl. lst.	25,4	39,8	18,9	8,7	7,2	1,1	1,5
Dr. tr. lst.	25,8	36,9	22,5	9,0	5,8	53,8	70,5
Meh. lst.	22,1	36,9	25,0	11,0	5,0	0,9	1,1
Iglavci	3,6	18,5	33,9	22,9	21,1	41,6	54,6
Listavci	25,7	36,9	22,5	9,1	5,8	58,4	76,7
Skupaj	16,5	29,3	27,2	14,8	12,2	100,0	131,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,08	0,27	0,37	0,20	0,13	30,3	1,06
Listavci	0,89	0,90	0,43	0,14	0,07	69,7	2,43
Skupaj	0,97	1,17	0,80	0,34	0,20	100,0	3,49

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	89,92	33,5	178,39	66,5	0,00	0,0	0,00	0,0	268,31	91,4
Gpn, ukrepi so dovoljeni	25,14	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	25,14	8,6
Skupaj vsi gozdovi	115,06	39,2	178,39	60,8	0,00	0,0	0,00	0,0	293,45	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	6,0	22,0	28,0	13,0	14,0	27,0	19,0	36,0	55,0	14,6
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	6,0	22,0	28,0	13,0	14,0	27,0	19,0	36,0	55,0	14,6

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	7,94	2,7						
Drogovnjak	75,54	25,7	6,81	9,0	0,0	0,3	4,7	95,0
Debeljak	73,73	25,1	11,25	15,3	0,0	2,5	21,9	75,6
Sestoj v obnovi	2,43	0,8	1,55	63,8	0,0	0,0	47,1	52,9
Panjevec	133,81	45,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	293,45	100,0	19,61	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,18	0,03	0,11	0,00	0,00	0,02	0,18	0,09	19,00	0,00	19,61
%	0,06	0,01	0,04	0,00	0,00	0,01	0,06	0,03	6,65	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	58	0,0	1,7	29,3	51,8	17,2
Hrast	2	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Pl. list.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Dr. tr. list.	30	0,0	0,0	3,3	66,7	30,0
Skupaj iglavci	58	0,0	1,7	29,3	51,8	17,2
Skupaj listavci	33	0,0	0,0	3,0	66,7	30,3
Skupaj	91	0,0	1,1	19,8	57,1	22,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	4,3
Veje	6,0
Osutost	0,7
Skupaj	11,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	4.572	0	0,0	0,0
Listavci	4.584	0	0,0	0,0
Skupaj	9.156	0	0,0	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994 do 2014

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	0,2	0,0	45,1	0,0	0,0	0,0	2,1	0,1	52,5	0,0
2004	0,4	0,0	47,0	0,0	0,0	0,1	3,7	0,8	47,5	0,5
2014	0,7	0,0	40,8	0,0	0,0	0,2	2,5	1,1	53,8	0,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
Iglavci	4.132	25,8											
Listavci	4.820	21,4											
Skupaj	8.952	23,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	14,86	14,86											
Nega mladja	ha	0,24	0,48											
Nega gošče	ha	0,24	0,48											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,67	0,67											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	7,96	39,80											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	13,75											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	0,90	0,69
Jelka	0,05	0,04
Rdeči bor	3,04	2,31
Črni bor	50,58	38,50
Macesen	0,01	0,01
Bukev	0,31	0,24
Graden	3,34	2,54
Kostanj	0,06	0,05
Robinija	0,48	0,37
Gorski javor	0,23	0,18
Gorski brest	0,07	0,05
Poljski brest	0,12	0,09
Lipa	0,55	0,42
Beli gaber	7,44	5,66
Češnja	0,49	0,37
Maklen	0,51	0,39
Mokovec	0,39	0,30
Črni gaber	22,27	16,96
Mali jesen	7,15	5,44
Puhasti hrast	3,60	2,74

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH
KATEGORIJAH

Cer	28,61	21,78
Trepetlika	0,40	0,30
Črna jelša	0,64	0,49
Breza	0,09	0,07
Trokrpi javor	0,01	0,01
Skupaj:	131,34	100,00

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi - 12051

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	522,51	62,51	3,10	588,12
Delež (%)	88,9	10,6	0,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,2	25,4	41,5	20,7	5,2	0,6	1,6
Jelka	3,2	22,3	45,5	24,7	4,3	0,6	1,6
Bor	5,0	25,0	42,9	22,1	5,0	78,0	194,4
Macesen	8,3	24,7	41,3	20,5	5,2	0,3	0,7
Ostali igl.	3,7	21,0	45,7	25,9	3,7	0,0	0,1
Bukev	36,2	21,7	24,8	15,0	2,3	0,3	0,6
Hrast	30,7	25,8	24,8	17,3	1,4	1,3	3,2
Pl. lst.	34,5	22,5	25,3	15,6	2,1	2,0	5,0
Dr. tr. lst.	39,7	20,3	24,0	13,9	2,1	16,1	40,1
Meh. lst.	38,2	24,5	23,8	13,4	0,1	0,8	1,9
Iglavci	5,1	25,0	42,8	22,1	5,0	79,6	198,4
Listavci	38,5	21,0	24,2	14,3	2,0	20,4	50,9
Skupaj	11,9	24,2	39,0	20,5	4,4	100,0	249,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,42	1,33	1,70	0,70	0,12	73,6	4,27
Listavci	0,91	0,29	0,23	0,10	0,01	26,4	1,53
Skupaj	1,33	1,62	1,93	0,80	0,13	100,0	5,80

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	61,76	10,7	86,32	15,0	428,91	74,3	576,99	98,1
Gpn, ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	0,00	0,0	11,13	100,0	0,00	0,0	11,13	1,9
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	61,76	10,5	97,45	16,6	428,91	72,9	588,12	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	12,9	7,8	20,7	34,1	10,6	44,7	47,0	18,4	65,4	20,9
30 - 49 cm	3,9	0,8	4,7	3,1	0,8	3,9	7,0	1,6	8,6	11,6
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	16,8	8,6	25,4	37,2	11,4	48,6	54,0	20,0	74,0	32,5

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	3,26	0,6						
Drogovnjak	164,19	27,9	23,78	14,5	0,0	5,0	12,8	82,2
Debeljak	321,76	54,7	86,33	26,8	0,0	2,0	38,8	59,2
Sestoj v obnovi	55,25	9,4	35,99	65,1	0,0	6,2	35,9	57,9
Panjevec	43,66	7,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	588,12	100,0	146,10	24,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,40	0,71	2,19	0,00	0,00	0,40	3,02	6,06	133,23	0,09	146,10
%	0,07	0,12	0,37	0,00	0,00	0,07	0,52	1,04	22,78	0,02	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	346	0,0	1,2	41,0	43,9	13,9
Bukev	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Hrast	4	0,0	0,0	50,0	25,0	25,0
Pl. list.	4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Dr. tr. list.	31	0,0	0,0	12,9	58,1	29,0
Meh. list.	5	0,0	0,0	20,0	0,0	80,0
Skupaj iglavci	348	0,0	1,1	41,4	43,7	13,8
Skupaj listavci	45	0,0	0,0	15,6	44,4	40,0
Skupaj	393	0,0	1,0	38,4	43,8	16,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,4
Veje	1,1
Osutost	4,8
Skupaj	9,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	31.792	0	0,0	0,0
Listavci	4.184	0	0,0	0,0
Skupaj	35.976	0	0,0	0,0

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994 do 2014

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	0,2	0,0	89,7	0,2	0,1	0,0	0,6	0,2	9,0	0,0
2004	0,5	0,0	82,6	0,1	0,2	0,2	0,8	0,5	14,5	0,6
2014	0,6	0,6	78,0	0,3	0,0	0,3	1,3	2,0	16,1	0,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
Iglavci	28.283	24,2											
Listavci	5.117	17,1											
Skupaj	33.400	22,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	54,74	58,18											
Nega mladja	ha	14,21	18,08											
Nega gošče	ha	14,53	18,40											
Nega letvenjaka	ha	2,25	2,25											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	6,24	6,24											
Graditev protipožarnih objektov	km	0,50	0,50											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	14,84	74,20											
Vzdrževanje travinj	ha	0,20	2,00											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (brši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	1,60	0,64
Jelka	1,56	0,63
Rdeči bor	9,70	3,89
Črni bor	184,73	74,13
Zeleni bor	0,07	0,03
Macesen	0,71	0,28
Bukev	0,63	0,25
Graden	3,24	1,30
Kostanj	0,40	0,16
Robinija	0,43	0,17

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH
KATEGORIJAH

Gorski javor	0,63	0,25
Veliki jesen	0,34	0,14
Poljski brest	0,13	0,05
Lipa	2,57	1,03
Beli gaber	1,17	0,47
Češnja	1,33	0,53
Maklen	0,15	0,06
Mokovec	0,35	0,14
Črni gaber	16,10	6,46
Mali jesen	4,19	1,68
Puhasti hrast	1,28	0,51
Cer	16,00	6,42
Trepetlika	0,15	0,06
Topoli	0,08	0,03
Črna jelša	1,50	0,60
Breza	0,19	0,08
Vrbe	0,02	0,01
Skupaj:	249,25	100,00

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 20000

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	18,64	16,41	1,64	36,69
Delež (%)	50,8	44,7	4,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	36,5	38,5	25,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Bor	6,6	8,7	23,1	33,9	27,7	21,1	18,7
Bukev	16,3	62,8	18,7	2,2	0,0	26,1	23,2
Hrast	50,0	42,1	6,1	1,8	0,0	5,9	5,3
Pl. Ist.	5,1	34,7	21,9	24,0	14,3	0,4	0,4
Dr. tr. Ist.	46,3	35,6	11,7	4,9	1,5	45,8	40,7
Meh. Ist.	73,7	26,3	0,0	0,0	0,0	0,6	0,5
Iglavci	6,8	8,9	23,1	33,7	27,5	21,2	18,8
Listavci	36,6	45,1	13,5	3,8	1,0	78,8	70,0
Skupaj	30,3	37,3	15,6	10,2	6,6	100,0	88,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,05	0,04	0,09	0,10	0,06	12,4	0,35
Listavci	1,16	1,00	0,24	0,06	0,01	87,6	2,46
Skupaj	1,21	1,04	0,33	0,16	0,07	100,0	2,81

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	36,69	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	36,69	100,0
Skupaj vsi gozdovi	36,69	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	36,69	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Drogovnjak	24,72	67,4						
Debeljak	2,68	7,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	9,29	25,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	36,69	100,0	3,17	8,6	0,0	0,0	0,0	0,0

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,11	0,01	2,77	0,00	3,17
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,30	0,03	7,55	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,0
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	289	0	0,0	0,0
Listavci	446	0	0,0	0,0
Skupaj	735	0	0,0	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994 do 2014

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,4	15,4	0,0	69,2	0,0
2004	0,1	0,0	21,5	0,0	0,0	23,0	8,8	1,5	45,1	0,0
2014	0,1	0,0	21,1	0,0	0,0	26,1	5,9	0,4	45,8	0,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
Iglavci	265	38,4											
Listavci	569	22,1											
Skupaj	834	25,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

LOČENE PRILOGE - OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH
KATEGORIJAH

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	0,11	0,12
Rdeči bor	7,20	8,10
Črni bor	11,53	12,97
Bukev	23,19	26,12
Graden	5,26	5,92
Kostanj	1,94	2,18
Ostrolistni javor	0,19	0,21
Lipovec	0,19	0,21
Beli gaber	14,36	16,15
Mokovec	0,27	0,30
Črni gaber	12,76	14,35
Mali jesen	4,01	4,51
Cer	7,36	8,28
Črna jelša	0,52	0,58
Skupaj:	88,89	100,00

Obrazec E3

Povzetek stanja in ukrepov
po lastniških kategorijah

12.7. Obrazec E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	5.737,72	56,8	214,6	271,4	1,45	6,21	7,67	26,2	24,3	24,7	87,4
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	10,14	6,5	115,2	121,7	0,14	3,73	3,88	16,7	33,8	32,9	103,0
VAROVALNI GOZDOVI	18,64	1,0	83,7	84,7	0,03	2,96	2,99	21,1	21,9	21,8	61,9
Skupaj vsi gozdovi	5.766,50	56,5	214,0	270,5	1,45	6,20	7,64	26,2	24,3	24,7	87,4

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	57,91	1,0
Drogovnjak	3.091,94	53,6
Debeljak	1.933,11	33,5
Sestoj v obnovi	403,27	7,0
Panjevec	280,27	4,9
Skupaj:	5.766,50	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	7,4
Jelka	0,1
Bor	9,6
Macesen	1,8
Ostali igl.	1,9
Bukev	26,0
Hrast	17,1
Pl. lst.	4,6
Dr. tr. lst.	23,6
Meh. lst.	7,8
Iglavci	20,9
Listavci	79,1
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	9,8	19,9	34,8	21,5	14,0	20,9	56,5
Listavci	16,1	30,2	27,4	14,7	11,6	79,1	214,0
Skupaj	14,8	28,1	28,9	16,1	12,1	100,0	270,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
Iglavci	85.463	26,2											
Listavci	299.765	24,3											
Skupaj	385.228	24,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	192,68	198,67											
Priprava tal	ha	3,87	3,87											
Sadnja	ha	1,38	1,38											
Obžetev	ha	38,98	50,54											
Nega mladja	ha	120,78	143,94											
Nega gošče	ha	139,09	159,91											
Nega letvenjaka	ha	37,96	42,83											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	86,22	86,22											
Graditev protipožarnih objektov	km	1,00	1,00											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	23,48	117,40											
Zaščita z ograjo	m	300,00	300,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,47	1,41											
Vzdrževanje travinj	ha	3,41	34,10											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	68,75											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	495,88	104,2	189,3	293,6	2,94	5,77	8,71	24,3	21,3	22,4	75,4
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	26,10	76,0	75,7	151,7	1,68	2,52	4,21	19,8	25,7	22,8	82,0
VAROVALNI GOZDOVI	16,41	40,1	50,2	90,3	0,73	1,75	2,49	39,1	22,1	29,6	108,0
Skupaj vsi gozdovi	538,39	100,9	179,6	280,5	2,81	5,49	8,30	24,3	21,4	22,5	75,9

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	6,03	1,1
Drogovnjak	272,40	50,7
Debeljak	204,22	37,9
Sestoj v obnovi	23,36	4,3
Panjevec	32,38	6,0
Skupaj:	538,39	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	21,5
Jelka	0,0
Bor	7,4
Macesen	2,3
Ostali igl.	4,8
Bukev	22,2
Hrast	17,2
Pl. lst.	4,3
Dr. tr. lst.	14,8
Meh. lst.	5,4
Iglavci	36,0
Listavci	64,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	10,0	20,3	32,7	24,2	12,8	36,0	100,9
Listavci	19,2	33,1	23,7	12,3	11,7	64,0	179,6
Skupaj	15,9	28,5	27,0	16,5	12,1	100,0	280,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
Iglavci	13.197	24,3											
Listavci	20.714	21,4											
Skupaj	33.911	22,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	10,55	10,72											
Priprava tal	ha	1,56	1,56											
Sadnja	ha	1,56	1,56											
Obžetev	ha	6,75	9,12											
Nega mladja	ha	7,43	7,60											
Nega gošče	ha	8,74	8,89											
Nega letvenjaka	ha	1,09	1,15											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	10,14	10,14											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	2,00	10,00											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	166,78	52,7	237,3	290,0	1,52	7,18	8,70	27,0	24,0	24,6	81,9
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	0,03	0,0	33,3	33,3	0,00	1,67	3,33	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	1,64	8,5	113,4	122,0	0,15	3,84	4,02	28,6	24,7	25,0	75,8
Skupaj vsi gozdovi	168,45	52,3	236,0	288,3	1,50	7,15	8,65	27,0	24,0	24,6	81,9

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,72	0,4
Drogovnjak	100,24	59,5
Debeljak	55,24	32,8
Sestoj v obnovi	9,55	5,7
Panjevec	2,70	1,6
Skupaj:	168,45	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	11,1
Jelka	0,0
Bor	1,2
Macesen	1,9
Ostali igl.	3,9
Bukev	22,1
Hrast	14,9
Pl. lst.	6,8
Dr. tr. lst.	24,1
Meh. lst.	14,0
Iglavci	18,1
Listavci	81,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	14,3	16,7	30,4	21,1	17,5	18,1	52,3
Listavci	19,5	29,8	26,0	13,0	11,7	81,9	236,0
Skupaj	18,5	27,5	26,8	14,5	12,7	100,0	288,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
Iglavci	2.376	27,0											
Listavci	9.553	24,0											
Skupaj	11.929	24,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	4,19	4,58											
Priprava tal	ha	0,42	0,42											
Sadnja	ha	0,35	0,35											
Obžetev	ha	1,32	2,14											
Nega mladja	ha	2,24	2,52											
Nega gošče	ha	3,57	3,81											
Nega letvenjaka	ha	0,76	0,76											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,91	3,91											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	5,37	26,85											

12.8. Prikaz preoblikovanih odsekov z novim načrtom GGE

Preglednica: Stari in novi rastiščnogojitveni razredi

Stara šifra RGR	STAR naziv RGR	Nova šifra RGR	NOV naziv RGR
10664	Podgorska bukovja na silikatih	06010	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah
10613	Nasadi iglavcev na rastišču podgorskega bukovja na silikatih	06011	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-nasadi iglavcev
11665	Podgorska hrastovja na silikatih	06012	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-hrastovi gozdovi
10668	Pionirski gozdovi listavcev na silikatih	06016	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-pionirski gozdovi listavcev
12665	Toploljubna hrastovja na karbonatih	12043	Gozdovi toplotljubnih listavcev-gozdovi na rodovitnejših rastiščih
12717	Gozdovi toplotljubnih listavcev na karbonatih	12050	Gozdovi toplotljubnih listavcev
12713	Borovi gozdovi na rastiščih toplotljubnih listavcev na karbonatih	12051	Gozdovi toplotljubnih listavcev-borovi gozdovi
50500	Varovalni gozdovi	20000	Varovalni gozdovi

13. PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1. Stanje in razvoj gozdnih površin

V zadnjem desetletju se je gozdna površina v GGE Brkini I povečala za 95,86 ha, kar predstavlja 1,5 % povečanje.

Glede na prejšnje ureditveno obdobje je bilo na novo določenih 267,35 ha gozdov, večina kot posledica sukcesije zaraščajočih površin v gozd.

Po drugi strani se je iz prostorskih evidenc izločilo 56,11 ha gozda kot posledica napak pretekle interpretacije DOF-a in uvrščanja ostalih zemljišč v gozdnem prostoru pod gozd. V GGE Brkini I je bilo izkrčenih 85,07 ha gozda, od tega je bilo evidentiranih 17,17 ha krčitev. Preostale površine predstavljajo večinoma neskladja pri določanju gozdnega roba med dvema obnovama maske gozda, ki izvirajo deloma iz interpretacije DOF-a in zaradi spremenjene opredelitve gozda v zakonodaji, ki sekaže pri manjših gozdnih otokih in linijskih gozdovih ob vodotokih. Nedvomno pa gre pri delu krčitev tudi za nedovoljene posege v gozd oziroma za degradacijo iz gozda v zaraščajoče površine kot posledica paše v gozdu.

Preglednica 137: Stanje gozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Pretekli gozdnogospodarski načrt	6.251,31	100,0
Novo določene površine gozdov	267,35	4,3
Novo izločene gozdne površine*	56,11	0,9
Izkrčene površine v preteklem obdobju	85,07	1,4
Skupna površina gozda novega načrta	6473,34	102,0
Površine v zaraščanju	260,97	
Druge gozdne zemljišča (niso gozd)	66,62	

* so površine, ki so bile v preteklem ureditvenem obdobju pomotoma ali iz drugega razloga uvrščene v gozd

V poglavju 1.1.6 se nahaja preglednica površin gozdnega prostora in struktura negozdnih površin, ki podrobneje prikazuje sedanjo razčlenitev ostalih gozdnih zemljišč ter gozdnega in negozdnega prostora.

13.2. Večfunkcionalna območja

13.2.1. Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Karta P2a prikazuje območja, kjer so na istem področju vsaj na drugi stopnji ovrednotene ekološke funkcije ter okolju prijazne socialne funkcije. Od okolju prijaznih socialnih funkcij imamo v GGE ovrednoteno: funkcijo varovanja naravnih vrednot, funkcijo varovanja kulturne dediščine, zaščitno funkcijo, higiensko zdravstveno ter estetsko funkcijo. Od ekoloških funkcij so prav vse ovrednotene vsaj na drugi stopnji, obsegajo pa večino gozdnega prostora.

Do prekrivanja teh dveh skupin funkcij prihaja v večinskem deležu na območju naravnih vrednot in kulturne dediščine zahodno od Kozjan, nad Rodikom na hribu Ajdovščina ter v Odolini in Brezoviški dolini. Kljub prekrivanju se funkcije ne izključujejo. V GGE Brkini I je takih 752,93 ha gozdnih površin.

13.2.2. Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov

V GGE Brkini I ni gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov, saj ni območij, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije (1. in 2. stopnja) in okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), prav tako vsaj na 2. stopnji poudarjenosti.

13.3. Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izraža povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³/ha ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh/ha:

- zelo velika intenzivnost (vsota obeh števil presega število 9);
- velika intenzivnost (vsota števil je od 7 do vključno 9);
- srednja intenzivnost (vsota števil je od 4 do vključno 6);
- majhna intenzivnost (vsota števil je od 1 do vključno 3);
- gozdovi brez načrtovanih ukrepov 0.

Preglednica 138: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	167,90	2,6
2 - velika	979,78	15,1
3 - srednja	3.547,99	54,8
4 - majhna	1.777,67	27,5
5 - brez načrtovanih ukrepov	0,00	0,0
Skupaj	6.473,34	100,0

V veliki večini gozdov GGE se gospodari z majhno oz. srednjo intenzivnostjo (80 %). Zgolj na 3 % površine je intenzivnost gospodarjenja zelo velika. Gozdovov brez načrtovanih ukrepov ni.

13.4. Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Preglednica 139: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
VE^NAMENSKI GOZDOVI	6.400,38	98,8
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	36,27	0,6
VAROVALNI GOZDOVI	36,69	0,6
Skupaj	6.473,34	100,0

V GGE Brkini I prevladujejo večnamenski gozdovi. Varovalni gozdovi so izločeni v odsekih 07029B in 07170C na dobrih 36 ha. Gozdovi s posebnim namenom so razglašeni v odsekih 07178A, 07178B in 07170B na območjih naravnih vrednot slepih dolin Brezovice in Odoline.

13.5. Gozdovi za sanacijo

Stanje gozdov po standardnih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja zaradi pomanjkanja meril ne prikazujemo.

13.6. Območja gozdov

13.6.1. Območja gozdov, pomembna za ohranitev prosto živečih živali

V GGE Brkini I trenutno ni gozdov, ki bi ustrezali kriterijem za izločitev pomembnih območij za ohranitev prosto živečih živali.

13.6.2. Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Preglednica 140: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Id stev	Območje EPO	Površina (ha)	Gozd (ha)	Delež (%)
59300	Mrzlek	5,83	4,5	71,2
53700	Matarsko podolje	8.730,02	6.013,96	68,9
53600	Reka (Velika voda)	11,7	4,48	
51100	Kras	670,27	422,4	

V GGE Brkini I pokrivajo območja Nature 2000 336,15 ha gozda. Ekološko pomembna območja so opredeljena na 479,16 ha gozdnih površine. Največje Natura 2000 območje predstavlja Kras, ki se večinoma nahaja na skrajnem zahodnem delu GGE.

Preglednica 141: NATURA 2000 v GGE Brkini I

KODA	Območje	tip	Površina skupaj (ha)	Površina gozda (ha)
SI3000223	Reka	SCI	11,7	4,48
SI3000276	Kras	SCI	471,41	331,67
SI5000023	Kras	SPA	359,49	255,45

13.7. Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah še niso določena s pravnimi akti, zato jih ne prikazujemo.

13.8. Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

13.8.1. Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno

Te površine so gozdni rezervati, varovalni gozdovi ter gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE Brkini I so te površine le varovalni gozdovi (36,69 ha).

13.8.2. Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dovoljeno so v GGE Brkini I gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine ter gozdovi na območju gozdnih učnih poti (v pasu 50 m). V GGE tem kriterijem ustreza 3.822,56 ha gozdov. Poudariti je potrebno, da glavnino območij s prvo stopno poudarjenosti ekoloških funkcij zajema hidrološka funkcija gozda, kot posledica velikih vodovarstvenih območij. Na teh območjih so krčitve gozda zlasti na območju druge varstvene cone ob dodatnih pogojih načeloma dovoljene.

13.9. Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.9.1. Odprtost gozdov s prometnicami

V GGE Brkini I je 117,38 km produktivnih gozdnih cest in 35.67 km produktivnih javnih prometnic. Gostota gozdnih cest v GGE znaša 7,90 m/ha, skupaj z javnimi prometnicami pa znaša 12,63 m/ha.

K odprtosti gozdov pripomorejo tudi produktivne protipožarne gozdne ceste 1. kategorije, ki omogočajo prevoz s tovornjaki. Upošteva se njihovo dolžino (36,78 km) znaša gostota cest v GGE 18,40 m/ha.

13.9.2. Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Na prednostnih območjih za izgradnjo gozdnih cest mora pravilna razdalja znašati vsaj 600 m, možni posek mora biti večji od 5 m³/ha/leto in intenzivnost gospodarjenja mora biti vsaj srednja. Tem kriterijem ustrezajo deloma ali v celoti naslednji odseki: 07042, 07043, 07044, 07125, 07126, 07128A, 07128B, 07129, 07130, 07131, 07132A, 07132B, 07133A, 07133B, 07136A, 07137A, 07137B, 07148B, 07152, 07153, 07154, 07155, 07157A, 07157B, 07165A, 07165B, 07166A, 07166B, 07167A, 07167B, 07168A, 07168B, 07169, 07170A, 07170B, 07170C in 07173B.

Skupna površina prednostnih območij za izgradnjo gozdnih cest znaša 431,7 ha.

13.9.3. Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

Odseki v katerih je kamnitost in skalnatost manjša od 60 %, naklon manjši od 25°, možni posek večji od 5 m³/ha/leto in delež njegove odprtosti manjši od 50 % so prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak. Tem kriterijem ustrezajo deloma ali v celoti odseki: 07014, 07015, 07016A, 07016B, 07017A, 07017B, 07018, 07022A, 07023A, 07023B, 07024, 07025, 07026, 07027, 07028, 07029A, 07029C, 07040, 07042, 07043, 07044, 07058B, 07059A, 07059B, 07059C, 07061, 07062, 07063A, 07063B, 07065B, 07066, 07067A, 07068A, 07068B, 07069A, 07069A, 07069B, 07069C, 07070, 07071A, 07071A, 07071B, 07072A, 07072B, 07073A, 07073B, 07074A, 07074B, 07075, 07076A, 07076B, 07077A, 07077A, 07077B, 07079, 07081, 07082A, 07082B, 07083, 07084, 07085A, 07085B, 07086, 07087A, 07087B, 07090, 07091, 07092A, 07092B, 07092C, 07093, 07102, 07103B, 07105, 07106, 07111A, 07112, 07113A, 07113B, 07114, 07115A, 07115B, 07148B, 07152, 07153, 07154, 07155, 07157A, 07157B, 07165A, 07165B, 07166A, 07166B, 07167A, 07167B, 07168A, 07168B, 07169, 07170A, 07170B, 07173B, 07175, 07176A, 07176B, 07176C, 07177, 07181, 07182A, 07182B, 07182C, 07183 in 07188B.

Skupna površina prednostnih območjih za izgradnjo gozdnih vlak znaša 1.056,46 ha in sovпада s prednostnimi območji za izgradnjo gozdnih cest. Običajno je namreč tako, da so z gozdnimi cestami zaprti gozdovi slabo odprti tudi z gozdnimi vlakami.